VÄRNAMO KOMMUN

KALLELSE/UNDERRÄTTELSE

2025-05-06

Styrelse/Nämnd: Kommunstyrelsen

Dag, tid: 2025-05-06, kl. 09:30

Plats: Kommunfullmäktigesalen

Övrigt:

Ärenden:		Dnr:	Sida:
Ärenden			
1	Mötets öppnande		
2	Upprop		
3	Val av justerare		
4	Fastställande av föredragningslista		
5	Kommundirektören informerar		
Beredningsärenden			
6	Ansökan om medel för folkhälsa och social hållbarhet, period 1	KS.2025.384	4 - 19
7	Upphandling ombyggnation hus D och E, Expoområdet, till kontorslokaler, Värnamo	KS.2024.898	20 - 21
8	Riktlinje - Namngivning av kommunala anläggningar	KS.2025.328	22 - 28
Informationsärenden			
9	Finansrapport Värnamo kommun januari – mars 2025		29 - 34
10	Budgetuppföljning mars 2025	KS.2025.392	
Beslutsärenden			
11	Modell för volymkompensation för nya projektytor från och med 2025	KS.2025.334	35 - 53
Beredningsärenden			
12	Remiss av SOU 2025: 20 Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet	KS.2025.357	54 - 63
13	Årsredovisning 2024 Finnvedens samordningsförbund	KS.2025.360	64 - 100

14	Årsredovisning 2024 kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län	KS.2025.361	101 - 129
15	Avgränsningssamråd för miljöbedömning av regional transportplan för Jönköpings län 2026 - 2037	KS.2025.290	130 - 145
16	Medborgarinitiativ- Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun	KS.2022.212	146 - 151
17	Medborgarinitiativ - Gratis bussresor för äldre	KS.2024.114	152 - 156
18	Hyreskompensationer till barn- och utbildningsnämnden 2025	KS.2025.389	157 - 158
19	Utredning konkurrensutsättning av yrkesinriktad vuxenutbildning	KS.2025.390	159 - 279
20	Överförmyndarnämndens äskande administrativ tjänst	KS.2025.391	280 - 285
21	Ung Drive deltagaravgift	KS.2025.395	286
22	Ansökan evenemangsbidrag 2025 Ung Drive	KS.2025.379	287 - 298
23	Revidering av Riktlinje - Trygghetsboende samt analys av fortsatt behov i Värnamo kommun	KS.2025.296	299 - 312
24	Utvärdering och fortsatt medlemskap i föreningen Baltic-Link Association	KS.2024.121	313 - 317
25	Val av ombud Leader Linne Smålands årsstämma	KS.2025.383	
26	Val av ombud till Helgeåkommitténs årsmöte	KS.2025.393	318 - 319
27	Val av ombud till Lagans vattenråds årsmöte	KS.2025.397	320
Anmälan delegation			
28	Anmälda delegationsbeslut till kommunstyrelsen 6 maj 2025	KS.2025.324	321 - 323
Informationsärenden			
29	Teknik- och fritidsnämndens beslut att lämna information om rivningskontrakt Värnamobadet till kommunstyrelsen		324
30	Kommunalråden informerar		
31	Meddelanden till kommunstyrelsen den 6 maj 2025	KS.2025.378	325 - 425
32	Övrigt		

Tobias Pettersson
Ordförande

Elin Alteborg
Sekreterare

Beslut om beviljande av medel för folkhälsa och social hållbarhet, period 1

Ärendebeskrivning

I Värnamo kommuns driftbudget för 2025 och driftbudgetplan för 2026–2027 har kommunstyrelsen avsatt medel för folkhälsa och social hållbarhet, 1,5 miljoner kronor för 2025 och 1,5 miljoner för vardera år 2026 och 2027. Kommunstyrelsen beslutar om fördelning av medlen.

Strategigrupp *Bästa platsen* har, från och med 2025, som uppdrag att bereda och ge förslag på prioriteringar gällande de ansökningar som inkommer till kommunstyrelsen gällande dessa medel.

Strategigrupp har gått igenom ansökningarna i sin helhet den 14 mars 2025. Gruppen finner inget anmärkningsvärt i ansökningarna utan bedömer dem som väl överensstämmande med de nationella folkhälsomålen samt kommunens övergripande riktning för förebyggande och främjande arbete inom ramen för folkhälsa och social hållbarhet.

De två ansökningar som har inkommit under första perioden avser följande:

1. Projekt ”Extra stöd simning”
   Barn- och utbildningsnämnden och teknik- och fritidsnämnden: Rörstorpsskolan tillsammans med Simhallen.
   Summa: 280 000 kr
2. ”Mentor Värnamo”, Medborgarnämnden: Förebyggande insatser.
   Summa: 250 000 kr

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anslå 225 000 kr till barn- och utbildningsnämnden (Rörstorpsskolan) för projekt Extra stöd simning

att anslå 55 000 kr till teknik- och fritidsnämnden (Simhallen) för projekt Extra stöd simning

att anslå 250 000 kr till medborgarnämnden (Förebyggande insatser) för projekt Mentor Värnamo.

att finansiering sker ur kommunstyrelsens pott för folkhälsa och social hållbarhet, samt

att återrapportering sker till kommunstyrelsen i samband med uppföljning av central resurs för samordning av arbetet med social hållbarhet och folkhälsa.

Ida Vesterlund
Kvalitetsutvecklare

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

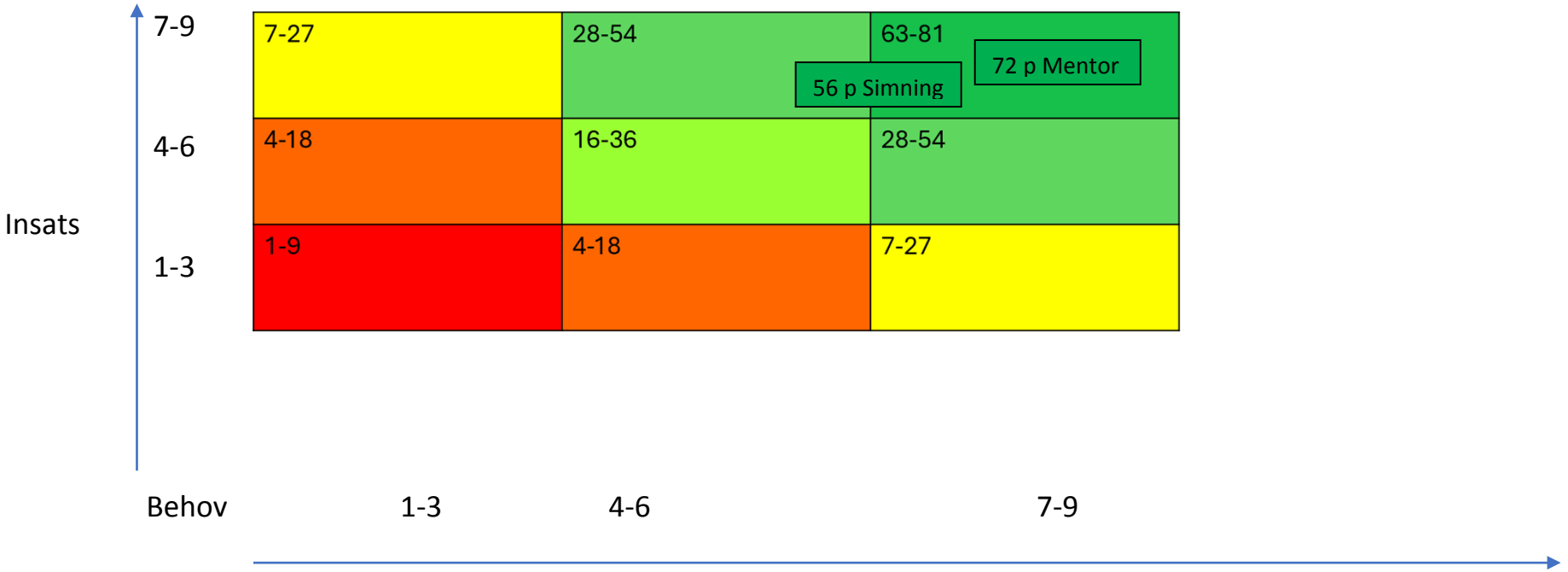
Gällande ansökan om projekt Extra stöd simning konstaterar strategigruppen att simundervisningen faller inom skolans ordinarie uppdrag, även att tillsätta extra stöd och undervisning i de fall ordinarie simundervisning inte är tillräcklig. Det finns anledning att fråga sig huruvida tillräckliga medel har fördelats till skolan för att denna ska klara sitt kompensatoriska uppdrag sett till upptagningsområde med tanke på måluppfyllelsen i simning. Utifrån den måluppfyllelse som beskrivs i ansökan samt utifrån att strategigruppen har tittat på ansökan utifrån andra parametrar (se bilaga 3) finner strategigruppen goda skäl att rekommendera att detta projekt finansieras med stöd av potten för folkhälsa och social hållbarhet.

Gällande ansökan om projekt Mentor Värnamo konstaterar strategigruppen att den tidigaste insatsen vad gäller dedikerad vuxenkontakt för ungdomar i behov är behovsprövad insats i form av kontaktperson via medborgarnämnden. Övriga möjliga kontaktytor med potentiella trygga vuxna förebilder är exempelvis fritidssysselsättning och kontakter med exempelvis en tränare eller fritidspedagoger på fritidsgården. Gruppen kan mot bakgrund av antalet beviljade kontaktpersoner under föregående år se att behovet tycks vara större än det som kan täckas inom ramen för ordinarie verksamhet eller de kontakter barn och ungdomar lyckas knyta på egen hand eller med hjälp av privata nätverk. Sett till de tre preventionsnivåerna (universell, selektiv och indikerad) kan insatsen mentor ses som universell, givet att inte trygghet och stödstrukturer kan förväntas tillförsäkras av förälder/vårdnadshavare för alla barn och unga i kommunen. Den mellersta nivån, selektiv, kan motsvaras av insatsen kontaktperson och den indikerade (oftast mest resurskrävande i både tid och kostnad) kan motsvaras av biståndet särskilt kvalificerad kontaktperson. Strategigruppen konstaterar att kommunen inte har något som motsvarar universell (ej behovsprövad) insats i nuläget.

Strategigruppen har tittat på ansökan utifrån andra parametrar (se bilaga 3) och finner utifrån dessa goda skäl att rekommendera att detta projekt finansieras med stöd av potten för folkhälsa och social hållbarhet.

Bedömning Projekt ”Extra stöd simning”			
	Kriterier	**Beskrivning**	**Poäng 1-3**
Behov	**Allvarlighetsgrad/betydelse**	Inkluderar även omfattning och ekonomisk förlust för samhället. Ska dock inte förväxlas med kostnadseffektivitet, som mer är kopplat till bedömning av insatsen.	3
	Jämlikhet	Prioritera speciellt utsatta målgrupper Vissa kategorier och kriterier överlappar varandra. Exempel på detta är när man ska bedöma om en insats leder till ökad jämlikhet. För att bedöma insatsens effekter på jämlikhet i hälsa i befolkningen behövs information om allvarlighetsgrad och fördelning av problemet vilket kopplas till svårighetsgrad. Om möjligt, ta hänsyn till: - skillnad i mortalitet mellan socioekonomiska grupper. - skillnader mellan landsbygd och stad som exempel på jämlikhetsaspekt - - etisk dimension inom kriteriet jämlikhet: är insatsen kulturellt anpassad och acceptabel för de berörda.	2
	Angelägenhet	Angelägenhetsgraden bedöms utifrån om tillståndet är: - politiskt prioriterat - allmänheten uppfattar att behovet är stort - Bedöms även utifrån lokal statistik. Ytterligare en aspekt på angelägenhet är legalitet, alltså hur insatser är förenliga med eller bidrar till att uppfylla intentioner och skrivningar i lagar	3
Insats	**Kostnadseffektivitet**	Inkluderar både effekt över tid och den faktiska kostnaden för insatsen. Kan ställas upp i den direkta kostnaden per deltagande invånare	2
	Hälsonytta	Hälsonytta är ett bredare begrepp än effekt, då effekt förutsätter evidens vilket hälsonytta inte gör. Begreppen hälsonytta och evidens är dock överlappande. Mått på insatsens hälsonytta är exempelvis nyttan för individer, minskad dödlighet eller sjuklighet, om insatsen möjliggör att problemet förebyggs, eller att det rör sig om tidig främjande insats. Högre poäng om hälsan återfinns i de tre olika preventionsnivåerna (universell, selektiv och indikerad)	3
	Genomförbarhet	Genomförbarhet är en övergripande kategori för kriterier som rör användbarhet, tillgänglighet, aktualitet och lämplighet Kriterier kopplade till implementering exempelvis: - ingå i praxis och policy över tid - vara användbar och aktuell - ligga i linje med riktlinjer som kan accepteras av olika aktörer - vara genomförbara utifrån budget och resurser - är lätt att implementera.	2

Bedömning ”projekt Mentor Värnamo” MBN			
	Kriterier	**Beskrivning**	**Poäng 1-3**
Behov	**Allvarlighetsgrad/betydelse**	Inkluderar även omfattning och ekonomisk förlust för samhället. Ska dock inte förväxlas med kostnadseffektivitet, som mer är kopplat till bedömning av insatsen.	3
	Jämlikhet	Prioritera speciellt utsatta målgrupper Vissa kategorier och kriterier överlappar varandra. Exempel på detta är när man ska bedöma om en insats leder till ökad jämlikhet. För att bedöma insatsens effekter på jämlikhet i hälsa i befolkningen behövs information om allvarlighetsgrad och fördelning av problemet vilket kopplas till svårighetsgrad. Om möjligt, ta hänsyn till: - skillnad i mortalitet mellan socioekonomiska grupper. - skillnader mellan landsbygd och stad som exempel på jämlikhetsaspekt - - etisk dimension inom kriteriet jämlikhet: är insatsen kulturellt anpassad och acceptabel för de berörda.	2
	Angelägenhet	Angelägenhetsgraden bedöms utifrån om tillståndet är: - politiskt prioriterat - allmänheten uppfattar att behovet är stort - Bedöms även utifrån lokal statistik. Ytterligare en aspekt på angelägenhet är legalitet, alltså hur insatser är förenliga med eller bidrar till att uppfylla intentioner och skrivningar i lagar	3
Insats	**Kostnadseffektivitet**	Inkluderar både effekt över tid och den faktiska kostnaden för insatsen. Kan ställas upp i den direkta kostnaden per deltagande invånare	3
	Hälsonytta	Hälsonytta är ett bredare begrepp än effekt, då effekt förutsätter evidens vilket hälsonytta inte gör. Begreppen hälsonytta och evidens är dock överlappande. Mått på insatsens hälsonytta är exempelvis nyttan för individer, minskad dödlighet eller sjuklighet, om insatsen möjliggör att problemet förebyggs, eller att det rör sig om tidig främjande insats. Högre poäng om hälsan återfinns i de tre olika preventionsnivåerna (universell, selektiv och indikerad)	3
	Genomförbarhet	Genomförbarhet är en övergripande kategori för kriterier som rör användbarhet, tillgänglighet, aktualitet och lämplighet Kriterier kopplade till implementering exempelvis: - ingå i praxis och policy över tid - vara användbar och aktuell - ligga i linje med riktlinjer som kan accepteras av olika aktörer - vara genomförbara utifrån budget och resurser - är lätt att implementera.	3

Insats
7-9
4-6
1-3
7-27
28-54
63-81
72 p Mentor
56 p Simning
4-18
16-36
28-54
1-9
4-18
7-27
Behov
1-3
4-6
7-9

Ansökan om medel ur potten för folkhälsa och social hållbarhet

Projektet/verksamheten/idén ska vara kontinuerlig och ha en tydlig koppling till de 8 nationella folkhälsomålen.

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Vilket/Vilka folkhälsomål stödjer idén?

1. Beskriv kortfattat vad projektet/verksamheten/idén handlar om:

- **Regelbundna simlektioner** för alla elever i årskurserna 2-6 samt våra fritidshem F-3, med särskild uppmärksamhet på att inkludera socioekonomiskt utsatta och nyanlända barn för att på så vis öka måluppfyllelsen.
- **Anpassade lektioner och stödinsatser** för elever med särskilda behov, inklusive dem från socioekonomiskt utsatta bakgrunder och nyanlända.
- **Informationsmöten för föräldrar** om simningens fördelar, säkerhet i vatten och hur man stödjer barnens deltagande.
- **Specifika insatser för socioekonomiskt utsatta och nyanlända elever**, såsom tillgång till simkläder för att säkerställa att dessa elever inte hindras från att delta på grund av ekonomiska begränsningar eller bristande resurser.
  Genom att fokusera på dessa grupper, syftar projektet till att öka jämlikheten och minska de barriärer som kan påverka barnens tillgång till livsviktiga aktiviteter. Genom att skapa en inkluderande och stödjande miljö för alla barn, strävar vi efter att främja en positiv och hälsosam utveckling.

  Projektet sökes som ett samarbetet mellan Rörstorpsskolan och simhallen.

  Vilket/Vilka folkhälsomål stödjer idén?
  Projektet "Extra Stöd Simning" stöder följande nationella folkhälsomål:

  Det tidiga livets villkor - Genom att ge barn en trygg och positiv simupplevelse från tidig ålder, särskilt för socioekonomiskt utsatta och nyanlända barn, skapar vi en bra grund för deras framtida hälsa och välbefinnande.

Kunskaper, kompetenser och utbildning – Simlektionerna och vattenvanan främjar barns lärande och utveckling av livsviktiga färdigheter, vilket är särskilt viktigt för barn från utsatta grupper.

Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö - Genom att erbjuda extra stöd och anpassade lektioner bidrar vi till att skapa en rättvis och stödjande skolmiljö.

Levnadsvanor - Simning är en viktig del av fysisk aktivitet och hälsosamma levnadsvanor, vilket är särskilt relevant för barn från socioekonomiskt utsatta bakgrunder som kanske har begränsad tillgång till sådana aktiviteter.

Kontroll, inflytande och delaktighet - Genom att inkludera och stödja föräldrar, särskilt de från socioekonomiskt utsatta och nyanlända grupper, ger vi eleverna möjlighet att vara delaktiga i sin egen hälsoutveckling.
Vi hoppas att projektet kommer att bidra till att stärka både den fysiska och psykiska hälsan hos våra elever, samt främja en hälsosam och hållbar livsstil. Genom att ansöka om medel ur potten för folkhälsa och social hållbarhet ser vi fram emot att kunna erbjuda detta viktiga stöd och skapa en positiv förändring för våra elever, särskilt de som är socioekonomiskt utsatta och nyanlända.

Inkludering: Att en generation lär sig simma är långsiktigt fördelaktig för nästkommande generation då vi ser att de som inte kan simma i lägre utsträckning går till simhall/badplats med sina barn. Effekten blir också hos föräldrar att de känner en stolthet och som en större del av det svenska samhället.

2. Medel beviljas satsningar med mål att bedriva främjande, förebyggande eller socialt stödjande insatser i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa och/eller suicid.

På vilket sätt stödjer projektet ovanstående?

Projektet "Extra Stöd Simning" bidrar på flera sätt till främjande, förebyggande och socialt stödjande insatser i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa, inklusive för nyanlända och socioekonomiskt utsatta grupper.

Upptagningsområdet har låg måluppfyllelse i området simning vilket till stor del beror på bristande vattenvana hos eleverna. Inför läsåret 24-25 nådde inte hälften av eleverna i årskurs 2 målen för simning, dessa elever går nu i årskurs 3 och kommer bli bedöma utifrån sina simkunskaper.

Främjande av Hälsa:

Simning som Hälsosam Aktivitet: Projektet syftar till att främja hälsa genom att erbjuda regelbundna simlektioner som stärker både den fysiska och psykiska hälsan hos barn, med särskild uppmärksamhet på nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever. Simning är en utmärkt form av fysisk aktivitet som förbättrar kondition, styrka och koordination, och bidrar till långsiktig hälsa. För nyanlända barn kan simning också erbjuda en positiv och trygg miljö som hjälper dem att integrera sig och bygga sociala nätverk.

Tillgång till Resurser: För nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever, som kanske inte har tillgång till simundervisning på fritiden, erbjuder projektet viktig tillgång till simlektioner,

utrustning och stöd. Genom att ta bort ekonomiska hinder och erbjuda anpassat stöd säkerställs att dessa grupper kan delta fullt ut och dra nytta av simningens hälsofördelar.

Förebyggande av Ohälsa:

Fysisk Aktivitet och Hälsorisker: Regelbunden simning minskar risken för övervikt och fetma, som är kopplade till en rad hälsoproblem som diabetes och hjärt-kärlsjukdomar. Genom att erbjuda simundervisning för alla elever, inklusive de från socioekonomiskt utsatta bakgrunder och nyanlända grupper, bidrar projektet till att förebygga dessa hälsorisker och främja ett aktivt och hälsosamt liv.

Psykisk Hälsa och Integration: Simning har också positiva effekter på den psykiska hälsan, inklusive minskad stress och ångest. För nyanlända elever, som kan uppleva stress och osäkerhet i en ny miljö, erbjuder simning en form av fysisk aktivitet som också fungerar som en social och emotionell trygghet. Detta hjälper dem att anpassa sig bättre och må bra i den nya skolmiljön.

Sammanfattningsvis stödjer "Extra Stöd Simning" målen att främja hälsa, förebygga ohälsa och ge socialt stöd genom att erbjuda inkluderande simundervisning som tillgodoser behoven hos alla elever, med särskilt fokus på nyanlända och socioekonomiskt utsatta grupper. Projektet bidrar till att skapa en mer jämlik och hälsofrämjande skolmiljö, där alla barn har möjlighet att utvecklas och må bra.

3. Kommer verksamheten att tillhandahålla de insatser som bidrag lämnas för, utan kostnad för den enskilde?

Ja, det är helt gratis för den enskilde individen. Vi erbjuder personal samt simkläder och handduk för dem som behöver det.

4. Beskriv på vilket sätt verksamheten, som riktar sig till kommunens invånare, stödjer den generella riktningen av förebyggande arbete inom ramen för folkhälsa och kommunens uppdrag?

Projektet "Extra Stöd Simning" bidrar till kommunens folkhälsoarbete genom att fokusera på förebyggande insatser och stödja kommunens övergripande hälsostrategier. Här är en beskrivning av hur verksamheten stödjer den generella riktningen av förebyggande arbete inom ramen för folkhälsa och kommunens uppdrag:

Projektet riktar sig till barn i årskurserna F-6, vilket innebär att insatserna riktas mot en mycket tidig ålder. Genom att tidigt introducera simning och vattenvana hjälper vi barn att utveckla hälsosamma vanor och fysiska färdigheter som kan påverka deras långsiktiga hälsa positivt. Detta tidiga ingripande är en central del av förebyggande folkhälsoarbete, eftersom det stärker barnens grundläggande fysiska och psykiska hälsa.

5. På vilket sätt respekterar satsningen demokratins idéer, inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering?

Inkludering av alla Barn: Projektet garanterar att alla barn, oavsett deras socioekonomiska bakgrund, etniska ursprung eller nyanländ status, har tillgång till extra simundervisning. Genom att erbjuda kostnadsfria simlektioner och tillhandahålla nödvändig utrustning, säkerställs att inga barn utestängs på grund av ekonomiska begränsningar eller bristande resurser. Detta främjar jämlikhet genom att ge alla elever lika möjligheter att delta och dra nytta av simundervisningens hälsofördelar.

Specifika Insatser för Nyanlända och Socioekonomiskt utsatta Barn: Projektet inkluderar särskilda anpassningar för nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever, som ofta kan möta ytterligare utmaningar. Anpassade lektioner och individuellt stöd är tillgängliga för att hjälpa dessa elever att integrera sig och delta fullt ut i simundervisningen. Genom att identifiera och adressera specifika behov säkerställs att ingen elev känner sig diskriminerad eller marginaliserad.

Inkluderande Föräldrainformation: Projektet säkerställer att föräldrar och vårdnadshavare från alla bakgrunder är informerade och engagerade i simundervisningen. Informationsmöten och med tolkar på flera språk för att möta behoven hos olika familjer. Detta stödjer delaktighet och engagemang från alla familjer, oavsett socioekonomisk bakgrund eller nyanländ status.

6. Det ska finnas en upprättad plan där det beskrivs vad organisationen planerar att genomföra under denna period och hur arbetet kommer att följas upp/införlivas även efter projektets avslut, är denna plan upprättad?

   Om ja bifoga, om nej, beskriv mål, uppföljning förväntat resultat

   Ja.

7. Beskriv hur verksamhet/projekt/idé utformats på ett sätt som är kostnadseffektivt och som möjliggör en uppföljning av insatsernas resultat.

   Kostnad personal som ansvarar för extra simundervisning samt ger möjlighet till att ha två personal vid ordinarie simundervisning, stöd till fritidshem för att träna extra vattenvana med eleverna, samordning samt information till vårdnadshavare och planering. Extra personal från simhallen som deltar vid simundervisning för äldre elever under förmiddagstid.

   Till skolan, 40% av tjänst vilket motsvarar 200 000kr

   Till simhallen, 5% av tjänst vilket motsvarar 25 000kr

   Kostnad för bokning av simhall 50 000kr (direkt till simhall)

   Kostnad för inköp simkläder och handdukar 5000kr (direkt till simhall)

   Total kostnad 280 000kr

8. Är detta ett projekt som kan utföras av annan än kommunal anordnare/verksamhet. I så fall vem/vilken?

   Projektet genomförs i samarbete mellan skola och simhall (fritidsförvaltningen)

Ansökan om medel ur potten för folkhälsa och social hållbarhet

Projektet/verksamheten/idén ska vara kontinuerlig och ha en tydlig koppling till de 8 nationella folkhälsomålen.

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Vilket/Vilka folkhälsomål stödjer idén?

2, 3, 6, 7

1. ### Beskriv kortfattat vad projektet/verksamheten/idén handlar om:

   Medborgarnämnden vill etablera mentorskap i Värnamo kommun via Mentor Sverige som är en ideell organisation som arbetar för att ge ungdomar självkänsla och kraft att växa genom mentorskap. Syftet med att etablera insatsen är att stärka ungdomar i att fatta positiva beslut och välja bort våld och droger. Insatsen innebär att kommunen marknadsför samt aviserar intresse från ideella mentorer som sedan kvalitetssäkras och utbildas genom Mentor Sverige. Medborgarnämnden hittar via sin förebyggande verksamhet ungdomar i behov av mentorer (trygga vuxna förebilder). Ungdomen och mentorn ingår efter matchning ett program som varar 6-12 månader.
   Mentor Sveriges metod bygger på att fokusera på det positiva och att tidigt satsa på de skyddsfaktorer som gör att en ung människa får ökad självkänsla, känner framtidstro och upplever inspiration för studier. Idén är att ansöka om projektmedel för implementering under första året. Därefter beräknar medborgarnämnden kunna bära driftskostnaden.

2. ### Medel beviljas satsningar med mål att bedriva främjande, förebyggande eller socialt stödjande insatser i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa och/eller suicid.

   På vilket sätt stödjer projektet ovanstående?

   Idén är att med ideella krafter från civilsamhället, skapa relationer och nätverk för de ungdomar som behöver det.

   Främjande insats:

1. **Stärker skyddsfaktorer**: Programmet fokuserar på att stärka ungdomars självkänsla, framtidstro och inspiration för studier. Detta bidrar till att de kan fatta positiva beslut och avstå från destruktiva beteenden som våld och droger.

2. **Tidiga insatser**: Mentorskapet är proaktivt och förebygger framtida problem genom att stärka ungdomar innan större svårigheter uppstår.

3. **Låg tröskel**: Insatsen kräver ingen utredning eller dokumenterad oro, vilket gör den tillgänglig för fler ungdomar och skapar möjligheter att arbeta förebyggande.

4. **Bygger positiva relationer**: Genom att matcha ungdomar med vuxna förebilder skapas stabila och inspirerande relationer som kan främja deras personliga utveckling.

Socialt stödjande insats:

1. **Trygg vuxenkontakt**: Mentorn fungerar som en stödjande vuxen som ungdomarna kan vända sig till, vilket skapar en känsla av trygghet och tillhörighet.
2. **Individuell handledning**: Mentorerna erbjuder stöd som är anpassat till ungdomens behov, vilket kan minska känslor av ensamhet och utsatthet.
3. **Motverkar social isolering**: Genom regelbunden kontakt med mentorn stärks ungdomarnas sociala nätverk och möjlighet till integration i samhället.
4. **Främjar självständighet**: Insatsen hjälper ungdomar att utveckla egna resurser och strategier för att hantera livets utmaningar, vilket stärker deras sociala förmågor.

Insatsen mentor ska ses som ett förebyggande och främjande folkhälsoinitiativ och bör inte förväxlas med andra biståndsbedömda insatser som ges via socialtjänsten såsom exempelvis kontaktpersonsuppdrag.

3. Kommer verksamheten att tillhandahålla de insatser som bidrag lämnas för, utan kostnad för den enskilde?

Ja.

4. Beskriv på vilket sätt verksamheten, som riktar sig till kommunens invånare, stödjer den generella riktningen av förebyggande arbete inom ramen för folkhälsa och kommunens uppdrag?

Kopplingar till kommunens övergripande mål. Observera att texten nedan är urval från originalet, både vad gäller målbeskrivning, underrubriker och nyckelord.

En stark kommun

En stark ekonomi säkrar välfärden

Nyckelord:

utveckling, effektivitet, omhändertagande, livskvalitet, stolthet, kreativitet, delaktighet, lika möjligheter, hållbart liv

Välfärd
Barn och elever ska ges förutsättningar att minst nå kunskapskraven, nå gymnasieexamen och komma i egenförsörjning. För att lyckas ges elever förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö under hela utbildningskedjan, från förskola till gymnasium. Oavsett ålder ges förutsättningar för ett livslångt lärande, ständig utveckling, god livskvalitet, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat.

Stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Det ska finnas valfrihet för äldre och kvaliteten ska alltid värnas.

Tillgänglig och effektiv

Kommunen strävar efter att erbjuda bra service, vara lättillgänglig och effektiv i alla sina kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Vi jobbar ständigt med att förbättra kvaliteten på våra verksamheter genom att vara nyskapande, driva innovationer, hålla koll på omvärlden och genomföra ständiga förbättringar. Vi ser invånare, brukare och medarbetare i Värnamo som en värdefull resurs, och vi vill ta vara på deras erfarenheter och förslag för att utveckla kommunen.

Attraktiv arbetsgivare

Det är viktigt att alla som jobbar i Värnamo kommun känner att deras arbetsdag är meningsfull och värdefull. Det gäller både deras personliga utveckling och att göra skillnad för invånarna, människorna vi finns till för. Genom att involvera medarbetarna i att forma arbetsplatsen skapar vi en positiv arbetskultur och ett gott arbetsklimat där värdegrund och medarbetarskap står i fokus

En trygg kommun

Där varje invånare ges goda möjligheter att leva utifrån sina förutsättningar och att leva livet hela livet.

Målbeskrivning:

En trygg kommun kännetecknas av att kommunens invånare känner sig trygga i att utvecklas och söka nya möjligheter. Detta omfattar både boende, sysselsättning, levnadsmiljö och fritid. Kommunen berikas av mångfald och känslan av att alla har en plats och alla får plats. Utmanande tider kräver större ansvar. **Kommunen vill därför prioritera tidiga insatser för en långsiktig och hållbar trygghet.**

Nyckelord:

Trygghet, förtroende, tillit, jämlikhet, framtidstro, social hållbarhet, tidigt samordnade insatser, mötesplatser, utveckling.

Det övergripande målet En trygg kommun innebär:

Välkomnande, tillgänglig och inkluderande

[…]Det handlar om att känna sig trygg i sitt boende, sin sysselsättning, sin livsmiljö och sin fritid. Mångfalden berikar kommunen och alla människor ska känna att de har en plats och att de får plats.

I Värnamo kommun har man stor tillit till den kommunala servicen och kvaliteten som den levererar. Trygghet är en grundläggande aspekt. Kommunen strävar också efter att vara tillgänglig och effektiv i sin kontakt med invånarna. Kommunens verksamheter är nyskapande, innovativa och anpassar sig till samhällsförändringarna.

Samhällsutmaningar ökar och psykisk ohälsa påverkar allt fler människor, även i yngre åldrar. Detta innebär att kommunen måste arbeta förebyggande och agera snabbt vid oro för att kunna samordna insatserna på bästa sätt för varje individ. Värnamo kommun har en långsiktig och trygghetsskapande strategi som fokuserar på både strukturella och individuella förebyggande åtgärder. Genom nära samarbete med andra myndigheter, föreningsliv, civilsamhället och näringslivet ökar den upplevda tryggheten. På detta sätt skapas ett skyddsnät genom planering, samordning och effektiv resursanvändning, vilket i sin tur leder till förbättrad folkhälsa.

Barnens bästa först

Barnkonventionen är viktig för att skapa trygghet och vägleda kommunens arbete. Vi vill ge varje barn möjlighet att utvecklas till trygga och självständiga medborgare, både socialt, emotionellt och kunskapsmässigt.

I Värnamo kommun skapas en trygg miljö för barnen från förskola till gymnasium. Detta leder till minskade kunskapsklyftor, goda utbildningsresultat och ökad samhörighet i samhället. Vi ser till att barn får det stöd de behöver för att klara skolan så tidigt som möjligt och på sikt bli självförsörjande, baserat på deras individuella förutsättningar.

För att förebygga utanförskap och otrygghet är det viktigt att ha trygga och inkluderande miljöer för alla invånare i kommunen. Det handlar både om att skapa säkerhet i den fysiska miljön och att främja välmåendet och trivseln på det psykiska planet. Kommunen tar ett förebyggande perspektiv och tänker på det sociala när vi planerar för trygga miljöer i framtiden, till exempel genom att bygga bostäder och se till att det finns säkra vägar till arbete och fritidsaktiviteter. Vi strävar efter att erbjuda gröna och tillgängliga områden där människor kan spontant utöva friluftsliv, lek och idrott i sin närmiljö. Genom att skapa sådana trygga och inkluderande platser främjar vi inkludering och bidrar till social hållbarhet för alla invånare.

5. På vilket sätt respekterar satsningen demokratins idéer, inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering?

Insatsen riktar sig till alla ungdomar i kommunen som kan tänkas ha behov av en mentor och begränsas endast av den enskildes egna vilja att ansöka om en mentor. Mentorerna kvalitetssäkras genom intervju, utdrag ur belastningsregister, referenstagning och utbildning. Utöver detta tillkommer en matchning mellan mentor och ungdom som bygger på personligt intresse hos ungdomen. Mångfald bland mentorerna säkerställs genom att alla vuxna över 20 år är välkomna med sin ansökan.

6. Det ska finnas en upprättad plan där det beskrivs vad organisationen planerar att genomföra under denna period och hur arbetet kommer att följas upp/införlivas även efter projektets avslut, är denna plan upprättad?

Om ja bifoga, om nej, beskriv mål, uppföljning förväntat resultat

Ja.

År 1 Mentor Sverige sköter matchning, intervjuer och övriga delar. Mentor Sverige står även utbildning och upplärning av Värnamo kommuns verksamhetspersonal.

Det Mentor fortsatt ansvarar för och genomför (år 2 och framåt) är:

- Bakgrundskontroller av mentorer
- Utbildning av mentorer
- Framtagning av kommunikativt material för digital och fysisk spridning
- Tillhandahållande av metod- och processmaterial
- Underhåll av Salesforce
- Stöd och handledning till Petrus (och eventuella andra kollegor)

Från och med år 2 handhar verksamhetspersonal från medborgarnämnden intervjuer, referenstagning och matchning.

För att matcha 30 ungdomar per år uppskattar medborgarnämnden att det som mest kommer krävas 50 % av en heltidstjänst vilket medborgarnämnden har tagit höjd för i planering.

Kostnadsbild:

Baserat på ovanstående ändringar ser kostnadsbilden för Mentors insats ut så här:

- **Om Mentor står för aktivitetsbidragen till deltagarna:**
  - År 1: 250 tkr

- År 2–4: 50 tkr/år

7. Beskriv hur verksamhet/projekt/idé utformats på ett sätt som är kostnadseffektivt och som möjliggör en uppföljning av insatsernas resultat.

Medborgarnämnden har i planeringssamtal med Mentor Sverige tagit fram ett förslag där medborgarnämnden så långt som möjligt och så tidigt som möjligt tar över drift av mentorsprogrammet, detta för att kostnadsminimera vid implementering (se fråga 6.) Ansökan om medel ur folkhälsopotten avser därför endast första året.

8. Är detta ett projekt som kan utföras av annan än kommunal anordnare/verksamhet. I så fall vem/vilken?

De delar där det är möjligt för annan aktör att utföra har enligt detta förslag överlåtits till Mentor Sverige, övriga delar i projektet behöver drivas av kommunal verksamhet utifrån kännedom om ungdomarna.

Ombyggnation hus D och E, Expoområdet, till kontorslokaler, Värnamo

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun ska låta utföra ombyggnation av två huskroppar på Expoområdet, hus D och E, till kontorslokaler. En ny tillfart till området via Lingonvägen ingår även i projektet.

Byggnaderna på Expoområdet uppfördes runt mitten på 1960-talet och de aktuella byggnaderna, hus D och E, har en sammanlagd total bruttoarea om cirka 2 600 m2. I hus E plan 0 finns ett befintligt skyddsrum med 217 skyddsplatser. Detta skyddsrum ingår inte i denna entreprenad.

Den nya tillfarten till området tillser behovet av tillgängliga parkeringar vid huvudentréerna till respektive byggnad och besöksparkeringar. Den nya tillfarten ska även hantera transporter till och från storköket på Expoområdet. Den sammanlagda hårdgjorda ytan av nämnda funktioner uppgår till cirka 2 500 m2.

Beslutsförslag

Inköpsenheten föreslår kommunstyrelsen besluta

att fatta beslut för leverans av Ombyggnation hus D och E, Expoområdet, till kontorslokaler, Värnamo.

Thomas Axelsson
Inköpare

Mattias Hultqvist
Inköpschef

Bakgrund

Inköpsenheten genomför upphandling av Ombyggnation hus D och E, Expoområdet, till kontorslokaler, Värnamo för teknik- och fritidsförvaltningen.

Underlag till upphandlingen upprättats av inköpsenheten i samarbete med ansvarig inom området på teknik- och fritidsförvaltningen..

Upphandlingens totala värde uppskattas till 60 000 000 kronor.

Tänkt avtalsperiod

Kontraktsarbetena i sin helhet ska vara färdigställda och tillgängliga för slutbesiktning senast den 4 december 2026.

Upphandlingsförfarande

Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling.

Upphandlingen har annonserats enligt fastställd rutin.

Utvärderingsmodellen i upphandlingen är lägst pris.

Sista anbudsdag: 23 april 2025.

§ 74 Dnr: TFN.2025.89

Riktlinje för namngivning av kommunala anläggningar

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att anta riktlinje för namngivning av kommunala anläggningar enligt teknik- och fritidsförvaltningens förslag,

att ge teknik- och fritidsförvaltningen i uppdrag att ta fram en mall för tillämpning av riktlinjen samt

att lämna informationen till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Som pilotförsök har föreningen Värnamo GIK fått sälja namnrättigheterna för ishallen Aplarinken till företaget Axelent, varvid ishallen numera går under namnet Axelent arena. Försöket utvärderades efter tre år. Utvärderingen gav att namnbytet varit positivt för alla inblandade föreningar.

Om ytterligare arenor ska aktualiseras för samma process beslutas från fall till fall, efter initiativ från föreningar. Det är teknik- och fritidsnämnden som har att fatta beslut i varje enskilt ärende.

Syftet är att möjliggöra för föreningar att på egen hand finna sponsor som vill namnge en arena och bidra till ett aktivt föreningsliv i Värnamo kommun.

För att få en bra handläggning av ärendena har en riktlinje tagits fram. Riktlinjen ska ligga till grund för en enhetlig hantering så att alla föreningar ska ha lika förutsättningar att namnge en kommunal anläggning samt ge vägledning åt kommunens tjänstepersoner vid förfrågan av ett avtal. Det är förvaltningschef som har att fastställa riktlinjer, men bedömningen är att teknik- och fritidsnämnden bör få möjlighet att påverka innehållet i riktlinjen.

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att godkänna informationen.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse – Riktlinje för namngivning av kommunala anläggningar

Ärendebeskrivning

Som pilotförsök har föreningen Värnamo GIK fått sälja namnrättigheterna för ishallen Aplarinken till företaget Axelent, varvid ishallen numera går under namnet Axelent arena. Försöket utvärderades efter tre år. Utvärderingen gav att namnbytet varit positivt för alla inblandade föreningar.

Om ytterligare arenor ska aktualiseras för samma process beslutas från fall till fall, efter initiativ från föreningar. Det är teknik- och fritidsnämnden som har att fatta beslut i varje enskilt ärende.

Syftet är att möjliggöra för föreningar att på egen hand finna sponsor som vill namnge en arena och bidra till ett aktivt föreningsliv i Värnamo kommun.

För att få en bra handläggning av ärendena har en riktlinje tagits fram. Syfte är att riktlinjen ska ligga till grund för en enhetlig hantering så att alla föreningar ska ha lika förutsättningar att namnge en kommunal anläggning samt ge vägledning åt kommunens tjänstepersoner vid förfrågan av ett avtal. Det är förvaltningschef som har att fastställa riktlinjer, men bedömningen är att teknik- och fritidsnämnden bör få möjlighet att påverka innehållet i riktlinjen.

Se riktlinje i bilaga.

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att godkänna informationen.

Johan Arvidsson
Avdelningschef fritid

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Riktlinje – Namngivning av kommunala anläggningar

Reglemente
Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy
Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan
Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan
Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje
Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Bakgrund

Värnamo kommun kan ingå i ett avtal med förening som önskar sälja ut namnrättigheten för kommunal anläggning. Avtalet skrivs på fem år.

Syfte

Denna riktlinje ska möjliggöra för föreningar att på egen hand finna sponsor som vill namnge en arena och bidra till ett aktivt föreningsliv i Värnamo kommun. Syfte är att riktlinjen ska ligga till grund för en enhetlig hantering så att alla föreningar ska ha lika förutsättningar att namnge en kommunal anläggning samt ge vägledning åt kommunens tjänstepersoner vid förfrågan av ett avtal.

Organisation och ansvar

Teknik- och fritidsförvaltningen tar emot intresseanmälningar kring namngivning av en kommunal anläggning och bereder dem innan presentation för teknik- och fritidsnämnden. Nämnden fattar beslut om namnbyte av en kommunal anläggning.

Avtalstid

Avtalstid för namngivning av kommunal anläggning är minst fem år efter datum för undertecknat avtal med möjlighet till förlängning. Om inte ena parten uppfyller sina åtagande sägs avtalet upp med omedelbar verkan.

Fördelning av intäkter

Sponsorintäkten som föreningen erhåller ska fördelas till samtliga föreningar som nyttjar anläggningen via abonnemang, proportionellt fördelat efter hur många aktivitetstillfällen respektive förening har redovisat året innan. Fördelningen gäller även för föreningen som äger avtalet.

Fördelningen: 60% av intäkterna från sponsorn tillfaller föreningen som äger avtalet och 40% tillfaller Värnamo kommun. Av kommunens 40 % fördelas 75 % till samtliga föreningar som genom abonnemang nyttjar anläggningen.

Föreningens åtagande

Föreningen ansvarar för att eventuellt gammal skylt täcks över på ett godkänt sätt enligt instruktioner från teknik- och fritidsförvaltningen. Föreningen ansvarar för montage av de nya skyltarna och kostnader som uppstår i samband med det. Montage utförs för ändamålet avsedda och väl dimensionerade fästdon anpassade till rådande förutsättningar vad gäller bakomliggande stomme och material.

Infästningar och genomföringar ska vara täta för att förhindra inträngande av fukt och vatten. Vid komplikationer kring inträngande av fukt och vatten, åtgärdas och bekostas det av föreningen.

Gällande arbetsmiljöföreskrifter ska följas. Erforderliga myndighettillstånd ska sökas och bekostas av föreningen. Efter montage ska besiktning genomföras av teknik- och fritidsförvaltningen.

Underhåll av skyltarna står föreningen för. Nedmontering och eventuellt återställande av ursprungliga skyltar står föreningen för. Eventuellt återställande av fasad bekostas av föreningen. Nedmontering och återställning ska ske omgående vid eventuell uppsägning eller efter avtalets slut.

Föreningen står för kostnader av de nya skyltarna samt kostnader för bygglov. Föreningen står för kostnader i samband med namnändring i kartor.

Ansvarig

Ansvarig för riktlinje för namngivning av kommunal anläggning är handläggare på fritidsavdelningen. Förvaltningschef fastställer riktlinjen.

Betalningsplan

Föreningen tillhandahåller Värnamo kommun betalning senast 1 augusti innevarande år. Värnamo kommun betalar av sin andel till samtliga föreningar som nyttjar anläggningen proportionellt fördelat efter hur många aktivitetstillfällen respektive förening har redovisat året innan senast 1 september.

Uppföljning

Riktlinje följs upp en gång om året.

Referenser

Värnamo kommun

Finansrapport

Januari – mars 2025

VÄRNAMO KOMMUN

Ekonomiavdelningen, kommunledningsförvaltningen, 2025-04-25

VÄRNAMO KOMMUN

Innehåll

Sammanfattning 2

1. Aktuell likviditetssituation 2
2. Placeringsportföljens volym, instrument och motparter 3
3. Skuldportföljens volym, instrument och motparter 3
4. Skuldportföljens kapital- och räntebindning i förhållande till målvärdet 3
5. Skuldportföljens derivat fördelat på instrument och motparter 4
6. Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart 4
7. Skuldportföljens genomsnittliga räntesats 4
8. Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget 5
9. Eventuella avsteg från finanspolicyn 5

Sammanfattning

- Likvida medel uppgår till 160 miljoner kronor
- Låneskulden uppgår till 1 140 miljoner kronor
- Snitträntan i låneportföljen uppgår till 2,53 procent
- Räntekostnad senaste tolv månaderna uppgår till 25,1 miljoner kronor

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27, §43, om en reviderad finanspolicy för Värnamo kommun. Av policyn framgår att en finansrapport ska lämnas kvartalsvis till kommunstyrelsen avseende kommunens finansverksamhet. Finansrapporten är disponerad utifrån rapporteringskravet i policyn.

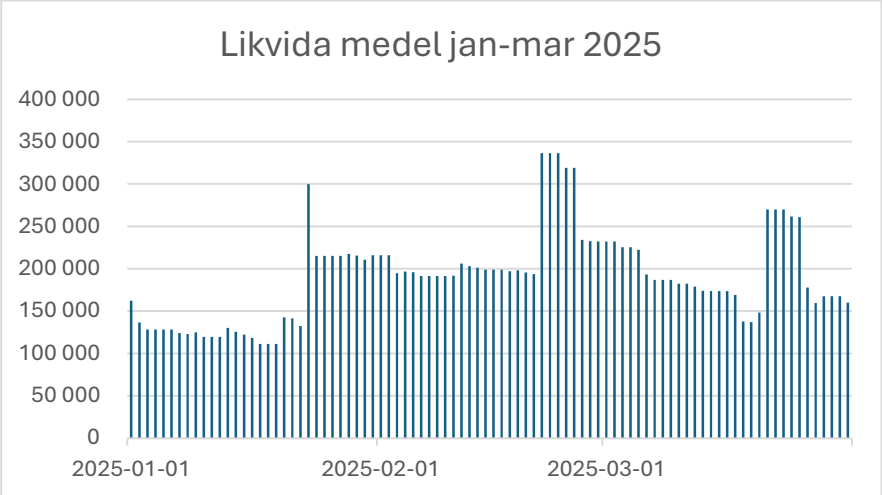
1. Aktuell likviditetssituation

Per den 31 mars uppgår likvida medel till 160 miljoner kronor. Under kvartal 1 2025 har likvida medel i genomsnitt uppgått till 191 miljoner kronor. Kommunen har en strategi att ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar.

Värnamo kommun har en checkräkningskredit hos Swedbank på sammanlagt 100 miljoner kronor. Denna utnyttjas även av de kommunala bolagen.

Större utbetalningar under andra kvartalet 2025 utgörs av löner och utgifter i större investeringsprojekt, framför allt Västhorjaskolan. Större inbetalningar utgörs av skatteinbetalningar och nyupplåning om 50 miljoner kronor.

Diagram 1, utveckling likvida medel, kvartal 1 2025

2. Placeringsportföljens volym, instrument och motparter

Kommunen har inga andra placeringar än likvida medel på bankkonto.

3. Skuldportföljens volym, instrument och motparter

Per den 31 mars uppgår kommunens externa låneskuld till 1 140 miljoner kronor. Detta är en ökning med 50 miljoner kronor sedan årsskiftet. Skuldportföljen utgörs av 17 lån. Av total lånevolym har 95 procent av lånen fast ränta. Motpart för samtliga lån är Kommuninvest.

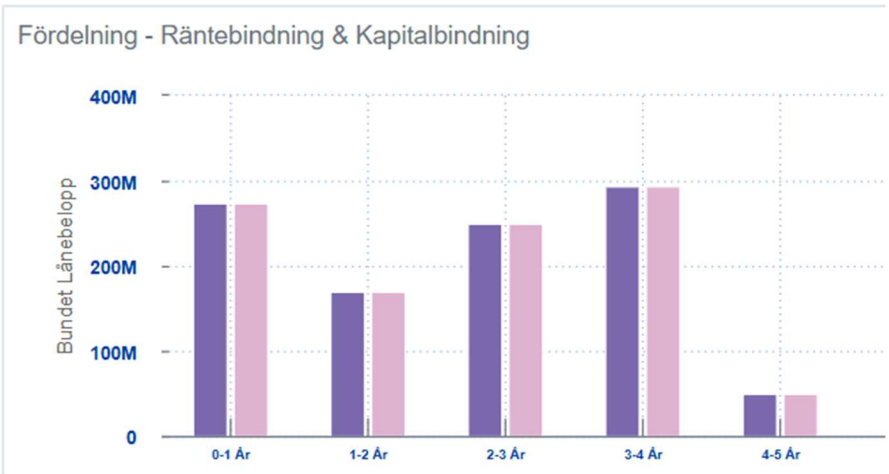
4. Skuldportföljens kapital- och räntebindning i förhållande till målvärdet

Finansiell risk hanteras bland annat genom reglering av kapitalbindningstiden och räntebindningstiden i skuldportföljen. Kapitalbindningstiden visar genomsnittlig kvarstående löptid på utstående lån. Räntebindningstid avser den period under vilken räntan på lånet är bunden.

Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i skuldportföljen uppgår till 2,1 år vilket är inom godkänt intervall enligt kommunens finanspolicy. Andel av skuldportföljen som förfaller inom ett år uppgår till 25 procent.

Ränterisken hanteras genom att reglera strukturen på ränteförfallen i skuldportföljen. Genomsnittlig räntebindningstid uppgår till 2,1 år vilket är inom godkänt intervall enligt kommunens finanspolicy.

Diagram 2, Räntebindning och kapitalbindning per 2025-03-31

Lila stapel visar räntebindning för levande affärer, rosa stapel visar kapitalbindning för levande affärer.

5. Skuldportföljens derivat fördelat på instrument och motparter

Det finns inga derivat i kommunens skuldportfölj.

6. Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart

Nedan sammanställs borgensåtagande och aktuell skuld för av kommunen helägda dotterbolag.

Tabell 1, borgensåtagande fördelat på respektive motpart

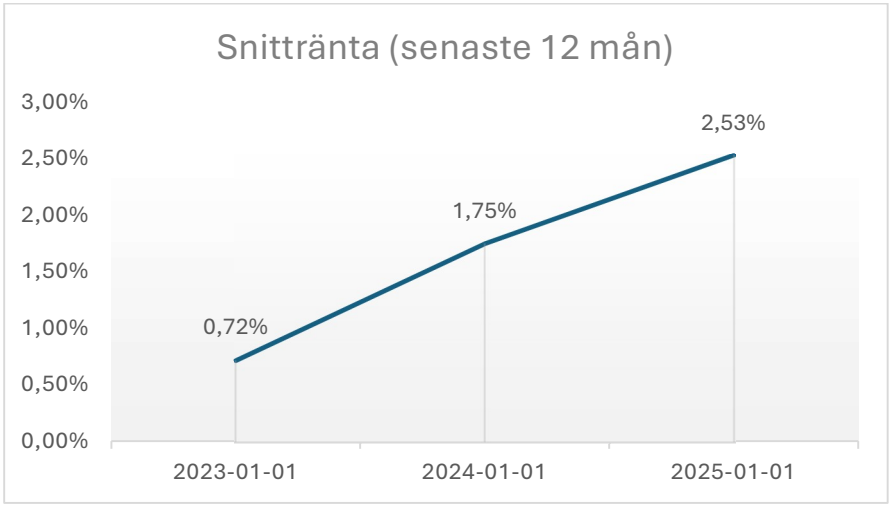
Borgensåtagande, miljoner kronor	åtagande	Skuld per 2025-03-31
Värnamo Stadshus AB	216,0	175,0
Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB	596,0	543,0
Finnvedsbostäder AB	1 500,0	1 363,6
Värnamo Energi AB	395,0	180,0

Värnamo kommun har ingått en solidarisk borgen för kommunalförbundet SÅM. Värnamo kommun har också ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld i Kommuninvest i Sveriges AB.

7. Skuldportföljens genomsnittliga räntesats

Räntekostnad de senaste tolv månaderna uppgår till 25,1 miljoner kronor. Snitträntan i portföljen de senaste tolv månaderna uppgick till 2,53 procent.

Diagram 3, Utveckling av snittränta i skuldportföljen

Riksbankens styrränta uppgår till 2,25 procent. Nästa räntebesked lämnas den 8 maj. Tidigare kapitalbindning till låga räntenivåer och ett fortsatt upplåningsbehov innebär att kommunens räntekostnad successivt kommer att öka i takt med att lån omsätts och nyupplåning görs till investeringar.

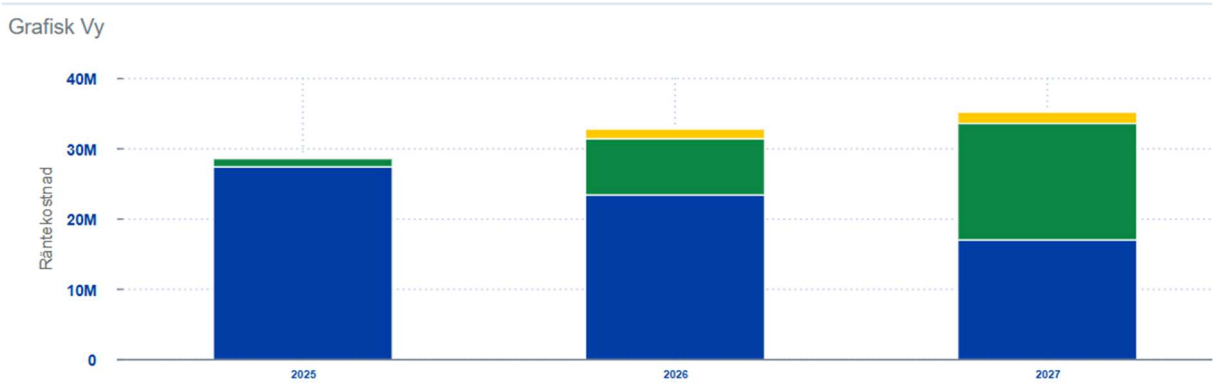
8. Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget

Budgeterad investeringsvolym med beslutad ombudgetering för 2025 uppgår brutto till 615 miljoner kronor. Kommunens upplåningsbehov och budgeterad räntekostnad 2025 baseras på investeringsbudgeten. Budgeterad räntekostnad uppgår till 37,1 miljoner kronor. Budgeterad ränta för 2026 fastställs i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut 18 juni 2025.

Likviditetsprognosen indikerar ett lägre upplåningsbehov för 2025 än budgeterat. Detta beror på en lägre utförandegrad och senareläggning av investeringsprojekt, exempelvis byggnation av en ny fotbollsarena. Större projekt under 2025 är byggnation av Västhorjaskolan, sista etappen Trälleborgsskolan, Expoområdet, överföringsledning Värnamo-Bor samt dubbelmatning Vråen Bredasten.

Baserat på bokslutet i mars lämnas årets första investerings- och driftprognos per den 29 april. Utifrån aktuella marknadsräntor och en beräknat lägre investeringsnivå än planerat uppgår ränteprognosen till 30,3 miljoner kronor för helåret 2025.

Diagram 4, prognos räntekostnad

Blå stapel visar räntekostnad för levande affärer, grön stapel för refinansierade affärer, gul stapel räntekostnad för planerad upplåning under 2025.

9. Eventuella avsteg från finanspolicyn

Inga avsteg har gjorts från kommunens finanspolicy.

§ 155 Dnr: KS.2025.334

Modell för volymkompensation för nya projektytor från och med 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen, samt

att återremittera ärendet till kommunledningsförvaltningen i den del ärendet avser godkännande av redovisningen av modell för komplettering av bilagor.

Ärendebeskrivning

I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med teknik- och fritidsnämnden arbeta fram en modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med 2025. Volymkompensation ska endast utgå för politiskt beslutade projekt/ytor. Redovisning ska göras till kommunstyrelsen senast 30 april 2025.

En arbetsgrupp med representanter från teknik- och fritidsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen (mark- och exploateringsenheten samt ekonomiavdelningen) har tagit fram ett förslag till en modell för volymkompensation. Modellen och förslag på förändrade rutiner och revidering av policy för investeringsprocessen beskrivs under rubrik ”Utredning”. Utgångspunkten är att modellen för volymkompensation ska omfatta mark- och exploateringsprojekt som innebär ett utökat uppdrag för teknik- och fritidsförvaltningen vad gäller skötsel av gata-, park- och grönområden. Modellen kan också tillämpas för tillkommande ytor som inte direkt är exploateringsprojekt, exempelvis infrastruktur i anslutning till nya områden.

Teknik- och fritidsnämnden beslutade den 8 april 2025 § 79

att godkänna redovisningen av modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025,

att föreslå kommunstyrelsen att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen.

Forts.

KS § 155 (forts)

Yrkanden

Bo Svedberg (S) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen för komplettering av bilagor.

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen, samt

att återremittera ärendet till kommunledningsförvaltningen i den del ärendet avser godkännande av redovisningen av modell för komplettering av bilagor.

Beslut skickas till:
Budgetberedningen
Teknik- och fritidsnämnden
Kommunledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse - Förslag till modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025

Ärendebeskrivning

I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med teknik- och fritidsnämnden arbeta fram en modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med 2025. Volymkompensation ska endast utgå för politiskt beslutade projekt/ytor. Redovisning ska göras till kommunstyrelsen senast 30 april 2025.

En arbetsgrupp med representanter från teknik- och fritidsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen (mark- och exploateringsenheten samt ekonomiavdelningen) har tagit fram ett förslag till en modell för volymkompensation. Modellen och förslag på förändrade rutiner och revidering av policy för investeringsprocessen beskrivs under rubrik ”Utredning”. Utgångspunkten är att modellen för volymkompensation ska omfatta mark- och exploateringsprojekt som innebär ett utökat uppdrag för teknik- och fritidsförvaltningen vad gäller skötsel av gata-, park- och grönområden. Modellen kan också tillämpas för tillkommande ytor som inte direkt är exploateringsprojekt, exempelvis infrastruktur i anslutning till nya områden.

Se även under rubrik Utredning

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att godkänna redovisningen av modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025,

att föreslå kommunstyrelsen att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Annika Rosenqvist
Enhetschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Utredning

Bakgrund och nuvarande rutin
Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för skötsel av offentliga utemiljöer. I kommunens budgetmodell ingår inte någon automatisk kompensation för ett utökat uppdrag i samband med exploatering av nya områden.
Processen för planering och beslut av ett exploateringsprojekt kan i normalfallet beskrivas som nedan:

1. Mark- och exploateringsenheten har uppdraget att planera nya verksamhets- eller bostadsområden och beställa detaljplaner hos samhällsbyggnadsförvaltningen. Beslut om investeringsbudget fattas av kommunfullmäktige genom kommunens budgetprocess. I detta skede finns det en grov kalkyl för investeringen. Till beslut om investeringen finns ett projektblad med beskrivning av projektet och investeringsutgifter.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen kallar till projektstartmöte med mark- och exploateringsenheten och teknik- och fritidsförvaltningen samt eventuellt andra berörda.
3. Mark- och exploateringsenheten och teknik- och fritidsförvaltningen tar fram detaljerade kalkyler och projektblad för hantering i kommunens kommande budgetprocesser.
4. Mark- och exploateringsenheten och teknik- och fritidsförvaltningen stämmer av projektplanering och tidplaner.
5. Projektstart och överlämning till projektledare.

Förslag på ny rutin
Förslaget är att projektbladet för nya exploateringsområden kompletteras med kalkyler avseende driftkostnader för utökade volymer i teknik- och fritidsnämndens uppdrag. Denna beräkning kan göras med tillförlitlighet först när detaljplanen är klar och omfattningen av projektet är känt. För att hantera den osäkerhet som föreligger i ett tidigt skede föreslås de kalkylnivåer som anges i kommunens policy för investeringsprocessen tillämpas även för mark- och exploateringsprojekt, se bilaga 1,”Policy för investeringsprocessen”, stycke f.

Kalkylnivå 0:	Produktionskostnadsberäknat
Kalkylnivå 1:	Kostnadsberäknat
Kalkylnivå 2:	Kostnadsbedömt
Kalkylnivå 3:	Kostnadsuppskattning

Tabell 1: kalkylnivåer i kommunens investeringsprocess

Som stöd för beräkning av utökad driftkostnad har en modell tagits fram, se bilaga 2 ”Projektkalkyl driftkostnader ny exploatering”. Ökade kostnader beräknas utifrån en schablonersättning för tillkommande ytor, exempelvis gator/gångvägar/torg, grönområden, parker, lek- och aktivitetsområden. Mallen är dels baserad på faktiska utfall och analyser i det befintliga uppdraget, dels på erfarenhetsutbyte med andra kommuner.

För att tydliggöra driftkostnadsberäkningar har mallen för projektblad för mark och exploateringsprojekt reviderats, se bilaga 3 ”Projektblad E, Projekt inkl. intäkter MEX medfinansieringsprojekt” samt bilaga 4 ” Projektblad E, Projekt inkl. intäkter MEX”.

Skillnaden i reviderade projektblad jämfört med den tidigare mallen är framför allt en högre detaljnivå. Tidigare har det framgått hur stor del av investeringen som avser vatten och avlopp samt gata. Komplettering har nu gjorts med grönområde och tomtmark. Beräkning ska också göras av utökad driftkostnad per år för varje del i projektet (inklusive kostnader utredningar och detaljplaner). Det finns också ett eget projektblad avseende projekt med medfinansiering.

Vidare föreslår arbetsgruppen att befintlig arbetsrutin kompletteras med avstämningsmöten inför varje budgetprocess för att säkerställa planering och kalkyler. Vid avstämningsmöten medverkar representanter för teknik- och fritidsförvaltningen, mark- och exploateringsenheten samt kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. Kommunens mark- och exploateringschef är sammankallande.

Utifrån projektbladen görs en sammanställning av tillkommande driftkostnader som hanteras som en central pott under

kommunens gemensamma finansiering. Utfördelning av kompensation görs i takt med att nya områden färdigställs efter beslut av kommunstyrelsen. Liknande rutin finns idag vad gäller hyreskompensation vid färdigställande av nya verksamhetslokaler.

Sammanställningen av utökade driftkostnader är en del av det beslutsunderlag som tas fram i kommunens budgetprocess. Det är kommunfullmäktige som i nästa steg beslutar om den faktiska kompensationen i samband med beslut om kommunens budget.

Enligt kommunens policy för investeringsprocessen, fastställd av kommunfullmäktige 2023-11-30 §185, ska ett projektblad enligt kommungemensam mall innehållande en driftkostnadskalkyl upprättas för alla investeringar. Den nya rutinen föranleder därmed inte någon omfattande ändring av nuvarande policy, endast en mindre formaliaändring som framgår av bilaga 1, gul markering.

Konsekvensanalys

Den nya rutinen förväntas ge ett bättre beslutsunderlag då den totala kostnadsbilden blir tydligare vid beslut om nya exploateringsområden. Vid beslut om kompensation förväntas också teknik- och fritidsnämnden ges bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag i takt med att kommunen växer.
En beräkning har gjorts avseende tillkommande driftkostnader om modellen tillämpas på pågående och planerade exploateringsprojekt i kommunens investeringsbudget. Analysen inkluderar inte samtliga planerade projekt men ger en bild av vad kalkylen kan innebära vad gäller beräkning av ökade driftkostnader.

Nedan presenteras beräknad årlig driftkostnad för pågående och planerade exploateringsprojekt.

Projekt	**Beräknad driftkostnad per år, tkr**
Polishus, södra infarten	170
Ny trafikplats Bredasten	100
Hörle, anstalt (vägen in till anstalten)	106
Kärleken	Utkast till plankarta saknas
Rudan	Utkast till plankarta saknas
Sörsjö industrimark	253
Ny fotbollsarena	585
Nytt gaturum Malmövägen	139

Tabell 2: konsekvensanalys pågående och planerade exploateringsprojekt

§ 79 Dnr: TFN.2024.217

Förslag till modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025

Beslut
Teknik- och fritidsnämnden beslutar
att godkänna redovisningen av modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025,
att föreslå kommunstyrelsen att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen samt
att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning
I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med teknik- och fritidsnämnden arbeta fram en modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med 2025. Volymkompensation ska endast utgå för politiskt beslutade projekt/ytor. Redovisning ska göras till kommunstyrelsen senast 30 april 2025.

En arbetsgrupp med representanter från teknik- och fritidsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen (mark- och exploateringsenheten samt ekonomiavdelningen) har tagit fram ett förslag till en modell för volymkompensation. Modellen och förslag på förändrade rutiner och revidering av policy för investeringsprocessen beskrivs under rubrik ”Utredning”. Utgångspunkten är att modellen för volymkompensation ska omfatta mark- och exploateringsprojekt som innebär ett utökat uppdrag för teknik- och fritidsförvaltningen vad gäller skötsel av gata-, park- och grönområden. Modellen kan också tillämpas för tillkommande ytor som inte direkt är exploateringsprojekt, exempelvis infrastruktur i anslutning till nya områden.

Förslag till beslut
Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta
att godkänna redovisningen av modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025,
att föreslå kommunstyrelsen att hänskjuta frågan om budgetkompensation för pågående och planerade projekt till budgetberedningen samt
att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Driftkostnad Anläggning

Projektinformation	Fastighetsinformation
Projektnr:	Objektsnr
Projektblad:	Fastighetsbeteckning:
Projektnamn:	Adress:
Datum:	
Typ av projekt:	
	Beslutad investeringsbudget: (tkr)

	Yta eller antal	(kr)	tkr / år
Tillkommande kostnader			
Gator/ gångvägar/ torg		17	0
Ren Stad / Centrum		37	0
Konstruktionsbyggnader (m2)		161	0
Konstruktionsbyggnader (m)		1 242	0
Enskilda vägar		31	0
Natur		1	0
Grönområden		14	0
Parker/ lek- o aktivitetsområden		42	0
Skötselintensiva parker/ platser		111	0
Träd i gatumiljö		2 780	0
Summa tillkommande			**0**
Tillkommande kostnader år 1 och 2			
Etableringskostnad vid skola/förskola			
Etableringskostnad park / lekplats / grönområde			
Summa tillkommande år 1 och 2			**0**
Avgående kostnader			
Gator/ gångvägar/ torg		17	0
Ren Stad / Centrum		37	0
Konstruktionsbyggnader (m2)		161	0
Konstruktionsbyggnader (m)		1 242	0
Enskilda vägar		31	0
Natur		1	0
Grönområden		14	0
Parker/ lek- o aktivitetsområden		42	0
Skötselintensiva parker/ platser		111	0
Träd i gatumiljö		2 780	0
Summa avgående			**0**
Total summa			**0**

Exploateringsprojekt inkl medfinansiering	Projektblad nr KF/KS:	
	Upprättad den:	
	Upprättad av:	
	Reviderad den:	
	Projektnr Ek.system	
	Fastighetsbeteckning	
Förvaltning/nämnd		

Bifoga Bild Karta Detaljplan

Beskriv investeringen samt ev påverkan på driftkostnader-/intäkter exkl kapitaltjänstkostnader.

Medfinansiering	

Budget t.o.m 2025, tkr	0
Total investering, tkr	0
Beräknade inkomster, tkr	0
Detaljplan (drift), tkr	0

År	2026	2027	2028	2029	2030	Framtid	Totalt	Drift/år
Begärd investering (tkr)	0	0	0	0	0	0	0	
varav VA							0	
varav Gata							0	
varav Grönområde							0	
varav Tomtmark (MEX)							0	

Beräknade inkomster							0	

Detaljplan drift							0	
Detaljplanstatus								

Nyckeltal				
Yta (m^2):		m^2	Antal tomter:	
Total driftkostnad/år		tkr/år	Kapitaltjänskost.just tkr/år:	
Planerad start för driftkostnader			Kalkylnivå 0-3:	

Exploateringsprojekt		
	Projektblad nr KF/KS:	
	Upprättad den:	
	Upprättad av:	
	Reviderad den:	
	Projektnr Ek.system	
	Fastighetsbeteckning	
Förvaltning/nämnd		

Bifoga Bild Karta Detaljplan

Beskriv investeringen samt ev påverkan på driftkostnader-/intäkter exkl kapitaltjänstkostnader.

Budget t.o.m 2025, tkr	0
Total investering, tkr	0
Beräknade inkomster, tkr	0
Detaljplan (drift), tkr	0

År	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Framtid**	**Totalt**	**Drift/år**
Begärd investering (tkr)	0	0	0	0	0	0	0	
varav VA							0	
varav Gata							0	
varav Grönområde							0	
varav Tomtmark (MEX)							0	

Beräknade inkomster							0	

Detaljplan drift							0	
Detaljplanstatus								

Nyckeltal				
Yta (m^2):		m^2	Antal tomter:	
Total driftkostnad/år		tkr/år	Kapitaltjänskost.just tkr/år:	
Planerad start för driftkostnader			**Kalkylnivå 0-3:**	

VÄRNAMO KOMMUN

Reglemente
Policy
Plan
Åtgärdsplan
Riktlinje

Policy för investeringsprocessen

Antagen av kommunfullmäktige 2023-11-30. Gäller från 2023-12-06

Reglemente
Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy
Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan
Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan
Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje
Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunfullmäktige
Datum: 2023-11-30, § 185
Dokumentet gäller från: 2023-12-06
Dokumentet gäller för:
Kommunstyrelsen samt kommunens nämnder
Dokumentansvarig: Ekonomichef, kommunledningsförvaltningen

Policy för investeringsprocessen

Inledning och syfte

Kommunens investeringar är omfattande och innebär utbetalningar som belastar driftkostnaderna för kommunen under en lång tid efter genomförd investering (avskrivningar och drift/underhåll). Investeringar är nödvändiga för att skapa förutsättningar för att bedriva en verksamhet med god kvalitet och att vara en attraktiv kommun.

Behov och önskemål om investeringar är ofta omfattande från verksamheterna och ett bra underlag för politisk prioritering är nödvändig för att fatta rätt beslut. Ett av syftena med denna policy är att efterlevnaden ska innebära en god styrning av processen från behov/planering till slutförd investering.

Strategi

Berör

1. Planering

a. En investeringsbudget/-plan med god framförhållning ska årligen upprättas och föreläggas kommunfullmäktige för beslut i juni månad. Denna ska innehålla investeringsbudget med projekt för genomförande år 1 och 2, därpå följande tre års investeringsplan med projekt som förbereds för genomförande (år 3-5) samt kända projekt aktuella efter planperioden (år 6 eller senare). För år 1-2 är inriktningen att förändringar av investeringsbudgeten inte ska ske. Endast av särskilda skäl ska förändringar av dessa projekt göras.
Projektblad enligt kommungemensam mall innehållande driftkostnadskalkyl ska upprättas till ALLA investeringar. För att ge en god överblick av investeringsprojektet ska för varje projekt tydligt framgå den beräknade totala investeringen. Detta gäller även om viss del anslagits tidigare år. För anläggnings- och fastighetsinvesteringar överstigande 5 miljoner kronor ska, för att ge en god överblick, i projektbladet och sammanställningen anges tidpunkt när investeringen beräknas tas i bruk.

Alla nämnder och utskott

b. Investeringsbudgeten delas in i tre delar:
- Skattefinansierade investeringar
- Exploatering för bostäder och verksamheter
- Avgiftsfinansierade investeringar

Kommun-styrelsen

c. Alla investeringar med en beräknad totalutgift av minst 5 miljoner kronor ska föregås av en analys i fyra steg. Processen ska innehålla momenten tänka om, optimera, bygga om och bygga nytt. Alternativa lösningar ska diskuteras, analyseras och vägas mot varandra i dialog med beställaren. Denna process ska dokumenteras i projektbladet.
De fyra stegen ska vara:
- Steg 1 Tänk om
- Steg 2 Optimera
- Steg 3 Bygg om
- Steg 4 Bygg nytt

Teknik- och fritidsnämnden

d. Vid byggnads-, gatu- och VA-investeringsprojekt överstigande totalt 10 miljoner kronor ska, i syfte att följa projekten och kunna dra erfarenhet inför framtiden, varje steg i genomförandet av investeringen dokumenteras enligt följande faser:
   1. Utredning/Inventering/Behovsanalys/Hållbarhetsanalys
   2. Förprojektering (skisser, program)
   3. Detaljprojektering (systemhandlingar, bygghandlingar)
   4. Byggnation/genomförande
   5. Projektavslut/slutredovisning

   Denna dokumentation ska i tillämpliga delar redovisas i samband med slutredovisningen. Omfattningen av denna dokumentation kan variera beroende på investeringsprojektets omfattning. Vid lämplig tidpunkt i ett tidigare skede av processen ska även kommunens funktioner för miljöstrategiska frågor samt energi- och klimatrådgivning delta i och ges möjlighet att lämna förslag/synpunkter. I vissa projekt kan detta vara aktuellt även när projektet är av mindre karaktär. Av projektbladen ska framgå att så skett.

Teknik- och fritidsnämnden

e. På initiativ av teknik- och fritidsförvaltningen ska en årlig dialog om kommande investeringsförslag ske mellan teknik-och fritidsförvaltningen och berörda övriga förvaltningar. I denna ska utöver förvaltningarnas lokalbehov och funktion också invägas teknik-och fritidsförvaltningens behov av investeringar inom eget verksamhetsområde och kommunens kapacitet att hinna med samt det totala ekonomiska utrymmet. I dialogen ska samtal föras om de kortsiktiga och långsiktiga behoven. Investeringens påverkan på driftskostnader och hyror ska diskuteras. Detta grundarbete och dialoger ska ske under varje höst och vara klara före den 15 december. Det är viktigt att alla parter är införstådda med hur investeringen påverkar kommunens driftkostnader och att detta lyfts vid inlämning av investeringsbudgetförslaget

Teknik- och fritidsnämnden

I samband med framskrivning av budgetförutsättningar för beslut i kommunstyrelsen i februari görs också en framskrivning av preliminära investeringsramar för skattefinansierade investeringar per nämnd. År 1-4 baseras på de investeringsramar som beslutades i föregående års investeringsbudget och plan. Investeringsram för år fem baseras på årets beräknade avskrivningar med tillägg för en procent av skatteintäkter och utjämning. Investeringsramen syftar till att täcka kommunens basnivå/reinvesteringsnivå för de skattefinansierade investeringarna. Respektive nämnd ska fatta beslut om investeringsbudgetförslag som ryms inom nämndens ram och överlämna förslaget till kommunens budgetberedning. Investeringsramar blir definitiva först efter kommunfullmäktiges beslut om investeringsbudget och plan.

KLF
Alla

f. Förslag till investeringar ska innehålla en tillförlitlig bedömning av den totala utgiften. Aktuell kalkylnivå för varje investering ~~avseende byggnads-, gatu- och VA-investeringsprojekt~~ ska anges i investeringssammanställningen. Ett år före byggstart ska kalkylnivå 0-1 normalt vara uppnådd. De olika kalkylnivåerna ska definieras enligt följande:
   Kalkylnivå 0: Produktionskostnadsberäknat (Detaljprojektering klar/ kostnad baseras på detaljkalkyl alt. anbud)
   Kalkylnivå 1: Kostnadsberäknat (Förprojektering har skett/kostnadskalkyl finns)

Teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen

Kalkylnivå 2: Kostnadsbedömt (Omfattning känd/ Kostnadsbedömning på referensvärden)
Kalkylnivå 3: Kostnadsuppskattat (Omfattning oklar/ grov kostnadsuppskattning)

g.	Samtliga investeringar läggs till nämndernas förfogande med undantag av några enstaka större investeringar som kräver ytterligare en prövning av kommunfullmäktige före start. Sådana investeringar markeras särskilt i budgetsammanställningen. Kommunfullmäktige fattar i samband med beslut om investeringsbudget beslut om vilka investeringar där det krävs startbesked av kommunfullmäktige innan dessa får påbörjas. Om startbesked inte krävs kan nämnden själv besluta om att tidigarelägga eller senarelägga projekt inom investeringsbudgeten (projekt för genomförande år 1 och 2). Nämnden ska eftersträva att investeringsutgifter på total nivå inte överstiger respektive års investeringsram.	Alla
h.	Teknik- och fritidsnämnden ska årligen erhålla ett anslag till förprojektering av investeringsprojekt där slutligt beslut om genomförande och anvisande av medel ännu ej gjorts. Detta anslag ska, av utskottet, fördelas till individuella projekt i investeringsredovisning för att därmed belasta respektive investering tillsammans med utgifterna för genomförandet av investeringen. I de fall någon investering inte blir aktuell ska redovisning och nedskrivning av dessa utgifter för förprojektering ske. Vid några enstaka investeringar kan teknik- och fritidsnämnden begära att få använda del av anslag, som finns hos kommunfullmäktige, för projektering. Därefter görs en ny begäran om startbesked för genomförandet.	Teknik- och fritidsnämnden
i.	I de fall där en bedömning före start görs att investeringen blir mer än 10 procent högre än anvisade medel i investeringsbudget ska begäran om ytterligare medel göras hos kommunstyrelsen före påbörjandet och frågan om investeringen ska genomföras ska då prövas på nytt. En uppdatering av projektbladet ska då också ske.	Alla
j.	Ett anslag till kommunstyrelsens förfogande för investeringsjusteringar samt för mindre tillkommande investeringar och till teknik- och fritidsnämnden för oförutsedda fastighetsinvesteringar ska finnas. Dessa medel får användas för ökning av anslag till beslutade investeringar men också för akuta nya investeringar, förprojektering eller för att iordningställa vakanta lokaler. Användningen av detta anslag får ske först efter begäran hos och beslut av kommunstyrelsen respektive tekniska utskottet.	Kommun-styrelsen och Teknik- och fritidsnämnden
k.	Inventarieanslag ska slås ihop till ett gemensamt anslag per nämnd (ramanslag) och beslut om fördelning av detta till olika inköp fattas av respektive nämnd. Detaljer redovisas som information på projektblad i samband med budgetberedningen men utgör inte anslagsbindningsnivå. Nämnden får därmed rätt att flytta medel löpande mellan olika inventarieinköp inom beslutat anslag.	Alla
l.	Flera blanketter för projektblad innehållande syfte (motivering till investeringsförslaget), plats, tidsplan inklusive beräknad tidpunkt för ianspråktagande, bedömd betalningsplan, driftbudgetpåverkan, fördelning av investeringsanslag över olika år, kalkylnivå, avskrivningstider etc ska upprättas och användas av alla nämnder. Större och tydliga underhållsinsatser som identifieras när projekten initieras ska framgå av projektbladet. Uppstår därefter ytterligare behov av underhållsinsatser under investeringsprojektets genomförande ska dessa anges i slutredovisningen. Blankett ska också anpassas för att användas för mindre och enklare investeringar. Blankett ska vid behov uppdateras och utvecklas av kommunledningsförvaltningen i samråd	Alla Vissa delar endast Teknik- och fritidsnämnden

med förvaltningarna.

m. Årlig tidplan:

Augusti – 15 december	Dialog mellan teknik- och fritidsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar (kommunledningsförvaltningen deltar vid behov) Avstämning mellan respektive förvaltning och dess nämnd om prioriteringar ska ske löpande under arbetets gång	Alla
November-december	Kommunledningsförvaltningen skickar ut underlag/blanketter till respektive nämnd inför deras inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen	
Feb	kommunstyrelsen beslutar om budgetförutsättningar och preliminära budgetramar	
Feb-mars	Behandling och beslut i respektive nämnd~~/utskott~~	
Mars	Inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen	
Mars-maj	Budgetberedning och dialoger	
Juni	Beslut om investeringsbudget/-plan av kommunfullmäktige	

2. Genomförande

n. En översiktlig uppföljning av pågående investeringar ska ske från teknik- och fritidsnämnden till kommunstyrelsen i samband med delårs- och helårsbokslut. Tillsammans med denna ska även bedömda sammanlagda budgetavvikelser redovisas för varje enskilt projekt med en totalbudget överstigande 10 miljoner kronor. Detta gäller även kommunens mark- och exploateringsverksamhet. — Teknik- och fritidsnämnden vissa delar MEX

3. Uppföljning/ianspråktagande

o. En aktiv intern kontroll av pågående investeringar ska ske avseende betalningsplaner, beställarfunktioner, leveranskontroller etc. Det åligger den nämnd som har erhållit anslaget att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att dokumentation av genomförda kontroller samt uppföljning sker och återrapporteras till nämnden. — Alla

p. Alla avslutade investeringsprojekt ska snarast slutredovisas till den egna nämnden. De investeringsprojekt som har en totalbudget överstigande 5 miljoner kronor ska även slutredovisas till kommunfullmäktige. En blankett för slutredovisning som, så långt det är möjligt, liknar projektbladet ska upprättas där de uppgifter som finns som underlag för beslutet att genomföra investeringen följs upp. Även en beskrivning av resultatet bl a med bilder ska finnas. En jämförelse mellan plan och utfall på en tidsaxel ska också ske. Eventuella avvikelser mot projektbudgeten ska utredas och beskrivas. Slutredovisning ska göras snarast efter slutförande (slutbesiktning, ianspråktagande eller motsvarande). I normalfallet ska detta ske senast inom sju månader efter slutbesiktning. I särskilda fall får slutredovisning ske senare. Blanketten ska vid behov uppdateras och utvecklas av kommunledningsförvaltningen i samråd med förvaltningarna. — Alla

4. Tidsförskjutning av investeringsprojekt

q. De investeringar som budgeteras nästkommande år ska normalt också genomföras det kommande året. I samband med förslag till kommande budget ska nämnderna ta hänsyn till förskjutna investeringar från tiden före innevarande år samt årets investeringsbudget. En anpassning av kommande investeringsförslag ska ske till den kapacitet som finns i den egna organisationen och efter analys av marknadsläget. Detta gäller såväl om investeringen ska genomföras i egen regi eller genom extern entreprenör/utförare.
I det fall kapacitetsbrist uppstår och en prioritering av vilka investeringsprojekt som ska genomföras måste ske ska denna prioritering beslutas av nämnd. — Alla

5. Ombudgetering

r. Vid varje nytt år ska resterande medel i pågående investeringsprojekt ombudgeteras om de fortfarande är aktuella att genomföra. I de fall en beslutad investering inte kommer att genomföras ska detta redovisas till kommunfullmäktige tillsammans med skälet för detta. Kommunfullmäktige ska då föreslås fatta beslut om att tidigare beslut om investeringen upphävs. Det år slutredovisning sker ska projektet avslutas. Efter att slutredovisning upprättats får några investeringar inte belasta projektet. Uppstår trots allt sådana ska en ny slutredovisning upprättas och redovisas. — Alla
I de fall underskott finns mot anvisade medel ska ombudgetering ske med negativa belopp till efterkommande år ända till det år ytterligare anslag finns eller det år projektet avslutas.
Resterande del av nämndernas/utskottens inventarieanslag ombudgeteras som grundprincip. Har det gångna årets inventarieinköp överstigit de budgeterade anslagen ska som regel ett underskott ombudgeteras till efterkommande år. Detta innebär att investeringsramen för detta år minskas i motsvarande mån.
Förslag till ombudgetering upprättas av kommunledningsförvaltningen snarast efter upprättat bokslut och efter genomförd dialog med företrädare för förvaltningarna. Ett samlat dokument innehållande all ombudgetering ska upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Uppföljning och revidering

Denna policy ska utvärderas löpande dels för uppföljning av efterlevnaden, dels för behov av förändringar. Vid behov av förändring/komplettering ska förslag snarast föreläggas kommunstyrelsen. — Kommun-styrelsen och teknik- och fritidsnämnden

Dokumentansvariga

Politisk nivå: Kommunstyrelsen

Tjänstemannanivå: ekonomichef

Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun har inbjudits att lämna synpunkter på SOU 2025:20, Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet.

Utredningen syftar till att stärka arbetet mot felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott genom att integrera kommuner och regioner i Utbetalningsmyndighetens verksamhet.

Felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har blivit ett allvarligt samhällsproblem. För att motverka detta inrättades Utbetalningsmyndigheten med uppdrag att analysera och förhindra felaktiga utbetalningar. Utredningen föreslår nu att även kommunala och regionala utbetalningar ska omfattas av myndighetens verksamhet.

Utredningen har två huvudsakliga uppgifter. Dels att kartlägga omfattningen av felaktiga utbetalningar från kommuner och regioner till individer, företag och föreningar. Dels att analysera de rättsliga förutsättningarna för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet och lämna alternativa författningsförslag.

Utredningen presenterar tre alternativa författningsförslag:

1. Fullständig anslutning: Obligatorisk anslutning av alla kommuner och regioner till både Utbetalningsmyndighetens transaktionskontosystem och dess dataanalys- och granskningsverksamhet. Detta omfattar utbetalningar som ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och föreningsbidrag.
2. Begränsad anslutning: anslutning enbart till dataanalys- och granskningsverksamheten, utan integration i transaktionskontosystemet.
3. Endast transaktionskonto: Anslutning endast till transaktionskontosystemet, utan deltagande i dataanalys och granskning.

Utredningen föreslår att anslutningen sker gradvis, med pilotprojekt i vissa kommuner och regioner för att testa informationsutbyte och tekniska lösningar. Kommuner och regioner har ett åtagande att lämna nödvändiga uppgifter till Utbetalningsmyndigheten för att möjliggöra granskning. Vad gäller integritetsskydd ska särskilt hänsyn tas till skyddet av personuppgifter, särskilt inom hälso- och sjukvården.

Förslag till remissvar

Värnamo kommun är positiva till förslagen i utredningen om en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten för att stärka arbetet mot felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott. Kommunen framhåller att vi inte har möjlighet att sätta oss in i detalj om alla delar av förslaget. Kommunernas förutsättningar för att genomföra förändringen från ett administrativt och ekonomiskt perspektiv bör beaktas.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att lämna remissvar enligt ovanstående förslag.

Johanna Svensson
Ekonomichef

Ulf Svensson
Kommundirektör

Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)

Länk: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2025/02/sou-202520/

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 20 maj 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2025/00415 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Synpunkter efterfrågas på samtliga alternativa författningsförslag. Remissinstanserna bör även ange om något av de alternativa författningsförslagen förordas.
Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.
För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Med vänlig hälsning

Tamara Markovic
Kanslisekreterare
Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Kommunenheten
103 33 Stockholm
Tel. 084059441
Mobil 070-3102816
tamara.markovic@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Finansdepartementet

Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)

Remissinstanser

1. Ale kommun
2. Almega utbildning (fd. Friskolornas riksförbund)
3. Amatörteaterns riksförbund
4. Aneby kommun
5. Arbetsförmedlingen
6. Arvidsjaurs kommun
7. Attunda tingsrätt
8. Bengtsfors kommun
9. Bergs kommun
10. Bildkonst Sverige
11. Bolagsverket
12. Borgholms kommun
13. Borlänge kommun
14. Brottsförebyggande rådet
15. Centrala studiestödsnämnden
16. Domstolsverket
17. Eda kommun
18. Ekobrottsmyndigheten
19. Ekonomistyrningsverket

20. Eskilstuna kommun
21. Falu kommun
22. Folkbildningsrådet
23. Fremia
24. Företagarna
25. Förvaltningsrätten i Falun
26. Förvaltningsrätten i Malmö
27. Förvaltningsrätten i Stockholm
28. Försäkringskassan
29. Göteborgs kommun
30. Hedemora kommun
31. Helsingborgs kommun
32. Härnösands kommun
33. Idéburna skolors riksförbund
34. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
35. Inspektionen för socialförsäkringen
36. Inspektionen för vård och omsorg
37. Integritetsskyddsmyndigheten
38. Justitiekanslern
39. Kalmar kommun
40. Kammarkollegiet
41. Kammarrätten i Stockholm
42. Karlshamns kommun
43. Katrineholms kommun
44. Konkurrensverket
45. Kronofogdemyndigheten
46. Kungälvs kommun
47. Köpings kommun
48. Landsorganisationen i Sverige
49. Lindesbergs kommun

50. Linköpings universitet (Centrum för kommunstrategiska studier)
51. Luleå kommun
52. Malmö kommun
53. Malung-Sälens kommun
54. Melleruds kommun
55. Migrationsverket
56. Motala kommun
57. Myndigheten för digital förvaltning
58. Myndighetens för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
59. Mönsterås kommun
60. Norrtälje kommun
61. Ockelbo kommun
62. Olofströms kommun
63. Pensionsmyndigheten
64. Piteå kommun
65. Polismyndigheten
66. Regelrådet
67. Region Blekinge
68. Region Dalarna
69. Region Gävleborg
70. Region Stockholm
71. Region Sörmland
72. Region Uppsala
73. Region Västernorrland
74. Rekonstruktörs- och konkursförvaltarkollegiet
75. Riksdagens ombudsmän (JO)
76. Riksgäldskontoret
77. Riksidrottsförbundet
78. Skatteverket
79. Skurups kommun

80. SmåKom
81. Socialstyrelsen
82. Sollefteå kommun
83. Sotenäs kommun
84. SPF Seniorerna
85. Statens servicecenter
86. Statens skolinspektion
87. Statens skolverk
88. Statistiska centralbyrån
89. Statskontoret
90. Stockholms kommun
91. Strömsunds kommun
92. Studieförbunden
93. Sundsvalls kommun
94. Svenska Bankföreningen
95. Svensk Försäkring
96. Svenskt Näringsliv
97. Sveriges advokatsamfund
98. Sveriges Akademikers Centralorganisation
99. Sveriges A-kassor
100. Sveriges hembygdsförbund
101. Sveriges Kommuner och Regioner
102. Säkerhetspolisen
103. Söderhamns kommun
104. Södertälje kommun
105. Tibro kommun
106. Tjänstemännens centralorganisation
107. Tjörns kommun
108. Transportstyrelsen
109. Tranås kommun

110. Trosa kommun
111. Upphandlingsmyndigheten
112. Uppsala universitet (juridiska fakulteten)
113. Utbetalningsmyndigheten
114. Vindelns kommun
115. Vingåkers kommun
116. Vuxenskolan
117. Vårdföretagarna
118. Värnamo kommun
119. Västerviks kommun
120. Västra Götalandsregionen
121. Växjö kommun
122. Ydre kommun
123. Åklagarmyndigheten
124. Åmåls kommun
125. Överkalix kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 20 maj 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2025/00415 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Synpunkter efterfrågas på samtliga alternativa författningsförslag. Remissinstanserna bör även ange om något av de alternativa författningsförslagen förordas.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Johan Ndure
Departementsråd

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

Finnvedens samordningsförbund

Årsredovisning 2024

Dnr 2025:02 / 2

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Ordföranden har ordet

Ytterligare ett år har gått sedan jag fick förtroendet att ta över som ordförande för förbundet. Det har varit innehållsrika år, men nu tar min gemensamma resa slut med Finsam då jag tyvärr måste avsluta min tid som ordförande på grund av tidsbrist.
Det har varit mycket lärorikt och jag kommer ta med mig detta i mitt fortsatta politiska engagemang.

Tack för förtroendet dessa två år och ett stort tack också till Peter, Viktoria, Senada, Mia och Klas för att ni underlättat i mitt ordförandeskap.

Även detta år har det hänt mycket, vilket ni kan se i följande årsredovisning. Det är inte verksamheterna i sig utan att enskilda människor fått sina liv förändrade i positiva riktningar.

Förbundets största satsning ekonomiskt är Samverkansteam Finnveden. Medarbetarna från våra tre kommuner, Försäkringskassan, psykiatrin i Värnamo och Arbetsförmedlingen har gjort ett strålande arbete. De har mött deltagarna där de är och hjälpt dem att hitta vidare i riktning mot arbete, hälsa och livskvalitet. Hur de arbetar och resultatet skildras i bilaga två.

Den andra insatsen förbundet finansierar är IT-spåret, från 2023 placerat på Ädelfors folkhögskola utanför Vetlanda. Där fanns målet att få med fem deltagare från förbundets område. Det har tyvärr inte uppfyllts, trots att möjligheterna ökat genom tillgång till internatboende och studiemedel.

Några nya policydokument har tagits fram under året. Policy för främjande av samverkan med ideell och idéburen sektor och en Antidiskriminerings- och jämställdhetspolicy.

Användandet av Välfärdsguiden har ökat. Guiden är en digital plattform där både personer med behov av stöd, deras anhöriga och handläggare kan hitta olika former av stöd för integrering, coachning, bättre hälsa och livskvalitet.

Ekonomiskt gott år. Följt budgeten inklusive att vi tagit vara på drygt 500.000 kr av det upparbetade kapitalet, till verksamhet för utsatta.

Lycka till i det fortsatt arbetet för förbundets vision: Plats för alla!

Stefan Lundell
Ordförande

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Innehållsförteckning sida

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 4

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling 4
1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 4
1.3. Styrning och uppföljning av verksamheten 5
1.4. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning 6
1.5. Väsentliga personalförhållanden 8
1.6. Förväntad utveckling 8

2. RESULTATRÄKNING 10
3. BALANSRÄKNING 10
4. KASSAFLÖDESANALYS 11
5. DRIFTSREDOVISNING 11
6. NOTER 12
7. STYRELSENS UNDERSKRIFT 14

Bilagor

1. Måluppfyllelse av åtaganden i Verksamhetsplan 2024
2. Finansierade individinriktade insatser 2024

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av verksamhet, resultat och ekonomiska utfallet för verksamhetsåret 2024.

Organisation

Förbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Jönköpings län samt kommunerna Gnosjö, Gislaved och Värnamo som medlemmar. Förbundet leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den en beredningsgrupp och ett kansli.

Målgrupp och uppdrag

Målgruppen för den finansiella samordningen är personer i förvärvsaktiv ålder (16–64 år) som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och som uppbär offentlig försörjning. Förbundets uppgift är i första hand att verka för att målgruppen ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning.

På individnivå verkar samordningsförbund genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. Förbundet arbetar också på strukturell nivå med förbättrad samverkan, metodutveckling och kompetenspåfyllnad som fokusområden.

Finansiering

Förbundet finansieras av staten (via Försäkringskassan) med hälften av medlen, Region Jönköpings län med en fjärdedel och berörda kommuner med resterande fjärdedel.

Verksamhetsidé och vision

Samordningsförbundens uppgift är i första hand att finansiera insatser för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva samt att också använda samhällets resurser på ett effektivt sätt.

Förbundets vision är PLATS FÖR ALLA.

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	5 228	5 277	5 098	5 158	5 152
Verksamhetens kostnader	5 747	5 782	4 646	4 341	4 997
Årets resultat	-518	– 505	452	817	155
Soliditet	65 %	75 %	72 %	75 %	63 %
Antal anställda	0	0	0	0	0

1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Behovet av samordning inom arbetslivsinriktad rehabilitering är fortsatt mycket stort. Arbetslöshet ökade kraftigt i slutet av året. Långtidsarbetslösheten, där stor del av förbundets målgrupp finns, har ökat under hela 2024, särskilt bland män.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Andelen sjukskrivna varierar mellan kommunerna i länet. Sjukpenningtalet (antal sjukskrivningsdagar i snitt) sjönk under första halvåret, men har i de flesta kommuner i länet ökat kraftigt mot slutet av året. Av alla pågående sjukfall berodde nästan hälften på psykiatriska diagnoser. Kvinnor är nästan dubbelt så mycket sjukskrivna som män. Antal personer med aktivitetsersättning har varit relativt konstant sedan 2019, med en jämnare könsfördelning än inom sjukpenning. Psykiska sjukdomar dominerar även bland de som nybeviljas aktivitetsersättning.

Antalet personer med behov av försörjningsstöd ökade i många kommuner. Grupper som har varit tydliga i vårt område är unga vuxna som inte får arbete, långtidsarbetslösa och personer som väntar på beslut om ersättning från Försäkringskassan.

Huvuddelen av förbundets resurser går nu till Samverkansteam Finnveden. Teamets arbete kommer till nytta för alltfler personer som är i behov av samordnat stöd.
Under året enades parterna om att utveckla samverkan på handläggarnivå genom att ersätta Arenasamverkan med Konsultation Finnveden. Samarbetet med Coompanion Jönköpings län ledde till att en Policy för främjande av samverkan med idéburen sektor fastställdes.

1.3. Styrning och uppföljning av verksamheten

Följande personer har ingått i förbundets styrelse under år 2024:

Ledamot	Ersättare	Utsedd av
Stefan Lundell, ordförande	Senada Sacic	Gnosjö kommun
Senada Sacic, vice ordförande	Fredrik Sveningson	Region Jönköpings län
Anton Sjödell	Ylva Samuelsson	Gislaveds kommun
Arnold Carlzon	Per Bursell	Värnamo kommun
Klas Rydell	Carina Åberg	Försäkringskassan
Andreas Appelberg	Anna Svensson	Arbetsförmedlingen

Under året har styrelsen mötts vid totalt åtta tillfällen, varav en vårkonferens tillsammans med styrelser och beredningsgrupperna för alla tre förbunden i länet.

Styrelsen följer löpande den ekonomiska utvecklingen för förbundet. En redovisning har skett i Delårsrapport 2024.

Förslag till budget kommande år och plan för ytterligare två år, tas varje år fram gemensamt av styrelse och beredningsgrupp i september. Planen för 2025 fastställdes av styrelsen på ett offentligt styrelsemöte i november.

Förbundet har en internkontrollplan och andra styrdokument som styrelsen fastställt. Uppföljning av hur finansierade insatser arbetar sker bl a med hjälp av Försäkringskassans nationella uppföljningssystem Uppföljning Finsam och Indikatorer för finansiell samordning.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

1.4. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Styrelsen följer löpande upp ekonomin i förbundet och tillser att medlen används på ett effektivt sätt. Administrationskostnaderna hålls på en så låg nivå som möjligt, bl a genom ett nära samarbete med Samordningsförbundet Södra Vätterbygden. Administrativa kostnaderna ligger lågt, bara 10-15% av totalbudgeten. Resten används till insatser. 20% av årets utfall gick till strukturinriktat arbete (24% 2023) och 66% till individinriktade insatser (63%).

Uppföljning av verksamheten

I Bilaga 1 finns en uppföljning av de verksamhetsmål förbundet hade för året enligt Verksamhetsplan 2024. Fyra av de tio målen bedöms uppfyllda, fyra är ej uppfyllda, ett delvis uppfyllt och ett av målen blev inaktuellt.

De finansiella målen i Verksamhetsplan 2024 är uppfyllda: verksamheten har bedrivits inom ramen för tilldelade ekonomiska medel, likviditeten är mycket god, förbundet har inte skuldsatt sig och medel har inte placerats på sådant sätt att det kan minska i värde.

Det är styrelsens bedömning att förbundet, trots att alla delmål inte uppfyllts, under året har bedrivit verksamheten på ett sådant sätt att en god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Insatser
Förbundet arbetar dels strukturinriktat, för att höja gemensamma kompetensen att samverka och förbättra samverkan kring stödet till förbundets målgrupp, dels genom finansiering av individinriktade insatser för att stötta fler till arbete och studier.

Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Samordningsförbund får inte driva egen verksamhet, utan finansierar helt eller delvis insatser som en eller flera medlemsorganisationer driver tillsammans för förbundets målgrupp.

Total 74 personer deltog i finansierade insatserna under 2024, varav 47 kvinnor och 27 män. Det är ungefär samma antal som under 2023. En av männen deltog i IT-spåret, resten deltog i Samverkansteamets verksamhet.

Målen för de individinriktade insatserna baseras delvis på förbundets övergripande målsättningar och konkretiseras för respektive insats utifrån målgruppen och inriktningen. Måluppfyllnaden bedöms utifrån respektive insats målsättningar. Se Bilaga 2.

Antidiskriminering och jämställdhet
Under 2024 intensifierades arbetet med jämställdhet och diskriminering, bl a genom att en Antidiskriminerings- och jämställdhetspolicy antogs.

Förbundet anslöt under 2022 till ett regeringsuppdrag som Nationella Nätverket för samordningsförbund (NNS) fått med mål att *motverka och stoppa psykiskt, fysiskt och sexuellt våld.* Under 2023 utbildades all personal i våra finansierade insatser i att ställa frågor om våld. Implementeringen med att rutinmässigt ska ställa frågor om våld till samtliga deltagare genomfördes under 2024. Genom att vara utbildade i att ställa frågor om våld kan personalen på ett effektivt sätt uppmärksamma och erbjuda stöd till dem som behöver det. Enkäterna samlas in, anonymt, och ligger till grund för nationell statistik som sammanställs av NNS.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Under 2024 har 66% av deltagare som svarat på enkäten svarat ja på en eller flera av de sju validerade frågorna om våld. Av dem är 60% kvinnor, 38% män och 2% uppger annan könstillhörighet. Många av de som svarat har med sig en upplevelse av våld från sin uppväxt, 36%. Utifrån den nationella statistiken konstaterar NNS arbetsgrupp att det finns ett signifikant samband mellan våld i nära relation och utanförskap.

Indikatorer för finansiell samordning

Indikatorer för finansiell samordning (framtaget av Nationella Nätverket för samordningsförbund NNS) har som syfte att följa om parterna genom förbundens arbete blir bättre på samverkan kring förbundets målgrupp. I vårt förbund har vi under 2024 fokuserat på enkäterna till deltagare. En analys finns angående svar från deltagare i Samverkansteam Finnveden, i bilaga 2.

Mätning genomförs från november varje år till oktober följande år. En nationell analys publiceras i februari varje år. Den finns på NNS hemsida nns.samordning.org

Uppföljning och resultat av strukturövergripande insatser

Under 2024 har flera former av strukturövergripande insatser genomförts:

- *Välfärdsguiden* är en sökplattform med stödformer inom välfärdsområdet, som lanserades inom förbundets område 2023. Under 2024 har texter konverterats från Insatskatalogen till Välfärdsguiden och nya texter skapats. Plattformen är utformad för att vara användarvänlig och möta behoven hos olika målgrupper. Ökningen av guiden har ökat under 2024. Arbetet med att utveckla Välfärdsguiden kommer att fortsätta under 2025.

- *Konsultation Finnveden*:
  Under 2024 har en ny samverkansform implementerats som ersätter Arenasamverkan, Konsultation Finnveden. Målet med samverkansformen är att den person som tillsammans med sin handläggare behöver mer information eller klargörande erbjuds möjlighet att träffa parterna i ett gemensamt digitalt möte. Samverkansformen har ett fokus på personens egenmakt. Förhoppningen är att Konsultation Finnveden möter behoven av samordning och tillgänglighet. Samverkansformen kommer utvärderas för att se effekterna och sedan beslutas eventuella justeringar.

- Kompetensutveckling:
  Sysselsättnings Indikator Projekt, BIP: under hösten har förankringsmöte, kunskapsdag BIP samt utbildning i dialog- och skattningsverktyget SKAPA genomförts i förbundets regi. Arbetet med implementeringen fortgår och förbundet bistår medlemmarna utifrån önskemål. Reflexiv Praxis – en del av att tillämpa resultatet i studien och för att stärka handläggares roll och tilltro – är genomfört i samtliga kommuner. Verksamhetsutvecklare i Finnveden och i Södra Vätterbygden är certifierade utbildare i BIP/SKAPA och diplomerade kunskapsagenter i BIP och stöttar parterna inom förbundet utifrån behov och önskemål. Utbildningsinsatser har också levererats till organisationer utanför förbundet. Detta har inte bara genererat vissa intäkter utan också skapat möjligheter att vidareutveckla arbetssättet till förmån för vårt eget förbund.

  Supported Employment: Utbildningar och nätverket för SE och IPS (Individual Placement an support) ryms under 2024 inom ramen för Kommunal utvecklings ESF-projekt (där förbundet är medfinansiärer) ”Räkna med oss!” Målet 307 unika deltagare är redan på god väg att uppfyllas, då 226 medarbetare redan fått utbildning genom projektet. Inom

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

kommunerna pågår samtal om implementeringen av SE och IPS ska ske samt hur en samverkan med psykiatrin, främst mot psykosvården, skulle kunna se ut.

Utbildningsinsats: fokus på länderkunskap, kulturmöten, psykisk ohälsa, interkulturell kommunikation, värde- och normkrockar samt syn på arbete och arbetsmarknaden. Förbundet genomförde utbildningar tillsammans med inKultura inom ramen för Regionens Psykiatrivecka. Utbildningen erbjöds på plats i Jönköping och Värnamo samt tillgång till inKulturas digitala plattform. Totalt deltog ca 100 personer på plats och ytterligare 40 deltog digitalt. Alla som deltog på plats fick också möjlighet att se utbildningen digitalt.

- *Lex Heller:* under året har antalet anmälningar av avvikelser i samverkan ökat något från sex (2023) till åtta. Dels ger anmälningarna oss möjlighet att lyfta utmaningar i samverkan lokalt, dels möjligheten att identifiera systemfel som kan lyftas uppåt.

- *Rätt stöd - rätt försörjning:* det länsövergripande arbetet mellan kommun och region för att hitta gemensamma rutiner och arbetssätt som underlättar för personer med ohälsa att återgå helt eller delvis till arbetsträning och arbete/studier är uppdaterat med en ny rutin. För på ett få bättre spridning är planen att modellen ska finnas tillgänglig på Regionens sida för kommunsamverkan under nästa år.

- *Samverkan med sociala företag:* En handlingsplan för förbundets arbete med idéburen sektor inkluderande socialt företagande är antagen och arbetet med att implementera samverkan pågår. Under året har förbundet medverkat i samtal med flera parter, där ibland Erikshjälpen, för att hitta samverkansformer som kommer förbundets målgrupper och parter till del.

Förbundet deltar även i andra former av nationell och regional samverkan med fokus på utveckling, t ex med Nationella Rådet, Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS), Nätverket Kust till Kust, Verksamhetsutvecklarnätverket (nationellt) och de andra förbunden i Jönköpings län.

Balanskravsresultat

Årets resultat enligt resultaträkningen	-518 359 kr
= Balanskravsresultat	-518 359 kr

Styrelsen gör bedömningen att årets negativa resultat inte behöver återställas, med hänvisning till god ekonomisk hushållning och kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop 1996/96:52 s 38 och 94). Detta då förbundet över tid har byggt upp ett eget kapital och avsikten är att ta vara på tidigare års överskott.

1.5. Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har inga egna anställda. Köp av tjänst görs från Samordningsförbundet Södra Vätterbygden (35% förbundschef Peter Hedfors och kansli), Värnamo kommun (verksamhetsutvecklare Viktoria Önneby) och Region Jönköpings län (ekonomihantering).

1.6. Förväntad utveckling

Lågkonjunkturen i Sverige bedöms fortsätta påverka arbetslöshet, sjukskrivningar och behovet av offentlig försörjning. Under slutet av 2024 skedde en oroväckande stor ökning vad

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

gäller både arbetslöshet och antal sjukskrivningar. Det kommer att påverka behoven inom förbundets målgrupp. Behovet av samordning av stödinsatser är fortsatt stort.

Förbundets huvudfokus vad gäller individinriktade insatser fortsätter vara Samverkansteam Finnveden. Insatsen är den största gemensamma satsningen hittills, med aktiv medverkan från alla medlemmar. Verksamheten drivs långsiktigt, under ständig utveckling.

518 tkr av förbundets kapital togs tillvara till verksamhet för Finsams målgrupp under året. Detta är mycket positivt. Enligt antagen budget och plan 2025–2027 i Verksamhetsplan 2025 kommer nästan hela det kvarvarande kapitalet att tas tillvara under perioden, främst till Samverkansteam Finnveden.

Enligt samma plan visade en prognos för årsskiftet att det balanserade resultatet skulle bli 1.925 tkr. Istället blev det 2.090 tkr. Två viktiga skäl till att det blev högre än beräknat är att förbundet fått 130 tkr i ränta i år och att ingen medlem gjorde ansökan om medel till någon förstudie eller projekt.

Under 2025 kommer samråd att fördjupas om hur Finsamarbetet bör utvecklas i hela landet. Försäkringskassans rapport angående behov av förändringar i lagstiftningen är ett viktigt underlag. Andra viktiga underlag är Inspektionen för socialförsäkringens (ISF) rapport som bekräftar att samordnad rehabilitering som finansieras av samordningsförbund ger positiva effekter, och Nationella Nätverket för samordningsförbund (NNS) rapport Framtidens Finsam. Alla dessa tre dokument presenterades i december 2024.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

2. Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	Budget 2024	2024-12-31	2023-12-31
Verksamhetens intäkter	2	7 402 835	5 098 058	5 125 592
Verksamhetens kostnader	3	-5 944 500	-5 746 718	-5 782 239
Resultat			**-648 660**	**-656 647**
Finansiella intäkter			130 301	151 952
Finansiella kostnader				
Resultat efter finansiella poster			**-518 359**	**-504 695**
Årets resultat			**-518 359**	**-504 695**

3. Balansräkning

Belopp i kr	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	4	100 825	174 267
Kassa och bank		3 120 391	3 327 228
Summa omsättningstillgångar		**3 221 216**	**3 501 495**
Summa tillgångar		**3 221 216**	**3 501 495**
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Balanserat från föregående år		2 608 640	3 113 335
Årets resultat		-518 359	-504 695
Årets balanserade resultat		2 090 281	2 608 640
Skulder			
Kortfristiga skulder	5	1 130 935	892 854
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**3 221 216**	**3 501 495**

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	**2024-12-31**	**2023-12-31**
Årets resultat	-518 359	-504 695
Justering för ej likviditetspåverkande poster		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-73 442	-79 206
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-238 080	-313 357
Kassaflöde för den löpande verksamheten		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Årets kassaflöde	-206 837	-897 258
Likvida medel vid årets början	3 327 228	4 224 485
Likvida medel vid årets slut	3 120 391	3 327 228

5. Driftsredovisning

Belopp i kr.	**Utfall jan-dec 2024**	**Aktuell budget jan-dec 2024**	**Avvikelse utfall – budget**	**Bokslut helår 2023**
Nettokostnad	5 746 718	5 944 500	197 782	5 782 239
Medlemsavgift	5 228 358	5 070 000	158 358	5 277 544
Resultat	-518 359			-504 695
Utgående eget kapital	2 090 281			2 608 640
Likvida medel	3 120 391			3 327 228

Totalt blev utfallet mycket lika budgeten för året. Den stora skillnaden var att ingen av medlemmarna sökte medel för nytt projekt eller förstudie. Till detta syfte hade 200tkr avsatts i budgeten, se not 3. På intäktssidan var den stora skillnaden jämfört med budget en ränteintäkt på 130tkr, se not 2.

Nivån på likvida medel är alltid hög, eftersom medlemmarna oftast fakturerar del av sina kostnader för finansierade insatser i början av nästa år.
Förbundets utgående egna kapital är högre än rekommenderad nivå enligt Nationella rådet. Det är därför positivt att en del av kapitalet tas tillvara varje år. Enligt budgeten i Verksamhetsplan 2025 kommer kapitalet att vara minimalt år 2027.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

6. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsams verksamhet.

Not 2. Verksamhetens intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Driftbidrag från staten genom Försäkringskassan	2 529 000	2 529 000
Driftbidrag från Gislaveds kommun	505 250	507 900
Driftbidrag från Gnosjö kommun	161 600	162 400
Driftbidrag från Värnamo kommun	597 650	597 200
Driftbidrag från Region Jönköpings Län	1 264 500	1 267 500
Ränta	130 301	151 952
Öres och kronutjämning	-5	-2
Övriga ersättningar och intäkter	40 062	61 594
Summa	**5 228 358**	**5 277 544**

Not 3. Verksamhetens kostnader

	Budget 2024	2024-12-31	2023-12-31
Individ- och strukturinriktade insatser			
Samverkansteam Finnveden	3 150 000	3 182 414	3 046 262
IT-spåret	562 500	562 500	562 500
Gemensamma projektkostnader	54 000	46 133	49 333
Utrymme nya projekt	200 000	0	0
Sociala företag	100 000	101 400	300 000
Kompetensutveckling	200 000	166 605	244 936
Verksamhetsutvecklare	846 000	856 193	865 042
Administration			
Kansli	550 000	522 574	488 849
- varav förbundschef 35% tjänst		*397 104*	*377 722*
Information	30 000	37 019	15 295
Styrelse	90 000	96 108	54 404
Ekonomiadministration	102 000	108 520	104 358
Revision	60 000	67 251	51 260
Totalt	**5 944 500**	**5 746 718**	**5 782 239**

Kommentarer:
Kostnaderna för Verksamhetsteam Finnveden ligger inom ramen för beviljade medel. I förbundets budget medräknades bara 90% av den beviljade budgeten.

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

I posten Verksamhetsutvecklare ingår flera merkostnader för utbildning för andra organisationer. Dessa kostnader samt arbetstid ingår i Övrig försäljning under intäkter, så nettokostnaden ryms inom ramen för budget.

Information inkluderar kostnaden för hemsidan en stor del av 2025. Ett avtal har behövt tecknas av förbunden i länet direkt med Sitevision, eftersom Jönköpings kommun sa upp avtalet kring hemsidan. Kostnaden blev dyrare än hittills, men minimeras genom fortsatt delning mellan förbunden.

Styrelsens arvode, förlorad arbetsförtjänst mm och ekonomiadministration har visat sig vara något för lågt budgeterade.
Både kostnaden för statens revision av förbundet, som förbunden inte kan påverka, och funktionen som sakkunnigt biträde visade sig bli dyrare än budgeterat.

Not 4 Fordringar

	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar	25 000	20 588
Skattefordringar	217	207
Fordran Moms	75 608	144 572
Övriga interimsfordringar	0	8 900
Summa	**100 825**	**174 267**

Not 5. Kortfristiga skulder

	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder	956 237	625 614
Personalskatt	3 209	186
Avräkning lagstadgade sociala avgifter	1 812	583
Övriga interimsskulder	169 677	266 471
Summa	**1 130 935**	**892 854**

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

7. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Fastställd av styrelsen 2025-03-20
Digital signering av samtliga, se datum nedan

Ylva Samuelsson Ordförande	Senada Sacic Vice ordförande
Lisbeth Johansson Ledamot	Arnold Carlzon Ledamot
Andreas Appelberg Ledamot	Camilla Nohammar Ledamot

Bilagor

1 Måluppfyllelse av åtaganden i Verksamhetsplan 2024
2 Finansierade individinriktade insatser 2024

Digital signering

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Måluppfyllelse av åtaganden i Verksamhetsplan 2024

Åtagande	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Förbundet verkar för att öka målgruppens möjligheter till arbete och studier genom insatser på individnivå i samverkan.	**Uppfyllt**	Förbundet har finansierat två individinriktade insatser under 2024: Samverkansteam Finnveden och IT-spåret.
Deltagarna i de finansierade insatserna ska vid behov få samordnade, parallella insatser	**Uppfyllt**	Beredningsgruppens uppfattning är att deltagare får samordnade, parallella insatser vid behov
80% eller fler av deltagare vid avslut från finansierade insatser känna sig mer redo att arbeta eller studera.	**Ej uppfyllt**	På indikatorenkät till avslutade deltagare gav 78% positiva svar.
80% upplever att personalen har tagit tillvara deltagarens erfarenheter, kunskaper och synpunkter.	**Ej uppfyllt**	På indikatorenkät till avslutade deltagare gav 64% positiva svar.
En analys görs av vilka behov hos Finsams målgrupp som inte möts idag, med målet att förbundet ska finansiera en ny insats från 2024.	**-**	Målet blev inaktuellt då det visade sig att förbundet saknade tillräckliga medel för ny verksamhet.
Stöd till implementering av BIP och SKAPA ska under 2024 erbjudas samtliga medlemsorganisationer.	**Uppfyllt**	Alla parter har erbjudits stöd. Kommunernas arbetsmarknadsenheter samt Samverkansteam har arbetat med Reflexiv praktik.
Samverkan med sociala företag och arbetsintegrerande sociala företag ska formaliseras och etableras under 2024	**Delvis uppfyllt**	”Policy för samordningsförbundets främjande av samverkan med ideell- och idéburen sektor” antagen. Utvecklingsarbete fortgår.
Under 2024 ska användandet av avvikelsesystemet Lex Heller öka till 12 ärenden	**Ej uppfyllt**	8 anmälningar har inkommit. Mål inte uppnått även om antalet ökat under 2024, från 6 under 2023.
Stöd till implementering av SIP som integrerat arbetssätt i ordinarie organisationer. Mått: om förbundet har gett stöd eller ej, och antal utförda SIP i respektive verksamhet	**Ej uppfyllt**	Processen kring Konsultation Finnveden kommer innehålla utbildningsinsatser under 2025. (Mäta SIP i fler än en verksamhet blir svårt då risken för att ett ärende räknas i fler system)
Effektiva samverkansformer vidareutvecklas på tjänstemannanivå	**Uppfyllt**	Chefsnätverket – AME etablerat Konsultation Finnveden påbörjat 241101

Fyra av de tio målen bedöms uppfyllda, fyra är ej uppfyllda, ett delvis uppfyllt och ett av målen blev inaktuellt.

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Samverkansteam Finnveden

Verksamhetsbeskrivning

Samverkansteam Finnveden, kontaktperson Amela Imsirovic

Insatsen utgår från styrelsens beslut om långsiktig individinriktade verksamheter och ägs av förbundet. Finansiering beslutas i treårsperioder med årligt beslut kring budget.

Samverkansteam Finnveden finns i Värnamo, Gislaved och Gnosjö kommunområde och möter personer med samverkansbehov som inte möts i ordinarie verksamhet. Åldersgrupp 16 – 64 år.

Bemanning och Resursfördelning

Försäkringskassan – 75 % (1 försäkringsutredare, i rollen ingår även att vara teamledare)

Regionen – 75 % (1 rehabkoordinator)

Arbetsförmedlingen – 20 % (2 arbetsförmedlare)

Värnamo kommun – 150 % (2 jobbkoordinatorer)

Gislaveds kommun - 150 % (2 arbetsmarknadscoacher)

Gnosjö kommun – 75 % (60 % AME, 15 % ekonomiskt bistånd, 2 personer)

En förändring som genomförts i år är fördelningen mellan AME och ekonomiskt bistånd i Gnosjö kommun (handläggare på AME har utökat tiden i projektet) samt mellan arbetsförmedlarna där den ena tar en större del och den andra enbart är med på teammöten ca 1,5 h/v.

Metod och Arbetsmodeller

Samverkansteamet utgår från resultatet i den danska forskningen, BIP, där fokus på individ och insatsens utformning ger en verksamhet med samordnade parallella insatser utan avbrott men också att utgå från individens mål och tankar om förändring (dialog -och skattningsverktyget SKAPA). SKAPA används vid inskrivningssamtal och därefter löpande i samband med eller inför den uppföljning som ska genomföras var tredje månad.

Supported Employment (SE) är också en metod som alla coacher/koordinator har utbildats inom. Idag varierar i vilken utsträckning coacherna arbetar i enlighet med metoden, beroende på förutsättningar på respektive arbetsplats.

Deltagarstatistik och Könsuppdelad Redovisning

Mätning under året december till och med november

Under perioden har 72 personer varit inskrivna i Samverkansteamet, övervägande antal är mellan 30 och 49 år. Kvinnor dominerar antalet inskrivna i alla åldersintervaller med ca 50% fler inskrivna.

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Vid avslut har 36% gått vidare till det myndighetsgemensamma arbetet mellan Arbetsförmedling och Försäkringskassa (GK -gemensam kartläggning) vilket är en klar ökning från föregående år. Under 2025 ska en utvärdering göras för att se utfallet hos personer som går till GK. Redan idag kan vi notera att de som går till den gemensamma kartläggningen från teamet i högre grad slutför insatsen och också går vidare till insatser inom Arbetsförmedlingen.

Cirka 29% har avbrutit sitt deltagande på grund av sjukdom.

En person som varit inskriven i teamet har gått till ett osubventionerat arbete medan tre personer har gått till studier, varav två till ordinarie studier. Tre personer har gått vidare till ordinarie insatser inom arbetsmarknadsenheter. Fyra personer har avbrutit på egen begäran och två av orsaker som inte statistikförs.

Övervägande andel remisser kommer från Regionen (49%) och därefter Försäkringskassan (30%). Resultatet liknar förra årets och befäster sjukskrivna som den största målgruppen.

Resultat och Måluppfyllelse

1 Att 50% av deltagarna uppger att de tydligt har närmat sig arbetsmarknaden enligt verktyget SKAPA.
Kommentar: Dialog- och skattningsverktyget SKAPA är inte rätt verktyg för att mäta målet då den frågan inte ställs konkret. Dessutom samlas inte data in.

2 75% av deltagarna ska vid avslut uppleva att de ”har fått stöd på ett sätt som är till stor nytta” Indikator 1 i avslutsenkäten.
- Målet uppnått. 87% av deltagarna besvarar i enkäten att man har fått stöd som är till stor nytta.

3 85% av deltagarna ska vid avslut uppleva ”att personalen tagit tillvara på dina erfarenheter, kunskaper och synpunkter” Indikator 7 i avslutsenkäten.
- Målet ej uppnått. 64% anser att deras erfarenheter, kunskaper och synpunkter tagits tillvara.

Utmaningar och Lärdomar

- Hitta arbetsplatser för praktik och arbetsprövning/träning – skapa goda arbetsgivarkontakter
- Upprätthålla inflödet och om möjligt öka antalet personer som får stöd av teamet
- Samverkan med övriga parter som inte har en representant – tex primärvården
- Avvikelseidentifiering och hantering – tex långa vårdköer, samverkan inte har skötts inom ordinarie uppdrag
- Säkerställa en kvalitativ process genom goda rutiner där deltagare får insatser som leder till progression.

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Kommentarer kring Samverkan och Jämställdhetsarbete

Samverkan är en komplex process som behöver att alla som är delaktiga bidrar med sin del och är öppna för att mötas i samtalet. När en del i processen inte fungerar påverkar det hur progressionen blir och kan i vissa fall leda till förlängd inskrivningstid och till ökad ohälsa för deltagare.

Under året har insatsen regelbundet återkommande ställt frågor om våld till deltagarna (Region Västra Götalands ”Sju frågor om våld”) inom ramen för regeringsuppdraget till NNS. Statistik kommer presenteras nationellt.

Under 2025 kommer insatsen att ta fram en handlingsplan för arbetet med jämställdhet och antidiskriminering.

IT-spåret

Verksamhetsbeskrivning IT-spåret

IT-spåret startade som ett projekt 2012. Region Jönköpings län och de tre samordningsförbunden i länet hade gemensamt ansvar för verksamheten 2018–2022. Utförare var Campus i12, Eksjö. Under 2021 enade sig regionen och länets kommuner om att verksamheten skulle drivas vidare i liknande form, men upphandlas från folkhögskola. Regionen sökte fortsatta medel från förbunden och har beviljats detta för perioden 2023–2025. Nu bedrivs It-spåret vid Ädelfors Folkhögskola i Holsbybrunn, Vetlanda.

Målgrupp för IT-spåret är unga vuxna, fyllda 19 år med högfungerande autismspektrumdiagnos (ASD) som har ett stort IT-intresse och är boende i Jönköpings län.

Bemanning och Resursfördelning

I teamet arbetar en socionom som koordinator/projektledare, en lärare inom gymnasiekurser och fördjupningskurser samt en lärarassistent. Det finns även elevassistenter knutna till utbildningen.

Metod och Arbetsmodeller

Ett av syftena med verksamheten är att deltagarna ska bryta sin isolering och gå från sysslolöshet till arbete eller passande sysselsättning utifrån förmåga och kompetens.

Arbetet sker en kurs i taget, i tre moduler:

- arbetsmarknadsanpassade IT-kurser på gymnasienivå, inom nätverk och programmering
- arbetsmarknadsanpassade IT-kurser på fördjupningsnivå inom programmering
- praktik på företag, förening eller annan organisation och övergång till arbetsmarknaden. Under en begränsad period erbjuds fortsatt stöd vid anställning, vid behov.

Ett av syftena med verksamheten är att deltagarna ska bryta sin isolering och gå från sysslolöshet till arbete eller passande sysselsättning utifrån förmåga och kompetens.

Under HT 2024 har vi haft tre grupper där de nya deltagarna har jobbat med hårdvara och gått igenom grunderna i Photoshop. De har läst programmering 1, webbutveckling 1.

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Andra deltagare har läst Webbutveckling 2, programmering 2 och Databasteknik. Några av deltagarna har till stor del arbetat med projektarbete och egna utmanande uppgifter. Dessa uppgifter är kopplade till kursmoment i de olika kurserna. Samtliga grupper har också påbörjat kursen Nätverksteknik.

Under VT 2024 har deltagarna byggt sina egna datorer, gått igenom grunderna i Photoshop samt haft temaveckor kring E-handel. Under våren, utöver hela kurser, har moment i kurserna Datorteknik, Programmering 1, Programmering 2 och Webbserverprogrammering gåtts igenom på olika nivåer. Några av deltagarna har också helt slutfört de eftergymnasiala kurserna Databasteknik och Databasadministration.

Deltagarna har också under våren byggt en arkadmaskin från grunden med kabinett och hårdvara. Den har stått utställd på Vetlanda Museum under hela sommaren.

Deltagarstatistik och könsuppdelad redovisning

Under 2024 har utbildningen varit fullbelagd med 15 elever inskrivna över året. De inskrivna kommer huvudsakligen från Höglandet, 12 personer. Finnveden har haft 1 person inskriven och Södra Vätterbygden 6 personer. Av inskrivna eleverna har 14 varit män och 5 kvinnor.

Under året har 4 personer avslutats. En person har gått till ett osubventionerat arbete, dock inte inom IT-sektorn, en person har gått vidare till andra studier, en person avslutade på egen begäran och en person återgick till remittent med fortsatt aktivitetsersättning.

Resultat och måluppfyllelse

1. *Bidragsberoende och utanförskap ska minska hos målgruppen*
   - Av de som studerat har 13 haft CSN (lån + bidrag eller enbart bidrag)

2. *Ungdomar med kompetens inom olika IT-områden ska bli en tillgång på arbetsmarknaden*
   - Målet går ej att mäta.

3. *Alla deltagare ska i modul 2 och modul 3 prova på att praktisera med uppdrag från företag, organisationer eller föreningar.*
   - 1 av 4 deltagare har under året haft praktik på 1 företag. Målet är ej uppfyllt.

4. *50% av studenterna ska vara i anställning, adekvat sysselsättning eller reguljär utbildning efter fullt genomgången utbildning.*
   - Av de 2 deltagare som fullgjort utbildningen gick 1 av dessa vidare till reguljärt arbete. Målet är uppfyllt.

5. *Ungdomar ska gå från sysslolöshet till avlönat arbete eller adekvat sysselsättning och på så sätt bidra till samhällsnyttan.*
   Målet går ej att mäta.

6. *Minst 70% av studenterna ska genomföra utbildningen med godkända betyg.*

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

Av deltagarna har 75% lämnat utbildningen med godkända betyg (3 av 4). Målet är uppfyllt.

Det är klart att bidragsberoende och utanförskap i gruppen deltagare på IT-spåret har minskat. Då utbildningen sedan i januari 2023 bedrivs på en folkhögskola, öppnades möjligheten till att studera med studiemedel upp. Detta bidrar till att bidragsberoendet minskar.
De deltagare som fullföljer studierna i IT-spåret genomgår en stark utveckling av självförtroende, kunskap om arbetsmarknadens krav, yrkeskunskaper och andra viktiga förutsättningar för att kunna klara av ett arbete.

Under HT 2024 har utbildningen haft tre grupper där de nya deltagarna har jobbat med hårdvara och gått igenom grunderna i Photoshop. De har läst programmering 1, webbutveckling 1. Andra deltagare har läst Webbutveckling 2, programmering 2 och Databasteknik. Några av deltagarna har till stor del arbetat med projektarbete och egna utmanande uppgifter. Dessa uppgifter är kopplade till kursmoment i de olika kurserna. Samtliga grupper har också påbörjat kursen Nätverksteknik.

Utmaningar och lärdomar

Utmaningar har bland annat varit att hitta praktikplatser till deltagare som ska ut i modul tre. Vi har ändå hittat platser men önskar att det skulle vara fler som tar emot och gärna att vi hade kunnat hitta platser som tar emot praktikanter mer löpande.

Kommentarer kring samverkan och jämställdhetsarbete

Det finns behov av ett förbättrat samarbete med Arbetsförmedlingen för att på ett bra sätt brygga över från IT-spåret till insatser hos Arbetsförmedlingen. En fast kontakt önskar för ett skapa kontinuitet och en sammanhållen insats.

Comfact Signature Referensnummer: 201533SE

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	LISBETH JOHANSSON
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
TID:	2025-03-20 16:04:56 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_086558cf452e689d5775305c95c4c56e20

NAMN:	ARNOLD CARLZON
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
TID:	2025-03-20 17:57:04 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_086b5df308a10660dfd7dea731a1a2666c

NAMN:	YLVA SAMUELSSON
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Finnvedens Samordningsförbund
TID:	2025-03-20 19:28:06 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_074a2e6d2a43e017d65cef936be24d4a47

NAMN:	Nils Andreas Appelberg
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
TID:	2025-03-21 07:17:47 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0820717f0ed4156a9739425cc4038ebc7d

NAMN:	CAMILLA NOHAMMAR
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
TID:	2025-03-21 08:05:27 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0991d99d791f7c57b4f0fdfde9bababb787

NAMN:	SENADA SACIC
TITEL, ORGANISATION:	Vice ordförande, Finnvedens Samordningsförbu…
TID:	2025-03-24 15:09:48 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0590e0e3a554dea35ba139efbc5426ca16

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-03-24 15:09:53 +01:00
Ref: 201533SE
www.comfact.se

Validera dokumentet | Användarvillkor

Revisionsrapport 2024-12-31

Finnvedens Samordningsförbund

2025-03-26

Inledning

Vi har på uppdrag av Försäkringskassan genomfört en revision av Finnvedens Samordningsförbund för räkenskapsåret 2024.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i Sverige samt med beaktande av de regler om revision som finns i lag om finansiell samordning vid rehabiliterings-insatser [2003:1210]. Denna lag föreskriver att revisionen ska utföras enligt vad som föreskrivs i kommunallagen [2017:725] (KL). I KL 12:1 fastslås att revisionen ska utföras enligt god revisionssed.

Auktoriserade revisorer är enligt revisorslagen skyldiga att iakttaga god revisorssed och god revisionssed vilket ställer krav på hur revisionen utförs och dokumenteras.

Som medlem i FAR har den auktoriserade revisorn även att efterleva FAR:s etiska regler.

Syftet med revisionen är att granska årsredovisningen och styrelsens förvaltning för samordningsförbundet.

Revisorn ska även bedöma om styrelsen i samordningsförbundet har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Utifrån vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsinformation, noterar vi även ifall vi identifierar några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Revisionsinriktning

Redovisningen

V har gjort en risk- och väsentlighetsanalys över samordningsförbundet vilken har utmynnat i att följande poster är väsentliga:

- Verksamhetens intäkter
- Verksamhetens kostnader
- Kassa och bank och kortfristiga fordringar
- Kortfristiga skulder

Till följd av verksamhetens natur och omfattning har vi valt att substansgranska samtliga poster som listats ovan.

Förvaltningsberättelsen

Lagen om kommunal bokföring och redovisning reglerar vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Rådet för kommunal Redovisning (RKR) har också i sin rekommendation R 15 normerat vad som ska ingå i förvaltningsberättelsen. Vi har granskat huruvida förvaltningsberättelsen i årsredovisningen uppfyller dessa regler.

Förvaltning

Vår granskning av förbundets förvaltning har inriktats mot följande områden:

- Granskning av förbundets intern kontrollplan baserad i en risk- och väsentlighetsanalys
- Granskning av efterlevnad av lagar och förbundsordning
- Granskning av att verksamhetsplan och budget upprättats och godkänts av förbundsstyrelsen
- Granskning av att väsentliga styrelsebeslut har genomförts.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Revisionsinriktning

God ekonomisk hushållning

Samordningsförbund ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Förbundsstyrelsen ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för förbundet.

Vi har granskat i vilken mån förbundet efterlever kraven på god ekonomisk hushållning.

Intern kontroll

Inom ramen för vår revision har vi granskat delar av förbundets interna kontroll med fokus på rutiner och system för kostnadsbokföring, betalningar, attesträtter och bokslutsprocessen.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Väsentliga iakttagelser från granskningen

Intern kontroll och processer

- Vi har granskat inköpsprocessen och tagit del av attestordning och genom stickprov verifierat att inköp och rekvisitioner har blivit attesterade av behörig person.
- Vi har granskat löneprocessen och genom stickprov kontrollerat att löner och arvoden synes rimliga och överensstämmer med avtal och arvodesreglemente.
- Vi har verifierat att det för samtliga utbetalningar från banken krävs dualitet.
- Genom intervju och granskning av verifikat har vi verifierat att bokslutsprocessen och den löpande redovisningen håller en tillfredställande kvalitet.

Årsredovisningen

- Årsredovisningen bedöms i huvudsak uppfylla kraven enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning samt RKRs rekommendationer.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Väsentliga iakttagelser från granskningen forts

Balanskrav

Ett förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Förbundet redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen, samt beskriver även varför årets negativa resultat om – 518 tkr ej behöver återställas.

Eget Kapital

Enligt rekommendationen från Nationella rådet om storlek på sparade medel/eget kapital så skall varje förbund ha som mål att ha en rimlig storlek på sitt eget kapital.

En rimlig storlek på eget kapital menar Nationella rådet är 20 % av en medelsfördelning på mellan 0-7 mkr plus 15 % på belopp därutöver på medelsfördelning mellan 7,1-15 mkr samt ytterligare 10% på medelsfördelning överstigande 15 mkr.

För Finnvedens Samordningsförbund skulle det med dess medelsfördelning om 5 mkr innebära ett eget kapital om ca 1 mkr jmf med nuvarande eget kapital per 2024-12-31 om ca 2 mkr.

Förvaltning

Vi har som en del av granskningen av räkenskapsåret 2024 granskat styrelsens förvaltning, utöver granskning av intern kontroll, genom läsning av styrelseprotokoll, granskning gällande betalning av skatter och avgifter, och läsning av styrande dokument. Enligt vår uppfattning har förvaltningen varit tillfredställande under året.

KPMG

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Väsentliga iakttagelser från granskningen forts

God ekonomisk hushållning

Förbundet ska sträva efter att använda tilldelade medel från medlemmarna till ändamålsenlig verksamhet med effektivt resursutnyttjande som grundläggande princip.

Förbundet har i sin verksamhetsplan definierat totalt 10 verksamhetsmål för vilka måluppfyllelse tydligt följs upp i bilaga till årsredovisningen. Under 2024 bedöms fyra av de tio målen vara uppfyllda, fyra ej uppfyllda, ett delvis uppfyllt och ett av målen bedöms vara inaktuellt.

I verksamhetsplanen finns även definierade finansiella mål, vilka beskrivs och följs upp i årsredovisningen. Samtliga finansiella mål bedöms vara uppfyllda under året.

Förbundet bedömer sammantaget att de har uppnått god ekonomisk hushållning under 2024.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

Slutsatser

Baserat på den genomförda granskningen bedömer vi sammantaget att årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter i all väsentlighet har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i förbundet har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Jönköping den 26 mars 2025

KPMG AB

Lisa Tenggren

Auktoriserad revisor

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Confidential

kpmg.com/socialmedia

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

Revisionsberättelse

för Finnvedens Samordningsförbund, org. nr 222000-2873

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Finnvedens Samordningsförbund för år 2024 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision[1]. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

[1] *Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av ”sakkunnigt biträde” eller ställts till ”de förtroendevalda revisorerna”.*

Penneo dokumentnyckel: LH33N-87UPX-4X422-BIMFL-YGJMJ-5ZYUM

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Finnvedens Samordningsförbund för år 2024.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Finnvedens Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

I vår granskning skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision av årsredovisningen för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

Jönköping den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

KPMG AB

Lisa Tenggren

Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: LH33N-87UPX-4X422-BIMFL-YGJMJ-5ZYUM

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LISA TENGGREN
Undertecknare
Serienummer: 323e0b3f00d6c5[…]6ec30046dbb7a
IP: 195.84.xxx.xxx
2025-03-26 16:28:39 UTC

Penneo dokumentnyckel: LH33N-87UPX-4X422-BIMFL-YGJMJ-5ZYUM

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Styrelsen i Finnvedens Samordningsförbund
Fullmäktige i respektive medlemskommun och region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2024

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Finnvedens Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-2873) för verksamhetsåret 2024.

Vårt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar vi med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har vi förlitat oss på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Våra övriga granskningsinsatser har utförts i samarbete med sakkunnigt biträde till revisorerna.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Finnvedens Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Signature reference: 0df731f3-12d2-4b6b-adab-cd756a5ae345

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de målsättningar som angivits i verksamhetsplanen för 2024.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Barbro Liljedahl
Förtroendevald revisor
För Region Jönköpings län och kommunerna

Signature reference: 0df731f3-12d2-4b6b-adab-cd756a5ae345

NETPUBLICATOR® VERIFIED

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BARBRO KARIN TERESE LILJEDAHL
Date: 2025-04-09 11:52:25
BankID refno: 019619f6-eba3-7c91-a96a-c4bf1f1270d7

Ledamot: Barbro Liljedahl

Signature reference: 0df731f3-12d2-4b6b-adab-cd756a5ae345

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.

Till kommunfullmäktigeförsamlingarna i :
Aneby kommun
Eksjö kommun
Gislaveds kommun
Gnosjö kommun
Habo kommun
Jönköpings kommun
Mullsjö kommun
Nässjö kommun
Sävsjö kommun
Tranås kommun
Vaggeryds kommun
Vetlanda kommun
Värnamo kommun

Årsredovisning, revisionsberättelse för år 2024 samt hemställan om ansvarsfrihet, avseende Kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län.

I enlighet med § 6 i förbundsordningen och kap.9 § 16 i kommunallagen översändes härmed revisorernas berättelse för år 2024 avseende kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län.

Hemställan

- att kommunfullmäktige beslutar att årsredovisningen för Mediacenter Jönköpings län avseende 2024 godkänns.
- att kommunfullmäktige beslutar att bevilja direktionen i kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län ansvarsfrihet för år 2024.

Beslut översändes snarast till:

Mediacenter Jönköping län
Att: Jan Fransson
Box 1027
551 11 JÖNKÖPING

Jönköping 2025-03-13

Mediacenter Jönköpings län

Jan Fransson
Förbundschef

Bilagor:

1. Årsredovisning
2. Revisionsberättelse inkl. sakkunnigas rapport samt yttrande
3. Redovisning över kommunens användning av Mediacenters tjänster

Årsredovisning
& förvaltningsberättelse

2024

Mediacenter Jönköpings län
Org.nr. 222000-1826

Mediacenter Jönköpings län
Hedenstorpsvägen 10
554 75 Jönköping

www.mcenter.se
Tel. 036 - 19 95 00
kundtjanst@mcenter.se

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Inledning

2024

Mediacenter Jönköpings län är ett kommunalförbund som ägs gemensamt av alla länets 13 kommuner i Jönköpings län. Vårt huvuduppdrag är att samordna och ge service åt länets kommuner inom områdena film och media, AV-utrustning och elektronik samt att vara ett stöd inom IKT-pedagogik. Vårt uppdrag ger länets kommuner möjligheter att bedriva en verksamhet som är modern, effektiv och ger en bättre kvalitet för länets invånare och en högre måluppfyllelse för länets elever.

Mediacenter Jönköpings län har sedan 2024 en ny förbundsordning som är antagen i alla länets kommunfullmäktige under 2023. Direktionen har utifrån den nya förbundordningen antagit en ny vision för verksamheten som började gälla 2024. Mediacenters personal har utifrån dessa riktlinjer arbetat fram verksamhetsmål som antagits av direktionen i början av 2024. Nya rutiner har tagits fram som finns i förbundsordningen tillsammans med Primärkommunal samverkansorgan (PKS) och länets kommundirektörer kring hantering av verksamhetsplan och budgetarbete. Det har gjort att det finns en tydlighet i vad Mediacenter ska leverera men också en bättre möjlighet för verksamheten att planera med en längre framförhållning och kan arbeta mer aktivt med verksamhetsutveckling och samverkan.

Mediacenter Jönköpings läns direktion *Foto Johnny Lindgren*

"Samverkan och expertis inom media, ljud och bild"

Visionen antagen av Mediacenter Jönköpings läns direktion november 2023

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Några siffror 2024

Webbsändningar

106
Antal sändningar KF
282
Sändningstimmar

Under 2024 harMediacenter anlitats för 106 sändningar av Kommunfullmäktige och totalt har 282 timmar sänts. Den kommun som har flest tittare per invånare är Gislaved.

Mediacenterplay

547 104

Pedagoger och elever i länet använder dagligen Mediacenterplay som en källa till kunskap och lärande. Ett stort arbete läggs ner på att säkerställa kvalitén, inköp och tillgänglighet. Under 2024 startades totalt nästan 550 000 filmer.

Installationer

1379

Under 2024 genomfördes 1379 olika installationer av AV-teknik. Det är allt från mindre installationer av klassrum till stora nybyggda skolor, badhus och räddningstjänst.

Antal ordrar

2735

Totalt antal ordrar som lagts för inköp av mindre enstaka produkter till stora beställningar och installationer uppgick under 2024 till 2 739 st.

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Finansiella mål 2024

Samtliga uppsatta finansiella målsättningar nås för 2024.

- Soliditet där andelen tillgångar som finansierats med eget kapital som uppgår till minst 25%,
- Ett eget kapial som uppgår till minst 6,2 mkr
- Balanskravsresultat på 0 kr.

Övergripande målsättningar

Sträva efter att likvärdighet ska råda i det Mediacenter levererar till länets kommuner

Målet nås och detta är grunden för Mediacenter att erbjuda likvärdighet med samma utbud, standarder och kompetens till samtliga ägarkommuner oavsett storlek och avstånd.

Hållbarhet ska vara ett ledord i alla delar av Mediacenter Jönköpings länsverksamhet.

I den del av erksamheten inom service, transporter och miljöarbetet är detta ett naturligt verksamhetsmål. Andra delar har varit svårare att mäta. Inom hållbarhet har vi sett att vi är duktiga på återvinning men det finns mer att göra kring återbruk av AV-produkter.

Mediacenter ska inneha spetskompetens inom kompetensområdena media, ljud och bild

Vi når till viss del uppsatta mål och bedriver en strukturerad omvärldsbevakning. En plan för kompetensutveckling av personal har tagits fram och till viss del hunnit genomföras under året. Stora kliv har tagits men det finns mer att göra!

Att alla kommuner använder Mediacenter och resurserna bidrar med verklig nytta

Alla kommuner använde och hade 2024 verklig nytta av Mediacenters resurser. I statistiken av användning går det att utläsa att resurserna används lite olika i kommunerna. Det finns stor potential till att använda Mediacenters resurser på ett bättre sätt. Fler nyckeltal och högre målsättningar bör tas fram för kommande år.

Översikt måluppfyllelse

I matrisen nedan redovisas en sammanställning av måluppfyllelsen för de nio verksamhetsmål som finns uppsatta för 2024. Verksamhetsmålen har utvärderats utifrån statistik, bedömningar, nyckeltal och varje verksamhetsmål redovisas översiktligt.

Verksamhetsmål	Delmål	Måluppfyllelse
Film, media och läromedel	5 st	100%
Service och garantihantering	5 st	100%
Förmedling av AV-produkter	6 st	90%
Utbildning och erfarenhetsutbyte	5 st	100%
Utveckling och pedagogik	5 st	100%
Samverkan	3 st	100%
En god arbetsplats	3 st	100%
Miljö och hållbarhet	3 st	100%
God ekonomisk hushållning	3 st	100%

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Film, media och läromedel

Mediacenter har i uppdrag att hantera inköp och hantering av rättigheter och distribution av film, media och vissa läromedel för skola och kommunal verksamhet. Under året har större samverkan med andra mediacentraler bedrivits för att effektivisera, säkerställa kvalitét, tillgänglighet samt att bedriva utveckling. Alla fem delmål nås men i statistiken går att utläsa att användning av Mediacenterplay minskat jämfört med 2023. Seniorwebben som är Mediacenters portal för omsorgen har däremot ökat, men detta ska ses utifrån att tjänsten är relativt nystartad.

Målsättningar

- *Att erbjuda ett brett utbud av visningsrättigheter från förskola till vuxenutbildning som innefattar utbildningsfilm, spel- och dokumentärfilm som är kvalitetsgranskat, reklamfri, åldersanpassad och syftar till ett lärande och en nyfikenhet.*
- *Att erbjuda alla elever och pedagoger i länets kommuner möjlighet att arbeta kvalitativt med ljud, bild och rörlig bild för en ökad måluppfyllelse genom tillgång av digitala läromedel.*
- *Att erbjuda av film och resurser med lokal förankring i samarbete med länets kommuner och regionala organisationer. Målsättningen är en ökad måluppfyllelse i förskola och skola samt en ökad tillgänglighet för kommunens invånare som inte kan ta sig ut till aktiviteter och kultur inom till exempel äldreomsorg.*
- *Att erbjuda kvalitativa och ekonomiskt effektiva tjänster inom film och webbsändningar till alla länets kommuner.*
- *Att vara en resurs för länets kommuner i hantering av upphovsrättsliga frågor.*

Nyckeltal/Indikatorer

547 104 startade filmer av pedagoger och elever under 2024
32 234 pedagoger har konto i Mediacenterplay
19 433 elever har konto på Mediacenterplay
2 735 inloggningar har gjorts på Seniorwebben och det finns 610 konton
106 webbsändningar av fullmäktige, totalt 282 sändningstimmar genomfördes

Service och garantiärenden

Alla verksamhetsmål nås och det finns en hög användning av tjänsterna under 2024. Den övergripande målsättning kring hållbarhet har gjort att rutiner tagits fram för återvinning av AV-produkter och arbete påbörjades under året med återbruk. Detta har skett i mindre skala i samarbete med extern leverantör.

Målsättningar

- *Att alltid erbjuda service och garantihantering av produkter som köpts in och förmedlats via Mediacenter till länets kommuner.*
- *Att alltid erbjuda reparationer eller kostnadsförslag på produkter som lämnas in för hantering.*
- *Att erbjuda återbruk eller återvinning av produkter som förmedlas via Mediacenter till länets kommuner.*
- *Att erbjuda likvärdiga och kvalitativa installationer till samtliga kommuner som är enkla att använda och installerade inom rimlig tid från beställning.*
- *Att erbjuda rådgivning och spetskompetens inom ljud och bild vid mer avancerade installationer.*

Nyckeltal/Indikatorer

808 serviceavtal finns upprättade och har ökat från 574 föregående år
702 serviceärenden hos beställare har genomförts mot 561 föregående år
Totalt reparerades 904 iPad under 2024 åt flera av länets kommuner
1 379 installationer av AV-teknik genomfördes totalt i alla länets kommuner

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Förmedling av AV-teknik

Målsättningarna inom förmedling och inköp av AV-produkter nås i hög grad. Ett arbete kring digitalisering och dokumentation av inköp pågår och här når vi inte fullt ut alla målsättningar. Länets kommuner har byggt flera nya skolor/förskolor som utrustas med modern AV-teknik 2024. Det strategiska arbetetet med en likvärdig skola för klassrumsteknik tillsammans med länets kommuner ger nu resultat i flera inköp, standardiserade klassrumsinstallationer och ett jämnare inköpsmönster över hela året. Detta har lett till en jämnare arbetsbelastning för personal och för hela verksamheten.

Målsättningar

- *Att vara förstahandsvalet och erbjuda konkurrensmässiga priser för inköp av AV-utrustning och tillbehör till alla länets kommuner.*
- *Att alla produkter är inköpta enligt inköpspolicy antagen av Mediacenters direktion.*
- *Att utbudet ska vara brett, modernt, utprövat, hålla hög kvalité och bidra till en ökad kvalité och likvärdighet i länets kommuner.*
- *Att erbjuda en hållbar transport för utkörning av inköpt teknik som är snabb, kostnadsfri och miljöeffektiv i samarbete med alla länets kommuners interntransport.*
- *Att erbjuda rådgivning och inventeringar för att hålla kommunen uppdaterad och för att säkerställa status på utrustning och bidra till en ökad likvärdighet.*
- *Att erbjuda rådgivning vid inköp av produkter och där det är möjligt delta i planeringsstadiet vid ny- eller ombyggnationer*

Nyckeltal/Indikatorer

1 738 ordrar är lagda i Mediacenters E-handel vilket är en liten ökning mot 2023
Totalt hanterades 2 679 ordrar i affärssystemet
Den totala försäljningen omsatte 37 mkr mot budgerat 35 mkr
Rådgivning och inventeringar har genomförts i samtliga kommuner under året
2 600 mil kördes med eltransportbil och 4 332 paket har lämnats eller hämtats

Utveckling och Pedagogik

Alla uppsatta verksamhetsmål nås för 2024. Mediacenter deltar 2024 i fler nätverk och utvecklingsprojekt initierade av länets kommuner än tidigare år. Målsättningen med att erbjuda information och kompetens nås men den övergripande målsättningen att alla kommuner ska använda Mediacenters resurser kräver tydligare målsättningar och informationsinsatser i flera kommuner.

Målsättningar

- *Att erbjuda information, rådgivning och kompetens inom media, ljud och bild åt länets kommuner.*
- *Att erbjuda länets kommuner stöd inom IKT och omvärldsbevakning samt vara ett nav för att sprida erfarenheter till alla länets kommuner.*
- *Att på uppdrag initierade av länets kommundirektörer delta i utvekclingsprojekt till exempel Internet of things, "IoT" somsamordnas genom Kommunal utveckling.*
- *Att delta i erfarenhetsutbyte och nätverk inom skola och social omsorg genom Kommunal utveckling.*
- *Att på uppdrag vara stöd och delta i utvecklingsprojekt initierade av länets skolchefer*

Nyckeltal/Indikatorer

8 IKT-nätverksträffar genomfördes med deltagande från samtliga länets kommuner
Mediacenter deltog i nätverk arrangerade inom digitalisering i skola och omsorg
Mediacenter deltar i nätverk kring Internet of things, (IoT)
Inventeringar gjorda av lokaler i omsorg/skolor i Vetlanda, Tranås och Jönköping

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Utbildning och erfarenhetsutbyte

Verksamhetsmålen nås och Mediacenter deltar och är engagerade i fler nätverk 2024 än tidigare. Efterfrågan på utbildning i samband med inköp av AV-utrustning är fortsatt hög medan efterfrågan kring övrig IKT-kompetens varierar i större utsträckning än tidigare från kommun till kommun.

Målsättningar

- *Att Mediacenter ska erbjuda utbildning och information till alla länets kommuner inom kompetensområdet för att kunna dra full nytta av tjänster eller produkter som man har köpt eller förmedlats via Mediacenter.*
- *Att samverka, sprida kunskap och erfarenheter är Mediacenters viktigaste uppgift. Detta görs genom nätverkande, kontakter med strategisk personal i skolförvaltning, IT-avdelning, omsorgsförvaltning och inköpsavdelning i länets kommuner samt i samarbete med Kommunal utveckling.*
- *Driva och arrangera nätverk inom IKT-pedagogik på uppdrag av länets skolchefer*

Nyckeltal/Indikatorer

Rekrytering och anställning av kommunikationsansvarig genomfördes 2024
Skolutvecklingsresa gjordes till SETT i Kista med deltagare från flera kommuner
Utbildningar erbjuds till alla vid inköp av teknik t.ex. interaktiva skärmar

Samverkan

Alla verksamhetsmål nås och samverkan sker både med länets kommuner, regionen och regionala organisationer som nationellt med andra mediecentraler i södra Sverige.

Målsättningar

- *Att samverka och delta i nätverk kring kompetensområdet med regionala organisationer.*
- *Att nationellt samverka med organisationer knutna till Mediacenter som branschorganisationen Sobona, Utbildningsradion och SDF – nationell branschorganisation av utbildningsfilm.*
- *Att utöka samverkan med närliggande mediecentraler och kommuner för att öka kvalitén och att få en kostnadseffektivitet i verksamheten.*

Nyckeltal/Indikatorer

Samverkansavtal med en extern kommun upprättades 2024
Samverkansprojekt kring upphandling av utbildningsfilm genomfördes 2024
Samverkansprojekt utveckling av spel- och dokumentärfilm för skolan startas upp

En god arbetsplats

Under verksamhetsmålen nås samtliga delmål även om friskhetsnärvaron är fortsatt är lägre än målsättningen och innan pandemin. Det finns ett aktivt arbete med friskvård för att på sikt öka friskhetsnärvaron tillsammans med företagshälsovård.

Målsättningar

- *Att alla tjänster tillsätts med utbildad personal för tjänsten och att den utannonseras vid tillsättning.*
- *Att det årligen görs ett systematiskt arbetsmiljöarbete med extern företagshälsovård som följs upp och dokumenteras.*
- *Att årligen ta fram en plan för att arbeta med friskvård som följs upp*

Nyckeltal/Indikatorer

Friskhetsnärvaron ökar och ligger totalt på 97,1% mot 96,1% föregående år
Enkätundersökning med resultatet 95% nöjdhet med psykosociala arbetsmiljön
14 av 21 av personalen har använt sitt friskvårdsbidrag 2024

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Miljö och hållbarhet

Ett systematiskt miljöarbete finns och verksamheten är Miljödiplomerade enligt Svensk Miljöbas för 2024 med extern revision. Hållbarhet finns också med som övergripande mål för verksamheten och arbete har påbörjats för att få med det i alla verksamhetsdelar.

Målsättningar

- *Att årligen bli diplomerade enligt Svensk Miljöbas kravstandard för miljöledning och miljödiplomering genom extern revision.*
- *Att ställa höga miljökrav på alla produkter som upphandlas, förmedlas och köps in till verksamheten.*
- *Att till år 2030 bedriva en fossilfri verksamhet*

Nyckeltal/Indikatorer

Utsläpp av koldioxid har minskat för resor till 14 106 kg CO_2 från 15 131 CO_2
Brännbart avfall har minskat till 9 700 kg från 10 700 kg föregående år
15 st större interaktiva skärmar har returnerats till leverantör för återbruk

God ekonomisk hushållning

Alla finansiella mål nås för 2024 och resultatet hamnar på + 105 tkr. Under året har försäljningen gått något bättre än budget samt att tillsättning av tjänst efter pensionsavgång senarelades till september månad. Större satsningar har gjorts på inköp av rättigheter som kommer alla elever till nytta samt att utvecklingsprojekt har tidigarelagts än planerat.

Målsättningar

- *Att soliditeten, andelen tillgångar som finansierats med eget kapital, ska uppgå till minst 25 %.*
- *Att ha ett eget kapital som uppgår till minst 6,2 mkr.*
- *Balanskravsresultatet skall uppgå till 0 kr*

Nyckeltal/Indikatorer

Soliditet som uppgår till 33% för 2024
Eget kaptial på 6,3 mkr
Balanskravsresultat på 105 tkr

Sammanställning

Hur varje kommunen använt Mediacenters resurser

Sedan några år tillbaka har direktionen beslutat att en redogörelse för hur varje kommun har använt Mediacenters resurser under året ska läggas med årsredovisningen. Detta för att ge en bättre bild av hur varje kommunen använder Mediacenters resurser. Det som kommer presenteras i redogörelsen är följande:

- Användning av filmtjänsten Mediacenterplay
- Använding av Seniorwebben
- Använding av Mediacenters läromedel
- Rådgivning och besök
- Utbildning och nätverk
- Installationer
- Inköp och kategorier av produkter
- Webbsändningar
- Reparation och service

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, ~~BW~~

BUDGETUPPFÖLJNING 2024-12-31 (Belopp i tkr)	Utfall	Budget	Utfall
Rörelseintäkter	**2024-12-31**	**2024-12-31**	**2023-12-31**
Medlemsavgifter	9 597	9 500	9 500
Externa avtal	2 802	2 600	2 815
Nettoomsättning	42 986	42 250	45 864
Övriga intäkter	3 096	2 035	2 817
Summa rörelseintäkter	**58 481**	**56 385**	**60 996**
Rörelsekostnader			
Handelsvaror	-34 126	-32 750	-37 153
Personalkostnader	-14 491	-14 900	-14 241
Filmlicenser och dig. läromedel	-4 046	-3 000	-3 669
Samverkans- o utvecklingskostn.	-375	-400	-471
Övriga kostnader	-5 485	-5 315	-6 025
Summa rörelsekostnader	**-58 523**	**-56 365**	**-61 559**
Rörelseresultat före avskrivningar	**-42**	**20**	**-563**
Avskrivningar	-103	-80	-98
Resultat före finansnetto	**-145**	**-60**	**-661**
Finansnetto	**250**	**60**	**119**
Resultat efter finansnetto	**105**	**0**	**-542**

SJUKFRÅNVARO	2024	2023
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2,9%	3,9%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	0,0%	1,2%
Sjukfrånvaron för män	2,9%	4,1%
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	1,7%	1,8%

MEDELTAL ANSTÄLLDA	2024	2023
Kvinnor	1,5	1,0
Män	19,5	20,9
	21,0	**21,9**

INVESTERINGAR

Investeringar har under 2024 gjorts med totalt 82 058 kr och har finansierats med egna medel.

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

FEMÅRIGT FINANSIELLT SAMMANDRAG

Belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	42 986	45 864	41 826	40 462	30 654
Finansiellt netto	250	119	10	3	5
Årets resultat	105	-542	-502	-199	415
Likvida medel	2 920	815	2 541	4 436	5 727
Balansomsättning	19 013	19 552	23 052	24 634	16 044
Soliditet	33%	32%	30%	30%	47%
Balanslikviditet	146%	143%	138%	142%	187%

MEDELSFÖRVALTNING

Den av direktionen beslutade policyn för medelsförvaltning innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat inom kommunalförbundet. Kommunalförbundet placerar överlikviditet på bankkonton eller värdepapper i utvalda banker med max löptid om 12 månader.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Med stöd i kommunallagens kap 11. 14§ (2017:725) och enligt direktionsbeslut, så är 475 000 kr avsatta i en resultatutjämningsreserv.

BALANSKRAVSUTREDNING	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	105	-542	-502
Justering för reavinster	0	0	0
Årets balanskravsresultat	**105**	**-542**	**-502**

Synnerliga skäl har åberopats för perioden 2021-2023 för att minska det egna kapitalet i kommunalförbundet.

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

RESULTATRÄKNING	Not	2024-12-31	2023-12-31
Verksamhetens intäkter	2	58 481 071	60 995 914
Verksamhetens kostnader	3	-58 522 514	-61 559 040
Avskrivningar	4	-103 473	-98 197
Verksamhetens nettokostnader		***-144 916***	***-661 323***
Finansiella intäkter	5	268 080	136 926
Finansiella kostnader	6	-18 094	-17 994
Resultat efter finansiella poster		***105 070***	***-542 391***
Årets resultat		**105 070**	**-542 391**

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

BALANSRÄKNING

	Not	2024	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	7	514 458	535 872
Summa anläggningstillgångar		***514 458***	***535 872***
Omsättningstillgångar			
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	8	2 777 186	3 220 855
Fordringar	9	12 800 554	14 980 756
Kassa och bank	10	2 920 394	814 805
Summa omsättningstillgångar		***18 498 134***	***19 016 416***
SUMMA TILLGÅNGAR		**19 012 592**	**19 552 288**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	11		
Eget kapital vid årets början		6 232 161	6 823 082
- varav resultatreserv		-	-
- varav resultatutjämningsreserv		475 000	475 000
Årets resultat		105 070	-542 391
Eget kapital vid årets slut		6 337 231	6 232 161
- varav resultatreserv		-	-
- varav resultatutjämningsreserv		475 000	475 000
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	12 675 361	13 320 127
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**19 012 592**	**19 552 288**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		-	-

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

KASSAFLÖDESANALYS

	2024	2023
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	105 070	-542 391
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	103 473	98 197
Bokförd reavinst	0	0
Netto	**208 543**	**-444 194**
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	**208 543**	**-444 194**
Förändringar i rörelsekapital		
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	2 180 201	1 745 118
Ökning (-) minskning (+) varulager	443 669	-22 554
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	-644 766	-2 956 972
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**2 187 647**	**-1 678 602**
Investeringsverksamheten		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-82 058	-47 828
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-82 058**	**-47 828**
Årets kassaflöde	**2 105 589**	**-1 726 430**
Likvida medel vid årets början	**814 805**	**2 541 235**
Likvida medel vid årets slut	**2 920 394**	**814 805**

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunalförbundets årsredovisning är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

För att ett inköp ska klassificeras som investering krävs följande:

- Tillgången är avsedd för stadigvarande bruk
- Tillgången har en bedömd livslängd på minst tre år
- Värdet på tillgången uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp

Avskrivningar baseras på anskaffningsvärden och sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Följande avskrivningstid används

- Maskiner och inventarier	3-8 år

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som indikerar att detta är nödvändigt. I normalfallet omprövas inte tillgångarnas nyttjandeperiod om det inte är uppenbart felaktigt.

Omsättningstillgångar
Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Varulager har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsälljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans beaktats.

Leasing
Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal

Intäkter
Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Resultatutjämningsreserv
Med stöd i kommunallagens kap 11. § 14 (2017:725) och enligt direktionsbeslut, så får avsättningar göras med max 5 % av det årliga medlemsavgiftsuttaget till en resultatutjämningsreserv. Avsättningen återförs senast vid utgången av räkenskapsåret 2033.

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

NOT 2 VERKSAMHETENS INTÄKTER	2024-12-31	2023-12-31
Försäljningsintäkter	42 986 399	45 863 774
Externa avtalskunder	2 801 591	2 815 143
Övriga bidrag och intäkter	3 096 143	2 816 997
Medlemsavgifter	9 596 938	9 500 000
Summa verksamhetens intäkter	**58 481 071**	**60 995 914**

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER	2024-12-31	2023-12-31
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	13 063 749	13 036 692
Pensionskostnader	1 121 392	952 477
Lokalhyror samt övriga fastighetskostnader	1 129 318	1 164 818
Inköp av material, varor och tjänster	34 126 906	37 152 905
Övriga verksamhetskostnader	9 081 149	9252148
Summa verksamhetens kostnader	**58 522 514**	**61 559 040**

NOT 4 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivning maskiner och inventarier	103 473	98 197
Summa	**103 473**	**98 197**

NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER	2024-12-31	2023-12-31
Ränteintäkter	268 080	136 926
Summa	**268 080**	**136 926**

NOT 6 FINANSIELLA KOSTNADER	2024-12-31	2023-12-31
Räntekostnader	18 094	17 994
Summa	**18 094**	**17 994**

NOT 7 MASKINER OCH INVENTARIER	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	**1 295 644**	**1 503 973**
Inköp	82 058	47 828
Försäljningar/utrangeringar	0	-256 157
Utgående anskaffningsvärden	**1 377 702**	**1 295 644**
Ingående ackumulerade avskrivningar	**-759 772**	**-917 732**
Försäljningar/utrangeringar	0	256 157
Årets avskrivningar enligt plan	-103 473	-98 197
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-863 245**	**-759 772**
Utgående redovisat värde	**514 457**	**535 872**

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

NOT 8 FÖRRÅD, LAGER OCH EXPLOATERINGSFASTIGHETER	2024	2023
Varulager	2 777 186	3 220 855
Summa	**2 777 186**	**3 220 855**

NOT 9 FORDRINGAR	2024	2023
Kundfordringar	8 955 037	12 464 221
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 582 085	2 182 268
Övriga kortfristiga fordringar	263 432	334 267
Summa fordringar	**12 800 554**	**14 980 756**

NOT 10 KASSA OCH BANK	2024	2023
Bank och plusgiro	2 519 132	814 405
Sparkonton	401 262	3 611
Summa kassa och bank	**2 920 394**	**814 805**

NOT 11 FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	2024	2023
Ingående eget kapital	6 232 161	6 823 082
Årets resultat	105 070	-590 921
Utgående eget kapital	**6 337 231**	**6 232 161**
- varav resultatutjämningsreserv (RUR)	*475 000*	*475 000*

NOT 12 KORTFRISTIGA SKULDER	2024	2023
Leverantörsskulder	7 000 353	7 032 745
Personalens skatter, avgifter och avdrag	495 083	477 473
Upplupna pensionskostnader	316 177	284 806
Upplupna sociala avgifter och särskild löneskatt	398 868	386 603
Förutbetalda serviceintäkter	2 209 025	2 210 412
Övriga poster	2 255 855	2 928 088
Summa kortfristiga skulder	**12 675 361**	**13 320 127**

NOT 13 LEASING	2024	2023
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år		
Minimileasingavgifter		
Med förfall inom 1 år	401 000	275 000
Med förfall inom 1-5 år	1 492 000	1 097 000

NOT 14 UPPLYSNING OM RÄKENSKAPSREVISION		
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	66 110	66 701
Summa	**66 110**	**66 701**

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Mediacenter Jönköpings län
222000-1826

Jönköping den 21 februari 2025

Anna Carlsson
ordförande

Annelie Hermansson
vice ordförande

Fredrik Håkansson

Carla Habib

Jouko Broström

Tommy Gustafsson

Lars Ugarph

Björn Björkman

Nicklas Huuva

Ingemar Severin

Mats Holmstedt

Kenth Williamsson

Jonna Andreasen Fälth

Jan Fransson
förbundschef

Vår revisionsberättelse har avgivits den 24 februari 2025

Bengt Karlsson
förtroendevald revisor

Björn Westberg
förtroendevald revisor

Transaktion 09222115557540252908 Signerat JF, AC, LU, AH, JAF, JB, TG, MH, FH, IS, KW, CH, BB, NH, BK, BW

Revisorerna i kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings Län

2025-02- 24

Till Fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 222000-1826) av dess direktion. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med en inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings Län har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmässiga mål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Jönköping 2025-02- 24

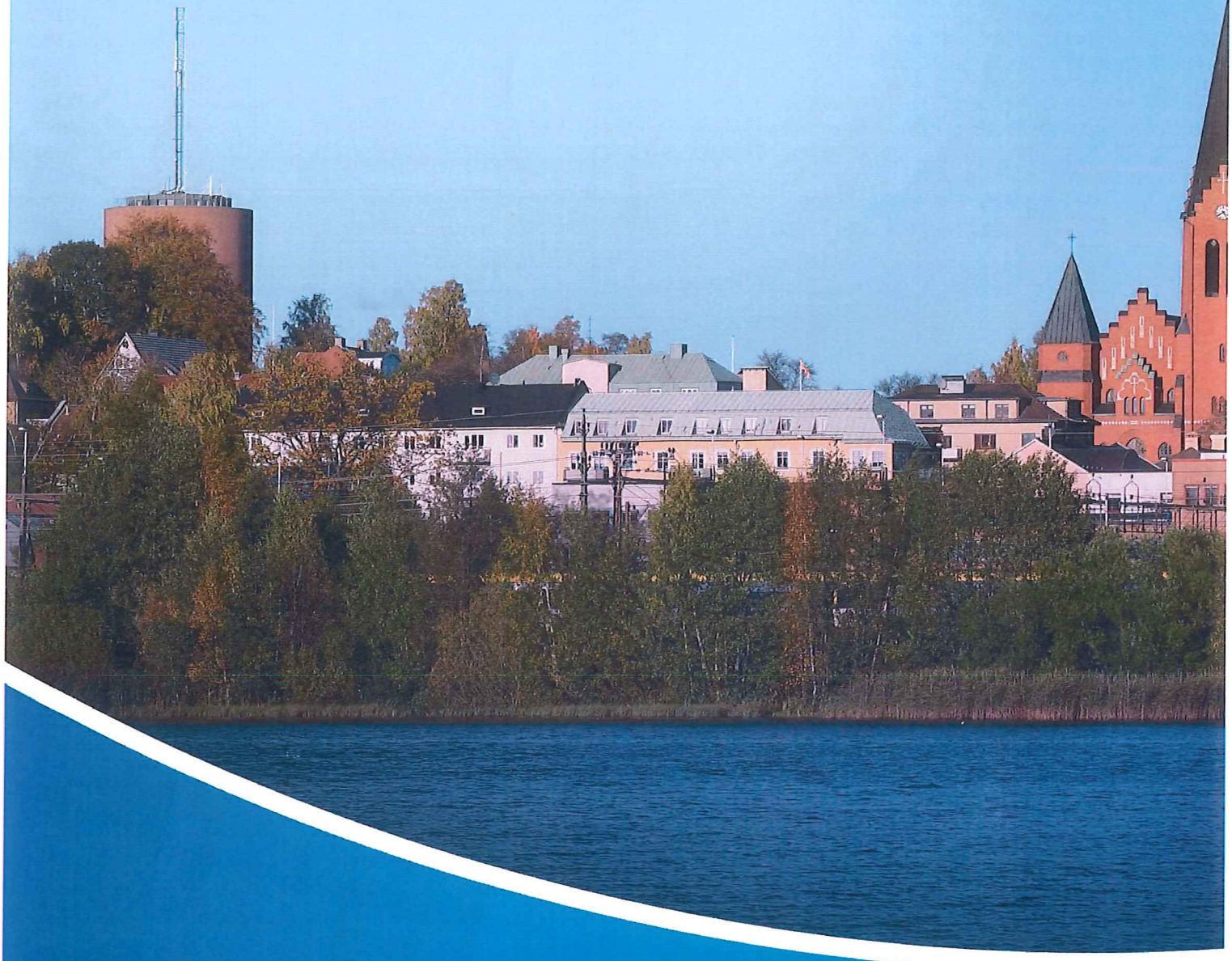
Bengt A. Karlsson

Björn Westberg

Bilagor: Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

De sakkunnigas rapport

NODUM REVISION

Revisionsrapport

Kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings Län 222000-1826

Granskning av årsredovisning 2024

Innehåll

1. Sammanfattning 3
2. Inledning och bakgrund 3
2.1 Syfte 3
2.1 Avgränsning 3
2.2 Revisionskriterier 3
2.3 Ansvarig styrelse 3
2.4 Projektorganisation 3
2.5 Metod 4
3 Resultat av granskningen 4
3.1 Årsredovisningen 4
3.2 Balanskravsutredning 4
3.3 Måluppfyllelse 4
3.4 Resultaträkning 5
3.5 Balansräkning 6
3.6 Redovisningsprinciper 6
3.7 Kassaflöde 7

1. Sammanfattning

Vi har granskat bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024 och bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunalförbundets resultat och ställning.

Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt ha upprättats i enlighet med Lagen om Kommunal redovisning och god redovisningssed.

Resultatet i årsredovisningen bedöms även vara förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som gäller god ekonomisk hushållning och som antagits av kommunalförbundet. Detta då kommunalförbundet redovisar ett eget kapital som uppgår till 6,3 mkr samt når målet om en soliditet som uppgår till minst 25% då utfallet uppgår till 33,3%. Balanskravsresultatet uppgår till 105 tkr.

Förbundet uppnår även i princip samtliga åtta verksamhetsmål.

2. Inledning och bakgrund

Vi har fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Kommunalförbundets revisorer ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om enligt 9 kap Kommunallagen (KL). Revisorerna har även i uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Uttalanden från revisorerna lämnas i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte

Syftet med vårt uppdrag är att granska om årsredovisningen upprättats i enlighet med Kommunallagen (KL), Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed vilken fastställs av Rådet för kommunal redovisning (RKR), samt lämna en sammanfattande skriftlig bedömning om resultat i årsredovisning är förenligt med de mål som förbundet antagit. Resultatet och lämnad rapport utgör underlag för de uttalanden som revisorerna lämnar i revisionsberättelsen.

Uppdraget har utförts enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Avgränsning

Den granskning vi utfört sker i omfattning som följer av god revisionssed i kommunal verksamhet. Vi har planerat och genomfört revisionen utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv för att försäkra oss om med hög men inte absolut säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel.

2.2 Revisionskriterier

Granskningen innebär en bedömning av om årsredovisningen i allt väsentligt följer följande:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Interna regelverk och instruktioner från fullmäktige eller direktionen

2.3 Ansvarig styrelse

Förbundsdirektionen är ansvarig styrelse och granskning sker av deras lämnade årsredovisning.

Rapportens innehåll har sakgranskats av kommunalförbundets förbundschef samt ekonomichef.

2.4 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Johan Lagerqvist, auktoriserad revisor.

2.5 Metod

Granskningen har utförts genom följande:

- Analys samt granskning av årsredovisningen
- Intervju med berörda tjänstemän
- Granskning av underlag till årsbokslutet i den omfattning som bedöms krävas för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkningen mot underlag
- Översiktlig analys av resterande poster

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunalförbundets resultat och ställning per 2024-12-31. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats enligt LKBR och RKR.

Vi bedömer även att informationen som framgår i förvaltningsberättelsen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunalförbundets resultat och ställning och är presenterad i överensstämmelse med det som framgår i LKBR och RKR.

3.2 Balanskravsutredning

Ett kommunalförbund har att följa regler enligt KL, vilket inkluderar avstämning av balanskravet. Denna avstämning ska även redovisas i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen. Eventuella negativa resultat ska enligt KL regleras inom tre år. Hur balanskravet ska beräknas har RKR lämnat information om.

Kommunalförbundet redovisar en avstämning av balanskravet i årsredovisningen under avsnittet god ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen. Balanskravsresultatet uppgår för året till 105 tkr, motsvarande årets resultat då inga justeringar skett i balanskravsutredningen. Under perioden 2021-2023 har synnerliga skäl beaktats för respektive år via en planerad minskning av det egna kapitalet i kommunalförbundet. Medlemsavgifterna har för denna period medvetet inte höjts för att låta medlemskommunerna ta del av det överskott som sedan tidigare finns sparat i kommunalförbundets egna kapital. Hanteringen innebär att kommunalförbundet för dessa år uppfyller kravet om en ekonomi i balans. Det finns sedan tidigare inga negativa resultat att reglera framgent.

3.3 Måluppfyllelse

Granskning har skett av direktionen fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål som påverkar god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål	*Utfall 2024-12-31*	*Bedömning*
Kommunalförbundets egna kapital ska uppgå till minst 5,5 mkr	6,3 mkr	Målet nås
Soliditeten ska uppgå till minst 25%.	33,3%	Målet nås
Balanskravsresultatet ska uppgå till 0 kr	0,1 mkr	Målet nås

Som framgår av ovan nås de finansiella målen för helåret 2024. Av verksamhetsmässiga mål nås i princip samtliga åtta mål för 2024. En fördjupad analys av respektive verksametsmässiga mål framgår av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

3.4 Resultaträkning

Belopp i tkr	2024	2023	2022	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	58 481	60 996	56 681	56 385
Förändring i % jämfört med föregående år	-4,1%	7,6%	0,8%	
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar	-58 626	-61 706	-57 193	-56 445
Förändring i % jämfört med föregående år	-5,0%	7,9%	1,3%	
Finansnetto	250	119	10	60
Resultat	105	-591	-502	0

Granskning har skett att upprättad resultaträkning i allt väsentligt:

- Är uppställd enligt KRL
- Redovisar årets externa intäkter och kostnader
- Är korrekt periodiserad
- Innehåller notupplysningar i tillräcklig omfattning
- Redovisar ett resultat som överensstämmer med balansräkningen

Ackumulerat kvarstår likt tidigare 475 tkr i resultatutjämningsreserv. Avsättning till resultatutjämningsreserv följer KL samt direktionsbeslut om att avsättning får göras med max 5% av det årliga medlemsavgiftsuttaget. Medlemsavgifterna uppgår för 2024 till 9 597 tkr, jämfört med tidigare 9 500 tkr. Från och med 2024 utgår medlemsintäkterna från invånarantalet i respektive medlemskommun enligt tidigare fastställd budget. Kommunalförbundet fakturerar 26 kr för respektive invånare i medlemskommunerna och detta kommer framgent regleras med indexuppräkning. Utfall för 2024 baseras på invånarantalet i medlemskommunerna per 2022-12-31.

Intäktsminskningen på 4,1% jämfört med 2023 beror främst på minskad försäljning av AV-produkter. Intäkterna som härrörs från kommunalförbundets nettoomsättning minskar med 2 878 tkr jämfört med fg år. I likhet med tidigare år har försäljningen av AV-produkter till kommunalförbundets medlemskommuner ökat under slutet av räkenskapsåret, dock inte i samma omfattning som under räkenskapsåret 2023.

Vinstmarginalen avseende försäljning av AV-material ökar jämfört med motsvarande period 2023 och uppgår nu till 9,1% per 2024-12-31 jämfört med 8,7% 2023-12-31. Förklaring till den högre marginalen återfinns främst i att man sålt artiklar med högre förtjänst i ökad utsträckning jämfört med föregående år. Vidare har tidigare års kostnadsökningar avstannat, dock har man kompenserat detta genom prissänkningar vilket indikerar att marginalen kan komma att minska framgent.

Kostnaderna minskar totalt sett med 5,0% jämfört med 2023. De minskade kostnaderna hänförs till stor del gällande inköp av handelsvaror i och med den minskade försäljningen av AV-produkter.

Personalkostnaderna ökar med 250 tkr jämfört med 2023, men är 409 tkr lägre än budget i och med att en planerad tillsättning av tjänst för året genomförts först under hösten 2024.

Finansnettot är positivt för året med 250 tkr vilket överstiger såväl utfall 2023 som budget och beror på ränteintäkter som erhållits utifrån inlåning av likvida medel under året i enlighet med kommunalförbundets medelsförvaltning.

Resultatet är sammantaget 647 tkr högre än fg år och 105 tkr högre än budgeterat resultat för 2024.

3.5 Balansräkning

Belopp i tkr	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Balansomslutning	19 013	19 552	23 052
Redovisat eget kapital	6 337	6 232	6 823
Redovisad soliditet	33,3%	31,9%	29,6%
Omsättningstillgångar	18 498	19 016	22 465
Kortfristiga skulder	12 675	13 320	16 299
Balanslikviditet	145,9%	142,8%	137,8%

Balansomslutningen minskar med 539 tkr jämfört med utfallet för 2023 till följd av lägre lagertillgångar och främst lägre kundfordringar. Dock ökar likviditeten jämfört med fg år.

Granskning har skett att upprättad balansräkning i allt väsentligt:

- Är uppställd enligt LKBR
- Är styrkt med underlag till utgående balanser
- Innehåller notupplysningar i tillräcklig omfattning
- Innehåller upptagna tillgångar, existerande avsättningar och skulder, tillhör kommunalförbundet samt är redovisade och periodiserade
- Har överfört utgående balans från föregående år till ingående balans för året
- Redovisar ett resultat som överensstämmer med resultaträkningen

Uppgift om årets investeringar om 82 058 kr framgår i årsredovisningen under avsnittet förvaltningsberättelse. Redovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar och är avstämd mot bokföringen. Genomförda investeringar är finansierade med egna medel.

3.6 Redovisningsprinciper

Information om de redovisningsprinciper som tillämpats i samband med upprättande av årsredovisningen bedöms i allt väsentligt vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning i kommunalförbundet.

Kommunalförbundet avser att arbeta med driftsredovisning/särredovisning i arbetsutskott under kommande år och ambitionen är att presentera denna redovisning i kommande årsredovisningar.

3.7 Kassaflöde

En kassaflödesanalys presenterar hur verksamheten och investeringar finansierats under året, samt hur de påverkat den likvida ställningen.

Kommunalförbundet uppställning i årsredovisningen bedöms överensstämma med RKRs rekommendation 16.2 och den utmynnar i förändringen av likvida medel jämfört med senaste årsbokslutet.

2025-01-31

Johan Lagerqvist
Auktoriserad revisor

Redovisning hur Värnamo kommun använt Mediacenter Jönköpings läns tjänster under året 2024.

Användning av Film och Media
Alla lärare och elever har tillgång till media som är kvalitetssäkrad och har ett pedagogiskt syfte genom Mediacenter. Innehållet kommer från utbildningsradion eller har köpts in med rättigheter för visning i kommunal verksamhet. Filmerna lånas eller streamas via Mediacenters plattform *Mediacenterplay*. Ett projekt genomförs på Finnvedens gymnasium och har pågått sedan 2023 och avslutades vid årsskiftet 2024 kring att titta på användning av spel-och dokumentärfilm i undervisningen på gymnasieskolan. Projektet genomförs tillsammans med Finnvedens gymnasium och ansvarig för projektet är Lissandra Rickermark.

Skola/Arbetsplats	2024	2023	2022	Skola/Arbetsplats	2024	2023	2022
Apladalsskolan	2077	3006	3736	Hånger skolfritidshem	0	0	1
Barn o Utbildningsförvaltningen Värnamo	121	21	20	Jannelunds förskola	1	10	10
Borbackaskolan	893	1235	1303	Kärda skola	432	192	282
Bors skola	770	572	648	Leklundens förskola	0	3	6
Bredaryds skola	737	1090	1319	Lindens skola	190	187	321
Campus Värnamo	18	10	17	Linnebergs Vårdbostad	0	0	2
Ekbackens förskola	9	0	3	Lyckans skola	483	515	501
Enehagens fritidshem/förskola	9	1869	2354	Mossle anpassad skola	611	802	581
Enehagens skola	1866	2	2	Mossleskolan	1869	2173	2644
Enheten för flerspråkighet	19	700	910	Pepparmyntans förskola	0	4	9
Exposkolan	663	2805	2948	Rydaholms skola	462	744	675
Finnvedens Gymnasium	2466	1949	1993	Rörstorpsskolan	1778	1916	2050
Forshedaskolan	1940	405	309	Trädkryparens förskola	15	21	32
Fryele skola	397	85	62	Trälleborg	2744	2238	2877
Förskolan Nyfiken	117	3481	4246	Tånnö skola	93	52	54
Gröndalsskolan	3359	348	350	Vallens förskola	1	3	3
Gällaryds skola	253	372	636	Villa Villekullas förskola	50	141	54
Hanahöjskolan	348	308	271	Värnamo vuxenutbildning (Västra skolan)	1277	1116	529
Horda skola	366	2	0	Västersol Dagcentral	2	5	4
Humlans förskola	0	319	164	Västhorjaskolan	32		
Hånger skola	272						

Seniorwebben
Seniorwebben är en digital portal för omsorg och framför allt äldreomsorgen som syftar till att tillgängliggöra positiva aktiviteter, film, media och kultur till äldre och de som inte kan ta sig ut till aktiviteterna. Seniorwebben riktar sig främst till personal att använda tillsammans med boende. I arbetsgruppen för att utveckla Seniorwebben är Annika Gof Anderberg och Mari-Anne El-Nagar representanter för Värnamo kommun. Ett styr- och arbetsgruppsmöte för Seniorwebben genomfördes i augusti i Värnamo och i lokaler på Vandalorum med representanter från hela länet. Ett samarbete med just Vandalorum har inletts och diskussion med Hälsocenter i Värnamo kring att ta fram bra material för Seniorwebben har inletts 2024. Antalet inloggningar från Värnamo kommun har för andra året i rad mer än dubblerats och ökade från 196 till 467 tillfällen under 2024. Nedan finns antalet inloggningar per arbetsplats presenterad:

Arbetsplats	Antal inloggningar
Värnamo kommun	230
Dagverksamhet Solgläntan	60
Rörestorpsgården äldreboende	55
Linneberg äldreboende	51
Bredäng äldreboende	14
Trygghetsboende Sjösala	14

Gröna Lunden äldreboende	12
Bollvivegården äldreboende	10
Lindgården äldreboende	10
Värnamo Hälsocenter	5
Studieförbundet Vuxenskolan	3
Värnamo stadsbibliotek	2
Stensötan äldreboende	1

Webbsändning och film
Värnamo kommun anlitar Mediacenter för att hanterar webbsändningar av Kommunfullmäktige och undertextning för att tillgängliggöra webbsändningen på kommunens webbsida. Under året har 11 kommunfullmäktigemöten webbsänts. Statistiken över antalet tittare visar att det under året varit från 115 till 1 484 som har tittat på sändningarna.

Webbsändningar kommunfullmäktige	Antal visningar
19 december 2024 - Kommunfullmäktige	278
28 november 2024 - Kommunfullmäktige	178
31 oktober 2024 - Kommunfullmäktige	189
29 augusti 2024 - Kommunfullmäktige	114
19 juni 2024 - Kommunfullmäktige	249
30 maj 2024 - Kommunfullmäktige	197
25 april 2024 - Kommunfullmäktige	214
27 mars 2024 - Kommunfullmäktige	109
29 februari 2024 - Kommunfullmäktige	138
25 januari 2024 Kommunfullmäktige	118

Inköp av AV-Material
Totalt har Värnamo kommun köpt AV-material för 4 623 tkr genom Mediacenter. Det motsvarar 12,7 % av Mediacenters totala försäljning till alla länets kommuner. De produkter som kommunen har köpt mest av under året är projektorer, Clevertouch-skärmar, ljudutjämningssystem, TV-apparater/info-skärmar, ljudanläggningar, videokonferensutrustningar och styrsystem för ljud och bild.
En integration mellan Mediacenters och Värnamo kommuns e-handel för att underlätta inköp och minska administration, beräknas vara igång fullt ut under Q2 2025.

Installationer och rådgivning
Mediacenter har gjort ca 155st installationer i Värnamo kommun. Uppdelat på bland annat installationer av TV apparater, videokonferensutrustning, informationsskärmar, ljudanläggningar, projektorer och interaktiva skrivtavlor. Klassruminstallationer utförs löpande genom projekt av Barn- och utbildningsförvaltningen. Störst andel klassrumsinstallationer gjordes på nya Trälleborgsskolan.

Reparationer/Service/Logistik
Värnamo kommun har använt Mediacenters service för reparation av anläggningar, projektorer och lagat trasiga iPads och telefoner under 2024. Ca 65st serviceuppdrag på plats hos kund och ca 131st serviceuppdrag på inskickade apparater. Detta gör att Mediacenter hjälper kommunerna i sitt hållbarhetsarbete, där produkter repareras i så stor utsträckning som möjligt. Varje vecka lämnas och hämtas beställda produkter till interntransport via Gnosjö trafik samt till IT-avdelningen i kommunhuset.

Deltagande i utbildningar och nätverk
Mediacenter driver ett nätverk för IT-pedagoger eller IT-samordnare inom skola. Under året har 8 nätverksträffar genomförts. Värnamo är representerade i nätverket genom Susanna Odell och Nermin Imsirovic. Genom nätverket har under året föredrag arrangerats av bland annat sverigeansvarig för utbildning från Microsoft, Jerker Porat. Ämnen som diskuterats under året har varit kring riktlinjer för användning av AI i

skolan, införandet av digitala nationella prov, införande och uppstart av det digitala läromedlet Escaply med mera. Ett studiebesök på Upptech i Jönköping genomfördes under hösten. Mediacenter arrangerar nätverksträffar för skoldatatek där Värnamo deltar med representanter. Uppföljning hur skolan använder Mediacenters utbud och tjänster gjordes tillsammans med ledningsgrupp med skolchefer och upphandlingsenhet under året. Utbildningar i interaktiva projektorer har genomförts på Enehagen, Trälleborgsskolan och Apladalsskolan samt utbildning anpassad gymnasieskola på FIGY inom användning interaktiva skärmar.

Regional utveckling
Regional utveckling
Lina Gerdin
072-2317967
lina.gerdin@rjl.se

Avgränsningssamråd för miljöbedömning av regional transportplan för Jönköpings län 2026 - 2037

Bakgrund

Regional transportplan för 2026 – 2037

20 mars 2025 fick Region Jönköpings län regeringens uppdrag att upprätta en regional transportplan för Jönköpings län för åren 2026-2037. Planen ska avse investeringsåtgärder för i huvudsak det statliga vägnätet i Jönköpings län. Parallellt fick Trafikverket motsvarande uppdrag för att upprätta den Nationella planen för investeringar på järnvägsnätet och det nationella stamvägnätet.

Regeringens infrastrukturproposition Vägen till en pålitlig transportinfrastruktur – för att hela Sverige ska fungera (2024/25:28) samt Regeringens direktiv för länstransportplanerna kommer ligga till grund för revideringen.

Strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

I samband med att den regionala transportplanen upprättas ska Region Jönköpings län göra en strategisk miljöbedömning av den regionala transportplanen eftersom dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt Miljöbalken (MB) 6 kap 3 §.

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. För att miljöbedömningen ska kunna påverka planens innehåll behöver arbetet med miljöbedömningen ske parallellt med framtagandet av planen och vara en integrerad del i planprocessen.

Inom ramen för miljöbedömningsprocessen ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Miljökonsekvensbeskrivningen ska enligt MB 6 kap § 12 identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som planförslaget kan förväntas medföra. Rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd skall också identifieras, beskrivas och bedömas. Miljökonsekvensbeskrivningen kan ses som en dokumentering av hela miljöbedömningsprocessen.

Avgränsningssamråd

Enligt MB 6 kap 10 § ska miljöbedömningens omfattning och detaljeringsgrad samrådas i ett avgränsningssamråd med kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av den Regionala transportplanen.

Den avgränsning som detta samråd avser syftar till att få en effektiv och verkningsfull besluts- och genomförandeprocedur med relevant och rimligt beslutsunderlag. Ett viktigt syfte med avgränsningen är att koncentrera miljöbedömningen och miljökonsekvensbeskrivning till de miljöfrågor som har störst betydelse.

För att möjliggöra en parallell process av miljöbedömning och den regionala transportplanen har Region Jönköpings län bedömt att samrådet för avgränsningen ska ske så tidigt som möjligt. Direktivet offentliggjordes den 20 mars 2025.

Utgångspunkter för planen och miljöbedömningen

Miljöbalkens krav på innehåll, omfattning och innehåll

Enligt Miljöbalken 6 kap 11 § ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla:

- en sammanfattning av planens innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer,
- en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
- uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs, miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt, befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och hur hänsyn tas till relevanta miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn,

- en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen kan antas medföra,
- uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,
- en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
- en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
- en icke-teknisk sammanfattning

Enligt Miljöbalken 6 kap 12 § ska miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad vara rimlig med hänsyn till:

- bedömningsmetoder och aktuell kunskap,
- planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,
- var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,
- att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och
- allmänhetens intresse samrådas med den eller de kommuner och länsstyrelser som berörs av planen.

Transportpolitiska mål

Det övergripande transportpolitiska målet i Sverige är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Det övergripande målet förtydligas i *funktionsmål* och *hänsynsmål*, dessa båda mål ska vara jämbördiga.

Funktionsmålet innebär att skapa tillgänglighet för resor och transporter. Transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och vara jämställt utifrån män och kvinnors transportbehov.

Hänsynsmålet betyder att transportsystemet ska ta hänsyn till säkerhet, trygghet, miljö och hälsa. Transportsystems utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dö eller skadas allvarligt samt bidra till att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Bilaga B redogör för de transportpolitiska målens preciseringar.

Sveriges miljömål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt ett antal etappmål. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Generationsmålet innebär att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

De 16 miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Till varje miljökvalitetsmål finns ett antal preciseringar för vad som avses, med tillhörande målnivåer.

I bilaga A redogör Region Jönköpings län på ett övergripande sätt för kopplingen mellan miljöbedömningens föreslagna bedömningskriterier och miljökvalitetsmål.

Klimatmål

Klimatmålen - som är en del av Sveriges klimatpolitiska ramverk - anger att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990.

Utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.

Etappmål för trafiksäkerhet

Antalet omkomna till följd av trafikolyckor inom vägtrafiken, sjöfarten respektive luftfarten ska halveras till år 2030, från ett medelvärde av utfallet under åren 2017-2019. Antalet omkomna inom bantrafiken ska halveras till år 2030. Antalet allvarligt skadade inom respektive trafikslag ska till år 2030 minska med minst 25 procent.

Föreslagna avgränsningar av miljöbedömningen

Geografisk avgränsning

Jönköpings län föreslås utgöra den primära geografiska avgränsningen för miljöbedömningen. Bedömningens rumsliga avgränsning kan komma att variera beroende på vilken aspekt som behandlas eftersom funktionella samband i miljön inte är styrda av geografiska gränser.

Tidsmässig avgränsning

Miljökonsekvenser bör enligt förarbeten till Miljöbalken beskrivas på kort, medellång och lång sikt (prop 2003/04:116). Ju längre fram i planperioden en bedömning görs desto större osäkerhet råder kring vilka objekt som är aktuella. Miljöbedömningen på längre sikt blir därför mer översiktlig och kan snarare ses som ett underlag till nästa planeringsomgång.

Region Jönköpings län föreslår att bedömningar på kort sikt avser 1-6 år i planen, det vill säga åren 2026 - 2031.

Medellång sikt föreslås vara i samband med planperiodens slut, 2037.

Utifrån långsiktiga miljöpolitiska ambitioner, exempelvis nollnettoutsläpp av växthusgaser år 2045, bedöms år 2045 vara en lämplig bedömningshorisont på lång sikt.

Den föreslagna tidsmässiga avgränsningen kan komma att justeras för att t ex anpassas till Nationell transportplans avgränsning i tid.

Avgränsning i sak

Metodik

En stor del av transportplanen kommer att ha en låg detaljeringsnivå utan specificerade objekt eller åtgärder. Med hänvisning till MB 6 kap 12 § bedömer Region Jönköpings län därför att det är rimligt att koncentrera bedömningen av påverkan, effekter och konsekvenser till ett mer övergripande plan där fokus ligger på helhet och strategier. Specifik miljöpåverkan kopplat till utpekade objekt bedöms och hanteras framför allt inom ramen för miljöbedömningar i de enskilda projekten.

Den strategiska miljöbedömningen ska vara en integrerad del i arbetet med den regionala transportplanen. Region Jönköpings län ser att detta görs genom framtagandet och bedömningarna av alternativa planutformningar där ingående åtgärdsområden viktats olika beroende på alternativets inriktning. Planens ingående åtgärdsområden är:

- Samfinansiering järnväg
- Större väginvesteringar
- Trafiksäkerhet och framkomlighet
- Gång- och cykelinvesteringar
- Kollektivtrafikinvesteringar
- Bidrag enskilda vägar

Metoden syftar till att åskådliggöra påverkan, effekter och konsekvenser av olika strategier för investeringar i infrastruktur. Miljöbedömningen och planbyggandet kan på så vis växelverka; miljöbedömningen fungerar som ett aktivt verktyg genom hela processen med att ta fram och fatta beslut kring planförslag och prioriteringar.

Alternativa planinriktningar

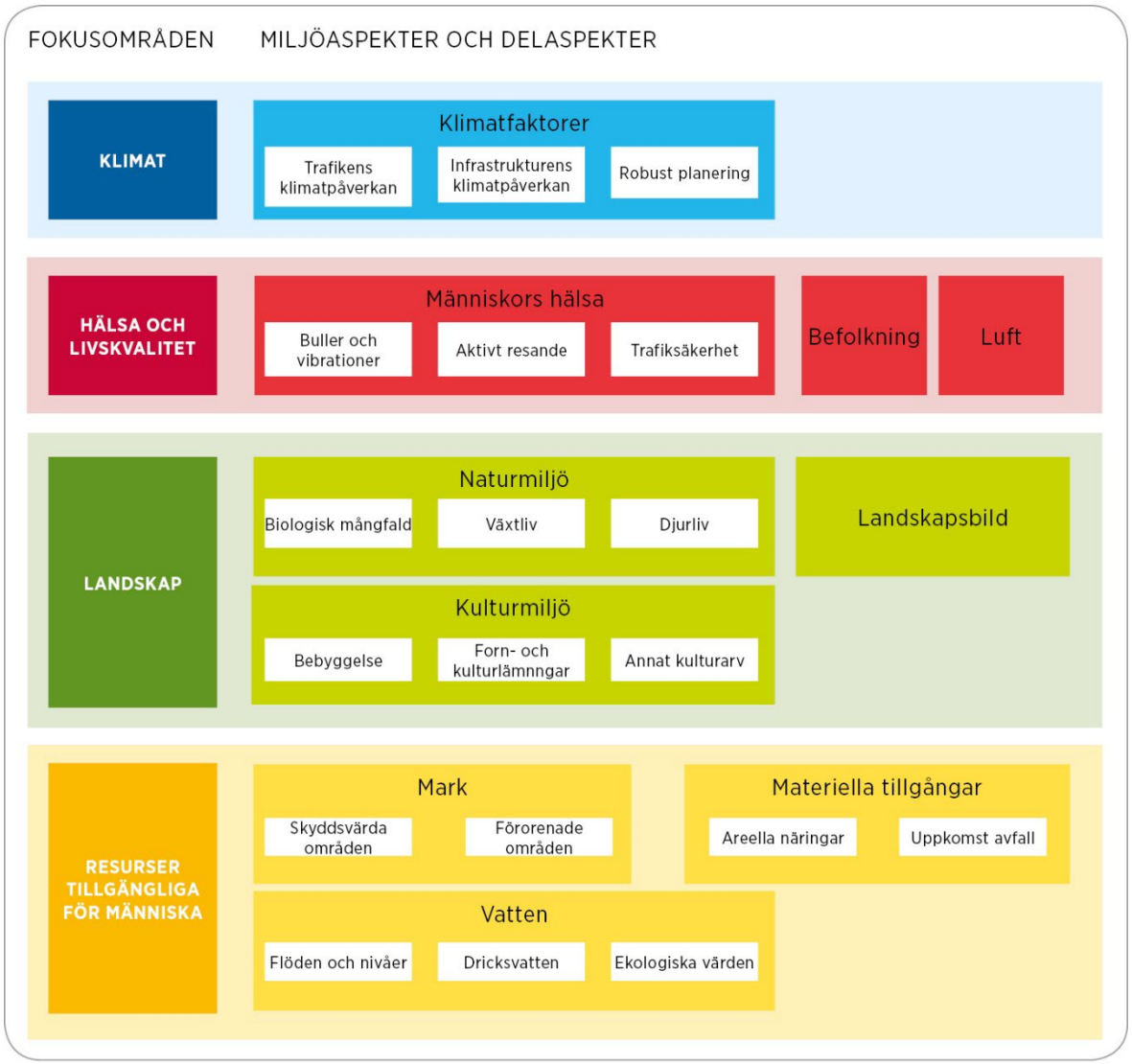
Bedömningen är tänkt att omfatta tre alternativa planinriktningar som var för sig ska rymmas inom given ekonomisk ram:

- **Satsningar i stråk**: aktiv satsning på länets järnvägar genom samfinansiering till Nationell plan och större namngivna objekt i viktiga vägstråk. *Störst satsning på åtgärdsområde ”samfinansiering järnväg” och ”större väginvesteringar”.*
- **Insatser för lokalt liv:** prioritering att människor i hela länet ska kunna röra sig tryggt och säkert i sin vardag. *Störst satsning på åtgärdsområdena ”trafiksäkerhet och framkomlighet”, ”gång och cykelinvesteringar” samt ”kollektivtrafikinvesteringar”.*
- **Balans av åtgärder:** fokus på att genomföra de åtgärder som redan ligger i innevarande plan samt att hitta en balans mellan satsningar på större åtgärder i stråk och fler mindre åtgärder för det lokala livet. *Balansering av ingående åtgärdsområden i plan.*

Även ett nollalternativ ska tas fram, nollalternativet är ett teoretiskt referensalternativ som beskriver utvecklingen i transportsystemet och miljön om planförslaget inte beslutas men innevarande plan fortsätter att genomföras.

Bedömningsgrunder

Bedömningen av Miljöbalkens miljöaspekter (6 kap. 12 § MB) har utgått från en indelning i fokusområden enligt den metod som Trafikverket använde i Nationell plan 2022-2033. Fokusområdena är uppdelade i miljöaspekter och delaspekter för att kunna lyfta fram specifika delar som är viktiga att belysa separat vid en konsekvensbedömning.

Matrisen visar de hur de miljöaspekter som ska bedömas i MKB delats in i fyra fokusområden. Fokusområdena är i sin tur indelade i underliggande miljöaspekter och delaspekter. Matrisen syftar till att ge en systematik i miljöbedömningen..

En mer utarbetad tabell med bedömningsgrunder (bilaga A) avgränsar och preciserar respektive aspekt. Bedömningsgrunderna togs fram av Trafikverket och vidareutvecklades i samband med miljöbedömningen av de senaste Nationella planerna.

Region Jönköpings län strävar efter att även göra en *målledd bedömning* av planens påverkan på relevanta mål - det vill säga att sätta den bedömda utvecklingen i relation till den utveckling som önskas. Planinriktningarna bedöms utifrån förutsättningar för måluppfyllelse för respektive fokusområde med delaspekter. Bedömningen om plandelen bedöms bidra eller motverka måluppfyllelse har baserats på bedömningsgrunderna för respektive aspekt.

För att ge en mer komplett bild av de avvägningar som gjorts mellan olika alternativ görs en målledd bedömning även av respektive planinriktnings påverkan på funktionsmålens preciseringar (se beskrivning av preciseringar bilaga B). Konsekvensbedömningen kan på så vis åskådliggöra den bedömda balansen mellan hänsynsmål och funktionsmål för respektive alternativ.

Med vänlig hälsning

Karin Hermansson

Regional utvecklingsdirektör

Bilagor

Bilaga A: Bedömningsgrunder för miljöaspekter

Fokusområde och delaspekt	Beskrivning bedömningsgrund	Berörda mål
KLIMAT: **Trafikens påverkan**	Precisering **klimatpåverkan** omfattar trafikens utsläpp av växthusgaser (koldioxidekvivalenter). Det som bedöms är effekter av planens åtgärder, det vill säga hur planens åtgärder påverkar trafiken och därmed koldioxidutsläppen i transportsystemet. Precisering **trafikutveckling** omfattar utveckling av trafikarbetet för olika trafikslag och färdsätt, samt fördelning mellan dessa. Det som bedöms är effekter av planens åtgärder, det vill säga hur planens åtgärder påverkar trafikeringen i transportsystemet. Precisering **energieffektivitet** inom respektive trafikslag fångar hur planen påverkar energieffektiviteten i transportsystemet. Störst påverkan på trafikens energieffektivitet vid framdrift är hur hastigheten på väg förändras till följd av planens åtgärder (högre hastighet kräver mer energi).	Miljökvalitetsmål: • Begränsad klimatpåverkan Klimatmål i klimatpolitiskt ramverk: • Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp • Utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010 Stadstrafikmålet
KLIMAT: **Infrastrukturens påverkan**	Delaspekten klimatpåverkan från infrastrukturen handlar om klimatpåverkan från investeringar, underhåll och drift ur ett livscykelperspektiv. För namngivna objekt görs kvantitativ analys genom verktyget Klimatkalkyl. För andra åtgärdsområden i planen görs en översiktlig bedömning. Trafikverket har under år 2016 infört klimatkrav på infrastruktur med koppling till målsättningen om att vara klimatneutral till år 2045. Från byggande, drift och underhåll innebär detta reduktioner med 30 procent till år 2025 och 15 procent till år 2020 jämfört med 2015 (Trafikverket, 2015a) och därefter fortsatta minskningar för att nå visionen om en klimatneutral infrastruktur år 2050 (alternativt år 2045). Detta är fastställt i en intern riktlinje (Trafikverket, 2015a).	Miljökvalitetsmål: • Begränsad klimatpåverkan • Infrastrukturhållningens klimatpåverkan
KLIMAT: **Robust planering**	Delaspekten robust planering handlar om hur åtgärder i planen passar in i en möjlig framtid där personbilstrafiken minskat och	Miljökvalitetsmål: • God bebyggd miljö

Fokusområde och delaspekt	Beskrivning bedömningsgrund	Berörda mål
	lastbilstrafiken inte ökar samtidigt som ökade behov tas i gång, cykel och kollektivtrafik respektive förbättrad logistik och bättre utnyttjande av järnväg och sjöfart. En sådan utveckling påverkar den samhällsekonomiska lönsamheten på planens åtgärder.	
HÄLSA OCH LIVSKVALITET: **Människors hälsa**	**Fysisk aktivitet:** Fysisk aktivitet avser när trafikanter förflyttar sig med cykel eller till fots inom transportsystemet. Även kollektivtrafik ger ett bidrag då detta sätt att resa medför ett betydande inslag av gång i resandet. **Buller och vibrationer:** Avseende buller anses negativ miljöpåverkan uppstå när boende utsätts för vägtrafik- eller järnvägstrafikbuller med ljudnivåer överstigande de riktvärden i bostäder som anges i proposition 1996/97:53 samt de riktvärden för övriga områdestyper som anges i Trafikverkets riktlinje för buller och vibrationer från trafik på väg och järnväg, TDOK 2014:1021. Avseende vibrationer anses negativ miljöpåverkan uppstå när bostäder eller vårdlokaler utsätts för störning från väg- eller järnvägstrafik med nivåer överstigande de riktvärden som Trafikverket anger i riktlinje TDOK 2014:1021. **Trafiksäkerhet**: Trafiksäkerhet avgränsas i detta sammanhang till döda och svårt skadade i väg- och järnvägssystemet, inklusive fallolyckor.	Miljökvalitetsmål: • God bebyggd miljö Riktvärden buller prop. 1996/97 Nollvisionen: • etappmål halvering antal döda och 25 procentig minskning allvarligt skadade
HÄLSA OCH LIVSKVALITET: **Befolkning**	**Möjlighet att resa med cykel och till fots och Möjlighet att resa med kollektivtrafik** Tillgång till transportsystemet och dess anläggningar kopplat till gång, cykel och kollektivtrafik - att erbjuda alternativ till bil. **Jämlik tillgänglighet oavsett socioekonomisk status** Detta område avser skillnader i tillgänglighet i relation till socioekonomisk status och bedömer hur olika åtgärder kommer olika samhällsskikt till del. Tillgängligheten för personer utan	Miljökvalitetsmål: • God bebyggd miljö

Fokusområde och delaspekt	Beskrivning bedömningsgrund	Berörda mål
	tillgång till bil särskilt värd att bevaka. Det kan gälla personer med svag ekonomisk ställning, såsom långvarigt arbetslösa och andra utan arbete. **Jämställdhet mellan kvinnor och män** Beskrivning av hur tillgången till funktioner/målpunkter förändras för kvinnor respektive män. Generellt har fler kvinnor större omsorgsansvar om barn och gamla, större ansvar för hemarbete samt arbetar i större utsträckning deltid på mer lokala arbetsmarknader. **Möjligheter för barn att säkert förflytta sig på egen hand** Bedömning av hur andelen barn som säkert kan förflytta sig på egen hand förändras. **Tillgång till transportsystemet för personer med funktionsnedsättning** Bedömning av förändringen av tillgängligheten på makronivå, alltså hur möjligheten för personer med funktionsnedsättning att nå olika funktioner/målpunkter förändras. **Balans i utbudet av tillgänglighet i olika geografier utifrån skilda förutsättningar och behov** Analys av hur resmöjligheterna förändras i stad och framförallt landsbygd genom åtgärder i planen. Tillgång till grundläggande tillgänglighet med kollektivtrafik har särskild betydelse.	
HÄLSA OCH LIVSKVALITET: **Luft**	**Transportsektorns emissioner av luftföroreningar**: Vägtrafikens emissioner av NOx och PM10. PÅverkas av trafikarbe och hastighet väg. **Halter av luftföroreningar (i tätorter)** Kan påverkas poisitivt av tex förbifarter. **Exponeringsbedömning** Bedömning av antal tätorter med överskridanden av MKN	Miljökvalitetsmål: • Frisk luft Miljökvalitetsnorm för luftkvalitet: • Tim-/dygns-/årsmedelvärde <90/60/40 mikrogram/m3
LANDSKAP: **Naturmiljö**	Påverkan på aspekterna **biologisk mångfald, växtliv och djurliv** bedöms utifrån preciseringarna barriäreffekter och	Miljökvalitetsmål: • Bara naturlig försurning • Ingen övergödning

Fokusområde och delaspekt	Beskrivning bedömningsgrund	Berörda mål
	mortalitet, artrika infrastrukturmiljöer, intrång och störning samt invasiva arter.	• Levande sjöar och vattendrag • Myllrande våtmarker • Levande skogar • Ett rikt odlingslandskap • Ett rikt växt- och djurliv
LANDSKAP: **Kulturmiljö**	**Bebyggelse** påverkan på skyddad bebyggelse (KML/PBL) **Forn- och kulturlämningar** Bedömning utifrån tex andel nya vägar och järnvägar i planen, och därmed mängd ny mark som tas i anspråk. **Annat kulturarv** Påverkan på andskapets strukturer, samband och markbruk samt befintliga kulturvärden kopplat till infrastruktur,	Miljökvalitetsmål: • Ett rikt odlingslandskap • God bebyggd miljö
LANDSKAP: **Landskapsbild**	Bedömning av påverkan på **landskapets utmärkande karaktär och kvalitet**. Utgångspunkterna för bedömning är övergripande funktionella krav i riktlinje landskap (TDOK 2015:0323) och Trafikverkets arkitekturpolicy. Preciseringarna representerar den viktigaste påverkan transportinfrastrukturen har på landskapets form och rumslighet.	Miljökvalitetsmål: • God bebyggd miljö
RESURSER TILLGÄNGLIGA FÖR MÄNNISKAN: **Mark**	**Skyddsvärda områden** Ianspråktagande eller påverkan på skyddsvärda områden. Vad gäller ianspråktagande eller påverkan på mark- och vattenområden avgränsas detta till områden (enligt 7 kap. miljöbalken) eller riksintresse (enligt 3-4 kap. miljöbalken). Bedömningen görs både vad gäller yta (kvantitativt) och en kvalitativ beskrivning av direkt och indirekt påverkan på sådana områdens funktion. **Förorenade områden** Risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö från förorenade områden. Förorening av mark- och vattenområden omfattar historisk och pågående förorening från mänsklig aktivitet av sådan art att det finns risk för	Miljökvalitetsmål: • Giftfri miljö

Fokusområde och delaspekt	Beskrivning bedömningsgrund	Berörda mål
	skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö (enligt 9 kap. 3 § miljöbalken). Vidare omfattas endast förorenade områden där källan är transportsystem eller där Trafikverket har ett utpekat ansvar.	
RESURSER TILLGÄNGLIGA FÖR MÄNNISKAN: **Materiella tillgångar**	**Areella näringar** Jordbrukets produktionsförmåga (inaspråktagande av jordbruksmark), Skogsbrukets produktionsförmåga (ianspråktagande av skogsmark), Yrkesfiskets produktionsförmåga (åtgärder inom områden av RI för yrkesfiske). **Uppkomst avfall**	Miljökvalitetsmål: • Ett rikt odlingslandskap, • Levande skogar, • God bebyggd miljö
RESURSER TILLGÄNGLIGA FÖR MÄNNISKAN: **Vatten**	**Flöden och nivåer** Delaspekten omfattar allt vatten, både yt- och grundvatten. Bedömningen avser påverkan på vattnets flöden och nivåer och följande effekter på skyddsobjekt i form av byggnader och anläggningar med en grundvattenberoende grundläggning, brunnar för vatten och/eller energiförsörjning samt yt- och/eller grundvattenberoende utpekade skyddsvärda ekosystem. **Dricksvatten** Delaspekten innefattar vattenförekomster av betydelse för dricksvattenförsörjningen och som används eller kan komma att användas för dricksvattenförsörjning. Bedömningen avser eventuell försämring av vattenkvaliteten som råvatten och de konsekvenser detta innebär för vattenförsörjningen och den långsiktiga resurshushållningen med vatten. **Ekologiska värden** Delaspekten omfattar vattenförekomster och övriga vatten med utpekade stora biologiska värden. Bedömningen avser kemisk påverkan av vattnet som riskerar att skada det biologiska livet och ekosystemet.	Miljökvalitetsmål: • Levande sjöar och vattendrag, • Grundvatten av god kvalitet, • Myllrande våtmarker, • Giftfri miljö Miljökvalitetsnormer för vatten: • hög eller god ekologisk status och god kemisk status ytvattenförekomster • god kvanitativ och kemisk satus grundvattenförekomster

Bilaga B: Preciseringar av transportpolitiska mål

Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Riksdagen har utöver detta beslutat om ett *funktionsmål* som kopplar till tillgänglighet och ett *hänsynsmål* som kopplar till säkerhet, miljö och hälsa.

Funktionsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingen i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, det vill säga likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov. De antagna preciseringarna är indelade i tre områden:

Robust system

- medborgarnas resor förbättras genom ökad tillförlitlighet, trygghet och bekvämlighet

Samhällsutveckling

- kvaliteten för näringslivets transporter förbättras och stärker den internationella konkurrenskraften
- tillgängligheten förbättras inom och mellan regioner samt mellan Sverige och övriga länder
- förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel förbättras

Tillgänglighet och användbarhet

- arbetsformerna, genomförandet och resultaten av transportpolitiken medverkar till ett jämställt samhälle
- transportsystemet utvecklas så att det är användbart för personer med funktionsnedsättning
- barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda transportsystemet, och vistas i trafikmiljöer, ökar

Hänsynsmålet betyder att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att det övergripande generationsmålet för miljö och miljökvalitetsmålen nås samt bidra till ökad hälsa. Preciseringar som har antagits för hänsynsmålet är:

- antalet omkomna inom vägtransportområdet halveras och antalet allvarligt skadade minskas med en fjärdedel mellan 2007 och 2020,

- antalet omkomna inom yrkessjöfarten och fritidsbåtstrafiken minskar fortlöpande och antalet allvarligt skadade halveras mellan 2007 och 2020
- antalet omkomna och allvarligt skadade inom järnvägstransportområdet och luftfartsområdet minskar fortlöpande,
- transportsektorn bidrar till att miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan nås genom en stegvis ökad energieffektivitet i transportsystemet och ett brutet beroende av fossila bränslen. År 2030 bör Sverige ha en fordonsflotta oberoende av fossila bränslen.
- transportsektorn bidrar till att det övergripande generationsmålet för miljö och övriga miljökvalitetsmål nås samt till ökad hälsa. Prioritet ges till de miljöpolitiska mål där transportsystemets utveckling är av stor betydelse för möjligheterna att nå uppsatta mål.

Medborgarinitiativ - Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun.

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativet Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun inkom till kommunen våren 2022. Initiativtagaren önskar i sitt medborgarinitiativ gratis busskort för ungdomar från årskurs 6 till årskurs 3 på gymnasiet. Initiativtagaren skriver att detta skulle underlätta för umgänge samt för möjligheten att ta sig till aktiviteter anordnade i centralorten. Vidare skulle föräldrar inte behöva skjutsa barn och ungdomar i samma omfattning. Initiativtagaren menar att det är viktigt att möjliggöra transporter från ytterområdena till aktiviteter på annan ort. Förhoppningen med ett gratis busskort skulle vara att öka viljan att resa kollektivt vilket är en viktig del i kommunens arbete för en hållbar utveckling. Resandet skulle också medföra att fler åker med bussen vilket tydliggör vilka linjer folk reser med och vilka som därmed måste prioriteras.

Kommunledningsförvaltningen föreslog i tjänsteskrivelse den 13 februari 2023 att kommunstyrelsen skulle föreslå kommunfullmäktige att avslå medborgarinitiativet samt att vidarebefordra förslaget till Jönköpings Länstrafik.

Kommunstyrelsen beslutade den 7 mars 2023 § 86 att återremittera ärendet och att ärendet ska innehålla en kostnadskalkyl för ett treårigt projekt, samt information om hur möjlig finansiering, till exempel med mängdrabatt från Jönköpings länstrafik och/eller samverkan med region, stiftelser eller organisationer som riktar sig till barn eller miljöfrågor, skulle kunna se ut.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att med hänvisning till kostnaden och utmaningen kopplade till zonindelning avslå medborgarinitiativet.

Jirka Bärnlund Fors	Ulf Svensson
Landsbygdsutvecklare/Eu-samord	Kommundirektör

Utredning

Förslaget har varit aktivt för omröstning fram till 16 april 2022 och förslaget stöddes av 228 röstande vilka alla var positiva till föreslagen åtgärd.

Medborgarinitiativet återremitterades från kommunstyrelsen till kommunledningsförvaltningen 7 mars 2023 med en önskan om att räkna på samtliga berörda ungdomar i Värnamo kommun.

Ett utdrag från 3 juni 2024 visar på följande antal ungdomar:

- Ålder 6-19 år i kommunen (minus Värnamo tätort): 2477 personer.
- Ålder 6-19 år i Värnamo tätort: 3288 personer.
- Totalt antal ungdomar 6-19 år i kommunen: 5765 personer.

Jönköpings länstrafik har tidigare arbetat med olika modeller där kommuner i länet har betalat en schablonkostnad för ett uppskattat antal resenärer. Man har frångått detta då det dels innebar ett svårhanterat merarbete för både kommuner, länstrafik och busschaufförer, dels då kostnadstäckningen blev dålig.

Det Jönköpings länstrafik kan erbjuda är det subventionerade 30-dagarskortet som kostar 225 kr per kort och period. Detta kort är då giltigt i en geografisk zon i vilken Värnamo kommun ingår tillsammans med omkringliggande kommuner. Det är inte möjligt för Jönköpings länstrafik att tillskapa andra modeller för zonindelning eller tidsperioder.

Det nuvarande upplägget för resekortet skulle kräva att kommunen nödgas lösa separata 30-dagarskort för samtliga lov (Sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov samt jullov).

§ 86 Dnr: KS.2022.212

Medborgarinitiativ- Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun.

Beslut
Kommunstyrelsen beslutar
att återremittera ärendet och
att ärendet ska innehålla en kostnadskalkyl för ett treårigt projekt, samt information om hur möjlig finansiering, till exempel med mängdrabatt från Jönköpings länstrafik och/eller samverkan med region, stiftelser eller organisationer som riktar sig till barn eller miljöfrågor, skulle kunna se ut.

Ärendebeskrivning
Kommunledningsförvaltningen har i tjänsteskrivelse 13 februari 2023 anfört följande. Medborgarförslag om gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun har inkommit från Sofia Elmgren. Med ungdomar förutsätts att det är skolålder som avses, alltså 6–18 års ålder. Ansvaret för stadstrafik är överfört från kommun till Region Jönköpings län och således bör regionen ta ställning till förslaget. Skulle Värnamo kommun trots detta överväga att subventionera kollektivtrafik till ungdomar i åldern 6–18 år skulle det innebära en kostnad för kommunen, som i sådana fall bör utredas vidare.

Förslag till beslut
Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att avslå medborgarinitiativet samt att vidarebefordra förslaget till Jönköpings länstrafik.

Yrkanden
Lissandra Rickemark (S) yrkar att ärendet återremitteras och att ärendet ska innehålla en kostnadskalkyl för ett treårigt projekt, samt information om hur möjlig finansiering t.ex. med mängdrabatt från JLT och/eller samverkan med region, stiftelser eller organisationer som riktar sig till barn eller miljöfrågor skulle kunna se ut.

Beslutsordning
Lissandra Rickemarks (S) yrkande ställs mot det liggande ordförandeförslaget att föreslå kommunfullmäktige att avslå medborgarinitiativet samt att vidarebefordra förslaget till Jönköpings länstrafik.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt Lissandra Rickemarks (S) förslag till beslut.

Beslut skickas till:
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:
Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun.

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:
Gratis busskort på loven för ungdomar i Värnamo kommun.

Ett gratis busskort för ungdomar från åk 6 till åk 3 på gymnasiet skulle göra att våra ungdomar får ett större socialt umgänge, föräldrar behöver inte ta bilen för att skjutsa till olika aktiviteter där vissa kanske saknar både körkort och möjlighet till bil. Busskortet blir en vinst för både ungdomarna och miljön.
Med tanke på att en hel del aktiviteter förläggs i centralorten ger då detta kort ett likvärdigt sätt att möjliggöra en meningsfull fritid för alla ungdomar i kommunen.
Våra ungdomar rår ju inte för att man bor där man bor.
Viktigt att möjliggöra transporter från våra ytterområden till aktiviteter på annan ort i kommunen.
Förhoppningen med ett gratis busskort på loven är att det ökar deras vilja att åka kollektivt idag och i framtiden vilket är en viktig del i kommunens arbete för hållbar utveckling.
Detta kan även medföra att fler åker med bussarna vilket gör att man tydligare ser
vilka linjer folk reser med och vilka som därmed måste prioriteras.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:
Två månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:
1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

Länk till karta
Adress: Position saknas
Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn	Efternamn
Sofia	Elmgren

E-post
elmgrensofia@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din i adress om du inte har någon e-postadress.

Adress Sävrarp	
Postnummer 331 77	Postort Rydaholm

☑ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☑ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.
Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Medborgarinitiativ - gratis bussresor för äldre i Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativet Gratis bussresor för äldre inkom till kommunen hösten 2023. Kommunstyrelsen remitterade ärendet till kommunledningsförvaltningen i mars 2024.

Initiativtagaren önskar i sitt medborgarinitiativ gratis busskort för äldre. Detta med anledning av att man inför app-parkering i Värnamo och initiativtagaren menar att det finns många äldre som inte har en mobiltelefon. Initiativtagaren menar att detta skulle gynna kommunen i form av att det blir fler resenärer på bussarna, parkeringsplatser frigörs och biltrafiken i centrum minskar.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att med hänvisning till kostnaden avslå medborgarinitiativet.

Jirka Bärnlund Fors
Landsbygdsutvecklare/Eu-samord

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Förslaget har varit aktivt för omröstning fram till 2024-01-28 och förslaget stöddes av 136 röstande vilka alla var positiva till föreslagen åtgärd.

Ett utdrag från 2024-09-20 visar på följande antal medborgare som är 65 år eller äldre:

- 65+ år i kommunen (minus Värnamo tätort): 3523 personer.
- 65+ år i Värnamo tätort: 4351 personer.
- Totalt antal 65+ år i kommunen: 7874 personer.

Det Jönköpings länstrafik kan erbjuda är det subventionerade 30-dagarskortet för personer som är 70 år eller äldre (30-dagarsbiljett senior) som kostar 225 kr per kort och period. Detta kort är då giltigt i hela Jönköpings län.

För personer som är 65-70 år är kostnaden för ett 30-dagarskort 795 kr per kort och period inom den zon Värnamo kommun befinner sig i.

Det är inte möjligt för Jönköpings länstrafik att tillskapa andra modeller för zonindelning eller tidsperioder.

§ 93 Dnr: KS.2024.114

Medborgarinitiativ - Gratis bussresor för äldre

Beslut
Kommunstyrelsen beslutar
att remittera ärendet till kommunledningsförvaltningen samt,
att yttrande i ärendet ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 17 maj 2024.

Ärendebeskrivning
Medborgarinitiativ - Gratis bussresor har inkommit till kommunen. I medborgarinitiativet föreslås att äldre ska få åka buss gratis i och till centrum.

Kommunfullmäktige beslutade den 29 februari 2024, § 22 att remittera medborgarinitiativet till kommunstyrelsen.

Yrkanden
Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar
att remittera ärendet till kommunledningsförvaltningen samt,
att yttrande i ärendet ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 17 maj 2024.

Beslut skickas till:
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:
Gratis bussresor

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:
Värnamo 2023 10 05

Vad jag har hört så skall man parkera med en app i en mobiltelefon i Värnamo för att göra rätt för sig framöver. Det finns många äldre som inte har en mobiltelefon och denna möjlighet.

Jag föreslår därför att vi äldre kan få åka gratis buss i/till centrum. I många städer har man anammat detta. Antingen efter en viss ålder eller inom en viss tid på dagen. Bussen går för det mesta tom utan resenärer som det är nu.
Det har slagit väl ut både för resenärerna på bussen, parkeringsplatsen får fler lediga platser och trafiken i centrum blir mindre.

Med Vänliga hälsningar
Lena Hansson

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:
Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:
1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

Länk till karta
Adress: Position saknas
Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn	Efternamn
Lena	Hansson

E-post
Pysslarn47@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din i adress om du inte har någon e-postadress.

Adress	
Postnummer	Postort

☑ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☑ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.
Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

§ 46 Dnr: BUN.2024.2009

Hyreskompensationer 2025

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar
att äska 182 000 kronor årligen från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen Snäckan från 2025-01-01

att äska 106 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen ”Två torn” från 2025-01-01

att äska 40 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda under höstterminen 2025

att äska 89 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda från 2026-01-01 till 2026-12-31.

Ärendebeskrivning

Förskolan Snäckan lämnades, enligt plan, i samband med att Förskolan Ekenhaga togs i bruk. Under höstterminen 2024 uppstod behov i en annan verksamhet där en lokal behövdes akut. I samråd med teknik- och fritidsförvaltningen togs lokalen Snäckan åter i bruk. Behovet kommer att kvarstå en längre period därav önskar barn- och utbildningsförvaltningen äska medel för lokalen även för kommande år. Kostnaden har beräknats av teknik- och fritidsförvaltningen till 182 000 kronor per år.

Barn- och utbildningsförvaltningen flyttade under 2024 in i lokalen ”Två torn” och äskar därför hyreskompensation på 106 000 kronor från 2025-01-01.

I Horda finns paviljonglösningen kvar till den årskull som nu gått över till skolan, barn- och utbildningsförvaltningen föreslår äskande av kompensation för hyreskostnad höstterminen 2025 med 40 000 kronor och därefter för helåret 2026, 89 000 kronor.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta
att äska 182 000 kronor årligen från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen Snäckan från 2025-01-01
att äska 106 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen ”Två torn” från 2025-01-01
att äska 40 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda under höstterminen 2025
att äska 89 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda från 2026-01-01 till 2026-12-31.

Beslut skickas till: Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden
Dnr:BUN.2024.2009

Tjänsteskrivelse äskande av hyreskompensation

Ärendebeskrivning

Förskolan Snäckan lämnades, enligt plan, i samband med att Förskolan Ekenhaga togs i bruk. Under höstterminen 2024 uppstod behov i en annan verksamhet där en lokal behövdes akut. I samråd med teknik- och fritidsförvaltningen togs lokalen Snäckan åter i bruk. Behovet kommer att kvarstå en längre period därav önskar barn- och utbildningsförvaltningen äska medel för lokalen även för kommande år. Kostnaden har beräknats av teknik- och fritidsförvaltningen till 182 000 kronor per år.

Barn- och utbildningsförvaltningen flyttade under 2024 in i lokalen ”Två torn” och äskar därför hyreskompensation på 106 000 kronor från 2025-01-01.

I Horda finns paviljonglösningen kvar till den årskull som nu gått över till skolan, barn- och utbildningsförvaltningen föreslår äskande av kompensation för hyreskostnad höstterminen 2025 med 40 000 kronor och därefter för helåret 2026, 89 000 kronor.

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta
att äska 182 000 kronor årligen från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen Snäckan från 2025-01-01.
att äska 106 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för lokalen ”Två torn” från 2025-01-01.
att äska 40 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda under höstterminen 2025.
att äska 89 000 kronor från kommunstyrelsen för ökad hyreskostnad för paviljongerna i Horda från 2026-01-01 till 2026-12-31.

Yvonne Axelsson
Förvaltningsekonom

Johan Grahn
Barn- och utbildningschef

§ 45 Dnr: BUN.2025.577

Utredning kring konkurrensutsättning av yrkesinriktad vuxenutbildning

Beslut
Barn- och utbildningsnämnden beslutar
att ställa sig bakom utredningen med slutsats att inte rekommendera en konkurrensutsättning av vuxenutbildningen i Värnamo kommun och överlämna till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2024 § 95 att uppdra åt barn- och utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att genom konkurrensutsättning öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Redovisning ska ske till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.

Barn- och utbildningsförvaltningen har utrett ärendet och med hänvisning till utredningens resultat kan barn- och utbildningsförvaltningen inte rekommendera en konkurrensutsättning av vuxenutbildningen, då en sådan skulle äventyra en väl etablerad samverkan mellan vuxenutbildningarna för likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter i GGVV-regionen med ett samverkansavtal som år 2024 omfattade 26 971 370 kronor i statsbidrag.

Förslag till beslut
Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta
att ställa sig bakom utredningen med slutsats att inte rekommendera en konkurrensutsättning av vuxenutbildningen i Värnamo kommun och överlämna till kommunstyrelsen

Beslut skickas till: Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden
Dnr: BUN.2025.577

Utredning om konkurrensutsättning av yrkesinriktad vuxenutbildning

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2024 § 95 att uppdra åt barn- och utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att genom konkurrensutsättning öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Redovisning ska ske till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.

Barn- och utbildningsförvaltningen har utrett ärendet och med hänvisning till utredningens resultat kan barn- och utbildningsförvaltningen inte rekommendera en konkurrensutsättning av vuxenutbildningen, då en sådan skulle äventyra en väl etablerad samverkan mellan vuxenutbildningarna för likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter i GGVV-regionen med ett samverkansavtal som år 2024 omfattade 26 971 370 kronor i statsbidrag.

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta
att ställa sig bakom utredningen med slutsats att inte rekommendera en konkurrensutsättning av vuxenutbildningen i Värnamo kommun och överlämna till kommunstyrelsen.

Camilla Carlsson Ek
Nämndsekreterare

Johan Grahn
Förvaltningschef

Utredning

Värnamo kommun erbjuder kommunal vuxenutbildning (VUX) i flera former: svenska för invandrare, kurser på grundläggande och gymnasial nivå, yrkesutbildning och anpassad utbildning både på grundläggande och gymnasial nivå. Utbildningarna ska stödja vuxnas lärande, stärka deras ställning i arbetslivet och förbereda dem för framtida utbildningar och yrken. Individens behov och förutsättningar är centrala i utbildningsplaneringen.

Värnamo kommun har tät samverkan med Gislaved, Gnosjö och Vaggeryd kring vuxenutbildning för att gemensamt stärka studerandes möjligheter till ändamålsenliga utbildningar i hela GGVV-regionen. Samverkansavtalet, som omfattar nära 27 miljoner i statsbidrag, har som syfte att erbjuda alla vuxna ett brett utbud av utbildningar att söka och ge goda förutsättningar för samarbete mellan kommunerna samt ge likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter av hög kvalitet som på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt svarar mot vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens.

Barn och utbildningsförvaltningen rekommenderar att inte konkurrensutsätta vuxenutbildningen, utan i stället fokusera på samverkan och en gemensam upphandling av utbildningstjänster i framtiden för att möta en heterogen elevgrupp och säkerställa utbildningens kvalitet både lokalt och i hela GGVV. Det finns annars en stor risk annars att samordningen går förlorad och att den personliga kontakten mellan elever och utbildare minskar.

Utredningsrapport

Förutsättningarna för att genom konkurrensutsättning öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov

VUXENUTBILDNING
VÄRNAMO

Utredare: Andreas Westberg
Barn-/ och Utbildningsförvaltningen
Yrkesinriktad vuxenutbildning
20250325

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
Sammanfattning 3
Förord 4
Kommunal vuxenutbildning i Värnamo kommun 5
Mål 5
Komvux som svenska för invandrare 5
Komvux på grundläggande nivå 6
Komvux på gymnasial nivå 7
Gymnasial yrkesutbildning 8
Planerings- och dimensioneringsreformen 9
Vuxenutbildningen en kompetenspartner i Värnamo kommun 9
Konkurrensutsättning, valfrihet och pågående samarbeten 10
Konsekvenser av konkurrensutsättning Värnamos vuxenutbildning .. 11
Slutsats och reflektioner 13
Bilagor 14

Sammanfattning

Värnamo kommun erbjuder kommunal vuxenutbildning (Komvux) i flera former: på gymnasial nivå, på grundläggande nivå, som svenska för invandrare (SFI) och anpassad utbildning både på grundläggande och gymnasial nivå. Utbildningarna har som mål att stödja vuxnas lärande, stärka deras ställning i arbetslivet och förbereda dem för framtida utbildningar och yrken. Behov och förutsättningar hos varje individ är centrala i utbildningsplaneringen.
Svenska för invandrare (SFI) syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket, och för att underlätta kombinationen med arbete, erbjuds undervisning anpassad efter elevens behov. Under verksamhetsåret 2023/2024 deltog 794 kursdeltagare i SFI i Värnamo. Grundläggande vuxenutbildning riktar sig till vuxna som saknar de kunskaper som normalt uppnås i grundskolan, och VUX Värnamo erbjuder ämnen som svenska, engelska och matematik. Under samma år genomförde 257 kursdeltagare grundläggande vuxenutbildning. Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge vuxna kunskaper i linje med gymnasieskolans mål. 2627 studerande deltog i gymnasial utbildning under samma period, med fokus på ämnen som svenska, matematik och samhällskunskap. För att öka flexibiliteten och tillgången finns samarbete med andra kommuner för att erbjuda yrkesutbildningar och hantera statsbidrag.

Värnamo kommunen har också en tät samverkan med Gislaved, Gnosjö och Vaggeryd kring vuxenutbildning för att gemensamt stärka studerandes möjligheter till ändamålsenliga utbildningar i hela GGVV. Det övergripande målet är att säkerställa en hög utbildningskvalitet och anpassa utbudet till arbetsmarknadens behov.
Konsekvenser av konkurrensutsättning diskuteras, där det finns oro för att samordningen kan förloras och att den personliga kontakten mellan elever och utbildare kan minska.
Förvaltningen rekommenderar att inte konkurrensutsätta vuxenutbildningen, och i stället fokusera på samverkan och en gemensam upphandling av utbildningstjänster i framtiden för att möta en heterogen elevgrupp och säkerställa utbildningens kvalitet.

Förord

Fullmäktige har givit Barn och Utbildningsnämnden i uppdrag att genomföra en prövning att konkurrensutsätta yrkesinriktad vuxenutbildningen för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Under senare år har yrkesutbildningen för vuxna byggts ut. En stor del av regeringens kunskapslyft består av statligt finansierade utbildningar inom yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Arbetsmarknadsprognoser pekar på en fortsatt stor efterfrågan på personer med gymnasial yrkesutbildning, inte minst inom vård och omsorg samt teknikområdet. Det finns idag en stor valfrihet, då eleverna enligt lag har rätt att delta i vuxenutbildningen i annan kommun än hemkommunen. Dock skulle konkurrensutsättning innebära en möjlighet att få in privata utförare på området. I uppdraget ingår att beskriva konsekvenserna av konkurrensutsättning av vuxenutbildningen, samt att lämna förslag för eventuell förändring.

Uppdraget

Att uppdra till barn- och utbildningsnämnden att utreda förutsättningarna för att genom konkurrensutsättning öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Redovisning ska ske till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025

Kommunal vuxenutbildning i Värnamo kommun

Skolformen kommunal vuxenutbildning består av följande skolformsdelar:

- Komvux på gymnasial nivå
- Komvux på grundläggande nivå
- Komvux som svenska för invandrare
- Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå
- Komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå

Enligt Skollagen (2010:800 2 kap. 2 §) är samtliga skolformsdelar är lagstadgad verksamhet och kommunen är huvudman

I Värnamo ligger anpassad vuxenutbildning inom samma skolenhet som anpassad gymnasieskola på Finnvedens gymnasium och anpassad grundskola, medan övriga skolformsdelar ligger på skolenheten VUX Värnamo.

Lokala och nationella mål

Målen för den kommunala vuxenutbildningen är att

- vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande
- vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling,
- den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, och
- den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras. (2010:800 20 kap 2 §)

Komvux som svenska för invandrare

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter (SFS 2022:1315). Utbildning i svenska för invandrare ska i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan (2010:800 20 kap. 24 §). Vuxenutbildningen i Värnamo erbjuder 17 timmar i veckan.

Huvudmannen ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov. Utbildningen ska kunna kombineras med arbete (SFS 2015:482).

Hemkommunen ska aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildningen och för att motivera dem att delta i utbildningen (2010:800 20 kap. 29 §).

Utbildningen ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att en rätt till utbildning i svenska för invandrare inträtt. Om det inte finns särskilda skäl ska utbildningen kunna påbörjas inom tre månader. Rätt till SFI har den som fyllt 16 år, är bosatt i landet och saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge (2010:800 20 kap. 31 §).

SFI består av fyra kurser och tre studievägar. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera. För att bedöma vilken studieväg och kurs som är lämplig görs en kartläggning när den studerande börjar. På SFI VUX Värnamo erbjuds kurserna 1A, 1B, 1C, 1D, 2B, 2C, 2D, 3C samt 3D på dagtid. Som distanskurs med undervisning på kvällstid och via Teams erbjuds kurserna 2B, 2C, 2D, 3C och 3D. Grundläggande läs- och skrivundervisning är en egen del som ges till personer som inte är litterata eller inte kan det latinska alfabetet. De första veckorna går de SFI-studerande i Introduktions- och kartläggningsgruppen där de kartläggs och får grundläggande undervisning innan de börjar i sin ordinarie kurs. Verksamhetsåret 2023/2024 hade VUX Värnamo 794 kursdeltagare på SFI.

Antagning till SFI sker kontinuerligt. Studietiden på SFI är mycket skiftande. Studerande i studieväg 1 behöver i regel gå flera år medan de i studieväg 3 kan passera igenom på några månader. Det är mycket avbrott på SFI, en vanlig orsak till avbrott är att den studerande får arbete. Många studerande kommer tillbaka och har gått in och ut på SFI flera gånger. Betyg sätts på varje avslutad kurs, betygsskalan som används ät godkänt och icke godkänt (2010:800 20 kap. 35 §).

Komvux på grundläggande nivå

Kommunerna ska tillhandahålla kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå (2010:800 20 kap. 3 §) Utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna sådana kunskaper som de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier (2010:800 20 kap. 4 §).

VUX Värnamo erbjuder följande ämnen på grundläggande nivå;

- Svenska som andraspråk
- Svenska
- Engelska
- Matematik

Hemkommunen ansvarar för att de som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och som önskar det, också får delta i sådan utbildning. Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå för att motivera dem att delta i sådan utbildning (SFS 2022:1315).

En vuxen har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 20 år, om han eller hon är bosatt i landet, saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan och har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Den som har rätt att delta på grundläggande nivå har också rätt att gå utbildningen i annan kommun än hemkommunen (SFS 2020:446).

En kommun, som i sin utbildning på grundläggande nivå har en elev som kommer från en annan kommun, ska få ersättning för sina kostnader för den elevens utbildning från elevens hemkommun (SFS 2022:1315).
Betyg sätts på varje avslutad kurs, betygsskalan som används är godkänt och icke godkänt (2010:800 20 kap. 35 §). Under verksamhetsåret 2023/2024 hade passerade 257 studerande grundläggande vuxenutbildning i Värnamo.

Komvux på gymnasial nivå

Kommunerna ska tillhandahåll kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (2010:800 20 kap. 3 §). Utbildningen syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge (2010:800 20 kap. 4 §).

En vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon är bosatt i landet, saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge och har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (2010:800 20 kap. 20 §).
Rätt att studera på gymnasial nivå har den som saknar behörighet till högskoleutbildning eller utbildning på yrkeshögskola (2010:800 20 kap. 19 §). På Vuxenutbildningen i Värnamo är det en betydande andel av de studerande som läser för behörighet. I egen regi erbjuds de ämnen och kurser som är mest efterfrågade;

- Svenska 1, 2 och 3
- Svenska som andraspråk 1, 2 och 3
- Engelska 5 och 6
- Matematik 1, 2, 3 och 4
- Samhällskunskap 1a1, 1a2 och 1b
- Naturkunskap 1 och 2 (erbjuds på distans i för hela GGVV)
- Artificiell intelligens 1 (erbjuds på distans för hela GGVV)

Betyg sätts på avslutad kurs med betygsskala A-F. Verksamhetsåret 2023/2024 studerade 2627 kursdeltagare på gymnasial nivå.

De ämnen och kurser som faller inom ramen för rätten till gymnasial vuxenutbildning och som inte kan erbjudas i egen regi genomförs i första hand inom samarbetsområdet GGVV annars hos upphandlad distansleverantör NTI-skolan.

Gymnasial yrkesutbildning

När det gäller yrkesutbildningar så samverkar vuxenutbildningarna i GGVV kring regionalt yrkesvux samt statsbidragen som är kopplade till detta. Syftet med statsbidraget är att öka utbildningsutbudet för vuxenstuderande inom yrkesutbildning och tillgodose behoven på arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna. Bidraget ska gå till att finansiera yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå. Villkor för statsbidraget är att minst tre kommuner ska samverka om planering och genomförande av utbildningen. En av kommunerna ansvarar för att skicka in gemensam ansökan och redovisning till Skolverket. De kommuner som samverkar har ett gemensamt ansvar för att följa beslut och villkor för statsbidraget (Förordning, 2016:937, om statsbidrag för regional yrkesinriktad yrkesutbildning).

2023 beviljade Skolverket vuxenutbildningen i GGVV 20 117 166 kr i regionalt yrkesvuxbidrag och 2024 beviljades 26 971 370 kr. Gislaveds kommun har ansvarat för att skicka in statsbidraget och att samordna utbetalningar fram till och med 2024, från 2025 tar Värnamo över ansvaret för detta.
Inom vuxenutbildningen i GGVV erbjuds idag följande yrkesutbildningar;

- Plåtsvetsare, 1400 p
- CNC-operatör trä, 1300 p
- Husbyggnad, 1000 p
- Elektriker, 1300 p
- Nätverkstekniker, 800 p
- Kock, 1200 p
- Måltidsbiträde, 800 p
- Administratör, 500 p
- Undersköterska, 1500 p
- Stödassistent, 1500 p
- Vårdbiträde, 800 p
- Barnskötare,1300 p
- Elevassistent, 1300 p

I Värnamo utbildas idag nätverkstekniker, undersköterskor, vårdbiträde, stödassistenter, barnskötare samt elevassistenter. Vid uppföljning ser man att 94 % går ut i arbete efter genomförd yrkesutbildning.

Planerings- och dimensioneringsreformen

Från 2025 ska varje kommun samverka med minst två andra kommuner om uppgifter i kommunal vuxenutbildning. (2010:800 2 kap. 2a §). Samverkan ska ske genom ett avtal (primärt samverkansavtal). Värnamo ingick 1/1 2025 i primärt samverkansavtal med vuxenutbildningarna i Gislaved, Gnosjö och Vaggeryd. De samverkande kommunerna bildar ett primärt samverkansområde för utbildningen. (Se bilaga Primärt samverkansavtal.)
Det primära samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av utbildning (2010:800 2 kap. 2b §), och utgår från de regionala planeringsunderlagen framtagna av Skolverket. (Se bilaga Planeringsunderlag Jönköpings län.) I arbetet med planering och dimensionering samverkar kommunerna även med Arbetsförmedlingen och Regional utveckling Jönköpings län.

För att ytterligare bredda utbudet av utbildning i GGVV pågår dialoger om sekundära avtal med utbildningsanordnare som erbjuder naturbruksutbildning samt utbildning till yrkesförare.
Det nya regelverket (2010:800 20 kap. 19 d §) säger att vuxna har rätt att delta i utbildning i en annan kommun än hemkommunen även om utbildningen erbjuds av hemkommunen när

1. utbildningen avser yrkesämnen eller en sammanhållen yrkesutbildning, och
2. den andra kommunen ingår i samma primära samverkansområde som hemkommunen.

Vuxenutbildningarna i GGVV arbetar nu med att se över möjligheterna med en gemensam hemsida, gemensam antagningswebb, gemensam lärplattform och gemensamt distansavtal. (Se bilaga Handlingsplan.) Vidare arbetar man med att utöka kursutbudet av distanskurser i egen regi för att minimera beroendet av upphandlade fristående aktörer. Det finns en gemensam överenskommelse inom det primära samverkansområdet att även gymnasial yrkesutbildning ska finnas i egen regi inom GGVV. Bedömningen är att de fyra kommunernas gemensamma resurser har goda förutsättningar att täcka behovet av flexibel yrkesutbildning av hög kvalitet, och att upphandlade fristående vinstdrivande utbildningsföretag inte är något man efterfrågar eller ser behov av i nuläget inom samverkansområdet. Skolinspektionens rapport (2025:1) om rättvisa och likvärdiga betyg med fokus på utbildning som utförs på entreprenad visar också på svårigheterna med betygsättning vid vuxenutbildning på entreprenad kopplat huvudmannens ansvar. (Se bilaga Skolinspektionens rapport 2025:1.)

Vuxenutbildningen en kompetenspartner i Värnamo kommun

Förutom lagstadgad vuxenutbildning och gymnasial yrkesutbildning inom det primära samverkansområdet är uppdragsutbildning en del av verksamheten. Det kan vara validering inom äldreomsorgslyftet, enstaka kurser som Specialpedagogik åt omsorgsförvaltningen eller yrkessvenska som dominerat helt de senaste åren. Vuxenutbildningen har utbildat redan anställd personal i omsorgen, måltidsorganisationen och lokalvården i yrkessvenska. Sedan hösten 2023 samarbetar VUX med Campus Värnamo och deras partnerföretag kring industrisvenska ute på plats på företagen. Fyra företag har genomfört utbildningen och fyra är pågående under våren 2025. Under 2024 var de sammanlagda intäkterna för uppdragsutbildning strax över 150 000 kr.
Att vara en naturlig kompetenspartner i Värnamo kommun som erbjuder flexibel och efterfrågad utbildning av hög kvalitet med språket i fokus är ett övergripande verksamhetsmål.

Konkurrensutsättning, valfrihet och pågående samarbeten

Förvaltningens huvudsakliga invändning mot att konkurrensutsätta vuxenutbildningen är att samordningsvinsterna av det naturliga samarbetet mellan gymnasial och yrkesgymnasial vuxenutbildning riskerar att gå förlorad om utbildningen utförs i annan regi.
I landets kommuner är det idag vanligt att fler och fler verksamheter prövas för konkurrensutsättning i syfte att undersöka vilken regiform som bäst uppfyller kraven på god kvalitet till lägsta möjliga pris. Ytterligare ett syfte är att öka valfriheten för kommunens medborgare, då möjlighet att välja bland fler utförare oftast uppstår i konkurrenssituationer.
Inom verksamhetsområdet vuxenutbildning pågår det ett kommunsamarbete inom ramen för GGVV samverkan med syfte att arbeta mot en gemensam vuxenutbildningsregion. Idén är att genom regional samverkan skapa bättre förutsättningar för medborgaren och underlätta planeringen av ett utbud anpassat till marknadens behov. Målet är en vuxenutbildning med ett brett utbud, hög kvalitet och innovativ pedagogik som bidrar till regionens tillväxt.

Konsekvenser av konkurrensutsättning av Värnamos vuxenutbildning

En av de positiva konsekvenserna som ofta kommer av konkurrensutsättning är ökad valfrihet för individen. Dock är det troligt att en sådan vinst inte skulle kunna uppnås i det här fallet, eftersom eleverna som studerar på vuxenutbildningen redan idag har rätt att delta i utbildning i annan kommun, oavsett om hemkommunen tillhandahåller den eller inte. Från elevens perspektiv finns en valfrihet i att välja mellan de kommunala utförarna. Nämnden gör dessutom bedömningen att majoriteten av eleverna på vuxenutbildning inte är särskilt rörliga.

En negativ konsekvens som kan tänkas komma av konkurrensutsättning är att närheten mellan eleven och skolan försvinner. Värnamos vuxenutbildning är idag en liten flexibel verksamhet där elever, lärare och personal snabbt lär känna varandra, och man upplever en smidighet och en trygghet som är svår att uppnå i större organisationer.
En stark negativ konsekvens av att konkurrensutsätta vuxenutbildningen är att samordningen mellan utbildningar riskerar att gå förlorad. Till vuxenutbildningen kommer personer med mycket olika bakgrund, kunskaper och förutsättningar, vilket ställer höga krav på planering av elevens skolgång från grundläggande nivå till gymnasial eller yrkesgymnasial nivå. Utformandet av individuella studieplaner och arbetet tillsammans med studie- och yrkesvägledare är av största vikt för att eleven ska nå sina mål. I Värnamo finns möjlighet för eleverna att ha samma studie- och yrkesvägledare genom hela sin utbildning, som underlättar för elevernas kontinuitet och planering av utbildning.

Ytterligare en stark negativ konsekvens är att det primära samverkansavtalet i GGVV kan gå förlorat både samverkansmässigt och ekonomiskt. Samverkansavtalet syftar till att erbjuda alla vuxna med hemkommun inom det primära samverkansområdet ett brett utbud av utbildningar att söka och ge goda förutsättningar för samarbete mellan kommunerna. Syftet är vidare att ge likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter av hög kvalité som på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt svarar mot vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens. Samverkansavtalet syftar till att stärka parternas möjligheter att erbjuda ett brett och allsidigt utbud som bidrar till att underlätta vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. 2023 beviljade Skolverket vuxenutbildningen i GGVV 20 117 166 kr i regionalt yrkesvuxbidrag och 2024 beviljades 26 971 370 kr. 2025 tar Värnamo också över ansvaret att skicka in statsbidraget och att samordna utbetalningarna.

En negativ konsekvens blir i samband med detta också att den gemensamma analys som ligger till grund för planering, lokalisering och dimensionering av regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning inom det primära samverkansområdet grusas. Analysen tar fram vilket utbud som ska finnas som svarar mot arbetsmarknadens behov av kompetens samt kommuninvånares behov.

Skolinspektionens rapport framhäver också stark kritik mot flera externa utförares systematik gällande kvalitetsarbete och kvalitetsgranskningar vilket givetvis försvårar huvudmännens uppföljning. Kommunen är enligt lag huvudman för den kommunala vuxenutbildningen och en kommunal rektor har ansvar för utbildningen. Dock är rektor ej direkt verkställande chef

över lärarna hos externa utförare. Detta leder till en distans mellan rektorn och lärarprofessionen, vilket påverkar flera viktiga aspekter såsom arbete med rättvisande och likvärdiga betyg, specialpedagogiska insatser, kompetensutvecklingsinsatser, uppföljning av legitimationskrav samt samverkan med andra verksamheter inom kommunens utbildningskedja.

Region Jönköpings län, i enlighet med Lagen om regionalt utvecklingsansvar, (2010:630) tillhandahåller även bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som tillsammans med Skolverkets regionala planeringsunderlag och andra kunskapsunderlag av relevans, ligger till grund för planering och dimensionering av yrkesutbildning på gymnasial nivå i det primära samverkansområdet.

Slutsats och reflektioner

Barn och utbildningsnämnden kan med hänvisning till ovanstående resonemang inte rekommendera och se att en konkurrensutsättning skulle öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov.
När det gäller gymnasial yrkesutbildning finns nu en större valfrihet då man har tillgång till alla utbildningarna inom det primära samverkansområdet. Därför skulle det vara intressant att fortsatt arbeta vidare med samverkan inom GGVV vad gäller hela vuxenutbildningen (grundläggande, gymnasial och yrkesgymnasial vuxenutbildning, inklusive SFI) inför en eventuellt gemensam upphandling tillsammans med andra kommuner i GGVV.

Såväl Skolinspektionens erfarenheter som andra studier pekar på att kommunernas vuxenutbildning, såväl i egen regi som på entreprenad, kan variera i omfattning och kvalitet. Därtill ser man exempel från tidigare granskningar och studier att kvaliteten i utbildningen hos externa anordnare kan vara otillräcklig. Risker för bland annat kortsiktiga lösningar i utbildningarnas upplägg och varierande lärarkompetens kan identifieras.
Till bilden hör också att elevgruppen inom kommunal vuxenutbildning är heterogen när det gäller ålder och bakgrund. Allt fler av eleverna är utlandsfödda och vissa av dem kan ha begränsade kunskaper i svenska, något som ställer delvis förändrade krav på utbildningen. En förändrad målgrupp med olika behov understryker vikten av att utbildningarna följs upp och kontrolleras, inte minst vad gäller validering av elevernas tidigare kunskaper och tillgången till adekvat lärarkompetens. Den yrkesinriktade vuxenutbildningen är också i hög grad könssegregerad, vilket gör att huvudmän och anordnare behöver arbeta aktivt med jämställdhet i utbildningens alla delar och utmana stereotypa könsnormer. Även om utbildningen genomförs av en enskild anordnare har kommunen fortsatt kvar allt ansvar för utbildningen.
En stor förlust för Värnamo vore om det primära samverkansavtalet i GGVV går förlorat. Samverkansavtalet, som omfattar nästan 27 miljoner i statsbidrag, syftar till att erbjuda alla vuxna ett brett utbud av utbildningar att söka och ge goda förutsättningar för samarbete mellan kommunerna samt ge likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter av hög kvalité som på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt svarar mot vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens.
Redan genom detta arbete stärks möjligheterna ytterligare att vuxna etableras på arbetsmarknaden och underlättar och förbättrar kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Bilagor

Bilaga 1: Handlingsplan ” Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning”

Bilaga 2: ”Primärt samverkansavtal kommunal vuxenutbildning”

Bilaga 3: Skolinspektionens rapport 2025
”Rektors arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i kommunal vuxenutbildning”

Bilaga 4: ”Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad”

HANDLINGSPLAN

Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

2024-09-24

Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo (GGVV)

Innehållsförteckning

Inledning 2
1 Målsättningar 3
2 Aktiviteter 4
3 Organisation 5
4 Finansiering 5
5 Uppföljning 5

Inledning

Handlingsplanen för dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning är en direkt konsekvens av ett riksdagsbeslut 17 juni 2022.

Arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå (UbU25)[1]

Regeringen har lämnat förslag på hur ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden ska göras lättare och hur kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv ska förbättras. Riksdagen sa ja till regeringens förslag.

Ändringarna innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar eller utbildningar i den kommunala vuxenutbildningen (komvux) som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kommunerna ska genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Vidare ska det vara tydligt för den sökande vilken inriktning utbildningen har och vad utbildningen kan leda till. Det ska även vara möjligt att fritt söka till de yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområde som den sökande är hemmahörande i.

Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Utifrån riksdagens beslut har kommunerna inom GGVV bestämt att fortsätta och fördjupa sitt samarbete i ett primärt samverkansområde.

Samarbetet ska leda till att vi tillsammans klarar kompetensförsörjningen och blir mer konkurrenskraftiga samt attraktiva både som arbetsmarknads- och boende region. En medborgare och arbetsgivare inom GGVV ska uppleva en gemensam utbildningsanordnare som utbildar för behovet på en gemensam arbetsmarknad.

Vi ska bli en kostnadseffektiv organisation som erbjuder ett breddat utbud av utbildningar som matchar medborgarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Regeringen har avsatt 170 miljoner kronor årligen (16,16 kr/inv) för att implementera den nya lagen under perioden 2023–26. För GGVV kommunerna innebär detta:

Kommun	Invånare	Belopp
Vaggeryd	14 854	240 001
Gislaved	29 481	476 334
Värnamo	34 692	560 529
Gnosjö	9 438	152 493
GGVV	**88 465**	**1 429 356**

[1] Källa: Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning (Betänkande 2021/22:UbU25 Utbildningsutskottet) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

1 Målsättningar

Våra mål utgår från en framtidsbild där medborgaren ser GGVV som en gemensam utbildare inom gymnasie- och vuxenutbildning. Varje område som beskrivs nedan förutsätter väl underbyggda beslutsunderlag med effekt- och konsekvensbeskrivningar. När ett område arbetats fram krävs separata beslut på antingen förvaltnings- eller politisk nivå beroende på hur beslut delegeras i respektive kommun.

Målsättningarna anger således en färdriktning för det gemensamma arbetet och är ännu inte formellt beslutade.

MÅL	DETTA INNEBÄR ATT:
Våra gymnasieutbildningar samordnas och utvecklas tillsammans (omfattar även anpassad gymnasieskola)	- Vi har en gemensam samordnare inom GGVV - Vi planerar det samlade programutbudet gemensamt - Vi bedriver utvecklingsarbete (ex lärling) tillsammans - Vi hjälper varandra med specialiseringar inom program (ex moment inom en kurs görs på annan ort) - Vi koordinerar APL - Vi hjälper varandra med kompetens - Vi samarbetar på en gemensam plattform
En gemensam vuxenutbildning GGVV	- Vi har en gemensam samordnare inom GGVV - Vi har ett gemensamt utbud - Vi syns via gemensam hemsida - Vi arbetar på en gemensam lärplattform - Vi har en gemensam antagning - Vi har en gemensam administration
Vi erbjuder eftergymnasial utbildning	- Vi utvecklar eftergymnasiala utbildningar tillsammans - Vi ansöker gemensamt om YH utbildningar - Vi erbjuder vidareutbildning för våra anställda
Fler medborgare kommer snabbare till jobb och sysselsättning	- Vi koordinerar insatser inom GGVV - Vi erbjuder kombinationsutbildningar - Vi arbetar med arbetsintegrerade utbildningar - Vi genomför gemensamma ESF projekt (ex jobbspår för alla).
Vi är en effektivare organisation med bättre kvalitet	- Vi koordinerar kvalitetsarbete och gör analyser tillsammans - Vi samlar resurser när tillfälle ges - Vi gör gemensamma upphandlingar (ex NTI/Hermods) - Vi tecknar samverkansavtal gemensamt - Vi arbetar länsövergripande då det är lämpligt och möjligt.

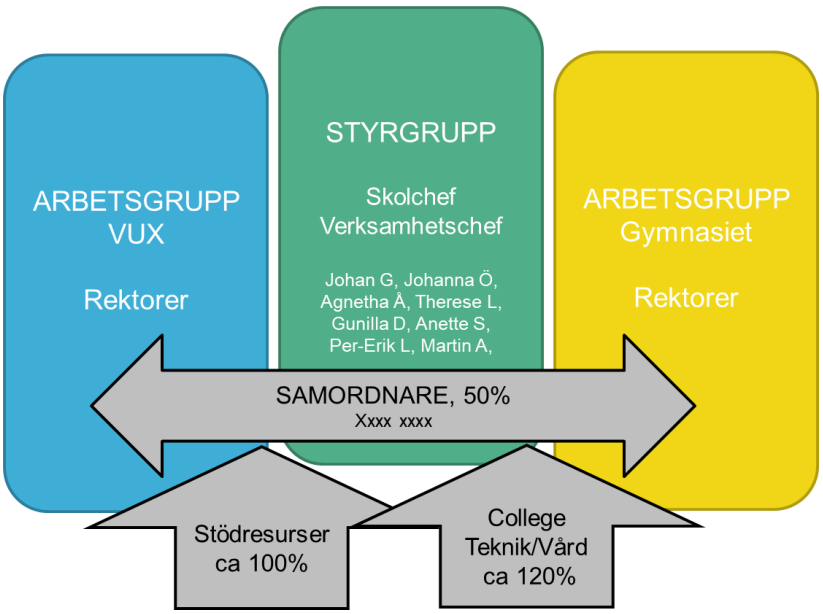
2 Aktiviteter

Område	Aktiviteter	Vem?	Tid?
Våra gymnasie-utbildningar samordnas och utvecklas tillsammans	- Sammanställa befintligt utbud av gymnasieutbildning i GGVV	Gymnasiechefer/ Samordnare	240531
	- Genomlysa möjlighet till gemensamt lärlingsråd i GGVV	Gymnasiechefer/ Samordnare	240930
	- Dimensionera programutbud och programinriktningar tillsammans i GGVV inför läsår 2025/2026	Gymnasiechefer/ Samordnare	240830
	- Samordna APL-struktur samt yrkeskurser	Gymnasiechefer/ Samordnare	240930
	- Gemensam plattform för samarbete inom GGVV	Gymnasiechefer/ Samordnare	Fasas ut
Gemensam vuxenutbildning	- Sammanställa befintligt utbud av vuxenutbildning i GGVV	Vuxchef	231215
	- Gemensam hemsida för GGVV:s utbud	Samordnare	240331
	- Gemensam antagningswebb för GGVV	Samordnare	250331
	- Gemensam lärplattform	Samordnare	Fasas ut
	- Gemensamt avtal om distansutbildning	Vuxchef/ Samordnare	Fasas ut
	- Effektivisera det administrativa arbetet (IST för vuxenutbildning)	Samordnare	**PRIO 1**
Vi erbjuder eftergymnasial utbildning	- Initiera samråd med Campus och HPH om att i framtiden göra gemensamma YH-ansökningar i GGVV	Samordare	250531
	- Inventera kompetens-utvecklingsbehovet bland våra medarbetare i GGVV	Samordnare	250531
Fler Medborgare snabbare i jobb	- Koordinera kombinationsutbildningar i GGVV	Vuxchef/ Samordnare	Löpande
	- Söka ESF-projektmedel	Vuxchef/ Samordnare	ESF-Deadlines
	- Genomlysa möjlighet till gemensamma GGVV-programråd inom vissa branscher	Samordnare	240531
Vi är en effektivare organisation med bättre kvalitet	- Primärt samverkansavtal skrivs i GGVV	KF/KSO/Skol-chefer/ samordnare	241031
	- Sekundärt samverkansavtal skrivs med Jönköping och Regionen	KF/KSO/Skol-chefer/ Samordnare	Gy **+ Vux**
	- Jämföra studieresultat och närvarostatistik i GGVV	Skolchefer/ Utvecklings-chefer	Årligen
	- Utredning länsgemensam antagningssystem för gymnasiet	Styrgrupp	

3 Organisation

Initialt anställs en samordnare för att arbeta med ovan beskrivna målsättningar. GGVV kommunerna bidrar med stödresurser till samordnaren utifrån behov som uppkommer.

De gemensamma resurserna inom Teknikcollege och Vård- och omsorgs college införlivas i projektet och leds via samordnaren.

4 Finansiering

Teknik- och Vård och omsorgscollege finns med i respektive kommuns budget sedan tidigare. Utöver dessa finns en statlig finansiering via ett generellt statsbidrag fram till slutet av 2026 för implementering av reformen. Finansieringen av projektet utgår från samma princip som statsbidragen fördelas, vilket innebär proportionellt utifrån invånare:

Kommun	Invånare	Statsbidrag →2026	Samordnare 50%	Stödresurser	Tjänst per vecka	Tid per vecka
Vaggeryd	14 854	240 001	93 642	146 358	17%	7
Gislaved	29 481	476 334	185 854	290 480	33%	13
Värnamo	34 692	560 529	218 705	341 824	39%	16
Gnosjö	9 438	152 493	59 499	92 994	11%	4
GGVV	**88 465**	**1 429 356**	**557 700**	**871 656**	**100%**	**40**

5 Uppföljning

Utvecklingsområden och aktiviteter följs upp vid styrgrupp två gånger per termin och för respektive politisk nämnd en gång per termin

PRIMÄRT SAMVERKANSAVTAL KOMMUNAL VUXENUTBILDNING

Gislaveds kommun – Gnosjö kommun – Vaggeryds kommun – Värnamo kommun

GISLAVEDS KOMMUN GNOSJÖ kommun VÄRNAMO KOMMUN VAGGERYDS KOMMUN

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1368526

PRIMÄRT SAMVERKANSAVTAL FÖR KOMMUNAL VUXENUTBILDNING I GGVV

1 § Parter

Parter i detta primära samverkansavtal är Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Vaggeryds kommun och Värnamo kommun. Parterna bildar tillsammans ett primärt samverkansområde.

2 § Syfte

Det primära samverkansavtalet syftar till att erbjuda alla vuxna med hemkommun inom det primära samverkansområdet ett brett utbud av utbildningar att söka och ge goda förutsättningar för samarbete mellan kommunerna. Syftet är vidare att ge likvärdiga och attraktiva utbildningsmöjligheter av hög kvalité som på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt svarar mot vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens.

Samverkansavtalet syftar till att stärka parternas möjligheter att erbjuda ett brett och allsidigt utbud som bidrar till att underlätta vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

3 § Omfattning

Kommunal vuxenutbildning organiseras på olika sätt hos parterna i avtalet där utbildning antingen genomförs i egen regi, genom upphandlad verksamhet eller en kombination av de båda. Förutsättningar för samverkan inom specifika avtalsområden kan påverkas av anordnarkommunens lokala villkor.

3.1 Vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå

Ingående avtalsparter förbinder sig att samråda med och informera övriga avtalsparter om kursutbudet som är sökbart för vuxna i mån av plats oberoende av hemkommun i det primära samverkansområdet.

3.2 Yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (Yrkesvux)

Vuxna inom det primära samverkansområdet kan fritt söka till alla tillgängliga utbildningsplatser inom Yrkesvux.

3.3 Svenska för invandrare (SFI)

SFI omfattas inte av detta samverkansavtal utan där ansvarar varje avtalspart i egenskap av hemkommun att SFI erbjuds.

3.4 Komvux som anpassad utbildning

Inom det primära samverkansområdet ska man sträva efter att erbjuda Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå som svarar mot behov och efterfrågan och bidra till ett brett regionalt

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1368526

utbildningsinnehåll. Kartläggning av individers behov och möjliga lärlings- och APL-platser kopplade till yrkesområden där det råder gynnsamma anställningsmöjligheter kan diskuteras i samverkan. Utbildningsplatsen regleras via interkommunal ersättning (IKE). Sökande från hemkommunen har företräde.

3.6 Antagning

Mottagande kommun prövar och beslutar om den sökandes behörighet, detta kan ske i samråd med hemkommunen. Mottagande kommun beslutar om mottagande och antagande.

3.7 Planering och dimensionering

Parterna inom det primära samverkansområdet bör gemensamt ha en öppen och kontinuerlig dialog om vilka utbildningar som ska erbjudas och antal platser på dessa. Samverkan om planering och dimensionering kan exempelvis handla om lokalisering av utbildningar, hur många av parterna som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna eller hur många platser som ska erbjudas. Andra exempel är var utbildningar med färre platser strategiskt ska placeras med hänsyn till pendlingsmöjligheter, uppföljning av intresse från elever samt hänsyn till arbetsmarknadens lokala behov av kompetensförsörjning. Planering kan även innebära vilka parter som har kompetens att genomföra vissa typer av utbildning, möjlighet att erbjuda yrkesutbildning som lärlingsutbildning eller hur ansvar för utbildningar som kräver dyr utrustning fördelas. Utgångspunkten är att parterna samverkar om planering och dimensionering av utbildning.

Gislaveds kommun är huvudsökande kommun och ansvarar för att den regionala statsbidragsansökan och tillhörande redovisning av statsbidragen i det primära samverkansområdet skickas in till Skolverket i enlighet med förordningen (2016:937) om statsbidrag för regionalt yrkesvux. Den kommun som tar emot en studerande från en annan kommun erhåller statsbidraget som gäller för den utbildningen.

Inför ansökan av statsbidrag för regionalt yrkesvux ska utbudet gemensamt ses över och föregås av en analys som ligger till grund för planering, lokalisering och dimensionering av regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning inom det primära samverkansområdet. Utbudet ska svara mot arbetsmarknadens behov av kompetens samt kommuninvånares behov. Beslut om godkännande av vuxenutbildningsutbudet fattas sedan av respektive huvudman. Parterna ansvarar för att utbudet tillgängliggörs på ett enkelt och likvärdigt sätt för parternas samtliga intressenter.

Region Jönköpings län, i enlighet med Lagen om regionalt utvecklingsansvar, (2010:630) tillhandahåller även bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som tillsammans med Skolverkets regionala planeringsunderlag och andra kunskapsunderlag av relevans, ligger till grund för planering och dimensionering av yrkesutbildning på gymnasial nivå i det primära samverkansområdet.

3.8 Interkommunal ersättning (IKE)

Ingen IKE utgår från hemkommunen till mottagande kommun. Avstämning två gånger per år och vid behov ersätts kommun enligt schablonprislista. Mellanskillnaden faktureras den kommun som inte nått upp till samma ersättningsnivå.

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1388526

3.9 Parternas ekonomiska åtaganden

Samverkansavtalet innebär inte några gemensamma ekonomiska åtaganden från parterna för någon viss utbildning utan varje part svarar för alla kostnader för sin respektive Komvuxorganisation. Eventuell finansiering av gemensamma insatser sker efter överenskommelse i varje enskilt fall.

Verksamheter inom Yrkesvux som har riktade statsbidrag regleras så att den kommun som tar emot en studerande från en annan kommun erhåller statsbidraget som gäller för den utbildningen.

3.10 Sekundära samverkansavtal

För att erbjuda ett allsidigt utbud kan parterna i avtalet teckna sekundära avtal med andra kommuner eller regioner utanför det primära samverkansområdet. Inför tecknandet av sekundära avtal ska följande beaktas:

- Huruvida sekundäravtalet breddar befintligt utbud i det primära samverkansområdet.

- Huruvida sekundäravtalet påverkar befintliga elevströmmar.

Kontinuerlig dialog om möjlighet att ingå sekundäravtal ska föras mellan parterna. Det åligger varje part att informera övriga parter om andra sekundära avtal och redogöra för villkor samt omfattning.

4 § Organisering och ansvar

Styrgrupp och samordnare

Gruppen utgörs av verksamhetschefer/skolchefer för gymnasieskola och vuxenutbildning samt anpassade skolformer i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo. Styrgruppen har i uppdrag att bistå arbetsgruppen med underlag som främjar utvecklingsprocesser kopplat till samverkansavtalets innehåll. Samsyn och konsensus eftersträvas när beslut ska fattas. Styrgruppen ansvarar för att samverkansavtalet årligen följs upp. Respektive representant i gruppen ansvarar för att avtalets innehåll förankras i den egna organisationen. Gruppen ska eftersträva att sammanträda minst 4 gånger per år.

Arbetsgrupp för vuxenutbildning

Arbetsgruppen för vuxenutbildning bemannas av kommunala vuxenutbildningsrektorer. Gruppen ansvarar för att verkställa arbetet inom samverkansavtalets avtalsområden. Respektive representant i gruppen ansvarar för att förankra arbetsgruppens arbete i egen organisation. Gruppen ska eftersträva att sammanträda 4 gånger per år.

5 § Avtalsvillkor

5.1 Avtalstid

Avtalet gäller från 2025-01-01och löper tillsvidare.

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1388526

5.2 Uppsägning

Uppsägning av avtalet sker skriftligen till samtliga parter med 18 månaders uppsägningstid. Uppsägningsdatum är den 1 januari. Studerande som påbörjat en utbildning har vid uppsägning av avtalet rätt att fullfölja utbildningen.

5.3 Ändringar och tillägg

Eventuella ändringar och tillägg till detta avtal ska dokumenteras skriftligt och undertecknas av samtliga parter.

5.4 Omförhandling

Om det skulle ske väsentliga förändringar av förutsättningarna för detta avtal har parterna rätt att påkalla en omförhandling av samverkansavtalet.

6 § Tvistelösning

Eventuell tvist i anledning av detta avtal ska i första hand lösas genom lokala förhandlingar mellan parterna. Kan tvisten inte lösas därigenom ska i andra hand ärendet prövas av allmän domstol.

7 § Force majeure

Om anordnande kommun inte kan fullgöra sina åtaganden på grund av omständigheter utanför dennes kontroll, t.ex. arbetskonflikt, eldsvåda, naturkatastrof, krig, m.m., är den anordnande kommunen inte ansvarig för skada eller förlust som därigenom kan uppkomma för motpart.

8 § Uppföljning

Uppföljning sker för att säkerställa att samverkansavtalets syfte upprätthålls och för att ge en gemensam bild av vilken effekt samverkansarbetet ger.

Årligen, i kvartal tre, ska avtalsparterna ta ställning till om avtalet behöver revideras utifrån de erfarenheter eller förändringar som uppkommit. Förslag till revidering tas gemensamt fram i Arbetsgruppen och Styrgruppen. Styrgruppen beslutar om föreslagna revideringar ska beredas vidare för beslut hos respektive part.

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1388526

9 § Underskrifter

För Gislaveds kommun **Datum** 24 10 16

Anton Sjödell, 1:a vice ordförande kommunstyrelsen

~~Marie Johansson, ordf kommunstyrelsen~~ Eva Gardelin Larsson, bitr kommundirektör

För Gnosjö kommun **Datum**

Anette Skötte, Kultur- och utbildningschef Jan-Olof Bengtsson, ordf KU-utskottet

För Vaggeryds kommun **Datum**

Marijo Corkovic

Per-Erik Lorentzon, Barn- och utbildningschef Marijo Corkovic, ordf BUN

För Värnamo kommun **Datum** 241001

Johan Grahn, Skolchef Maria Johansson, ordf BUN

Ankom: 2024-10-16 Ärende: KSAMU 2024.10 Handling: 1368526

Rapport 2025:1
187

Rektors arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i kommunal vuxenutbildning

– med fokus på utbildning som utförs på entreprenad

Tematisk kvalitetsgranskning

Diarienummer: 2023:4179

Skolinspektionen

Tematisk kvalitetsgranskning
Varje år gör Skolinspektionen ett antal tematiska kvalitetsgranskningar inom viktiga områden. Då granskar vi verksamheters kvalitet inom ett avgränsat tema. Granskningen görs i förhållande till nationella mål och riktlinjer samt aktuell forskning. Skolinspektionens iakttagelser, analyser och bedömningar redovisas dels i form av enskilda beslut till de granskade verksamheterna, dels i denna övergripande rapport. De iakttagelser och slutsatser som presenteras i rapporten baseras på verksamheterna som har granskats, och avser inte att ge en nationell bild av förhållandena. Utgångspunkten är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Med hänsyn till granskningens kontext kan iakttagelserna användas som grund för analys och underlag för det lokala utvecklingsarbetet av landets samtliga skolor, verksamheter eller huvudmän.

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa: Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk kvalitetsgranskning 2025
Diarienummer: 2023:4179
ISBN 978-91-989805-0-9

Innehållsförteckning

Sammanfattning 5

Ansvarsfördelningen behöver tydliggöras och många behöver utveckla arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg 5

- Begränsad insyn i lärarnas förutsättningar för att kunna genomföra en rättvisande och likvärdig betygssättning 6
- Majoriteten följer inte upp och analyserar betygen ur ett likvärdighetsperspektiv 6
- Vissa ser risk att ekonomiska incitament i entreprenadavtal påverkar betygssättningen 6
- Ambitionen för komvux på entreprenad behöver höjas 6

Inledning 8

Därför har Skolinspektionen granskat arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg inom komvux på entreprenad 9

- Risk för missvisande betyg och olikvärdig betygssättning 9
- Inom komvux finns det risk för särskilda svårigheter med bedömning, betygssättning och nationella prov 10
- Ansvarsfördelning riskerar att bli otydlig när utbildning bedrivs av anordnare på entreprenad 12

Ansvarsfördelning vid utbildning på entreprenad 14

Syfte och frågeställningar 15

Granskningens genomförande 16

Begreppsförklaring 17

Det här visar granskningen 18

Många granskade verksamheter behöver utveckla arbetet med rättvisande och likvärdig betygssättning 18

Styrning av arbetet med rättvisande och likvärdig betygssättning 19

- Insynen i lärarnas betygssättning är begränsad 19
- Det finns upparbetade rutiner för hur betygssättningen ska gå till när lärare saknar legitimation 20

Uppföljning av rättvisande och likvärdig betygssättning 21

- Betygen analyseras sällan ur ett likvärdighetsperspektiv 22

Betygsanalysen omfattar sällan jämställdhetsaspekter 23

Andra iakttagelser 24

Vissa ser risker för att ekonomiska incitament i avtal påverkar betygssättningen 24
Vanligt med svag stödorganisation runt den kommunala rektorn 25

Avslutande diskussion 27

Likvärdighetsarbetet i betygssättningsprocessen kommer i skymundan 29

Analysen av betygssättningen behöver fördjupas och problematiseras 30

Kommunernas ambition för komvux på entreprenad behöver höjas 31

Referenser 33

Bilagor 36

Bilaga 1 Skolinspektionens kvalitetskriterier 36

Frågeställning 1: Med vilken kvalitet styr rektorn arbetet inför betygssättningen för att främja rättvisande och likvärdiga betyg? 36
Frågeställning 2: Med vilken kvalitet följer rektorn upp och analyserar betyg utifrån att betyg ska vara rättvisande och likvärdiga? 36

Bilaga 2 Metod och urval 38

Urval och beskrivning av de granskade skolorna 38
Bedömning av kvalitet utifrån kriterier 38
Empiri och insamlingsmetod 39
Dokumentstudier 39
Intervjuer 39
Analysmetod 39

Bilaga 3 Granskade verksamheter 41

Bilaga 4 Aktuella bestämmelser 42

Bilaga 5 Referenspersoner 44

Sammanfattning

Betygssättning spelar stor roll för den enskilda elevens möjligheter till fortsatta studier och arbete. Rättvisande och likvärdig betygssättning är även central för legitimiteten för betygssystemet i stort. Granskningen visar att det finns stora utvecklingsbehov vid betygssättning inom den granskade kommunala vuxenutbildningen (komvux) som utförs på entreprenad.

Andelen elever som läser komvux hos enskilda utbildningsanordnare har ökat över tid. Varje år får flera hundratusen elever betyg i ämnen och kurser som ges på komvux. Elevernas betyg ska inte vara beroende av vilken verksamhet eller grupp de får undervisning i, inte heller om undervisningen ges i kommunens egen regi eller om den sker hos en enskild utbildningsanordnare på entreprenad. Skolinspektionens tidigare granskningar[1] visar att rektorer inte alltid har kännedom om hur lärarnas betygssättning ser ut ur ett likvärdighetsperspektiv. Komvux på entreprenad ger extra utmaningar när utbildningen styrs av villkor i avtal som ska uttolkas av olika aktörer.

Skolinspektionen har besökt 29 kommuner som bedriver kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på entreprenad. Granskningens fokus ligger på de rektorsuppgifter som handlar om att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning. Vid entreprenad kan kommunen överlämna delar av rektorns uppgifter till den enskilda utbildningsanordnaren. Granskningen omfattar därför såväl kommunala rektorer som de som uppdragits rektorsuppgifter hos den enskilda utbildningsanordnaren. I de granskade kommunerna genomfördes intervjuer med lärare och verksamhetschef hos den enskilda utbildningsanordnaren samt rektor och skolchef på kommunen. I rapporten visar vi på utvecklingsområden i arbetet och ger exempel på arbete av hög kvalitet.

Ansvarsfördelningen behöver tydliggöras och många behöver utveckla arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg

Majoriteten av de granskade verksamheterna har bedömts ha utvecklingsbehov. De utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat handlar främst om att rektorn, eller den som givits rektorsuppgifter, behöver stärka sitt arbete med att skapa förutsättningar för att lärarnas betygssättning ska vara rättvisande och likvärdig. I

[1] Skolinspektionen (2018). Skolinspektionen (2022). Skolinspektionen (2023a).

granskningen framkommer även att huvudmannen behöver tydliggöra ansvarsfördelningen mellan den kommunala rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren. Skolinspektionen menar att kommunen, i egenskap av huvudman för verksamheten, behöver ta ett större ansvar när komvux bedrivs på entreprenad. Iakttagelserna och slutsatserna gäller de verksamheter som har granskats och avser inte att ge en nationell bild av förhållandena. Nedan redogör vi för granskningens viktigaste iakttagelser och slutsatser.

Begränsad insyn i lärarnas förutsättningar för att kunna genomföra en rättvisande och likvärdig betygssättning

Läraren är autonom i sin betygssättning, men huvudmannen har ett ansvar för att eleverna ska få rättvisande och likvärdiga betyg. Granskningen visar att rektorn, eller den som givits rektorsuppgifter, har kännedom om lärarnas formella kompetens vad gäller betygssättning men endast har begränsad insyn i lärarnas arbete med att skapa samsyn kring bedömning och betygsättning. I granskningen är det tydligt att detta likvärdighetsarbete ofta faller mellan stolarna.

Majoriteten följer inte upp och analyserar betygen ur ett likvärdighetsperspektiv

Granskningen visar att majoriteten av rektorerna, eller de som givits rektorsuppgifter, har begränsad inblick i lärarnas strategier för att kalibrera sin betygssättning. Särskilt tydligt är detta i ämnen utan nationella prov. Det är också få som genomför en fördjupad analys av betygen ur ett likvärdighetsperspektiv för att synliggöra eventuella mönster som kan peka på omotiverade skillnader och avvikelser. Det innebär att eventuella förändringar eller mönster över tid som skulle kunna ligga till grund för nödvändiga insatser riskerar att inte upptäckas.

Vissa ser risk att ekonomiska incitament i entreprenadavtal påverkar betygssättningen

En fjärdedel av de granskade kommunerna har avtal med enskilda utbildningsanordnare där ersättningen knyts till godkända betyg. En del intervjuade kommunala rektorer och skolchefer beskriver utförligt risker med ekonomiska incitament i avtalen och säger att de får utgå ifrån att lärare alltid utsätts för påtryckningar i sin betygssättning när komvux bedrivs på entreprenad. Merparten av de intervjuade säger dock att de inte ser några risker för att ekonomiska incitament kan leda till bristande likvärdighet i betygssättningen.

Ambitionen för komvux på entreprenad behöver höjas

Granskningen visar en utbredd osäkerhet kring hur ansvaret fördelas mellan den kommunala rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren när komvux bedrivs på entreprenad. De granskade huvudmännen behöver

ta ett större ansvar för att tydliggöra ansvarsfördelningen och se över stödet till sina rektorer som ansvarar för komvux på entreprenad. För att detta ska ske är det önskvärt att kommunerna höjer ambitionsnivån, bortom fokus på genomströmning och avhoppsfrekvens, för att säkerställa att alla elever får rättvisande och likvärdiga betyg.

Inledning

Elevers betyg följer med dem genom deras studie- och yrkesliv och spelar därmed en stor roll för den enskilda individen. Det är därför viktigt att betygssättning genomförs på rättssäkert sätt. Att betyg är rättvisande och likvärdiga är centralt även för legitimiteten för betygssystemet i stort. I detta har rektorn en central roll. Det handlar bland annat om att se till att lärarna har förutsättningar för arbetet, exempelvis i form av kompetens och möjligheter till samverkan, samt att följa upp betygen och vid behov initiera insatser för att förbättra arbetet. Det är därför viktigt att rektorer i alla skolformer arbetar på ett sätt som ger dem förutsättningar att säkra kvalitet i lärarnas betygssättning och att de har underlag för analyser av betygen. Annars saknas ett viktigt underlag för huvudmännens och rektorernas bedömning av om betyg sätts på rättvisande och likvärdiga grunder.

Med en rättvisande betygssättning avses att det betyg en elev fått i ett visst ämne eller en viss kurs ger en korrekt bild av elevens kunskapsnivå, i förhållande till betygskriterierna vid tidpunkten. Med en likvärdig betygssättning avses att ”måttstocken” för bedömning är densamma för alla elever som läser ämnet eller kursen. Det betyder att en elevs betyg inte ska bero på vilken verksamhet eleven studerar inom eller vilken lärare eleven har. Att betygssättningen är ”rättvisande” knyter an till den enskilda eleven, och ”likvärdig” till förhållandena mellan eleverna.[2]

Alla kommuner är skyldiga att tillhandahålla kommunal vuxenutbildning (komvux), bland annat på gymnasial nivå.[3] Kommunerna kan anordna utbildningen på olika sätt: i egen regi eller genom entreprenad,[4] eller genom samverkansavtal med en annan kommun eller region[5]. Med entreprenad avses att en huvudman sluter avtal med någon annan om att den ska utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen. Huvudmannen behåller huvudmannaskapet för uppgifter som utförs på entreprenad.[6] Inom komvux får alla uppgifter överlämnas på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person.[7]

Eftersom huvudmannaskapet vid entreprenad ligger kvar på kommunen är det alltid kommunen som har det övergripande ansvaret för kvaliteten i verksamheten och för att utbildningen genomförs i enlighet med skolförfattningarna.[8]

---

[2] Skolverket (2016) s. 64. SOU 2020:43 s. 747 f.
[3] 20 kap. 3 § skollagen.
[4] Det finns olika alternativ för hur kommuner anförtror en anordnare att utföra utbildning på entreprenad, exempelvis genom upphandling och auktorisation. Auktorisation innebär att utbildningsanordnare som uppfyller de krav som anges av huvudmannens auktorisationsvillkor godkänns som anordnare.
[5] Det är även möjligt att anordna kommunal vuxenutbildning genom bildande av kommunalförbund.
[6] 23 kap. 2 § skollagen.
[7] 23 kap. 8 § skollagen.
[8] 2 kap. 8 § och 4 kap. 3, 5–6, 7 §§ skollagen.

Samtidigt som elevantalet inom komvux har ökat så har också andelen elever som läser hos enskilda utbildningsanordnare på entreprenad ökat. På gymnasial nivå läste 53 procent av eleverna kurser hos enskilda utbildningsanordnare under år 2023. Även andelen elever som väljer att studera på distans inom komvux har ökat under de senaste åren. Under 2023 var det 35 procent av kursdeltagarna på gymnasial nivå som studerade på distans. Det är vanligare att elever läser teoretiska kurser på distans än yrkeskurser.[9]

Därför har Skolinspektionen granskat arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg inom komvux på entreprenad

Frågan om likvärdighet i betygssystemet har utretts och granskats flera gånger, till exempel i den statliga betygsutredningen Bygga, bedöma, betygsätta – betyg som bättre motsvarar elevernas kunskaper.[10] Det pågår även en statlig utredning som ska analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Förslagen ska syfta till att motverka betygsinflation och verka för att betyg och meritvärden från grundskolan och gymnasial nivå mer rättvisande ska spegla elevers ämneskunskaper.[11]

Skolinspektionen har tidigare granskat rättvisande och likvärdig betygssättning i grundskolan och gymnasieskolan.[12] Skolinspektionen har nu valt att granska kvaliteten i rektorns arbete med rättvisande och likvärdiga betyg i komvux. I denna granskning är fokus på betygssättning i komvux som bedrivs på entreprenad. Granskningen bygger på de riskområden som framgår nedan.

Risk för missvisande betyg och olikvärdig betygssättning

Läraren är autonom i sin betygssättning.[13] Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.[14] Det bygger på att läraren läser och tolkar betygskriterierna i den aktuella ämnesplanen och kursen i relation till ämnets syfte, kursens centrala innehåll och den undervisning som har bedrivits.

De nationella proven är ett stöd i lärarnas process för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper. På gymnasial nivå finns nationella prov endast i engelska, matematik, svenska

[9] Skolverket (2024).
[10] SOU 2020:43:
[11] Dir. 2023:95 Likvärdiga betyg och meritvärden.
[12] Skolinspektionen (2018). Skolinspektionen (2019a). Skolinspektionen (2022).
[13] Skolverket (2022b)
[14] 20 kap. 37 § skollagen (bestämmelsen har ändrats genom SFS 2022:147, tidigare lydelse gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025).

samt svenska som andraspråk. Skolinspektionens erfarenheter samt andra studier pekar dock på att lärarna ofta utgår ifrån att det egna betygsunderlaget är mer rättvisande än provresultatet.[15] Skolverket erbjuder även valfria betygsstödjande bedömningsstöd i form av prov för vissa ämnen. I några andra ämnen finns i stället bedömningsstöd från Skolverket som består av avgränsade uppgifter som till viss del fångar elevers kunskaper.[16]

Skolverket har studerat betygsutvecklingen i olika ämnen i grundskolan och gymnasieskolan. Studien visar att betygen ökar mer över tid för ämnen utan nationella prov än ämnen med nationella prov (på nationell nivå). Det tolkar Skolverket som att det finns indikationer på att betygsglidningen kan vara högre i dessa ämnen än i ämnen med nationella prov.[17] Den slutsatsen stöds även av andra studier som visar att likvärdigheten ser ut att vara sämre i ämnen utan nationella prov.[18]

Även om läraren är autonom i sin betygssättning ansvarar rektorn för att skapa förutsättningar för den komplexa uppgift som rättvisande och likvärdig betygssättning innebär.[19] I rektorns arbetsuppgifter ingår bland annat att leda det pedagogiska arbetet och att se till att verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisande och likvärdiga betyg.[20] Skolinspektionens granskning av betygssättning i gymnasieskolan 2023 visar att rektorerna i de granskade skolorna har begränsad inblick i hur lärarna arbetar för att säkerställa att betygen är rättvisande och likvärdiga. Granskningen visar även att rektorerna har särskilt begränsad inblick i betygssättningen hos de lärare som undervisar i ämnen utan nationella prov.[21] Det finns skäl att tro att motsvarande problematik avseende rektorns ansvarstagande för rättvisande och likvärdiga betyg även finns inom komvux.

Inom komvux finns det risk för särskilda svårigheter med bedömning, betygssättning och nationella prov

Den begränsade forskning som finns om betygssättningen i komvux på entreprenad visar att det finns risk för missvisande betyg, olikvärdig betygsättning och därmed också risk för betygsinflation. Vanligen handlar det i komvux om betyg i den nedre delen av betygsskalan, det vill säga läraren ger betyget E trots att eleven inte uppfyller betygskriterierna. I till exempel Andersson och Muhrman (2022) berättar rektorer inom komvux om enskilda utbildningsanordnare som har så låg kvalitet i utbildningen att eleverna, trots godkända betyg i en kurs, inte har med sig de kunskaper

[15] Jönsson och Klapp (2020). Skolinspektionen (2023a).
[16] Skolverket (2022a).
[17] Skolverket (2020b) s. 15.
[18] Vlachos (2018). Nordin m.fl. (2019) s. 9. Hedman (2023). Regeringens skrivelse 2022/23:60 s. 33 ff.
[19] Skolverket (2022b).
[20] Prop. 2009/10:165, s. 299.
[21] Skolinspektionen (2023a).

som de ska ha med sig inför arbetslivet eller för fortsatta studier.[22] I en forskningsstudie från 2023 beskriver lärare i komvux att de saknar samsyn kring viktiga delar i betygssättningsprocessen, till exempel hur stor tyngd som olika delar av betygsunderlaget ska tillmätas.[23] Det finns även lärare hos enskilda anordnare som berättar om problem med rättvisande och likvärdiga betyg kopplat till de ekonomiska incitament som finns för att sätta godkända betyg.[24]

Inom komvux, precis som i andra skolformer, är nationella prov obligatoriska att genomföra.[25] Inom komvux får de nationella proven genomföras kontinuerligt under året med anledning av den flexibilitet som är kärnan i komvux.[26] Skolverkets erfarenheter visar dock att det är vanligt att de nationella proven inte genomförs i den omfattning som det är tänkt.[27] Av de kursdeltagare som avslutat kurser i engelska, matematik, svenska samt svenska som andraspråk på gymnasial nivå inom komvux hade över 40 procent av eleverna inte genomfört ett helt (det vill säga samtliga delprov) nationellt prov under 2023.[28]

Vanligt med bristande uppföljning av utbildning som bedrivs på entreprenad

Som nämnts ovan ansvarar kommunen för att utbildning på entreprenad genomförs i enlighet med skolförfattningarna.[29] Kommunen beslutar om verksamhetens mål, inriktning och omfattning samt ansvarar för kvalitet, uppföljning och utvärdering av verksamheten.[30] Det finns flera skäl för kommunerna att driva utbildning på entreprenad. Kommunen får till exempel möjlighet att erbjuda ett bredare utbud av kurser, kan vara mer snabbrörlig och svara mot utbildningsbehov som uppkommer efter hand.[31] Flera utredningar, såväl som Skolinspektionens egna erfarenheter, visar att uppföljning av utbildningens kvalitet när den bedrivs på entreprenad behöver utvecklas.[32] För att kunna genomföra uppföljningen behöver kommunerna se till att avtalen med de enskilda utbildningsanordnarna ger utrymme för tillräcklig informationsinhämtning. Kommunen behöver se till att de får tillgång till underlag som kan användas för uppföljningen, till exempel elevenkäter, information om lärarnas kompetens, sammanställningar över studieresultat, skriftlig dialog eller genom att ha muntliga avstämningar med utbildningsanordnaren. I en avhandling från

[22] Andersson och Muhrman (2022).
[23] Andersson m.fl. (2023). s. 113.
[24] Andersson m.fl. (2023). s. 120. Andersson och Muhrman (2022).
[25] 4 kap. 10 § SKOLFS 2011:1108 förordning om vuxenutbildning.
[26] 5 § SKOLFS 2023:144 Skolverkets föreskrifter om nationella prov i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå andra kalenderhalvåret 2024 och första kalenderhalvåret 2025. Sista datum för genomförande av nationellt prov anges i 6 § SKOLFS 2023:144 Skolverkets föreskrifter om nationella prov i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå andra kalenderhalvåret 2024 och första kalenderhalvåret 2025.
[27] Skolverket (2021b). s. 9.
[28] Skolverket (2024), s. 30.
[29] 2 kap. 8 § och 23 kap. 2 § skollagen. Prop. 2009/10:165.
[30] 4 kap. 3, 5–8 §§ skollagen; SOU 2018:71.; SOU 2020:66.
[31] SOU 2020:33 s. 250 ff.
[32] SOU 2018:71. Skolinspektionen (2016). Skolinspektionen (2019c). Skolinspektionen (2024a).

Linköpings universitet framgår att det i processen med upphandling av utbildning på entreprenad krävs både pedagogisk kompetens och kompetens inom upphandling och ekonomi. Kommunens prioriteringar i upphandling, och avtal med den enskilda utbildningsanordnaren, bidrar till att sätta ramar för utbildningens kvalitet.

Eftersom kommunen är bunden till sitt avtal med den enskilda utbildningsanordnaren behöver rektorn förhålla sig till avtalet och både styra och följa upp verksamheten utifrån avtalets ramar.[33] Det skiftar hur nära kontakt kommunens rektor har med de enskilda utbildningsanordnarna vid entreprenad. Det finns kommuner vars rektor i princip inte möter de enskilda utbildningsanordnarna annat än vid uppföljningen av verksamheten, medan rektorer i andra kommuner har mer eller mindre regelbundna möten.[34] Skolinspektionens granskning av komvux 2019 visar även att kommunen oftast utgår från att utbildningsanordnarna i de granskade verksamheterna ger lärarna rätt förutsättningar, men följer inte alltid upp att så sker.[35] Många kommuner, och även enskilda utbildningsanordnare, uppfattar regelverket för komvux som komplext.[36] Komvuxutredningen 2018 och KLIVA-utredningen 2020 visar också att det finns många kommuner som saknar en tydlig förståelse av vad det innebär att huvudmannaskapet ligger kvar hos dem även när utbildningen bedrivs av anordnare på entreprenad.[37]

Ansvarsfördelning riskerar att bli otydlig när utbildning bedrivs av anordnare på entreprenad

Rektorns uppgift är att leda och samordna det pedagogiska arbetet. [38] Rektorn fattar de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. [39] Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen (systematiskt kvalitetsarbete). [40] Som pedagogisk ledare för vuxenutbildning har rektorn ansvar för verksamhetens resultat. Rektorn har, inom givna ramar, bland annat ett särskilt ansvar för att lärare får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap, samt att lära av varandra för att utveckla verksamheten.[41]

När det gäller komvux på entreprenad kan en kommun överlämna mycket av rektors uppgifter till utföraren. Detta gäller till exempel rektorns ansvar

[33] SOU 2022:53 s. 324.
[34] Bjursell m.fl. (2015). s. 68.
[35] Skolinspektionen (2019b). s. 27.
[36] Skolinspektionen (2016), s. 5 f., 16, 20.
[37] SOU 2018:71.; SOU 2020:66.
[38] 2 kap. 9 § skollagen.
[39] 2 kap. 10 § skollagen.
[40] 4 kap. 4–6 §§ skollagen.
[41] Bilaga till förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen, avsnitt 2.4 Rektorns ansvar.

för att leda och samordna det pedagogiska arbetet och för att systematiskt kvalitetsarbete genomförs. En kommun får när det gäller komvux även överlämna den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter, förutsatt att utföraren har betygsrätt. [42] Exempel på rektorns myndighetsutövning är att utfärda betyg och besluta om avstängning av elev.

[42] 23 kap. 6 och 8 §§ skollagen med de begränsningar som följer av 1 kap. 4 § och 2 kap. 10 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får endast överlämnas till en enskild entreprenör om entreprenören har fått tillstånd av Skolinspektionen, så kallad betygsrätt, jfr 6 kap. förordning om vuxenutbildning.

Ansvarsfördelning vid utbildning på entreprenad

När kommunen sluter avtal om utförande av utbildning på entreprenad ansvarar kommunen för verksamheten i egenskap av huvudman men låter någon annan sköta själva utförandet. Bibehållet huvudmannaskap innebär att även om en enskild utbildningsanordnare ges i uppdrag av en kommun att utföra uppgifter inom utbildning som kommunen är huvudman för, så är det fortfarande fråga om en kommunal verksamhet i förhållande till eleverna. Huvudmannen beslutar om verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet samt ansvarar för uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det är alltså huvudmannen som ska försäkra sig om att undervisningen som ges på entreprenad håller erforderlig kvalitet och genomförs i enlighet med de nationella styrdokumenten för komvux.

Kommunerna styr de enskilda utbildningsanordnarna genom de avtal som upprättas. Det är viktigt att avtalet klargör vilka uppgifter som överlämnas till utföraren och vilka krav som kommunen ställer på utförandet. Vid utbildning på entreprenad blir styrningen mer indirekt, jämfört med när verksamheten bedrivs i egen regi, eftersom kommunen inte kan styra verksamheten utöver det som framgår i avtalet.

I denna granskning

Kommunerna i den här granskningen har överlämnat utförande av gymnasial utbildning inom komvux till enskilda utbildningsanordnare på entreprenad. Granskningen omfattar såväl kommunens rektor som den som uppdragits rektorsuppgifter hos den enskilda utbildningsanordnaren. Fokus är på de rektorsuppgifter som handlar om att skapa förutsättningar för att betygssättningen ska vara rättvisande och likvärdig.

Det finns ingen nationell bild av i vilken omfattning rektorsuppgifter överlämnas till anordnare. Av en enkät från Skolinspektionen 2023 till alla Sveriges kommuner framgår dock att merparten (59 procent) av de kommunala huvudmännen som bedriver komvux på entreprenad inte har överlämnat rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning till den enskilda utbildningsanordnaren.

Förutom kommunens rektor finns det ofta en person hos den enskilda utbildningsanordnaren som leder det dagliga arbetet och är chef för de anställda lärarna. Detta riskerar att skapa en otydlig ansvarsfördelning. Att vara kommunal rektor i denna kontext är en komplex roll och kräver en kompetens som balanserar mellan kontroll och samverkan i relation till vad som regleras i avtalet med den enskilda utbildningsanordnaren.[43] Frågor som kan uppstå är till exempel om vem som är ansvarig vid ett givet tillfälle. Samma enskilda utbildningsanordnare kan ha avtal med flera olika kommuner, som i sin tur har avtal med olika innehåll för att styra utbildningsanordnarens uppdrag. När utbildningsanordnare har avtal med flera kommuner finns det flera kommunala rektorer i förhållande till utbildningsanordnaren, samtidigt som utbildningsanordnaren (med betygsrätt) också har en person med rektorsbefattning inom så kallad uppdragsutbildning (utbildning motsvarande komvux). I praktiken finns det då olika rektorer för elever från olika kommuner, eller som går uppdragsutbildning i samma verksamhet. Dessa rektorer kan uppfatta sig själva som ansvariga eller icke ansvariga för utbildningen, vilket kan leda till dubbelarbete, otydlighet eller att saker hamnar mellan stolarna.[44]

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att granska kvaliteten i rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i komvux på gymnasial nivå, som bedrivs på entreprenad. Fokus för granskningen är med vilken kvalitet denna rektorsuppgift utförs, oavsett om uppgiften ligger på rektorn eller på en motsvarande befattningshavare hos den enskilda anordnaren. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier (se bilaga 1). För att uppfylla granskningens syfte har följande frågeställningar varit i fokus.

1. Med vilken kvalitet styr rektorn[45] arbetet inför betygssättningen för att främja rättvisande och likvärdiga betyg?
2. Med vilken kvalitet följer rektorn upp och analyserar betyg utifrån att betyg ska vara rättvisande och likvärdiga?

[43] Portfelt (2021) s. 142–143.
[44] Portfelt (2021).
[45] Här avses med rektorn: kommunens rektor eller befattning hos den enskilda anordnaren som givits rektorsuppgifter.

Avgränsningar

Granskningen är avgränsad till att bedöma kvaliteten i rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i komvux på gymnasial nivå, som bedrivs på entreprenad. I granskningen har inte bedömningar av avtalen med de enskilda utbildningsanordnarna gjorts och inte heller av utbildningsanordnarnas kompetens. Beskrivningar av dessa ingår dock i rapporten. Granskningen inriktas i stället på kvaliteten i genomförandet av rektorsuppgifter kopplat till arbetet för att se till att betygssättningen sker i enlighet med skolförfattningarna, se bilaga 4.

Granskningens genomförande

Granskningen omfattar 29 kommuner som erbjuder komvux som utförs på entreprenad under våren 2024. Ansvaret för de rektorsuppgifter som är granskningens fokus kan vara fördelat på olika sätt mellan kommunens rektor och den enskilda utbildningsanordnaren utifrån de avtal som parterna slutit om utbildning på entreprenad. En enskild utbildningsanordnare valdes ut i varje kommun, med målsättningen att få en spridning bland utbildningsanordnare totalt sett i urvalet. I det slutliga urvalet ingick 13 verksamheter med utbildning på distans och 16 verksamheter med närutbildning. I de granskade kommunerna genomfördes intervjuer med lärare och verksamhetschef hos en enskild utbildningsanordnaren samt rektor och skolchef på kommunen.

Intervjuerna och kommunernas inskickade dokumentation ligger till grund för Skolinspektionens bedömningar av rektors arbete för rättvisande och likvärdiga betyg. Bedömningarna har gjorts utifrån de kvalitetskriterier som myndigheten har tagit fram. Kvalitetskriterierna för hög kvalitet finns i bilaga 1.

För att få en bild av olika kommuners arbete har Skolinspektionen strävat efter en variation i urvalet av kommungrupp enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) indelning.[46] För utförligare beskrivning av metod och urvalsprinciper, se bilaga 2. En förteckning över de kommuner och utbildningsanordnare som ingått i granskningen återfinns i bilaga 3. Beskrivning av granskningens rättsliga utgångspunkter finns i bilaga 4.

[46] Sveriges Kommuner och Regioner (2024).

Begreppsförklaring

Huvudman och kommun

Endast kommuner, kommunalförbund eller regioner kan vara huvudman för kommunal vuxenutbildning. Det innebär att det är kommuner, kommunalförbund eller regioner som har det övergripande ansvaret för utbildningen även då vissa delar av utbildningen läggs ut på entreprenad. I denna granskning ingår endast kommunala huvudmän. I rapporten används därför begreppen **huvudman** och **kommun** med samma betydelse.

Utbildning på entreprenad

Med **entreprenad** menas att huvudmannen sluter avtal med någon annan som utför uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen. Huvudmannen behåller dock huvudmannaskapet för de uppgifter som utförs på entreprenad. Det innebär att det alltid är huvudmannen som enligt skollagen har det övergripande ansvaret för kvaliteten i verksamheten. Kommunen som huvudman får överlåta alla uppgifter inom komvux på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person. I denna granskning kallar vi dessa för **enskilda utbildningsanordnare.**

Rektor, skolchef och verksamhetschef

I granskningen har den **kommunala rektorn** intervjuats och även **skolchefen** i egenskap av huvudmannens representant. Skolinspektionen har även intervjuat lärarnas chef hos den enskilda utbildningsanordnaren. Hos den enskilda utbildningsanordnaren kan lärarnas chef ha olika titlar och ansvarsområden. Ofta kallas de verksamhetschefer men det förekommer även benämningar som till exempel utbildningschef, områdeschef och rektor (i de fall utbildningsanordnaren har egen betygsrätt). För att undvika missförstånd kallar vi dessa för **verksamhetschef** genomgående i denna rapport. Granskningens fokus är på hur rektorsuppgifter som handlar om att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning utförs, oavsett om uppgiften ligger på den kommunala rektorn eller på en person som givits rektorsuppgifter hos den enskilda utbildningsanordnaren.

Ansvaret för de rektorsuppgifter som är granskningens fokus kan vara fördelat på olika sätt mellan kommunens rektor och den enskilda utbildningsanordnaren utifrån de avtal som parterna slutit om utbildning på entreprenad. I granskningen beaktas arbete som utförs såväl av rektorerna som av verksamhetscheferna.

Analys av betygssättningen

När vi skriver om **avvikelser** så avses jämförelse mellan resultat på nationella prov (provbetyg) och kursbetyg. Motiverade avvikelser är när elevers betyg avviker från vad som förväntas baserat på deras prestationer och resultat, men det finns rimliga förklaringar till avvikelserna, till exempel att en elevs prestationer har förbättrats avsevärt från tidigare bedömningar. För övrig analys av betyg använder vi i rapporten begreppet **skillnader**.

Det här visar granskningen

Här presenteras Skolinspektionens iakttagelser. Fokus är på de rektorsuppgifter som handlar om att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning: att säkerställa samverkan mellan lärarna om bedömning och betygssättning, att uppmärksamma lärarnas behov av stöd och kompetensutveckling avseende betygssättning, uppföljning av användningen av nationella prov samt analys av resultat och betyg.

Kommunerna i denna granskning har överlämnat utförande av komvux till enskilda utbildningsanordnare på entreprenad. Det gäller såväl uppgiften att bedriva undervisning som lärarnas betygssättning. Kapitlet inleds med att beskriva de övergripande iakttagelserna av verksamheternas arbete inom de granskade områdena. Därefter redovisas de samlade iakttagelserna som på olika sätt speglar rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg inom komvux på entreprenad.

I denna tematiska granskning är två områden i fokus. Det första handlar om med vilken kvalitet rektorn styr arbetet **inför** betygssättningen för att främja rättvisande och likvärdiga betyg. Det andra området handlar om med vilken kvalitet rektorn **efter** betygssättningen följer upp och analyserar betyg utifrån att dessa ska vara rättvisande och likvärdiga. Skolinspektionens iakttagelser utgår från granskningens frågeställningar och kvalitetskriterier (se bilaga 1), och baseras på intervjuer och dokumentstudier.

I granskningen har vi inte utrett om de rektorsuppgifter som granskningen avser har överlämnats till de enskilda utbildningsanordnarna. I stället beaktas arbete som utförs såväl av rektorer som av verksamhetschefer (se *Ansvarsfördelning vid utbildning på entreprenad* på sida 13 samt *Begreppsförklaring* på sida 17). Granskningen ger inte en nationell bild av kvaliteten i detta arbete, men ger en bild av kvaliteten i de besökta verksamheterna.

Många granskade verksamheter behöver utveckla arbetet med rättvisande och likvärdig betygssättning

Majoriteten av de granskade verksamheterna har bedömts ha utvecklingsbehov. I granskningen framkommer att huvudmannen behöver tydliggöra ansvarsfördelningen mellan den kommunala rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren. Här behöver kommunen, i egenskap av huvudman, ta ett större ansvar. De utvecklingsområden Skolinspektionen har identifierat handlar främst om att rektorerna, eller de som givits rektorsuppgifter, behöver stärka sitt arbete med att skapa förutsättningar för att lärarnas betygssättning ska vara rättvisande och likvärdig.

I denna granskning har de verksamheter som ingått valts ut för att tillsammans ge en bred bild av komvux på entreprenad. Därigenom är urvalet alltför begränsat för att särredovisa undergrupper vad gäller arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg, exempelvis mellan distans- och närutbildning, olika kurser (yrkeskurser, kurser med nationella prov samt övriga teoretiska kurser), små och stora kommuner samt även mellan små och stora utbildningsanordnare. Dessa förutsättningar diskuteras därför inte vidare i rapporten.

Styrning av arbetet med rättvisande och likvärdig betygssättning

Granskningens första område handlar om med vilken kvalitet rektorn, eller den som givits rektorsuppgifter, styr arbetet **inför** betygssättningen för att främja rättvisande och likvärdiga betyg. Utvecklingsbehovet handlar främst om att varken rektorn eller verksamhetschefen har insyn i lärarnas arbete och kompetens och därför har små möjligheter att värdera och säkerställa att förutsättningar finns för att betygssättningen ska bli rättvisande och likvärdig.

Insynen i lärarnas betygssättning är begränsad

I många granskade verksamheter behöver rektorn eller verksamhetschefen stärka sin insyn i lärarnas likvärdighetsarbete så att hen vid behov kan initiera relevanta insatser. I flera verksamheter framgår det av intervjuer med lärare och verksamhetschefer hos de enskilda utbildningsanordnarna att lärarna pratar om rättvisande och likvärdig betygssättning regelbundet och med olika fokus. Lärarnas samtal rör sig oftast kring den formativa delen av betygssättningsprocessen, till exempel kring bedömning av enskilda elevalster. Men enligt lärarna är det sällan de för samtal kring den sista delen i betygssättningsprocessen, det vill säga samtal kring värdering av hela betygsunderlag inför betygssättning. Det är dock vanligt att varken den kommunala rektorn eller verksamhetschefen är insatt i vad lärarna samtalar om, eller känner till om den avsatta tiden är tillräcklig för diskussioner om likvärdighet i betygssättningen. Flera kommunala rektorer säger i intervjuerna att de visserligen ofta har samtal med verksamhetschefen, men att det vanligen handlar om elevärenden och sällan eller aldrig om innehåll eller utfall av lärarnas samtal om rättvisande och likvärdiga betyg.

> “Det är det en konstig situation att vara rektor enligt lagen men inte chef över de undervisande lärarna”

Det framgår av intervjuerna med de kommunala rektorerna och verksamhetscheferna att det finns en osäkerhet om hur ansvaret fördelas mellan dem. I många fall framgår det även av intervjuerna att ingen av dem tar ansvar fullt ut för att lärarna får förutsättningar att arbeta för rättvisande och likvärdiga betyg. Andra kommunala rektorer beskriver att de upplever att de inte har mandat att styra lärarnas pedagogiska arbete, trots att de anser att det borde ingå i deras rektorsuppdrag. En kommunal rektor säger att det är en konstig situation att vara rektor enligt lagen men inte chef över de undervisande lärarna. Även i intervjuerna med skolcheferna framgår att det råder en osäkerhet kring vad som avtalats och hur ansvaret fördelas mellan den kommunala rektorn och verksamhetschefen i dessa frågor.

Det finns dock verksamheter där den kommunala rektorn har god insyn i lärarnas arbete inom området trots att de tillhör olika organisationer. Dessa rektorer känner till att lärarna genomför både likvärdighetsdiskussioner och sambedömning samt känner till utfallet av dessa aktiviteter. I dessa kommuner finns det avtal som reglerar den pedagogiska samverkan mellan kommunens rektor och utbildningsanordnaren på ett tydligt sätt. Flera kommunala rektorer och skolchefer beskriver också att rektorerna eller andra personer med pedagogisk kompetens har fått medverka i utformningen av avtalen för utbildning på entreprenad. Av dokumentation och intervjuerna med lärare, verksamhetschefer och de kommunala rektorerna framgår det att det här finns en nära samverkan mellan den kommunala rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren. Dessa rektorer gör frekventa besök i verksamheterna och har direkta kontakter med lärarna. I dessa verksamheter är det tydligt hur avtalen styr utbildningens kvalitet. Flera intervjugrupper trycker på vikten av att bygga goda relationer mellan den enskilda utbildningsanordnaren och den kommunala rektorn för att kunna uppnå god kvalitet i utbildningen.

Det finns upparbetade rutiner för hur betygssättningen ska gå till när lärare saknar legitimation

Granskningen visar att i merparten av de granskade verksamheterna har den kommunala rektorn eller verksamhetschefen god insyn i lärarnas formella och reella kompetens inom betygssättning och bedömning. De flesta intervjuade kommunala rektorerna känner till lärarnas formella kompetens vid anställning eller vid avtalets början, men i huvudsak är det verksamhetscheferna som följer upp lärarnas reella kompetens inom betygssättning och bedömning samt deras behov av kompetensutveckling under avtalstiden.

Om läraren inte är legitimerad, ska beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. I dessa fall bör rektorn, eller verksamhetschefen, se till att det finns rutiner för hur en olegitimerad lärare beslutar om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. I denna granskning är dock nästan alla lärare antingen legitimerade, eller tillsvidareanställda obehöriga yrkeslärare som därmed är undantagna från kravet att betygen ska beslutas tillsammans med en legitimerad lärare. I det fåtal verksamheter där bestämmelsen ändå är tillämplig finns tydliga rutiner. Verksamhetschefen eller den kommunala rektorn följer upp hur rutinerna för detta faller ut.

Granskningen åskådliggör också att det är vanligt att yrkeslärare utan legitimation är tillsvidareanställda och därmed undantas från kravet att betygen ska sättas tillsammans med en legitimerad lärare. I de besökta verksamheterna finns det vanligen en eller flera legitimerade lärare som kan bidra med kompetens kring betygssättning. I en av de besökta verksamheterna har dock de tillsvidareanställda yrkeslärarna (som därmed är behöriga att sätta betyg) ingen legitimerad lärare i organisationen som kan stödja dem i den komplexa process som betygssättning innebär.

I flera fall deltar den kommunala rektorn i direkta samtal med lärarna om betygssättning och bedömning. Det kan även vara andra personer, till exempel kommunens specialpedagog, som fått i uppdrag av den kommunala rektorn att delta när utbildningsanordnaren genomför samtal med lärarna om betygssättning och bedömning. Den kommunala rektorn får på så sätt god inblick i lärarnas reella kompetens, behov av kompetensutveckling och vilken kompetensutveckling som genomförts.

Uppföljning av rättvisande och likvärdig betygssättning

Granskningens andra område handlar om hur rektorn, eller den som givits rektorsuppgifter, styr arbetet **efter** betygssättningen genom att följa upp och analysera betyg utifrån att de ska vara rättvisande och likvärdiga.

Utvecklingsområdena handlar främst om att varken rektorn eller verksamhetschefen följer upp hur lärarna använder nationella prov och bedömningsstöd för att kalibrera sin betygssättning samt att fokus är på genomströmning, snarare än om betygen är rättvisande och likvärdiga.

Begränsad inblick i lärarnas strategier för att kalibrera sin betygssättning i ämnen utan nationella prov

Granskningen visar att i huvudsak följer antingen den kommunala rektorn eller verksamhetschefen upp på vilket sätt, lärarna särskilt beaktar resultaten på de nationella proven i sin betygssättning. Men det varierar hur vanligt det är att eleverna genomför proven. I ett par fall har större elevgrupper undantagits från att göra hela eller delar av de nationella proven. En orsak till detta, som de kommunala rektorerna för fram, är att

det är svårt att organisera provtillfällen. Detta gäller särskilt för elever som läser på distans, och ofta de muntliga delmomenten.

I många fall har varken den kommunala rektorn eller verksamhetschefen insyn i om, eller hur, lärarna använder bedömningsstöd för att kalibrera sin betygssättning. Flera kommunala rektorer säger att det saknas både nationella prov och bedömningsstöd i de ämnen det gäller och att de därför inte vet om, eller hur, lärarna kalibrerar sin betygssättning. När varken rektorerna eller verksamhetscheferna har insyn i vilka verktyg som lärare har för att kalibrera sina betyg saknas viktig information för en analys av om betygen är rättvisande och likvärdiga.

I flera fall uttrycker kommunala rektorer, lärare och verksamhetschefer att de nationella proven är viktiga underlag inför betygssättningen. I dessa kommuner finns oftast nära kontakt mellan kommunens rektor, verksamhetschef och lärare som bidrar till att den kommunala rektorn känner till hur de nationella proven beaktas vid betygssättningen samt om lärarna använder sig av Skolverkets bedömningsstöd för att kalibrera sin betygssättning. I några kommuner ingår i avtalet att nationella prov ska genomföras (i de kurser där det är aktuellt) för att eleverna ska få betyg för kursen.

Det finns också kommunala rektorer och verksamhetschefer som har god insyn i hur lärarna arbetar för att i möjligaste mån kalibrera sin betygssättning även i yrkesämnen. Både kommunala rektorer och verksamhetschefer i dessa verksamheter påtalar vikten av rättvisande och likvärdig betygssättning även inom yrkesämnen och har till exempel sett till att det finns gemensamma uppgifter och examinationer för användning internt inom utbildningsanordnaren.

Betygen analyseras sällan ur ett likvärdighetsperspektiv

Enligt Skolinspektionens bedömning behöver en majoritet av de granskade verksamheterna utveckla sin uppföljning och analys av skillnader och avvikelser i betygen. I de kurser där det finns nationella prov följer flertalet kommunala rektorer eller verksamhetschefer i någon mån upp lärarnas betygssättning. När det gäller ämnen utan nationella prov ser bilden däremot annorlunda ut. I granskningen ser vi få exempel på verksamhetschefer och kommunala rektorer som följer upp lärarnas betygssättning i dessa ämnen. Extra tydligt är detta vad gäller yrkesämnena, där man påtalar att det saknas både nationella prov och bedömningsstöd.

Bland de kommunala rektorer och verksamhetschefer som faktiskt genomför en uppföljning och analys av betygen så ligger fokus på måluppfyllelse, inte på likvärdigheten i lärarnas betygssättning. Detta gäller både ämnen med och utan nationella prov. Framför allt följer de upp betygsstatistiken med fokus på avbrott och genomströmning – inte om lärarnas betygssättning är rättvisande och likvärdig. Det finns också en tendens, vad gäller yrkesämnen, att fokus i ännu högre grad ligger på

avhopp och genomströmning. Det innebär att det är få verksamheter i granskningen som gör analyser av likvärdigheten i lärarnas betygssättning.

I många fall genomför inte lärarna någon analys av betygssättningen som den kommunala rektorn eller verksamhetschefen skulle kunna använda i det egna analysarbetet. Därigenom saknas viktig information för att kunna göra en djuplodande analys av såväl kunskapsresultaten som lärarnas likvärdighet i betygssättningen.

> "Man får inte vara naiv, lärarna utsätts alltid för ett tryck vid utbildning på entreprenad."

Granskningen har också funnit exempel på hur uppföljning av lärarnas betygssättning kan genomföras med god kvalitet. En kommunal rektor beskriver hur hen följer upp både resultaten från de nationella proven och kursbetygen. Utifrån denna analys kan rektorn se att lärarna i huvudsak beaktar de nationella proven, men att kan i enstaka fall se att så inte skett. Rektorn säger sig även kunna se en tendens att de nationella proven verkar styra verksamhetens lärares betygssättning i allt mindre utsträckning, vilken nu följs upp. Enligt en annan kommunal rektor används nationella prov i alla kurser där sådana finns och i de fall elever inte skriver nationella prov sker en uppföljning av orsakerna. Samma rektor säger att tack vare eget deltagande i lärarnas likvärdighetsdiskussioner vet rektorn hur lärarna särskilt beaktar de nationella proven. Ytterligare en kommunal rektor uppger att de tidigare inte följt upp att utbildningsanordnaren genomfört nationella prov, men att de har ändrat rutinerna och följer nu upp genomförandet av dem. Intressant att notera är att denna rektor säger att andelen elever med betyget F har ökat och att hen tror att detta beror på att eleverna nu gör nationella prov, vilket fått som konsekvens att lärarna sätter lägre betyg än innan. En skolchef lyfter vikten av god uppföljning av lärarnas betygssättning och säger att man inte får vara naiv eftersom lärarna alltid utsätts för ett tryck vid utbildning på entreprenad.

Även om ansvaret för uppföljning av betygssättningen kan överlämnas via avtalet till utbildningsanordnaren så är det ytterst kommunen som huvudman som är ansvarig för den upphandlade verksamhetens kvalitet.

Betygsanalysen omfattar sällan jämställdhetsaspekter

Granskningen visar, som nämnts ovan, att det är få rektorer och verksamhetschefer som kritiskt granskar och problematiserar lärarnas betygssättning ur perspektivet rättvisande och likvärdiga betyg. Av de som gör det finns ett fåtal exempel där betygsskillnader mellan kvinnor och män problematiseras. I dessa fall söks dock förklaringen i hur eleverna klarar undervisningen, inte huruvida lärarnas betygssättning av kvinnor och män är rättvisande och likvärdig. Till exempel säger en kommunal rektor att

kvinnorna lyckas bättre med teoretiska studier än män. En annan kommunal rektor säger att männen är sämre på att följa instruktioner och inte tar del av det stöd som erbjuds.

Andra iakttagelser

I granskningen har det även framkommit andra intressanta iakttagelser kring de kommunala rektorernas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg när utbildningen bedrivs på entreprenad. Dessa iakttagelser presenteras här. Denna information har dock inte ingått i kvalitetsbedömningarna av skolornas arbete.

Vissa ser risker för att ekonomiska incitament i avtal påverkar betygssättningen

Även om Skolinspektionen i denna granskning inte gjort en bedömning av avtalens kvalitet går det att se vissa tydliga skillnader mellan olika kommuners avtal. Det finns även skillnader mellan hur olika kommuner skriver avtal med samma utbildningsanordnare. Många gånger är avtalen helt affärsmässiga och reglerar inte det närmare genomförandet av utbildningen. I dessa fall överlåts ofta hela eller delar av avtalsprocessen till en särskild enhet inom kommunen som ansvarar för upphandling, utan att personer med pedagogisk kompetens bidrar till utformningen av avtalet. I andra fall berättar kommunala rektorer och skolchefer att det finns pedagoger som medverkar när de tar fram avtalen. I dessa avtal tydliggörs oftare beställarens rätt till information och insyn i verksamheten, till exempel att den kommunala rektorn har rätt att göra spontanbesök i verksamheten, träffa lärarna och begära ut olika underlag för att bedöma undervisningens kvalitet. Det kan också framgå att kommunen kan begära vite om delar i avtalet inte uppfylls.

> “Det är oftast det billigaste priset som vinner upphandlingen och då blir det mer kvantitet än kvalitet i utbildningen.”

I ungefär en fjärdedel av de granskade verksamheterna utgår högre ersättning till utbildningsanordnaren när eleven är godkänd på kursen. I något fall utgår även högre ersättning vid högre betyg. I intervjuerna med kommunala rektorer och skolchefer är det flera som berättar om problematiken kring betyg som kopplas till ekonomiska incitament. I en kommun säger den kommunala rektorn att enskilda utbildningsanordnare endast får ersättning för elever som får godkända betyg, och att det nog är därför som väldigt få elever får betyget F. En annan kommunal rektor säger att de måste försöka dra lärdom av konsekvenserna av det innevarande avtalet och göra en bättre upphandling nästa gång. Skolchefen i samma kommun säger att de uppmärksammat att det oftast är det billigaste priset

som vinner upphandlingen och att det då blir mer kvantitet än kvalitet i utbildningen.

Några kommunala rektorer och skolchefer resonerar i intervjuerna kring risker med avtalens utformning och uttrycker att de får utgå ifrån att lärarna alltid utsätts för yttre påtryckningar när utbildning ges på entreprenad. En skolchef säger att utbildningsanordnare kan lockas att minska undervisningstiden för lärarna eftersom lärartid är kostsam. Skolchefen säger vidare att det därför är viktigt att det av avtalen framgår en minsta undervisningstid i kurserna eftersom undervisningstiden inverkar på både elevernas lärande och lärarnas möjlighet att få in betygsunderlag. Denna typ av utsagor kommer främst från kommuner som uppger att de omförhandlat sina avtal, och utifrån tidigare erfarenhet nu lagt större vikt vid utformningen av dessa, i syfte att motverka ekonomiska incitament för betyg som inte är rättvisande och likvärdiga. Majoriteten av intervjuade kommunala rektorer och skolchefer säger dock att de inte ser några risker för att ekonomiska incitament skulle kunna leda till betygssättning som inte är rättvisande och likvärdig.

Vanligt med svag stödorganisation runt den kommunala rektorn

I de besökta kommunerna tillhör komvux i de flesta fall samma förvaltning som gymnasieskolan eller andra skolformer i kommunen. Men det finns även flera kommuner i granskningen där komvux tillhör andra förvaltningar, till exempel förvaltningen för arbetsmarknad och integration, där inte utbildningsfrågorna är huvudfokus. Även om de flesta kommunala rektorerna och skolcheferna beskriver att det finns olika former av stöd kring den kommunala rektorn så framkommer det att kvaliteten i detta stöd varierar stort. I intervjuerna framkommer också att kommunala rektorer ofta lämnar över mer ansvar till den enskilda utbildningsanordnaren i de fall det finns en verksamhetschef med ett tydligt arbetssätt, eller om utbildningsanordnaren enligt den kommunala rektorn och skolchefen uppfattas ha ett gott rykte. Många av de intervjuade betonar att relationen mellan den kommunala rektorn och verksamhetschefen måste fungera för att utbildningen ska kunna uppnå hög kvalitet

Flertalet av de intervjuade skolcheferna beskriver en osäkerhet kring ansvarsfördelningen mellan kommunen, den kommunala rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren, men det finns undantag. I dessa kommuner ingår rektorn i en ledningsgrupp där utbildning är i fokus, vanligen skolchefens ledningsgrupp. Utöver det har dessa rektorer ofta en egen stödorganisation eller ingår tydligt i huvudmannens övriga stödorganisation samt ingår i nätverk med rektorer för likartade uppdrag i närliggande kommuner. I granskningen har dessa kommuner bedömts ha mindre omfattande utvecklingsbehov.

Det finns även flera beskrivningar av att den kommunala rektorn visserligen ingår i en ledningsgrupp, men att ledningsgruppen har ett annat fokus än utbildning. Utsagor om kommunala rektorer som är högt belastade

förekommer också, liksom beskrivningar av kommunala rektorer som är ensamma i sitt uppdrag. I granskningen framgår att dessa kommuner har bedömts ha ett mer omfattande utvecklingsbehov. I verksamheter med stora utvecklingsbehov återfinns även beskrivningar av gott stöd kring den kommunala rektorn. I flera av dessa verksamheter framgår dock att den kommunala rektorn, eller flera andra i organisationen runt rektorn, är nya eller att det är nyskapade tjänster runt rektorn, till exempel att den kommunala rektorn nyligen fått tillgång till en biträdande rektor.

Avslutande diskussion

Skolinspektionen har sedan 1 februari 2022 i uppdrag att utöva tillsyn över vuxenutbildning på skolnivå.[47] Myndigheten har de senaste åren valt att inspektera komvux. Erfarenheterna från dessa inspektioner sammanfattats i granskningsrapporter och visar på flera olika utvecklingsbehov.[48] Komvux kännetecknas av att den ska vara flexibel för att möta vuxna elevers behov, förutsättningar och mål. I Skolinspektionens årsrapport 2023 konstaterar myndigheten dock att den relativt öppna regleringen kan innebära svårigheter när det gäller kontroll och ansvarsutkrävande. När komvux bedrivs på entreprenad är många aktörer inblandade. Det, tillsammans med att ekonomiska faktorer och att konkurrens spelar viktiga roller, kan innebära risk för kvalitetsbrister i utbildningen. Likaså kan eventuella otydligheter i avtalen mellan kommuner och enskilda utbildningsanordnare leda till problem vid tolkningen av hur utbildningarna ska genomföras och följas upp. I denna rapport är fokus på kvaliteten i rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i komvuxutbildning som bedrivs på entreprenad.

Betyg används för behörighet och urval och har stor betydelse för en elevs möjligheter till vidare studier och yrkesverksamhet. Därför är det viktigt att betygen är rättvisande och likvärdiga. Det är även en fråga om förtroende för betygssystemets legitimitet i stort. Myndighetens tidigare granskningar har visat att betygssättning är ett område som ofta har kvalitetsbrister inom både grundskola och gymnasieskola.[49] Det finns därför anledning att undersöka kvaliteten i betygssättningen även i komvux. Denna granskning omfattar komvux som bedrivs på entreprenad.

Den riskbild som var utgångspunkt för granskningen bekräftas av våra iakttagelser. Granskningen visar att det hos de granskade verksamheterna finns ett stort behov av att utveckla arbetet både inför betygssättningen och uppföljning och analys av betyg utifrån att betyg ska vara rättvisande och likvärdiga. Till detta märks också en utbredd osäkerhet kring hur ansvaret fördelas mellan olika parter när komvux bedrivs på entreprenad.

Otydlig ansvarsfördelning när komvux bedrivs på entreprenad

Komvux på entreprenad ger kommunerna ökad flexibilitet och specialisering och därmed möjlighet att ge ett utbud bättre anpassat till invånarnas och arbetsmarknadens behov. Samtidigt innebär entreprenadförfarandet utmaningar för kommunerna. I Skolverkets återkommande *regionala dialoger* om komvux säger en del representanter

[47] Förordning, SFS 2021:1272, om ändring i förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion.
[48] Skolinspektionen (2023b). Skolinspektionen (2023c). Skolinspektionen (2024d).
[49] Skolinspektionen (2022). Skolinspektionen (2023a).

för kommunerna att de anser att de behöver ha kvar en kommunal rektor. Argumenten som förs fram är bland annat att kommunerna vill behålla kontroll över utbildningen, till exempel för att säkerställa elevens rättssäkerhet och likvärdighet i utbildningen samt för att skapa bättre möjligheter att kvalitetssäkra och följa upp utbildningen.[50] Andra utmaningar handlar om att utveckla utbildningen när den styrs av villkor i avtal som löper över flera år samtidigt som det sker förändringar i omvärlden.[51]

Otydligheten i det delade ansvaret när komvux bedrivs på entreprenad är ett återkommande tema och problematiseras i flera studier och utredningar.[52] Även i denna granskning framgår det tydligt att parterna inte är tillräckligt insatta i, alternativt inte har prioriterat, de författningskrav som finns när komvux bedrivs på entreprenad. Ibland finns utbildningsnära innehåll i avtalen, men ofta är avtalen helt affärsmässiga och tar inte i tillräcklig omfattning sikte på kvalitetsaspekter avseende genomförandet av utbildningen hos de enskilda utbildningsanordnarna.[53]

Granskningen visar att det finns en stor osäkerhet kring vad som är den kommunala rektorns ansvar och vad som åligger utbildningsanordnaren när det kommer till fördelningen av ansvaret för att betygssättningen är rättvisande och likvärdig. Deltagare i Skolverkets *Regionala dialoger* om komvux bekräftar uppfattningen att rektorsfunktionen gällande utbildning på entreprenad är otydlig när det gäller den kommunala rektorns ansvar i förhållande till verksamhetschefen hos den enskilda utbildningsanordnaren.[54] Flera av deltagarna menar att framgångsfaktorer är att ha genomtänkta förfrågningsunderlag, tydlig ansvarsfördelning och en god dialog med utbildningsanordnarna. Det är därför viktigt att kommunen ser till att ansvarsfördelning och kvalitetsmål tydliggörs för alla parter. I detta sammanhang är det värt att notera att i verksamheter som i granskningen har bedömts ha god kvalitet beskriver både intervjuade kommunala rektorer och verksamhetschefer vikten av att parterna har nära och förtroendefulla relationer.

I de fall som den kommunala rektorn är den som utför rektorsuppgifterna, är det förståelsen av uppdraget, insikt i styrdokument och avtalens utformning som tycks bidra till god kvalitet. Dessa rektorer har lyckats förmedla en tydlighet i ansvarsfördelning och förväntningar i arbetet med att säkerställa att eleverna får rättvisande och likvärdiga betyg till utbildningsanordnaren. I detta sammanhang har huvudmannen, skolchefen och politiken en avgörande roll för att sätta mål och prioritera resurser så att den kommunala rektorn kan utföra uppdraget med god kvalitet.

---

[50] Skolverket (2023) s. 31. Skolinspektionen (2024b).
[51] Skolverket (2023) s. 31.
[52] Se till exempel SOU 2022:53 Statens ansvar för skolan. Portfelt (2021). Skolverket (2021a). Skolverket (2023). Skolinspektionen (2024a). Skolinspektionen (2024d).
[53] Skolinspektionen (2024a).
[54] Skolverket (2020c) s. 12.

Likvärdighetsarbetet i betygssättningsprocessen kommer i skymundan

Läraren är autonom i sin betygssättning, men huvudmannen och rektorn har ett ansvar utifrån sina funktioner för att eleverna ska få rättvisande och likvärdiga betyg.[55] Det innebär bland annat att rektorn, eller den som har givits rektorsuppgifter, har ansvar för att lärare har både kompetens och förutsättningar att kunna sätta betyg i enlighet med författningarna.[56] Detta gäller även när kommuner har lagt ut komvux på entreprenad.

Precis som Skolinspektionens tidigare erfarenheter visar så är det i denna granskning oftast den formativa delen av betygssättningsprocessen som är i fokus för lärarnas likvärdighetsarbete, medan likvärdighetsarbetet i den summativa delen av betygssättningsprocessen kommer i skymundan.[57] Här visar de kommunala rektorerna stor tillit till de enskilda utbildningsanordnarnas kompetens att ge förutsättningar och följa upp att lärarna sätter rättvisande och likvärdiga betyg.I denna granskning är det dock tydligt att detta likvärdighetsarbete ofta faller mellan stolarna.

Det råder en osäkerhet hos de kommunala rektorerna kring hur nära de får eller kan vara lärarnas betygssättning när de inte är chef för lärarna. Osäkerheten de beskriver tycks utgå från att styrningen i avtalen, vad gäller de kommunala rektorernas ansvarsområden, är otydlig för parterna. Men det framgår även att en del kommunala rektorer inte upplever att de har mandat att ha en nära insyn i verksamheten, trots att de anser att avtalen ger dem det ansvaret. Konsekvensen kan bli att kommunen överlämnar åt utbildningsanordnarna att tolka och tillämpa bestämmelser om betygssättning utan någon uppföljning av om dessa tolkningar är vad styrdokumenten avser. Här är kommunernas ansvar omfattande med tanke på att de enskilda utbildningsföretag som erbjuder komvux på entreprenad varken behöver tillstånd från Skolinspektionen eller genomgår en ägar- och ledningsprövning.

Om styrning och uppföljning av de enskilda utbildningsanordnarnas verksamhet är otillräcklig finns risk att signaler om kvalitetsbrister inte uppmärksammas. Ett exempel är signaler om elever som blir godkända trots att de inte lever upp till betygskriterierna för betyget E. Det finns en risk för att ”alla” då blir nöjda med en inkorrekt betygspraktik: eleverna med godkända betyg, utbildningsanordnarna med nöjda elever och kommunerna med hög genomströmning. Detta förhållande problematiseras i en studie där kommunernas styrning av komvux till viss del kan beskrivas som problemfokuserad – fungerar allt till synes som det ska finns det inget behov av åtgärder eller uppföljningar från politikens sida.[58] Då finns risk för allvarliga konsekvenser både för enskilda elever och för samhället i stort,

[55] Skolverket (2022b). 2 kap. 8 § och 3 kap. 14 § skollagen.
[56] Skolverket (2022b) s. 18, 24.
[57] Skolinspektionen (2018) s. 6. Skolinspektionen (2019a) s. 28. Skolinspektionen (2023a) s. 47.
[58] Mufic (2024).

till exempel om framtida yrkesförare inte fått tillräckliga kunskaper under utbildningen för att köra tunga fordon.[59] Som tidigare nämnts så ger vissa avtal högre ersättning till utbildningsanordnaren när eleven är godkänd på kursen. Majoriteten av skolcheferna och de kommunala rektorerna i granskningen säger att de inte ser några risker för att avtalens utformning leder till oönskade effekter av ekonomiska incitament. En del av de intervjuade skolcheferna och kommunala rektorerna för dock utvecklade resonemang om hur ekonomiska incitament i avtalen kan leda till en betygssättning som inte är rättvisande och likvärdig.

Med oreflekterad tillit till den enskilda utbildningsanordnarens kompetens och ansvarstagande tar kommunerna inte sin del av ansvaret för att elevernas betyg ska bli rättvisande och likvärdiga. Såväl avtalens konstruktion och innehåll som arbetet med att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommunens rektor och den enskilda utbildningsanordnaren har direkta konsekvenser för utbildningens kvalitet och, i förlängningen, rättssäkerheten.

Analysen av betygssättningen behöver fördjupas och problematiseras

Granskningen visar att fokus för både de kommunala rektorernas och verksamhetschefernas uppföljning av betygssättningen är smalt. I huvudsak är fokus på genomströmning och studieavbrott, medan likvärdigheten i lärarnas betygssättningspraktik sällan ingår i analysen. De nationella proven är viktiga verktyg i en analys av likvärdig betygssättning, men liksom tidigare studier av komvux visar denna granskning att de nationella proven inte genomförs i den utsträckning de borde.[60] Det är också få verksamhetschefer eller kommunala rektorer i granskningen som genomför en fördjupad analys av betygsstatistiken för att synliggöra eventuella mönster som kan peka på omotiverade skillnader och avvikelser. Det är även anmärkningsvärt att lärarnas egen analys av betygsstatistiken så sällan efterfrågas och används i det övergripande analysarbetet. Det innebär att de kommunala rektorerna och verksamhetscheferna riskerar att inte upptäcka eventuella förändringar eller mönster över tid som skulle kunna ligga till grund för att initiera insatser. Det är extra viktigt att följa upp betygssättningen i kurser som inte har nationella prov.[61] En svårighet är dock att hitta gemensamma referenspunkter för dessa lärare att kalibrera sin betygssättning mot, inte minst inom yrkesämnena. Här skulle de krav kommunerna ställer i avtalen kunna bidra till en positiv utveckling genom att efterfråga underlag för lärarna att kalibrera sin betygssättning mot.

I granskningen finns det lärare hos enskilda utbildningsanordnare som inte har ämneskollegor att diskutera betygssättning med. Särskilt problematiskt

[59] Skolinspektionen (2024a) s. 7 ff.
[60] Skolverket (2024) s. 30.
[61] Skolverket (2020a) s. 15. Regeringens skrivelse 2022/23:60 s. 33 ff.

blir det när tillsvidareanställda, olegitimerade yrkeslärare inte har någon legitimerad lärare i organisationen som kan bistå yrkesläraren i den komplicerade processen att sätta betyg. Här bör dock kommunerna kunna ställa krav i avtal på att utbildningsanordnarna ska hitta stöd för dessa lärare och strukturer för att åtminstone arbeta med likvärdighet i betygssättningen inom organisationen. Om inte kommunen följer upp att den kommunala rektorn eller verksamhetschefen analyserar lärarnas betygssättning och skaffar sig en inblick i betygssättningspraktiken för kurser med och utan nationella prov så är risken för olikvärdig betygssättning stor.[62]

Precis som Skolinspektionens erfarenheter från både grundskola och gymnasieskola[63] visar, behöver även kommunerna i denna granskning förbättra sina rektorers förutsättningar att utveckla och fördjupa analysarbetet av betygsstatistiken. För kommunala rektorer med ansvar för utbildningen på entreprenad kan det vara en extra utmaning att få in tillräckligt med underlag för en fördjupad analys, om inte kommunen har sett till att detta finns med i avtalen med utbildningsanordnaren. Med tanke på att en fjärdedel av kommunerna har avtal där ersättningen knyts till godkända betyg är kommunens uppföljning av betygssättningen än viktigare. Som nämnts ovan så har de nationella proven en tillbakahållande effekt på betygssättningen. Det är därför viktigt att även följa upp att utbildningsanordnarna organiserar för att genomföra alla delar av de nationella proven, och verkar för att alla elever genomför dem.

Kommunernas ambition för komvux på entreprenad behöver höjas

Regleringen av komvux är på flera sätt mer svåröverskådlig och öppen än för andra skolformer. Skolinspektionen har sedan tidigare pekat på att regleringen för komvux är i behov av översyn.[64] Det är många aktörer som ingår och flexibiliteten är långtgående i syfte att möta de vuxna elevernas behov. Men det innebär också svårigheter att skapa en överblick och helhetssyn i systemet. Skolinspektionens erfarenheter är att det är en kombination av olika faktorer inom komvux som sammantaget riskerar att försämra kvaliteten och likvärdigheten inom skolformen.[65] Vad gäller komvux som ges på entreprenad är avtalens kvalitet och en nära uppföljning av utbildningen väsentliga eftersom enskilda utbildningsanordnare inte behöver tillstånd från Skolinspektionen för att erbjuda utbildning inom komvux.

Det pågår just nu flera statliga utredningar inom skolområdet[66] och dessa kan komma att påverka betygssättning inom alla skolformer, inklusive

[62] Skolinspektionen (2023a).
[63] Skolinspektionen (2022). Skolinspektionen (2023a).
[64] Se mer i Skolinspektionen (2024b), s. 30 ff.
[65] Skolinspektionen (2024d).
[66] Dir. 2023:95. Dir. 2023:173. Dir. 2024:48.

komvux som ges på entreprenad. Ansvaret för rättvisande och likvärdiga betyg kommer dock fortsätta att vila tungt på rektorer och huvudmän. Det är därför av yttersta vikt att huvudmännen förstår sitt uppdrag och utformar avtal där ansvarsfördelningen och kvaliteten i utbildningen tydliggörs för alla parter. Huvudmännen behöver även se över stödet till rektorer med ansvar för komvux på entreprenad så att de får förutsättningar att utföra sitt uppdrag med god kvalitet.

Nyligen har regeringen konstaterat att det finns allvarliga kvalitetsbrister inom komvux.[67] Regeringen har påpekat att huvudmän som brister i sitt ansvar för yrkesinriktad vuxenutbildning ska kunna förlora sitt statsbidrag.[68] Syftet är att detta ska leda till en mer kvalitetsinriktad kravställning och uppföljning av utbildningen från kommunernas sida. Framgångsfaktorer för att utbildning på entreprenad ska fungera väl är bland annat genomtänkta förfrågningsunderlag och avtal, tydlig ansvarsfördelning samt en god dialog mellan kommun och utbildningsanordnare.

Skolinspektionen har i regeringsuppdraget *Skolinspektionens arbete med att förhindra välfärdsbrottslighet* konstaterat att det finns risk för ekonomisk brottslighet i alla välfärdssektorer där det finns möjlighet att göra vinst, så även inom skolområdet. Ett av de riskområden som myndigheten lyfter fram är när komvux bedrivs på entreprenad. Här finns en koppling mellan tillgång till stora summor allmänna medel och bristande kontroll, både av vilka aktörer som står bakom en enskild utbildningsentreprenör och hur de allmänna medlen används.[69] En nära uppföljning av de upphandlade verksamheternas kvalitet kan bidra till att motverka att oseriösa aktörer tar sig in på marknaden. Kommunerna behöver därför höja ambitionsnivån i sitt uppföljningsarbete, bortom fokus på genomströmning och avbrottsfrekvens. På så sätt kan kommunerna även bidra till att säkerställa att alla elever får rättvisande och likvärdiga betyg.

[67] Regeringens pressmeddelande (2024).
[68] Regeringens pressmeddelande (2024).
[69] Skolinspektionen (2024c).

Referenser

Andersson, P. & Muhrman, K. (2022). Marketisation of adult education in Sweden. *Journal of Adult and Continuing Education.* Vol. 28(2) 674–691.

Andersson, P., Fejes, A., Köpsén, J. & Nylund, M. (2023*). Lärares tolkning och tillämpning av styrdokument i kommunal vuxenutbildning*. Skolverket, dnr 2.7.4 – 2020:572.

Bjursell, C., Chaib, C., Falkner, C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning. ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande*. Rapport 1:2015.

Dir. 2023:95. *Likvärdiga betyg och meritvärden.*

Dir. 2023:173. *En tydligare kunskapsinriktning i läroplanerna.*

Dir. 2024:48. *Bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet.*

Hedman, E. (2023). Betygsutredaren: ”Vi ser inflation i flera ämnen”. https://www.vilarare.se/nyheter/betyg/kritik-mot-nya-betygsutredningen-det-handlar-inte-om-nationella-prov/. *Vi Lärare*. Publicerad den 17 februari 2023. Hämtad 17 september 2024.

Jönsson, A. och Klapp, A. (2020). Svenska lärares syn på avvikelser mellan resultat på nationella prov och ämnesbetyg. *Educare – Vetenskaplig Skrifter, (4),* 88–108.

Mufic, J. (2024). Skolchef i komvux – mellan politik och rektor i styrkedjan. *Utbildning & Demokrati*, vol. 33, nr 1, 111–134.

Nordin, M., Heckley G. och Gerdtham U. (2019). The impact of grade inflation on higher education enrolment and earnings. *Economics of Education Review.* Nr 73.

Portfelt, I. (2021). Komvuxrektorers professionella autonomi – frivillig eller påtvingad? I Ahlström, B. m.fl. (red.) *Att jobba som rektor – om rektorer som professionella yrkesutövare.* Studentlitteratur.

Prop. 2009/10:165. *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet.*

Regeringens pressmeddelande (2024). Regeringen föreslår förändringar för att höja kvaliteten i kommunal vuxenutbildning**.** Regeringen föreslår förändringar för att höja kvaliteten i kommunal vuxenutbildning – Regeringen.se. Publicerad 20 september 2024. Hämtad 20 september 2024.

Regeringens skrivelse 2022/23:60. *Riksrevisionens rapport om statens insatser för likvärdig betygssättning – skillnaden mellan betyg och resultat på nationella prov.*

SKOLFS 2011:1108. Förordning om vuxenutbildning.

SKOLFS 2012:101. Förordning om läroplan för vuxenutbildningen.

SKOLFS 2023:144. Skolverkets föreskrifter om nationella prov i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå andra kalenderhalvåret 2024 och första kalenderhalvåret 2025.

SFS 2021:1272. Förordning om ändring i förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion.

Skolinspektionen (2016). *Utbildningsanordnare med betygsrätt.*

Skolinspektionen (2018). *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan? Granskning av rektorers och huvudmäns arbete.*

Skolinspektionen (2019a). *Betygssättning på högskoleförberedande program i kursen svenska 3.*

Skolinspektionen (2019b). *Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå – granskning av huvudmäns och rektorers arbete för flexibilitet och individanpassning.*

Skolinspektionen (2019c). *Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad – huvudmännens uppföljning av kvalitet*.

Skolinspektionen (2022). *Huvudmäns arbete för att främja rättvisande och likvärdiga betyg i grundskolan.*

Skolinspektionen (2023a). *Rektorers arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan.*

Skolinspektionen (2023b). *Undervisning inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Att lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk*.

Skolinspektionen (2023c). *Yrkesförarutbildningen för tung lastbil och släp – inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.* Rapport efter tematisk tillsyn.

Skolinspektionen (2024a). *Betygssättning utifrån beviljad betygsrätt.* Rapport efter tematisk tillsyn.

Skolinspektionen (2024b). *Granskning av betygsrätten i vuxenutbildningen. Återrapportering av regeringsuppdrag om betygsrätten och hur denna används.* Redovisning av regeringsuppdrag U2022/02495.

Skolinspektionen (2024c). *Skolinspektionens arbete med att förhindra välfärdsbrottslighet Återrapportering av regeringsuppdrag om stärkt tillsyn och tillståndsprövning i syfte att motverka att kriminella eller olämpliga aktörer verkar i skolväsendet.* Redovisning av regeringsuppdrag. Rapport 2024:11.

Skolinspektionen (2024d). *Skolinspektionens årsrapport 2023. Iakttagelser och erfarenheter från året som gått*. Årsrapport.

Skollagen (2010:800).

Skolverket (2016). *Utvärdering av den nya betygsskalan samt kunskapskravens utformning.* Dnr 2014:892.

Skolverket (2020a). *Distansundervisning i den kommunala vuxenutbildningen 2019*. Elektroniskt tillgänglig: https://www.skolverket.se/getFile?file=6777. (Hämtad: 2023-09-07.)

Skolverket (2020b). *Likvärdiga betyg och meritvärden: Ett kunskapsunderlag om modeller för att främja betygens och meritvärdenas likvärdighet.* Rapport 2020:7.

Skolverket (2020c). *Sammanställning av regionala dialoger om vuxenutbildning 2020*.

Skolverket (2021a). *Allt mer administration för rektorer på komvux*. Digital forskningssammanställning. Hämtad: 2024-08-25.

Skolverket (2021b). *Redovisning av uppdrag om nationella prov inom kommunal vuxenutbildning*. Dnr 2020:227.

Skolverket (2022a). *Bedömningsstöd i ämnen på gymnasial nivå.*

Skolverket (2022b). *Betyg och prövning*. Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.

Skolverket (2023). *Regionala dialoger om komvux 2023 En lägesbild av utvecklingen inom komvux.* Rapport 2023:8.

Skolverket (2024). *Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2023.* Beskrivande statistik, dnr 2024:1158.

SOU 2018:71. *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden. Slutbetänkande av Komvuxutredningen*.

SOU 2020:33. *Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning.* Del 1.

SOU 2020:43*. Bygga, bedöma, betygssätta – betyg som bättre motsvarar elevernas kunskaper.* Betänkande av Betygsutredningen 2018.

SOU 2020:66. *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk.* Betänkande av KLIVA-utredningen.

SOU 2022:53. *Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag.*

Sveriges Kommuner och Regioner (2024). *Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning 2023.* Kommungruppsindelning | SKR. Hämtad 17 september 2024.

Vlachos, J. (2018). Trust-Based Evaluation in a Market-Oriented School System. *IFN Working Paper* No. 1217, 2018.

Bilagor

Bilaga 1 Skolinspektionens kvalitetskriterier

Här redovisas de kvalitetskriterier för hög kvalitet som de granskade skolorna har bedömts mot.

Frågeställning 1: Med vilken kvalitet styr rektorn arbetet inför betygssättningen för att främja rättvisande och likvärdiga betyg?

Rektorns planering för sambedömning och andra metoder för rättvisande och likvärdiga betyg.

Rektorn ser till att lärarna tillsammans med kollegor diskuterar hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur bedömningssituationer kan utformas och hur de kan bedöma olika elevprestationer inför betygssättning. Det finns en samsyn bland lärarna om hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur resultat från nationella prov särskilt ska beaktas samt hur de kan bedöma olika elevprestationer inför betygssättning.

Rektorns bild av lärarnas kompetens om betygssättning.

Rektorn har inför betygssättning skapat sig en tydlig bild av lärarnas behov av stöd och kompetensutveckling om betygssättning samt om rättvisande och likvärdiga betyg. Rektorn har ett särskilt fokus på de lärare som inte är legitimerade.

Rektorns rutiner för lärare som inte är legitimerade

Rektorn har tydliga rutiner och ser i god tid före betygssättning till att lärare som inte är legitimerade sätter betyg tillsammans med legitimerade lärare. Rektorn följer upp att rutinerna för detta följs, vilket bidrar till att sätta ljuset på rättvisande och likvärdiga betyg inom lärarkollegiet.

Frågeställning 2: Med vilken kvalitet följer rektorn upp och analyserar betyg utifrån att betyg ska vara rättvisande och likvärdiga?

Rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd

Rektorn har god inblick i att lärarna särskilt beaktar nationella prov, hur lärarna särskilt beaktar nationella prov såväl som hur lärare i kurser utan nationella prov använder bedömningsstöd eller kartläggningsmaterial för att främja rättvisande och likvärdiga betyg.

Rektorns uppföljning och analys av betygsavvikelser

Rektorn följer upp hur resultat och betyg, i kurser med och utan nationella prov, förhåller sig till varandra och analyserar eventuella avvikelser utifrån flera perspektiv, exempelvis kön. Rektorn ser till att lärarna är involverade i analysen, för att få information om varför nationella prov eventuellt inte används såväl som att rektorn problematiserar och kritiskt granskar orsakerna till betygsavvikelserna.

Bilaga 2 Metod och urval

Skolinspektionen genomförde granskningen under våren 2024. Nedan beskrivs hur urvalet av kommuner gjordes, samt hur granskningen genomfördes.

Urval och beskrivning av de granskade skolorna

Granskningen omfattar 29 kommuner som har enskilda utbildningsanordnare som bedriver vuxenutbildning på entreprenad på gymnasial nivå. Urvalsdragningen har skett i tre steg. Som utgångspunkt för steg ett i urvalsdragningen användes en enkät som Skolinspektionen skickade ut till samtliga kommuner med frågor om entreprenörsavtal, betygsrätt och ett eventuellt överlämnande av delar av rektorsuppgiften.[70] Med utgångspunkt i enkätsvaren sorterades 80 kommuner fram som i enkäten angivit att de valt att behålla rektorsuppgiften, som innefattar myndighetsutövning inom kommunen, när enskilda utbildningsanordnare bedriver utbildning på entreprenad. I nästa steg begärde projektledningen in information från kommunerna om bland annat vilka utbildningsanordnare kommunen använder sig av, vilka kurser som ges och elevantal hos respektive anordnare. En enskild utbildningsanordnare valdes ut i varje kommun, oavsett antalet utbildningsanordnare kommunen har avtal med. Därefter kontaktades rektorerna för att kunna fastställa det slutgiltiga urvalet.

I det slutgiltiga urvalet ingår 16 kommuner med anordnare för utbildning på distans (distansutbildning) och 13 kommuner med anordnare för utbildning på plats (närutbildning). För att få en bild av olika kommuners förutsättningar har Skolinspektionen strävat efter en variation i urvalet när det kommer till kommungrupp enligt SKR:s indelning.[71] I urvalet gjordes även en viktning av urvalet mot en spridning av utbildningsanordnare eftersom samma anordnare oftast har avtal med flera kommuner.

Bedömning av kvalitet utifrån kriterier

Granskningens iakttagelser baseras på Skolinspektionens bedömning som gjorts utifrån kvalitetskriterier för det granskade området. Dessa kriterier är framtagna av Skolinspektionen och specifika för denna granskning. Kriterierna baseras på en uttolkning av nationella mål och riktlinjer samt den forskning som ligger till grund för granskningens problembild.

Skolinspektionens bedömning har gjorts på en tregradig skala och sammanställts i beslut som kommuniceras till berörda huvudmän. I denna rapport redovisas en samlad analys av bedömningarna av alla de granskade verksamheterna och andra iakttagelser från granskningen.

[70] För en utförligare beskrivning av enkäten, se Skolinspektionen (2024b).
[71] Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning 2023.

Skolinspektionens kriterier för hög kvalitet av det granskade området redovisas i bilaga 1.

Empiri och insamlingsmetod

Granskningens underlag för bedömning har inhämtats genom intervjuer samt dokumentstudier. Allt underlag har kommunicerats med huvudmannen som har haft möjlighet att lämna synpunkter på underlaget innan beslut har fattats.

Dokumentstudier

Inför verksamhetsbesöken har Skolinspektionen begärt in information av granskade huvudmän. Informationen rör bland annat lärares erfarenhet och behörighet, antal elever i berörd verksamhet, resultat på nationella prov samt betygsstatistik. De inkomna dokumenten har använts som underlag för bedömning och som ett underlag för att planera och genomföra besöket och de olika intervjuerna.

Intervjuer

Skolinspektionens verksamhetsbesök genomfördes mellan januari och mars 2024. Intervjugrupperna har anpassats och satts samman utifrån verksamheternas organisation. I de kommuner där utvald utbildningsanordnare bedriver undervisning på distans har hela besöket genomförts digitalt via videomöten. I de kommuner där utvald utbildningsanordnare bedriver närutbildning har de flesta intervjuer genomförts på plats i kommunernas lokaler och utbildningsanordnarnas lokaler. Sammantaget har vi i granskningen intervjuat:

- 110 lärare
- 29 verksamhetschefer
- 29 rektorer och i förekommande fall biträdande rektorer.
- 29 skolchefer.

Vid intervjuerna har Skolinspektionens utredare utgått från ett gemensamt intervjustöd, men frågornas formulering och ordning liksom vilka följdfrågor som ställts har varierat mellan intervjuerna.

Analysmetod

Analysen av granskningens iakttagelser utgår från granskningens problembild, som är baserad på forskning och tidigare granskningar på området. Antalet verksamheter och urval är valda för att ge möjlighet att lyfta en bredd av exempel och identifiera eventuella mönster. Vissa bedömningar har kvantifierats för att visa återkommande företeelser i de granskade verksamheterna. De kvantifierade iakttagelserna ger inte en nationell lägesbeskrivning, men den övergripande bilden kan ändå vara relevant för andra verksamheter än dem som har granskats. Med hänsyn till granskningens kontext kan iakttagelserna användas som grund för analys

av andra verksamheter. Därmed ska Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningar kunna användas som underlag för det lokala utvecklingsarbetet av landets samtliga skolor, verksamheter eller huvudmän. I den övergripande analysen har iakttagelser från de underlag som samlats in och bedömningar i Skolinspektionens verksamhetsbeslut sammanställts.

Bilaga 3 Granskade verksamheter

Huvudman	Utbildnings-anordnare	Ämnen	Undervisningsform
Alingsås kommun	Hermods	Alla ämnen	Distansutbildning
Eskilstuna kommun	Movant	Yrkesämnen	Närutbildning
Falkenbergs kommun	Movant	Yrkesämnen, övriga teoretiska ämnen	Närutbildning
Gislaveds kommun	NTI	Engelska, svenska, matematik, yrkes-ämnen	Distansutbildning
Haninge kommun	NTI	Alla ämnen	Distansutbildning
Hofors kommun	KUI	Yrkesämnen, övriga teoretiska ämnen	Distansutbildning
Håbo kommun	ME-skolan	Yrkesämnen	Närutbildning
Jönköpings kommun	Folk-universitetet	Engelska, svenska, matematik, yrkes-ämnen, övriga teoretiska ämnen	Närutbildning
Karlshamns kommun	Leep	Yrkesämnen	Distansutbildning
Kumla kommun	Trafikcenter (Scantec AB)	Yrkesämnen	Närutbildning
Köpings kommun	Kunskaps-kompaniet	Yrkesämnen	Närutbildning
Lerums kommun	ABF	Övriga teoretiska ämnen	Distansutbildning
Luleå kommun	Astar	Yrkesämnen, övriga teoretiska ämnen	Närutbildning
Malmö kommun	Veldi	Yrkesämnen	Närutbildning
Markaryds kommun	NTI	Alla ämnen	Distansutbildning
Nyköpings kommun	Kunskaps-kompaniet	Yrkesämnen	Närutbildning
Piteå kommun	Svea Education	Yrkesämnen	Distansutbildning
Region Gotland	Hermods	Alla ämnen	Distansutbildning
Robertsfors kommun	Medlearn	Yrkesämnen	Närutbildning
Sandvikens kommun	KUI	Yrkesämnen	Distansutbildning
Skellefteå kommun	Astar	Yrkesämnen	Närutbildning
Sundsvalls kommun	Astar	Engelska, svenska, matematik	Närutbildning
Svedala kommun	Hermods	Alla ämnen	Distansutbildning
Tierps kommun	KUI	Yrkesämnen	Distansutbildning
Timrå kommun	Hermods	Alla ämnen	Distansutbildning
Ånge kommun	Hermods	Alla ämnen	Distansutbildning
Åstorps kommun	Utbildarna AB	Yrkesämnen	Närutbildning
Ängelholms kommun	Hermods	Engelska, svenska, matematik, övriga teoretiska ämnen	Distansutbildning
Örkelljunga kommun	NTI	Alla ämnen	Distansutbildning

Bilaga 4 Aktuella bestämmelser

Alla kommuner är skyldiga att tillhandahålla kommunal vuxenutbildning, bland annat på gymnasial nivå.[72] Kommunerna kan anordna utbildningen på olika sätt: i egen regi, genom entreprenad eller genom samverkansavtal med en annan kommun eller region. Med entreprenad avses att en huvudman sluter avtal med någon annan om att den ska utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen. Huvudmannen behåller huvudmannaskapet för uppgifter som utförs på entreprenad.[73]

Inom komvux får alla uppgifter överlämnas på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person.[74] Detta gäller också den myndighetsutövning[75] som hör till en lärares undervisningsuppgift, det vill säga betygssättning.[76] En kommun får även överlämna den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter, dock endast till en utförare som har betygsrätt.[77]. Eftersom huvudmannaskapet vid entreprenad alltid ligger kvar på kommunen är det kommunen som har det övergripande ansvaret för kvaliteten i verksamheten och för att utbildningen genomförs i enlighet med skolförfattningarna.[78] Huvudmannen kan överlämna rektorsuppgifter till den enskilda anordnaren med stöd av bestämmelserna om entreprenad[79], och därtill får en rektor delegera uppgifter och beslut åt en uppdragstagare som har tillräcklig kompetens och erfarenhet.[80] Vid entreprenad kan därför ansvaret för rektorsuppgifter fördelas på olika sätt mellan huvudmannens rektor och motsvarande befattningshavare hos utbildningsanordnaren.

Det är rektorns uppgift att leda och samordna det pedagogiska arbetet. Rektorn fattar de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen (systematiskt kvalitetsarbete). Som pedagogisk ledare för

[72] 20 kap. 3 § skollagen (2010:800).
[73] 2 kap. 8 § och 23 kap. 2 § skollagen.
[74] 23 kap. 6, 8 §§ skollagen.
[75] I äldre förarbeten har myndighetsutövning definierats som ”utövning av befogenhet att för enskilda bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande”. Det handlar alltså om mer ingripande beslut och andra åtgärder som en myndighet vidtar gentemot en enskild. Av den anledningen är myndighetsutövning något som är förbehållet det offentliga och det krävs stöd av lag för att överlämna uppgifter som innefattar myndighetsutövning till en enskild fysisk eller juridisk person, jfr 12 kap. 4 § regeringsformen (1974:152) och prop. 2016/17:180 s. 47 ff.
[76] 23 kap. 5 § skollagen.
[77] 23 kap. 6 § skollagen med de begränsningar som följer av 1 kap. 4 § och 2 kap. 10 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Sådana uppgifter får endast överlämnas till en enskild entreprenör om entreprenören har fått tillstånd av Skolinspektionen att sätta betyg, så kallad betygsrätt, jfr 6 kap. förordningen om vuxenutbildning.
[78] 2 kap. 8 § och 4 kap. 3, 5–7 §§ skollagen.
[79] Uppgifter som ankommer på rektorn och som inte avser myndighetsutövning kan överlämnas med stöd av 23 kap. 8 § skollagen.
[80] 2 kap. 10 § andra stycket skollagen.

vuxenutbildning har rektorn ansvar för verksamhetens resultat.[81] Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att lärare får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap, samt att lära av varandra för att utveckla verksamheten.[82]

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.[83] Detta ansvar innebär att se till att verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. I rektorns ansvar ingår också att särskilt beakta outbildade, mindre erfarna och nyanställda lärares behov av stöd i denna process.[84] Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs. Vid betygssättningen ska läraren göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs.[85] Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.[86]

Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning[87] bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg samt skapa rutiner för hur en legitimerad lärare sätter betyg tillsammans med en lärare som inte är legitimerad. Rektorn bör också säkerställa att lärare vid behov får kompetensutveckling om betyg och betygssättning, och då särskilt beakta behovet hos de lärare som inte är legitimerade.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av bland annat lärare. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter uppfylls.[88] I Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning anges att rektorn bör tillsammans med lärarna följa upp betyg inom skolenheten[89] så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg, säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och resultat från nationella prov, samt följa upp hur betyg och resultat från nationella prov förhåller sig till varandra inom skolenheten och analysera avvikelser.

---

[81] 2 kap. 9–10 §§ och 4 kap. 4–6 §§ skollagen. Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen, 2.4 Rektorns ansvar.
[82] SKOLFS 2012:101, 2.4 Rektorns ansvar.
[83] 3 kap. 14 § skollagen.
[84] Prop. 2009/10:165, s. 299.
[85] 20 kap. 37 § skollagen (bestämmelsen har ändrats genom SFS 2022:147, tidigare lydelse gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025), SKOLFS 2012:101, 2.3 Bedömning och betyg.
[86] 20 kap. 37 a § skollagen. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.
[87] Skolverket (2022b).
[88] 4 kap. 3–5 §§ skollagen.
[89] Inom komvux talas vanligen om ”inom en verksamhet”.

Bilaga 5 Referenspersoner

Lotta Andersson, undervisningsråd, Skolverket, Enheten för kommunal vuxenutbildning (komvux).

Simon Husberg, undervisningsråd, Skolverket, Enheten för kommunal vuxenutbildning (komvux).

Johanna Mufic, fil. dr i pedagogik med inriktning mot vuxnas lärande, Linköpings universitet.

Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad

Huvudmännens uppföljning av kvalitet

Skolinspektionen

Innehållsförteckning

Förord 3

Sammanfattning 4

Vad Skolinspektionen har granskat 4
Viktiga iakttagelser och slutsatser 5

Inledning 8

Rättslig reglering 9
Skolinspektionens tidigare granskningar 10
Utredningar och forskning 12
Sammantagen riskbild 14
Syfte och frågeställningar 14
Granskningens genomförande 14

Kvalitetsgranskningens iakttagelser 16

Huvudmannens uppföljning är inriktad på nyckeltal men missar kvalitativa aspekter 16
Flertalet anordnare behöver förbättra kvaliteten 25

Utvecklingsområden 31

Avslutande diskussion 32

Kvalitetsbrister i utbildningarna kräver en utvecklad uppföljning på huvudmannanivå 32
Tänkbara förklaringar till resultatbilden 34
Huvudmännen behöver säkerställa en högre kvalitet på utbildningen 37
Entreprenadformen behöver uppmärksammas 38

Bilaga 1 Granskningens genomförande och metod 40

Bilaga 2 Rättslig reglering 42

Bilaga 3 Granskade huvudmän och utbildningsanordnare 45

Bilaga 4 Referensgrupp 46

Referenser 47

Förord

Skolinspektionen har i uppdrag att granska kvaliteten i sådan utbildning och pedagogisk verksamhet som står under myndighetens tillsyn. Granskningen innebär en detaljerad och systematisk undersökning av verksamhetens kvalitet inom ett avgränsat område, i förhållande till nationella mål och riktlinjer. Utgångspunkten är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö.

Huvudsyftet med kvalitetsgranskningen är att bidra till utveckling. Granskningen gör tydligt vad som behöver förbättras för att i högre grad nå målen för verksamheten inom det aktuella området. Syftet är även att beskriva väl fungerande inslag och att visa på framgångsfaktorer.

Skolinspektionens iakttagelser, analyser och bedömningar redovisas dels i form av enskilda beslut till de granskade skolhuvudmännen, dels i denna övergripande och sammanfattande rapport. Genom beskrivningar av viktiga kvalitetsaspekter inom granskningsområdet, avser rapporten att ge ett utvecklingsstöd även för skolor som inte har granskats.

Rapporten redovisar resultatet av Skolinspektionens kvalitetsgranskning med inriktning mot skolhuvudmäns insatser för kvalitet i yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning hos enskilda utbildningsanordnare. Iakttagelserna och slutsatserna gäller de sexton skolhuvudmän samt de enskilda utbildningsanordnare som har granskats och avser därmed inte att ge en nationell bild av förhållandena. Vilka huvudmän och utbildningsanordnare som granskats framgår i bilaga.

Projektledare för kvalitetsgranskningen har varit Ingrid Jerkeman och Bo Jersenius och rapporten är skriven av Katrin Söderlind och Monica Axelsson, samtliga Skolinspektionen i Göteborg.

Helén Ängmo
Generaldirektör

Maria Wassén
Avdelningschef

Sammanfattning

Under senare år har yrkesutbildningen för vuxna byggts ut. En stor del av regeringens kunskapslyft består av statligt finansierade utbildningar inom yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Arbetsmarknadsprognoser pekar på en fortsatt stor efterfrågan på personer med gymnasial yrkesutbildning, inte minst inom vård och omsorg samt teknikområdet. En påtaglig förändring är också att den kommunala vuxenutbildningen har blivit alltmer upphandlad. År 2018 studerade mer än hälften av kursdeltagarna inom kommunal vuxenutbildning hos en annan anordnare än kommunen.

Såväl Skolinspektionens erfarenheter som andra studier pekar på att kommunernas uppföljning av vuxenutbildning, såväl i egen regi som på entreprenad, kan variera i omfattning och kvalitet. Dock har myndigheten inte tidigare specifikt granskat huvudmännens uppföljning av vuxenutbildning på entreprenad i kombination med att de upphandlade verksamheterna också granskas. Därtill ser vi exempel från tidigare granskningar och studier att kvaliteten i utbildningen hos externa anordnare kan vara otillräcklig. Risker för bland annat kortsiktiga lösningar i utbildningarnas upplägg och varierande lärarkompetens kan identifieras.

Till bilden hör också att elevgruppen inom kommunal vuxenutbildning är heterogen när det gäller ålder och bakgrund. Alltfler av eleverna är utlandsfödda och vissa av dem kan ha begränsade kunskaper i svenska, något som ställer delvis förändrade krav på utbildningen. En förändrad målgrupp med olika behov understryker vikten av att utbildningarna följs upp och kontrolleras, inte minst vad gäller validering av elevernas tidigare kunskaper och tillgången till adekvat lärarkompetens. Den yrkesinriktade vuxenutbildningen är också i hög grad könssegregerad, vilket gör att huvudmän och anordnare behöver arbeta aktivt med jämställdhet i utbildningens alla delar och utmana stereotypa könsnormer.

Även om utbildningen genomförs av en enskild anordnare har kommunen fortsatt kvar allt ansvar för utbildningen.

Vad Skolinspektionen har granskat

Skolinspektionen har valt att granska kvaliteten i huvudmännens uppföljning och kontroll av yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad. Skolinspektionen har även granskat hur utbildningsanordnarna arbetar för god kvalitet i verksamheterna. Utifrån tidigare erfarenheter och studier anser vi det vara befogat att särskilt granska det arbetsplatsförlagda lärandet (APL), arbetet med validering samt yrkeslärarnas kompetens.

Granskningen är avgränsad till utbildningar inom tre yrkesinriktningar med olika könsdominans och stor arbetsmarknadsefterfrågan: vård och omsorg; industriteknik samt el och energi. Granskningsobjekt i denna kvalitetsgranskning har varit kommunala huvudmän för yrkesinriktad vuxenutbildning på entreprenad. Skolinspektionen har besökt 16 kommunala huvudmän och för varje huvudman en eller flera enskilda utbildningsanordnare, som anlitats av respektive huvudman. Sammantaget har 30 verksamhetsbesök hos 16 olika enskilda utbildningsanordnare gjorts i granskningen.

Viktiga iakttagelser och slutsatser

Allmänt hållna avtal ger inte stöd för huvudmännens uppföljning

Hos flertalet huvudmän försvåras uppföljningsarbetet av att avtalen med de enskilda utbildningsanordnarna inte i tillräcklig omfattning tar sikte på förväntad kvalitet. Det kan till exempel handla om att avtalen är allmänt hållna och att kvalitetskrav inte anges i tillräcklig omfattning i avtalen. Hos flertalet huvudmän omfattas inte avtalen av kvalitetsaspekter som gäller APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. Exempelvis kan det av avtalen framgå *att* APL och validering ska genomföras, men inte med vilken kvalitet. Det finns också avtal, där huvudmannen inte har tydliggjort att APL ska genomföras även om huvudmännen avsett detta, vilket givetvis försvårar huvudmännens uppföljning.

Kvantitativ information följs upp men inte den kvalitativa

I granskningen har framkommit att flertalet huvudmän aktivt följer olika former av nyckeltal och statistik. Det kan röra avbrott från studier, genomströmning i utbildningen, elever i arbete efter studierna, andel legitimerade lärare och betygsresultat. Dessa nyckeltal är viktiga, men Skolinspektionen har iakttagit att det ofta saknas en analys av vad redovisade resultat innebär för verksamheten och att kvalitativ information i mindre utsträckning följs upp.

Skolinspektionen konstaterar att de flesta huvudmän genomför platsbesök, men att få av besöken är oanmälda och det är ovanligt att lektionsobservationer görs. Huvudmännen lyckas ofta inte synliggöra kvaliteten i den upphandlade verksamheten i tillräcklig omfattning när det gäller de granskade områdena APL, validering och yrkeslärarnas kompetens, men också när det gäller hur exempelvis undervisningen bedrivs. Det kan därför hos huvudmännen finnas behov av att se över och utveckla metoder och tillvägagångssätt för att bättre fånga, bedöma och återkoppla kvaliteten i den upphandlade verksamheten.

Det förekommer dessutom att verksamhetens resultat redovisas på ett sådant sätt att huvudmannen inte kan utläsa resultaten för en specifik utbildning inom kommunal vuxenutbildning på entreprenad.

Viktiga kvalitetsaspekter som APL och validering tappas i uppföljningen

En övervägande majoritet av huvudmännen följer inte i tillräcklig omfattning upp arbetet med APL, i förhållande till styrdokumentens regleringar. Det betyder att huvudmännen inte har en tydlig bild av hur kursmålen styr utbildningen på APL, huruvida handledare på APL-platserna har de kunskaper och den erfarenhet som krävs för ändamålet eller om APL genomsyras av skollagstiftningens värdegrund. Därmed finns risk för att eleverna inte får en likvärdig utbildning och att elevernas kunskapsutveckling och betygssättning påverkas negativt. Enskilda elever kan också drabbas, när arbetsplatserna inte kartläggs ur ett värdegrundsperspektiv.

En övervägande majoritet av huvudmännen följer inte upp i vilken utsträckning eller med vilken kvalitet validering genomförs. Därmed finns risk för att elevers rätt till en kvalitetssäkrad validering sätts ur spel. Det kan i sin tur innebära att utbildningstiden för elever blir onödigt lång. Ur ett arbetsmarknadsperspektiv kan det betyda att tillgång till arbetskraft inte frigörs enligt lagstiftarens intentioner.

Huvudmännen följer upp om lärarna hos utbildningsanordnarna har legitimation. I övrigt saknas ofta en systematisk uppföljning av lärarnas kompetens och behovet av kompetensutveckling. Sammantaget visar vår granskning att huvudmännen sällan har ett tillräckligt underlag för att kunna säkerställa att eleverna undervisas av yrkeslärare som i alla avseenden har den kompetens som erfordras. Främst gäller det kompetens inom områdena APL och validering samt arbete med värdegrunds- och jämställdhetsfrågor.

I denna granskning har vi inte undersökt arbetet med bedömning och betygssättning. Men det är svårt att bortse från de kvalitetsrisker som kan finnas även i detta sammanhang, sett mot bakgrund av en relativt svag uppföljning av yrkeslärarnas kompetens och behov av kompetensutveckling samt det faktum att många yrkeslärare saknar lärarutbildning.

Risk att information stannar hos rektorn

Huvudmännen har stor tillit till de kommunala rektorerna när det gäller att ansvara för uppföljning och utveckling av verksamheten på entreprenad. Utöver det ansvar som enligt skollag och övriga skolförfattningar åvilar rektorn när det gäller att leda den pedagogiska verksamheten och ansvara för skolenhetens kvalitetsarbete, visar vår granskning att rektorn ofta också ges en nyckelroll i huvudmannens uppföljning av den yrkesinriktade utbildningen på entreprenad. Inom ramen för den kommunala rektorns pedagogiska ledarskap sker mycket samverkan och dialog med de enskilda utbildningsanordnarna. Insatser för att stötta den enskilda utbildningsanordnarens kvalitetsutveckling görs. Huvudmännen förlitar sig ofta på att rektorn därmed har kontroll över verksamheten, trots att aktiviteter och åtgärder i mycket begränsad omfattning dokumenteras och förs vidare till huvudmannen. Exempelvis gäller detta kvalitetsfrågor som rör utbildningsanordnarnas arbete med APL, validering och betygssättning. Information om kvalitetsaspekter som gäller utbildningen på entreprenad tenderar alltså att ”stanna hos” rektorn, istället för att föras vidare på ett systematiskt sätt till huvudmännen och utgöra underlag för analys och beslut om åtgärder.

En majoritet av utbildningsanordnarna behöver utveckla kvaliteten inom viktiga områden

Skolinspektionen kan utifrån granskningens resultat konstatera att det hos flertalet utbildningsanordnare finns behov av att säkerställa kvaliteten i de utbildningar som genomförs. Främst gäller det arbetet med APL och validering, men också yrkeslärarnas kompetens. Det kan också handla om de enskilda utbildningsanordnarnas uppföljning av detta arbete. Det är exempelvis ganska vanligt förekommande att utbildningsanordnarna inte har säkerställt att elevernas handledare i samband med APL, har de kunskaper och erfarenheter som behövs.

Validering genomförs sällan eller aldrig inom inriktningarna el och energi samt industriteknik. Många elever uppger att de inte fått information om vad validering är

och vad det innebär. Det är inte heller alltid som en genomförd validering får adekvata följder för eleven, exempelvis i form av en förkortad utbildningstid.

Det varierar i hög grad om utbildningsanordnarna ser till att yrkeslärare har tillräcklig kompetens för arbetet med APL och validering. Detta trots att det av intervjuer med yrkeslärare inte sällan framkommer att de saknar tillräcklig kompetens inom områdena. De flesta utbildningsanordnare har inte anordnat riktade kompetensutvecklingsinsatser i syfte att se till att yrkeslärarna har tillräckliga kunskaper för att kunna utmana stereotypa uppfattningar om manligt och kvinnligt.

Kvalitetsbrister i utbildningarna hade kunnat förebyggas med en bättre uppföljning och kontroll

Skolinspektionen kan sammantaget konstatera att entreprenadformen behöver uppmärksammas. Vår granskning visar att många huvudmän inte verkar ha övervägt hur uppföljningen och kontroll över avtalen behöver utformas för att säkerställa en ändamålsenlig styrning. Vi ser samtidigt att majoriteten av anordnarna inte har en hög kvalitet på ett antal områden. En mer utvecklad uppföljning och kontroll hade mycket sannolikt kunnat förebygga detta.

Ansvariga huvudmän behöver ta ett större ansvar för kvaliteten i de utbildningar som erbjuds genom enskilda utbildningsanordnare, och som en nödvändig förutsättning för detta utveckla arbetet med sin uppföljning.

Inledning

Under senare år har yrkesutbildningen för vuxna byggts ut. En stor del av regeringens kunskapslyft består av statligt finansierade utbildningar inom yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (regionalt yrkesvux).[1] Mellan år 2017 och 2018 ökade antalet individer som läser ett yrkesämne på gymnasial nivå från 86 000 till 93 000.[2] Arbetsmarknadsprognoser pekar på en fortsatt stor efterfrågan på personer med gymnasial yrkesutbildning, inte minst inom vård och omsorg samt teknikområdet.[3] Detta talar för att fler kan komma att studera inom vuxenutbildningen framöver.

En påtaglig förändring är också att den kommunala vuxenutbildningen (komvux) har blivit alltmer upphandlad. Inom komvux har andelen kursdeltagare som studerar hos en extern utbildningsanordnare nära fördubblats under de senaste tio åren. År 2018 studerade mer än hälften (51 procent) av kursdeltagarna inom komvux hos en annan anordnare än kommunen.[4] Variationen mellan olika regioner i landet är dock stor. Enligt Skolverket är det framför allt inom storstadsregionerna som många kommuner väljer att upphandla en stor del av sin vuxenutbildning.[5]

Samtidigt ser vi att elevgruppen i komvux är heterogen avseende kön, bakgrund och ålder. Bland elever inom regionalt yrkesvux är kvinnor i majoritet, 64 procent, men könsbalansen inom olika yrkesinriktningar varierar kraftigt.[6] Vidare är alltfler av eleverna inom komvux utlandsfödda[7], vilket kan ställa delvis andra krav på utbildningarna – till exempel vad gäller validering och lärarkompetens.

Trots att vuxenutbildningen alltså berör stora elevgrupper och har genomgått förändringar, finns det i dag begränsat med studier och forskning om denna utbildningsform. Skolinspektionens erfarenheter indikerar dock att det kan finnas kvalitetsbrister inom vuxenutbildningen, såväl vad gäller huvudmännens uppföljning som utbildningarnas kvalitet.[8] Erfarenheter från gymnasieskolans yrkesprogram pekar även på att det kan finnas särskilda risker för lägre kvalitet i yrkesutbildningar på gymnasial nivå, exempelvis vad gäller det arbetsplatsförlagda lärandet.[9]

Skolverket skriver i myndighetens lägesbedömning för 2017 att det behövs mer kunskap om hur vuxenutbildningen fungerar i praktiken. En aspekt som Skolverket bedömer som relevant att uppmärksamma är konsekvenserna av den ökande upphandlingen. Många olika utbildningsanordnare innebär en valfrihet för eleverna

---

[1] Prop. 2017/18:1 *Budgetpropositionen för 2018.*
[2] Skolverket (2019). *Elever, kursdeltagare och studieresultat i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning år 2018.*
[3] SCB (2017). *Trender och Prognoser 2017 – befolkningen, utbildningen, arbetsmarknaden med sikte på år 2035.*
[4] Skolverket (2019). *Elever, kursdeltagare och studieresultat i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning år 2018.*
[5] Skolverket (2017). *Lägesbedömning 2017.*
[6] Skolverket (2018) *Regionalt yrkesvux. Uppföljning 2018.*
[7] Inom vuxenutbildningen totalt sett (exklusive sfi) är varannan elev, 50 procent, född utomlands. De utlandsföddas andel av eleverna har ökat med 10 procent under de senaste tio åren.
[8] Se bl.a. Skolinspektionen (2016). *Utbildningsanordnare med betygsrätt*. Skolinspektionen (2015). *Distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning*
[9] Se bl.a. Skolinspektionen (2013). *Fördjupad tillsyn på yrkesprogram*.

men kan innebära svårigheter för huvudmännen att överblicka och styra utbildningen.[10] Skolverkets statistik visar också att andelen lärare inom komvux med pedagogisk högskoleexamen är lägre hos externa anordnare än hos lärare anställda av kommuner.[11] Även forskning och andra studier pekar på behovet av att uppmärksamma vuxenutbildningens entreprenadlösningar. Bilder som förmedlas är att det finns stora variationer i kommunernas uppföljning och att det finns risk för kortsiktighet och ryckighet i utbildningarna.

Rättslig reglering

Den kommunala vuxenutbildningen regleras genom skollagen, förordning om vuxenutbildning, förordning om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning och genom läroplanen för vuxenutbildningen. För utförligare information och förklaring av vissa begrepp, se bilaga 2. Nedan följer en redogörelse för statliga satsningar på den yrkesinriktade vuxenutbildningen samt vilket ansvarsförhållande som gäller när huvudmannen upphandlar utbildning på entreprenad.

Ansvarsfördelning vid entreprenadform

Det är kommunen eller landstinget som är huvudman för kommunal vuxenutbildning.[12] Kommunen eller landstinget kan anordna utbildningen på tre olika sätt: i egen regi, genom entreprenad efter upphandling[13] eller genom samverkansavtal[14] med annan kommun eller annat landsting.[15]

Om det finns verksamhet som är utlagd på entreprenad har kommunen fortsatt kvar huvudmannaskapet, även om en enskild utbildningsanordnare utför utbildningen åt kommunen.[16] Det innebär att kommunen alltjämt har kvar ansvaret för utbildningen. Exempelvis har kommunen som huvudman fortfarande kvar samma ansvar gentemot eleven som när man bedriver utbildning i egen regi.

I de fall kommunen ingår entreprenadavtal med en enskild utbildningsanordnare får den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter – till exempel att utfärda betyg – endast överlämnas till en utbildningsanordnare med betygsrätt.[17] Vid undervisning på entreprenad överlämnar huvudmannen den myndighetsutövning som hör till en lärares undervisningsuppgift, det vill säga att sätta betyg.[18]

---

[10] Skolverket (2017). *Lägesbedömning 2017.*
[11] Skolverket (2018). *Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning läsåret 2018/19.*
[12] 2 kap. 2-1 §§ och 20 kap. 18 § skollagen
[13] Kommunal vuxenutbildning genom entreprenad sker oftast genom offentlig upphandling. Det förekommer också ett antal kommuner som har gått över till en så kallad auktorisationsmodell. En sådan modell innebär att enskilda utbildningsanordnare ansöker hos en kommun om att bli auktoriserade för att bedriva vuxenutbildning i enlighet med de regler som kommunen har fastställt. Auktorisation föregås inte av upphandling utan sker löpande. Eleverna får i detta fall välja mellan olika anordnare, medan de enskilda utbildningsanordnarna inte är garanterade några elever.
[14] Samverkansavtalet ska inte förväxlas med avtal mellan kommuner om att betala interkommunal ersättning (IKE) när en elev går en utbildning i en annan kommun.
[15] 23 kap. § 1 skollagen
[16] 23 kap. 1 § skollagen
[17] 1 kap. 4 § förordningen om vuxenutbildning
[18] 23 kap. 6 § skollagen

Kommunen har enligt kommunallagen ett uppföljningsansvar för verksamhet som är utlagd på entreprenad.[19] Detta innebär att när skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Vidare anger skollagen att varje huvudman ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.[20]

Skolinspektionens tidigare granskningar

Skolinspektionens erfarenheter genom tidigare granskningar indikerar att det kan finnas kvalitetsbrister inom vuxenutbildningen, framför allt vad gäller huvudmännens uppföljning men också i genomförandet av utbildningen. Detta gäller vuxenutbildningen generellt och inte endast upphandlad utbildning.

Svag uppföljning

Skolinspektionen har gjort flera granskningar som visar att huvudmännen behöver utveckla sin uppföljning av vuxenutbildning. En kvalitetsgranskning av distansutbildning inom komvux (2015) pekade på att endast ett fåtal av kommunerna i granskningen hade en uppföljning som höll en hög kvalitet. Det fanns kommuner i granskningen som i stort sett inte alls hade någon kontinuerlig kontakt med de enskilda utbildningsanordnarna eller följde upp utbildningen. Skolinspektionens bedömning var att kommunerna behöver skaffa sig en ökad kännedom om enskilda utbildningsanordnares verksamhet och följa upp att den håller hög kvalitet och möjliggör för eleverna att nå sina mål.[21]

Kommuners otillräckliga uppföljning av vuxenutbildning har Skolinspektionen lyft fram även i tidigare kvalitetsgranskning, till exempel i en granskning som undersökte hur kommunerna följer upp utbildningens effekter och betygsresultat (2009).[22] Bristfällig uppföljning uppmärksammades också i en kvalitetsgranskning av grundläggande vuxenutbildning (2012)[23] samt i en granskning av lärlingsutbildning för vuxna (2013).[24]

Även Skolinspektionens regelbundna tillsyn visar att många huvudmän behöver förbättra sitt arbete med att följa upp vuxenutbildningen. Inom ramen för 2018 års regelbundna tillsyn konstaterades brister, inte minst när det gäller huvudmannens arbete med att analysera de resultat som framkommer i uppföljningen och att genomföra nödvändiga åtgärder.[25]

---

[19] 10 kap. 8 § kommunallagen (2017:725)
[20] 4 kap. 3 § skollagen, Prop. (2009/10:165) *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* s. 306-307
[21] Skolinspektionen (2015). *Distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning*.
[22] Skolinspektionen (2009). *Ingen aning utan uppföljning – Hur 20 kommuner följer upp sin vuxenutbildning.*
[23] Skolinspektionen (2012). *Grundläggande vuxenutbildning – En granskning av uppföljning och anpassning av utbildningen.*
[24] Skolinspektionen (2013). *Arbetsplatsförlagt lärande – Lärlingsutbildningen för vuxna.*
[25] Skolinspektionen (2018). Regelbunden tillsyn, huvudmannatillsyn, vuxenutbildning.

I flera granskningar har Skolinspektionen alltså kunnat notera en bristfällig uppföljning av vuxenutbildning. Dock har myndigheten inte tidigare specifikt granskat huvudmännens uppföljning av vuxenutbildning på entreprenad i kombination med att de upphandlade verksamheterna också granskas.

Otillräcklig kvalitet i utbildningen

Skolinspektionen har relativt begränsade erfarenheter av granskning på verksamhetsnivå inom vuxenutbildning. De erfarenheter som finns pekar dock på att det kan finnas kvalitetsbrister och bekräftar vikten av att huvudmannen kontinuerligt följer upp utbildningarnas kvalitet.

Granskningen av distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning (2015) visade bland annat att eleverna inte fick tillräcklig tillgång till lärares stöd och handledning och att den interaktion med andra elever som de skulle behöva för att nå ett djupare lärande, i stort sett var obefintlig.[26]

Tydliga exempel på otillräcklig undervisning framgick också i Skolinspektionens tematiska tillsyn av enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt (2016). Många elever inom vård och omsorg som intervjuades, uppgav att de skulle behöva öva mer på praktiska moment, exempelvis blodprovstagning. Det fanns också exempel på att elever fick utföra praktiska moment på sin APL utan sakkunnig handledning.[27]

Även granskningen av lärlingsutbildning för vuxna (2013) visade på ett antal utvecklingsområden. Till exempel säkerställde inte skolan att handledarna hade tillräcklig kompetens. Validering av yrkeserfarenhet genomfördes knappast alls inom andra områden än vårdområdet.[28]

Vidare pekar Skolinspektionens sammantagna erfarenheter från gymnasieskolans yrkesprogram på flera kvalitetsbrister i utbildningen, däribland otillräckligt lärarstöd och brister i det arbetsplatsförlagda lärandet.[29] Det kan inte uteslutas att liknande kvalitetsbrister även kan förekomma inom yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Avtalens utformning kan ha betydelse för utbildningens kvalitet

Granskningen av distansutbildning vid komvux visade att huvudmännens allmänt hållna avtal med enskilda utbildningsanordnare sällan ställde så specifika krav på distansutbildningen att huvudmannen kunde säkerställa att författningens krav på exempelvis individualisering och anpassning uppfylls. Avtalen var ofta allmänt hållna, vilket försvårade för huvudmännen att följa upp utbildningens kvalitet hos den enskilda utbildningsanordnaren. I granskningen förekom även exempel på avtal som slutits vid en så kallad upphandlingsenhet, utan att exempelvis en rektor med pedagogisk kompetens och kunskap om den aktuella utbildningsformen involverats.[30]

---

[26] Skolinspektionen (2015). *Distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning.*
[27] Skolinspektionen (2016). *Utbildningsanordnare med betygsrätt.*
[28] Skolinspektionen (2013). *Arbetsplatsförlagt lärande – Lärlingsutbildningen för vuxna.*
[29] Se bl.a. Skolinspektionen (2014). *Undervisning på yrkesprogrammen*. Skolinspektionen (2016). *Lärarstöd och arbetsformer i gymnasieskolans yrkesprogram.*
[30] Skolinspektionen (2015). *Distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning.*

Även den tematiska tillsynen av utbildningsanordnare med betygsrätt uppmärksammade avtalens betydelse. Det var avtalsvillkoren mellan uppdragsgivaren och utbildningsanordnaren som i vissa fall styrde hur utbildningsanordnaren lade upp och bedrev utbildningen, i strid med bestämmelser som måste tillämpas. Exempelvis noterades en påfallande hög studietakt hos vissa anordnare, vilken styrdes av avtalen och inte av elevernas behov och förutsättningar. En konsekvens av den höga studietakten kunde bli att elever inte strävade efter ett högre betyg på grund av tidsbrist, och heller inte fick den utbildning de hade rätt till. Validering genomfördes inte i tillräcklig utsträckning eftersom det inte reglerades i avtalen.[31]

Utredningar och forskning

Trots att vuxenutbildningen omfattar stora elevgrupper och har förändrats över tid, finns det begränsat med forskning, utredningar och andra underlag om utbildningsformen. Skolverket konstaterar i myndighetens lägesbedömning 2017 att det behövs mer kunskap om hur vuxenutbildningen fungerar i praktiken och vilka utvecklingsbehov som finns.[32] Även forskarröster pekar på behovet av fler studier inom området, inte minst vad gäller det som ibland kallas vuxenutbildningens marknadisering.[33] Nedan följer en kortare redogörelse för aspekter som tagits upp i utredningar och andra studier, med koppling till kommuners uppföljning av vuxenutbildning på entreprenad.

Stor spännvidd i kommunernas uppföljning av utbildning på entreprenad

En övergripande bild i forskning och utredningar är att variationerna i kommunernas uppföljning av komvux på entreprenad är stora, men att det behövs mer kunskap om hur de reella förhållandena faktiskt ser ut.

Skolverket framhåller att det i dag finns begränsat med underlag om vad den ökande upphandlingen av vuxenutbildning får för konsekvenser. Skolverket påpekar att många olika utbildningsanordnare innebär en valfrihet för eleverna, men att utvecklingen också kan göra utbildningen svår att överblicka och styra.[34]

Bjursell et al. belyser delvis problematiken kring styrning och uppföljning i en akademisk studie över det kvalitetsarbete som pågår i kommunernas vuxenutbildning. Forskarna har intervjuat verksamhetsföreträdare för kommuner och konstaterar att det skiftar hur nära kontakt de intervjuade har med de olika externa utbildningsanordnarna av vuxenutbildning. Det finns de som i princip inte möter anordnarna annat än vid uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet. Detta är vanligare i kommuner i storstadsområden. Andra kommunföreträdare har mer eller mindre regelbundna möten.[35]

---

[31] Skolinspektionen (2016). *Utbildningsanordnare med betygsrätt.*
[32] Skolverket (2017). *Lägesbedömning 2017*.
[33] Se t.ex. Fejes, A. och Holmqvist, D. (2018). *Komvux som marknad.* Ingår i: Dahlstedt, M. & Fejes, A. (red.) (2018) *Skolan, marknaden och framtiden*. Lund: Studentlitteratur. Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning*. ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande. Rapport 1:2015
[34] Skolverket (2017). *Lägesbedömning 2017.* s. 71.
[35] Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning*. ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande. Rapport 1:2015. s. 68

Komvuxutredningens betänkande *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden* (SOU 2018:71) ger en liknande bild av kommunernas uppföljning av entreprenadverksamhet. Utredningen framhåller att kommuner har långtgående skyldigheter att kontrollera och följa upp verksamhet som lämnats över till en enskild utbildningsanordnare. Utredningen har dock fått signaler om att variationerna i kommunernas uppföljning av komvux på entreprenad är stora. Det som anges vara kärnan i detta problem är att kommunerna inte mäktar med att uppfylla den stora uppföljningsskyldigheten som följer med att överlåta skötseln av en kommunal angelägenhet till en enskild. Ytterligare ett problem uppges vara att vissa kommuner inte har en klar bild av omfattningen av det huvudmannaskap som finns kvar hos kommunen vid komvux på entreprenad. Man uppfattar att man lagt ut även delar av detta ansvar. Utredningen konstaterar även att avslöjanden i media rörande fusk och missförhållanden i samband med komvux på entreprenad, tyvärr stärker bilden av de svårigheter som kommunerna kan ha i fråga om kontroll och uppföljning av komvux på entreprenad.[36]

Ett område som har aktualiserats med anledning av ett förändrat elevunderlag inom vuxenutbildningen är arbetet med validering. Valideringsdelegationens betänkande *En nationell strategi för validering* (SOU 2017:18) framhåller vikten av validering för inte minst nyanlända, men pekar också på att kommuner i stor uträckning saknar uppgifter om vilken validering som genomförs. Enligt utredningen kan detta delvis förklaras av att många kommuner lägger ut utbildningen på entreprenad.[37] Skolverkets erfarenheter av regionalt yrkesvux indikerar att många kommuner ställer krav på att de externa anordnarna ska kunna validera, men att kvalitet, utförande och omfattning av validering varierar mellan kommunerna.[38]

En utmaning för kommuners uppföljning av entreprenadverksamhet kan vara att definiera kvalitetsmått som är välavvägda mellan detaljer och helhet. Av Välfärdsutredningens betänkande *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning* (SOU 2017:38) framgår att för välfärdstjänster kan det vara komplicerat att formulera uppföljningsbara mål och kvalitetskrav. Utredningen framhåller att detaljerade krav kan innebära en tydlighet men också minska utrymmet för innovativa lösningar och leda till höga uppföljningskostnader. Detaljerade kontrakt kan även få konsekvensen att verksamheten inriktas på det som mäts och följs upp. Mindre detaljerade kvalitetskrav kan däremot ge utföraren större möjligheter att själv välja det bästa genomförandet, men kan samtidigt innebära en risk för att verksamheten utformas på ett sätt som inte följer upphandlarens intentioner. Vidare kan styrning mot resultat, i stället för detaljkrav, riskera att utföraren väljer att fokusera på delar som ger snabba resultat och undviker mer resurskrävande uppgifter.[39]

Risker utifrån ett jämställdhetsperspektiv

Otillräcklig uppföljning, kortsiktiga lösningar och bristande kompetens i utbildningarnas genomförande kan också vara problematiskt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Yrkesutbildningar – såväl i gymnasieskolan som i vuxenutbildningen – är i hög grad könssegregerade, i kontrast till nationella målsättningar. En IFAU-studie

---

[36] SOU 2018:71 *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden*. s. 274
[37] SOU 2017:18 *En nationell strategi för validering*. s. 19-21, s. 54
[38] Skolverket (2018). *Regionalt yrkesvux. Uppföljning 2017*.
[39] SOU 2017:38 *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*. s. 163-168

uppmärksammar hur könsnormer reproduceras inom två gymnasiala yrkesutbildningar; vård och omsorg respektive bygg och anläggning. En slutsats är att kvinnor och män som är i minoritet kan mötas av stereotypa uppfattningar om kön, och i vissa fall motstånd. Inom båda inriktningarna byter elever av underrepresenterat kön utbildning i större utsträckning än elever som tillhör majoriteten. För att motverka att elever tappar motivation behöver genus beaktas i utbildningens alla delar, menar rapportförfattarna.[40]

Sammantagen riskbild

Som vi redogjort för ovan pekar såväl Skolinspektionens erfarenheter som andra studier på att kommunernas uppföljning av vuxenutbildning på entreprenad kan variera i omfattning och kvalitet. Underlagen är dock begränsade och det finns behov av fler konkreta redogörelser av hur huvudmännen i praktiken arbetar för att följa upp och säkerställa kvaliteten i utbildningarna. Dessutom ser vi exempel från tidigare granskningar och studier som visar att kvaliteten i utbildningen hos externa anordnare kan vara otillräcklig.

Skolinspektionen konstaterar därför att det finns skäl att granska yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad. Vår bedömning är att entreprenadlösningarna kan innebära särskilda utmaningar för huvudmännens styrning och uppföljning av utbildningarna. När dessutom mer än hälften av komvuxeleverna studerar hos en annan anordnare än kommunen är det än mer angeläget att uppmärksamma denna utveckling. Det finns risk för att otillräcklig uppföljning kan få negativa konsekvenser för elevernas studiesituation och – på sikt – förutsättningar att utöva ett yrke. En huvudman som är aktiv i sin styrning kan identifiera brister och snabbare sätta in utvecklingsinsatser, vilket ger eleverna en bättre yrkesutbildning.

Syfte och frågeställningar

Kvalitetsgranskningen syftar till att granska kvaliteten i yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning hos enskilda utbildningsanordnare. Huvudfokus ligger på om och hur huvudmannen säkerställer att utbildningen är av god kvalitet. För att uppfylla syftet ska följande frågeställningar besvaras i granskningen:

1. I vilken utsträckning följer huvudmannen för yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning upp utbildningens kvalitet hos enskilda anordnare?
2. I vilken utsträckning arbetar utbildningsanordnaren för att eleverna får en yrkesinriktad utbildning av god kvalitet?

Granskningens genomförande

Granskningsobjekt i denna kvalitetsgranskning har varit kommunala huvudmän för yrkesinriktad vuxenutbildning på entreprenad. Skolinspektionen har besökt 16 kommunala huvudmän och för varje huvudman en eller flera enskilda utbildningsanordnare, som anlitats av respektive huvudman. Sammantaget har 30 verksamhetsbesök hos 16 olika enskilda utbildningsanordnare gjorts i granskningen.

---

[40] IFAU (2013) *Vara med i gänget? – Yrkessocialisation och genus i två gymnasieprogram*

Granskningen avgränsas till utbildningar inom tre yrkesinriktningar: vård och omsorg; industriteknik samt el och energi. Vidare har granskningen haft ett särskilt fokus på APL och validering samt yrkeslärarnas kompetens – både vad gäller utbildningsanordnarnas arbete och huvudmannens uppföljning.

Granskningen har omfattat intervjuer med elever, yrkeslärare, ansvarig för APL, ansvarig för validering, ansvarig chef för verksamheten hos enskild utbildningsanordnare samt rektor och representant för huvudmannen. Skolinspektionen har också inför skolbesöken tagit del av relevanta dokument gällande huvudmannens uppföljning samt utbildningsanordnarnas arbete. Varje huvudman har efter avslutat besök fått ett beslut där Skolinspektionen redovisat iakttagelser samt inspektionens bedömning. En fördjupad analys av den insamlade empirin från alla granskade verksamheter har utgjort underlag för de övergripande resultat som presenterats i denna rapport. Mer information om granskningens genomförande finns att läsa i bilaga två.

Kvalitetsgranskningens iakttagelser

Nedan följer vår redovisning av de iakttagelser vi gjort i granskningen. Först beskriver vi de iakttagelser som gäller kvaliteteten på huvudmännens uppföljning. Dels på en övergripande nivå, dels avseende APL, validering samt yrkeslärarnas kompetens. Därefter övergår vi till att redovisa de iakttagelser vi gjort när det gäller kvaliteteten i utbildningsanordnarnas arbete med APL, validering och yrkeslärarnas kompetens.

Huvudmannens uppföljning är inriktad på nyckeltal men missar kvalitativa aspekter

Granskningen visar att huvudmännens uppföljning inte är tillräckligt ändamålsenlig när det gäller att fånga och bedöma kvaliteten på den utbildning som bedrivs i entreprenadform. Det kan handla om att viktiga delar av utbildningen inte följs upp tillräckligt eller att resultat i form av statistik och nyckeltal inte analyseras eller kompletteras med information om verksamhetens kvalitet. Detta innebär risk för att huvudmännen inte i tillräcklig grad identifierar risker och eventuella kvalitetsbrister, vilket medför att de saknar förutsättningar att vidta adekvata åtgärder för att säkerställa kvaliteten i den utbildning som de ansvarar för.

Dock ska sägas att det, dessa brister till trots, ändå hos majoriteten av huvudmännen finns ett övergripande system för kontinuerlig uppföljning av utbildningen hos enskilda utbildningsanordnare. Huvudmännens uppföljning omfattar uppföljning utifrån kraven i avtalen och i övrigt fokusområden som identifierats som viktiga. Flertalet huvudmän använder sig av elevenkäter som utgångspunkt för uppföljningen. I en del fall är uppföljningspunkterna återkommande och återfinns i checklistor. Återkopplingen till den politiska nivån sker ofta i form av redovisad statistik och nyckeltal.

Få lektionsobservationer och platsbesök görs sällan oanmält

Vanligen omfattar huvudmännens uppföljning av utbildningsanordnarna ett uppföljningsbesök per halvår eller per kvartal. Vid besöken deltar oftast den kommunala rektorn och andra företrädare för huvudmännen, exempelvis vuxenutbildningschef, controller eller verksamhetsutvecklare. Vid uppföljningsbesöken träffar huvudmannen företrädare för utbildningsanordnarens ledning och ibland också lärare och elever. Hos ett fåtal huvudmän genomför också ansvariga politiker besök i verksamheten. Dessa besök är förberedda av tjänstemän och utgår från en förutbestämd agenda med specifika frågor.

Endast ett mindre antal huvudmän kompletterar dock de planerade besöken med oanmälda besök hos de enskilda anordnarna utifrån en förbestämd struktur där de

intervjuar elever, lärare och ledning. Bara företrädare för två huvudmän uppger att de genomför besök på lektioner.

Skolinspektionen kan också konstatera att den återkoppling som ges till de enskilda utbildningsanordnarna efter genomförda platsbesök varierar – såväl till form som innehåll. Om brister gentemot avtalen framkommer så finns det för huvudmännen möjligheter att med hjälp av avtalen använda sig av sanktioner som exempelvis uppsägning av avtal. Utöver dessa sanktionsmöjligheter återkopplar huvudmännen brister och utvecklingsområden i varierad omfattning och på olika sätt.

Återkoppling utifrån genomförda platsbesök sker hos majoriteten av huvudmännen i form av protokoll, minnesanteckningar eller e-post och en del huvudmän kompletterar också detta med muntlig återkoppling och ibland med krav om särskilda åtgärder eller information om utvecklingsområden till anordnarna. Omkring en tredjedel av huvudmännen ger en mer utvecklad återkoppling, där utvecklingsområden formuleras i ett särskilt dokument som också oftast återkopplas muntligen och där huvudmännen begär återkoppling av vidtagna åtgärder. I några fall saknas dock helt återkoppling till utbildningsanordnarna.

Flera huvudmän ger i granskningen uttryck för att avtalen är allmänt hållna, vilket enligt dem försvårar en uppföljning som fångar de kvalitativa aspekterna av den upphandlade verksamheten, exempelvis när det gäller APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. Därutöver uppger flertalet huvudmän att nuvarande metoder för uppföljning skulle kunna utvecklas för att i högre grad fånga den upphandlade verksamhetens kvalitet. Exempelvis ser ett par huvudmän det som önskvärt att få syn på hur arbetet i utbildningen och undervisningen ”de facto sker” eller ”hur arbetet sker kvalitativt i undervisningen”. Flera huvudmän tar upp att fler besök i verksamheten, däribland på lektioner, och utvecklade metoder för intervjuer är områden att utveckla för en mer kvalitativ uppföljning.

Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att huvudmännen genom platsbesök och övrig uppföljning ofta inte lyckas synliggöra kvaliteten i den upphandlade verksamheten i tillräcklig omfattning när det gäller de granskade områdena APL, validering och yrkeslärarnas kompetens, men också när det gäller hur exempelvis undervisningen bedrivs. Det kan därför hos huvudmännen finnas behov av att se över och utveckla metoder och tillvägagångssätt för att bättre fånga, bedöma och återkoppla kvaliteten i den upphandlade verksamheten.

Analys av resultat saknas ofta

Hos flera huvudmän pågår diskussioner om vad som är rimligt att redovisa till den politiska nivån i huvudmännens styrkedja och hur mycket information och på vilken detaljnivå ansvariga politiker ska informeras. Flertalet huvudmän beskriver svårigheten att beskriva kvaliteten i verksamheten hos de enskilda utbildningsanordnarna och att det är en utmaning att utveckla en pedagogisk beskrivning av verksamheten där kvalitativa aspekter tas upp.

Uppföljningen på huvudmannanivå redovisas ofta genom kvantitativa nyckeltal, som exempelvis avhopp från studier, genomströmning i utbildningen, elever i arbete efter studierna, andel legitimerade lärare samt betygsresultat. Enstaka exempel finns på att de kommunala rektorerna begär analyser av nyckeltal från de enskilda utbildningsanordnarna lokalt, och att denna information överlämnas till huvudmannens aggregerade kvalitetsredovisning. Men vår granskning visar att det på

huvudmannanivå oftast saknas en analys av vad redovisade nyckeltal innebär för verksamheten, sett ur ett kvalitativt perspektiv.

Vi har också noterat att det hos några huvudmän förekommer att statistik och nyckeltal redovisas ”på totalen”. Det kan innebära att huvudmannens totala vuxenutbildning, alltså i egen regi och på entreprenad slås ihop eller så kan statistik som gäller samtliga utbildningar hos en enskild utbildningsanordnare, eller samtlig utbildning som är utlagd på entreprenad redovisas tillsammans. Därmed går det inte att utläsa resultaten för en specifik utbildning inom kommunal vuxenutbildning på entreprenad.

Det är tydligt att man på huvudmannanivån har ett fokus på kvantitativ information och nyckeltal. Flera huvudmän uppger att det är svårare att följa upp och dokumentera de kvalitativa aspekterna av utbildningen, jämfört med de kvantitativa. Likaså att de ser svårigheter i att ta fram relevanta nyckeltal som kan relateras till kvalitetsaspekter. Både huvudmän och kommunala rektorer uppger att det finns behov av att på den politiska nivån i högre grad följa upp med kvalitativ information och analys, för att man på ett systematiskt sätt ska kunna visa på verksamhetens kvalitet och vidta åtgärder som behövs.

Vid avsaknad av analys av vad redovisad statistik och nyckeltal beror på och hur denna information kan relateras till verksamhetens kvalitet, begränsas huvudmannens möjligheter att få en helhetsbild av verksamhetens kvalitet. Därutöver riskerar huvudmannen att inte få syn på risker och eventuella brister i verksamheten. Exempelvis följer flera huvudmän upp verksamheten genom att kontrollera att APL och validering genomförs i verksamheten, men utan att följa upp och analysera kvalitetsaspekter inom dessa områden på ett systematiskt sätt. Detta får till följd att underlag för utvecklingen av utbildningen därmed saknas. Till exempel kan det saknas underlag från besök kring hur verksamheten genomförs i praktiken.

Avtalen är allmänt hållna och ger inte stöd för styrning eller uppföljning av utbildningen

Flertalet huvudmän har avtal som begränsar eller försvårar möjligheten till uppföljning av verksamhet på entreprenad. Det kan till exempel handla om att avtalen är allmänt hållna och att kvalitetskrav inte anges i tillräcklig omfattning i avtalen. Några huvudmän beskriver en kultur av tillit till att de enskilda utbildningsanordnarna levererar kvalitet enligt skolförfattningarnas krav, som en förklaring till att avtalen inte utformats med tillräcklig tydlighet.

Exempelvis kan det av avtalen framgå *att* APL och validering ska genomföras, men inte med vilken kvalitet. Det finns också avtal, där huvudmannen inte har tydliggjort att APL ska genomföras även om huvudmännen avsett detta, vilket givetvis försvårar huvudmännens uppföljning. Det förekommer också att huvudmän för fram kvalitetskrav på utbildningarna ”vid sidan av avtalen”, till exempel genom rektors kommunikation med utbildningsanordnaren.

Flertalet huvudmän uppger att det pågår en översyn av nuvarande avtal, inför nästkommande upphandlingsomgång. Detta eftersom huvudmännen under innevarande avtalsperiod kunnat konstatera att avtalens utformning har försvårat arbetet med uppföljning – samtidigt som huvudmännen identifierat brister i utbildningen. De huvudmän som nu ser över sina avtal, avser att inför kommande avtalsperiod förtydliga inte bara *vad* som ska genomföras och följas upp, utan också *hur*. Detta genom att ställa tydliga ”skall-krav” avseende kvalitet i genomförandet.

Flera huvudmän uttrycker att erfarenheten av att upphandla och följa upp utbildning i entreprenadform, har gett dem insikter som de kommer att ta tillvara inför nästkommande upphandling och avtalsskrivande. En huvudman säger att de har upphandlat utbildning på entreprenad under en tioårsperiod och att de under denna tid har justerat och utvecklat modellen för uppföljning genom att anpassa förfrågningsunderlag och avtal till en välfungerande struktur för uppföljning.

Vi har också mött huvudmän som säger sig vara nöjda med sina avtal och som anser att de ger förutsättningar för en ändamålsenlig uppföljning. Exempelvis har dessa huvudmän tydliggjort uppföljningen genom att avtalen innehåller preciserade kvalitetskrav och genom att uppföljningen utgår från en checklista, som är kopplad till avtalens kvalitetskriterier. Värt att nämna är också att dessa huvudmän framhåller vikten av att det i upphandlingsprocessen finns tillgång till kunskap som gäller kvalitetsfrågor inom det specifika utbildningsområdet, vilket har medfört att avtalen omfattats av adekvata kvalitetsindikatorer.

Risk att information stannar hos rektorn

Huvudmännen har stor tillit till de kommunala rektorerna när det gäller att ansvara för uppföljning och utveckling av verksamheten på entreprenad. Utöver det ansvar som åvilar rektorn när det gäller att leda den pedagogiska verksamheten och ansvara för skolenhetens kvalitetsarbete enligt skollag och övriga skolförfattningar, visar vår granskning att rektorn ofta också ges en nyckelroll i huvudmannens uppföljning av den yrkesinriktade utbildningen på entreprenad. Inom ramen för den kommunala rektorns pedagogiska ledarskap sker mycket samverkan och dialog med de enskilda utbildningsanordnarna. Insatser för att stötta den enskilda utbildningsanordnarens kvalitetsutveckling görs. Huvudmännen förlitar sig ofta på att rektorn därmed har kontroll över verksamheten, trots att aktiviteter och åtgärder i mycket begränsad omfattning dokumenteras och förs vidare till huvudmannen. Exempelvis gäller detta kvalitetsfrågor som rör utbildningsanordnarnas arbete med APL, validering och betygssättning.

Vi har mött företrädare för flera huvudmän som själva identifierat risker med att till övervägande del förlita sig på att rektorn sköter uppföljningen. Några huvudmän säger att kunskapen om utbildning på entreprenad ofta stannar hos de kommunala rektorerna. I några fall beskriver huvudmannen det som att rektorn följer upp utifrån ”egna kvalitetskriterier”, eftersom entreprenadutbildningarna inte följs upp på huvudmannanivå i tillräcklig omfattning. I något fall beskrivs rektors uppföljning som ”den mjuka, den informella men ständigt förekommande uppföljningen”. En annan bild är att rektorn sägs ha en ”konsultativ roll” gentemot den upphandlade verksamheten och att funktionen att kontrollera och följa upp verksamheten inte är tillräckligt utvecklad.

Skolinspektionen konstaterar att detta sammantaget medför risk för att uppföljningen blir personberoende och att huvudmännen går miste om väsentlig information.

Den kommunala rektorn har en komplex roll gentemot entreprenadutbildningarna

Vår granskning ger exempel på att den kommunala rektorsrollen inom ramen för den upphandlade verksamheten är komplex. Det finns förväntningar på rektorn som pedagogisk ledare samtidigt som rektorn ofta ges en kontrollerande funktion.

En huvudman beskriver utmaningen för rektorn att ansvara för det pedagogiska ledarskapet och ”behöva gå in och visa hur arbetet ska göras”, och samtidigt ha en uppföljande och kontrollerande roll. ”Konsten är att få anordnaren att förstå rektorns olika roller som polis, brandman och sjukvårdare”.

Flertalet rektorer beskriver tillit och dialog i förhållande till utbildningsanordnarna som en bra metod för att styra och leda verksamheten samt säkerställa kvalitet. Likaså ser de en fördel i att arbetet präglas av rutiner som fungerar i vardagen och som är lösningsfokuserade. En majoritet av huvudmännen och utbildningsanordnarna framhåller också att en stöttande och kontinuerlig dialog mellan de enskilda utbildningsanordnarna och den kommunala rektorn är en framgångsfaktor, sett ur ett kvalitetsutvecklingsperspektiv. Inte sällan säger sig huvudmännen vilja stödja de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med utveckling, snarare än att kontrollera dem. Flera utbildningsanordnare betonar också att huvudmannens uppföljning är välfungerande när den utgår från engagemang, tillit samt en ömsesidig vilja att utveckla kvaliteteten och ge stöd vid behov. En kommunal rektor uppger att hen tidigare haft erfarenhet av uppföljning med hjälp av checklistor, men att det bli mer effektivt att arbeta med tillit och dialog för att kunna stödja utbildningsanordnarna.

Samtidigt är det också så att flertalet utbildningsanordnare och en del huvudmän efterfrågar en högre grad av närvaro av de kommunala rektorerna. Man uppger att rektorer inte är synliga i verksamheten i tillräcklig omfattning. Vidare att det förekommer att rektorn endast besöker verksamheten på förekommen anledning, när ett besvärligt läge uppkommit eller en brist identifierats. Som utbildningsanordnare önskar man ha en tätare kontakt för att exempelvis diskutera utvecklingsområden och få stöd. Det finns också förväntningar på att rektorn ska förtydliga vad huvudmannen vill ha ut av uppföljningen.

Granskningen visar att rektorer också är medvetna om att en tydligare dokumentation av arbetet behöver göras, ”vi bara ändrar och så fungerar det bra”, säger en kommunal rektor angående att insatser sker samtidigt som de inte dokumenteras. Även huvudmän ser behov av att förtydliga rektorsrollen, då i förhållande till huvudmannens uppföljning. Dessa huvudmän betonar i sammanhanget att det är väsentligt att skilja den stödjande och tillitsbaserade rektorsrollen från den mer affärsmässiga, när det gäller uppföljning gentemot kraven i avtalen. Vi har sett exempel på huvudmän som har tillsatt en annan huvudmannafunktion än rektorn, i syfte att genomföra uppföljning av kvalitet och avtalstrohet hos de enskilda utbildningsanordnarna.

Skolinspektionen kan sammantaget konstatera att rektors funktion i huvudmannens uppföljning inte alltid är tydlig, vilket riskerar att påverka och begränsa huvudmannens information.

Betydande begränsningar i huvudmännens uppföljning av APL

Granskningen visar att en majoritet av huvudmännen inte i tillräcklig grad följer upp och försäkrar sig om att uppfylla väsentliga kvalitetsaspekter vad gäller att de enskilda utbildningsanordnarna har en APL-verksamhet av god kvalitet. Det finns också exempel på huvudmän som inte alls eller i mycket begränsad omfattning följer upp APL. Det varierar bland huvudmännen om olika kvalitetsaspekter följs upp på huvudmannanivå, till exempel kursplanernas innehåll kopplat till APL, lärares

förutsättningar att arbeta med APL, kartläggning av APL-platser och om handledarna har tillräcklig kunskap och erfarenhet för sitt uppdrag. Till detta kommer att få huvudmän följer upp att utbildningsanordnarna själva har ett kvalitetsarbete i syfte att utveckla kvaliteten på APL.

Kvalitetskrav för APL som förekommer i avtalen

Vi har tidigare har konstaterat att avtalen är allmänt hållna. Granskningen visar dock att ett vanligt förekommande krav är att minst 15 procent av utbildningstiden ska vara förlagd till APL. Andra kvalitetskrav som förekommer i avtalen kan handla om att samtliga enskilda utbildningsanordnare som erbjuder yrkesutbildning ska ha ett nära samarbete med aktuell bransch samt vara väl förtrogna med hur branschen utvecklas och hur arbetsmarknaden ser ut.

Det förekommer samtidigt exempel på huvudmän som inte har avtalat om något annat än att 15 procent av utbildningen ska utgöras av APL och därutöver huvudmän som inte har angett några krav alls. Det är inte vanligt att krav i avtalen ställs exempelvis om att handledare ska ha tillräcklig kunskap och erfarenhet för uppdraget, att APL-plasterna ska kartläggas eller hur APL motsvarar kursernas innehåll.

Uppföljningen av kraven brister

Det förekommer ganska ofta att huvudmännen inte systematiskt följer upp om anlitade handledare har genomgått handledarutbildning. Skälet för detta uppges vara att det är ont om APL-platser och att det därför är svårt att kräva att handledare har genomgått handledarutbildning.

Vi har mött flera huvudmän som säger att uppföljningen av APL utgör ett utvecklingsområde och en del av dessa huvudmän anser också att de behöver förtydliga de krav som gäller APL i avtalen, inför kommande avtalsperiod. En huvudman uttrycker att när det gäller uppföljningen av APL, så ”sitter huvudmannen i baksätet”. Detta eftersom de förlitar sig på anordnarna och deras uppföljning istället för att ha en egen systematisk uppföljning av APL-verksamheten.

I några fall har huvudmännen fått upp ögonen för behovet av uppföljning av APL-arbetet. Anledningen är att de upptäckt att de enskilda utbildningsanordnarna inte har lyckats ordna APL-platser för samtliga elever.

Vår granskning visar vidare att det finns huvudmän som kontrollerar att eleverna erbjuds en APL som omfattar 15 procent, samtidigt som andra huvudmän endast förlitar sig på att detta sker. Det finns också huvudmän som noterat och reagerat på att APL förläggs i slutet av utbildningen i samband med gymnasiearbetet. Samtidigt ”godkänner” andra huvudmän detta sätt att organisera APL, eftersom de bedömer att det bland annat gagnar eleverna och deras möjligheter till anställning. Detsamma kan sägas gälla det faktum att APL tenderar att valideras inom ramen för vård- och omsorgsutbildningen. Några huvudmän följer upp detta specifikt medan andra huvudmän konstaterar att så kallad APL-validering sker, utan att vidta några särskilda åtgärder för att följa upp företeelsen.

Olika metoder för att följa upp APL – men ofta inte tillräckliga

Vanligt förekommande bland de granskade huvudmännen är att de genomför en elevenkät bland eleverna hos de enskilda utbildningsanordnarna, där frågor om elevernas uppfattning av genomförd APL omfattas. Det är däremot vanligtvis inte tydligt hur enkätresultaten konkret används i syfte att analysera hur väl APL-verksamheten fungerar i praktiken. Det förekommer också att huvudmän uppdrar åt de

enskilda utbildningsanordnarna att beskriva området APL i en årlig kvalitetsredovisning. Ofta är dock kvalitetsaspekter som gäller APL vagt beskrivna och ofta saknas en tydlig struktur i redovisningen.

En annan mer reaktiv form av uppföljning förekommer, genom att huvudmännen eller rektorer tar del av elevers klagomål som gäller verksamheten inom APL. På så vis får de kännedom om och kan åtgärda eventuella brister.

Det är mycket vanligt att den kommunala rektorn följer upp kvalitetsaspekter som gäller APL, men att informationen som framkommer inte dokumenteras och rapporteras vidare till huvudmannen.

Flertalet huvudmän, och i synnerhet de som är knutna till vård- och omsorgscollege, hänvisar till att kvalitetssäkring och uppföljning av APL sker genom att utbildningsanordnare som de skrivit avtal med, är knutna till branschorganisationer. När huvudmännen hänvisar till att branschorganisationerna följer upp kvaliteten i APL, genomför de oftast samtidigt inga egna systematiska uppföljningar och kan därför inte dra några slutsatser när det gäller kvaliteten hos de enskilda utbildningsanordnarna som de ansvarar för.

I granskningen förekommer dock exempel på huvudmän som genomför stickprov när det gäller de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med APL, exempelvis i syfte att kontrollera att anlitade handledare har genomgått handledarutbildning.

Svag uppföljning av validering på huvudmannanivå

Granskningen visar att en övervägande majoritet av huvudmännen inte i tillräcklig grad följer upp och försäkrar sig om att väsentliga kvalitetsaspekter avseende validering uppfylls av de enskilda utbildningsanordnarna. Till detta kommer att få huvudmän följer upp att utbildningsanordnarna själva har ett kvalitetsarbete i syfte att utveckla kvaliteten som gäller validering.

Bristfällig reglering i avtal

Validering regleras sällan i förfrågningsunderlag och avtal utöver att det anges att validering eller validerande förhållningssätt ska tillämpas. En övervägande majoritet av huvudmännen anger inte hur valideringen ska genomföras. Enstaka huvudmän lyfter själva att de behöver förtydliga i avtalen vad validering innebär och hur man förväntar sig att den ska genomföras.

Granskningen visar att en övervägande andel huvudmän inte alls eller i mycket begränsad omfattning följer upp de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med validering. Några av huvudmännen följer exempelvis upp *att* validering genomförs, men inte kvaliteten i det arbete som utförs. Samtidigt anger några huvudmän att uppföljning av validering hanteras av den kommunala rektorn. I de flesta fall lyfts dock inte rektorns insikter i verksamheten systematiskt vidare till huvudmannanivån.

Svårigheter i uppföljningen av validering

Flera huvudmän uppger att det är svårt att följa upp både om validering sker och med vilken kvalitet den genomförs, bland annat därför att de inte har upprättat administrativa system för detta ändamål. Några huvudmän beskriver svårigheter i att

analysera redovisade valideringsresultat. Detta eftersom det från utbildningsanordnarna ofta saknas tydlig information om huruvida eleverna har validerat kurser eller delar av kurser eller om eleven helt enkelt har genomfört en kurs i en snabbare takt.

Flertalet huvudmän anger att anledningen till att de inte följer upp de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med validering är att validering förekommer i liten omfattning. Därmed saknas även information om orsakerna till att validering inte genomförs. En huvudman uttrycker att de kanske inte följer upp validering tillräckligt specifikt – att de visserligen pratar med de enskilda utbildningsanordnarna om validering i samband med uppföljningsbesök, men att det inte gjorts tillräckligt tydligt.

Det finns enstaka exempel på huvudmän som har en välfungerande uppföljning av de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med validering. En huvudman ingår exempelvis i ett regionalt nätverk för validering och har en kommunalt anställd valideringssamordnare som följer upp samtlig validering som sker under huvudmannens ansvarsområde. Samordnaren genomför också möten med anordnare i egen och upphandlad regi, där erfarenheter utbyts och metoder för validering från olika sektorer kvalitetssäkras och sprids. Huvudmannen uttrycker att de visserligen är nöjda med att uppföljningen fungerar, men inte när det gäller resultatet. Huvudmannen menar att det bland de enskilda utbildningsanordnarna borde finnas förutsättningar att validera fler elever och att det finns behov av att utveckla valideringsprocessen ytterligare.

Huvudmännen följer upp den formella kompetensen men inte behovet av kompetensutveckling

Granskningen visar att flertalet huvudmän inte i tillräcklig grad följer upp väsentliga kvalitetsaspekter vad gäller att yrkeslärarna hos utbildningsanordnarna har tillräcklig kompetens. Flertalet huvudmän koncentrerar sin uppföljning till yrkeslärarnas formella kompetens. Det sker framför allt genom att ta del av de enskilda utbildningsanordnarnas personalförteckningar och de anställda yrkeslärarnas CV, där dessas eventuella behörighet och legitimation samt yrkeserfarenhet framgår.

Ofta krav på formell lärarkompetens i avtalen

Flertalet huvudmän ställer krav på att yrkeslärarna ska vara legitimerade och behöriga eller att det bland yrkeslärarna ska finnas en andel som är behöriga och har legitimation. Några få huvudmän ställer krav på att de enskilda utbildningsanordnarna redovisar hur de ska säkerställa att yrkeslärarna utbildar sig för att skaffa legitimation, om de inte har det vid anställning. Andra huvudmän ser det som önskvärt att yrkeslärarna är behöriga och har legitimation, men menar att de inte kan ställa detta krav, på grund av att marknaden för legitimerade yrkeslärarare försvårar rekrytering. Granskningen visar att få huvudmän ställer krav i avtalen när det gäller yrkeslärarnas kompetens utöver krav på formell behörighet.

Flera av de granskade huvudmännen säger sig se ett behov av att ställa tydligare krav på obehöriga yrkeslärares kompetens och utbildningsanordnarnas arbete med kompetensutveckling. Skäl som anges är att om yrkeslärarna saknar pedagogisk utbildning innebär det en risk, till exempel när det gäller bedömning och betygssättning.

Enstaka huvudmän, men långt ifrån alla, begär i samband med upphandling att det ska finnas rutiner för arbetet med betygssättning hos de enskilda utbildningsanordnarna. Detta för att säkerställa att yrkeslärare som saknar legitimation ges förutsättningar att sätta betyg i enlighet med gällande bestämmelser.

Några få av de granskade huvudmännen kräver att de enskilda utbildningsanordnarna ska ha platschefer med rektorskompetens, detta för att underlätta den kommunala rektorns styrning och ledning av verksamheten. Detta anges av huvudmannaföreträdare vara särskilt viktigt när det saknas behöriga yrkeslärare hos de enskilda utbildningsanordnarna.

Behov av kompetensutvecklings följs inte upp

De flesta huvudmän följer inte upp yrkeslärarnas behov av kompetensutveckling. Det förekommer dock exempel på att huvudmän följer upp den kompetensutveckling som ges till icke legitimerade yrkeslärare. Detta kan ske genom att utbildningsanordnarna rapporterar kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för huvudmannens uppföljningsbesök. Eller genom en redovisning i den kvalitetsredovisning som huvudmannen begär in.

En del huvudmän hänvisar till att den kommunala rektorn följer upp yrkeslärarnas kompetens och behov av kompetensutveckling. Detta innebär dock inte en formell uppföljning och dokumentation på huvudmannanivå. Snarare kan det sägas ske inom ramen för rektorns verksamhetsansvar. Flera kommunala rektorer för till exempel pedagogiska samtal med yrkeslärare hos de enskilda utbildningsanordnarna, vilket kan innefatta behovet av kompetensutveckling. Eller så sker det kontinuerligt i samband med exempelvis arbetsplatsträffar, där kommunala rektorer ibland deltar.

Huvudmännen har olika uppfattningar om sitt ansvar vid entreprenad

Som framgår av ovan varierar det om och hur huvudmännen tar ansvar för yrkeslärarnas kompetens och kompetensutveckling genom uppföljning. Vi kan konstatera att det tycks som att entreprenadformen innebär att huvudmännen ser olika på om de också ska eller kan bidra till kompetensutveckling för att förbättra kvaliteten i utbildningen. Granskningen visar att det finns en stor spännvidd i hur huvudmännen ser på möjligheten att bidra till yrkeslärarnas kompetensutveckling. Några huvudmän anger att de inte har personalansvar för de enskilda utbildningsanordnarnas yrkeslärare och att kompetensutveckling därmed är de enskilda utbildningsanordnarnas ansvar.

Men vi har i vår granskning också mött flera huvudmän som aktivt bjuder in till, eller ställer krav på att yrkeslärarna ska delta i, den kompetensutveckling som anordnas av huvudmannen. Kompetensutvecklingsinsatserna sker då ofta tillsammans med lärare som är anställda av huvudmännen i egen regi. Det kan exempelvis handla om bedömning och betygssättning, digitalisering eller elever i behov av stöd. Flera huvudmän anger att arbetet med att se till att yrkeslärarna har tillräcklig kompetens, är ett gemensamt ansvar för huvudmannen och de enskilda utbildningsanordnarna. Exempelvis uttrycker en kommunal rektor att avtalet visserligen ställer krav på att de enskilda utbildningsanordnarna ska se till att yrkeslärarna har en god kompetens, men att det är bättre att rektorn hjälper till istället för att peka med hela handen – för att snabbt komma vidare, för elevernas skull.

Några enstaka huvudmän framhåller att det är väsentligt med ett långsiktigt och gemensamt arbete för att säkerställa yrkeslärarnas kompetens, men att denna ambition delvis motverkas av korta avtalstider.

Flertalet anordnare behöver förbättra kvaliteten

Granskningen visar att det hos en majoritet utbildningsanordnare finns behov av att säkerställa kvaliteten i de utbildningar som genomförs. Främst gäller det arbetet med APL och validering, men också yrkeslärarnas kompetens. Det kan också handla om att de enskilda utbildningsanordnarnas uppföljning av detta arbete behöver utvecklas. Av granskningen framgår att det är vanligt förekommande att utbildningsanordnarna inte har säkerställt att elevernas handledare i samband med APL har de kunskaper och erfarenheter som behövs. Därutöver visar granskningen att validering genomförs sällan eller aldrig inom inriktningarna el och energi samt industriteknik. Många elever uppger också att de inte fått information om vad validering är och vad det innebär. Och det är inte alltid som en genomförd validering får adekvata följder för eleven, alltså en förkortad utbildningstid. Det varierar också i hög grad om utbildningsanordnarna ser till att yrkeslärare har tillräcklig kompetens och kunskap för arbete med APL och validering.

Att en majoritet av anordnarna behöver utveckla kvaliteten i utbildningarna pekar på vikten av att ansvariga huvudmän följer upp kvaliteten på verksamhetsnivå.

Nedan följer en redogörelse för de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med APL, validering och yrkeslärarnas kompetens.

Lärare saknar tid för APL-planering och uppföljningsbesök

Granskningen visar att yrkeslärare hos flera utbildningsanordnare inte har tillräckliga förutsättningar för sitt arbete med elevernas APL. Även om det hos en majoritet av utbildningsanordnarna finns en tydlig ansvarsfördelning och rutiner för arbetet med APL, brister arbetet ofta genom att utbildningsanordnarna inte ger yrkeslärarna tillräckliga förutsättningar att i praktiken följa dessa. Främst gäller det arbetet med att planera för elevens lärande på varje arbetsplats och att ha kontakt med handledare och elev i samband med APL-perioden. Yrkeslärare hos en del anordnare har inte tillräckligt med tid avsatt för att kunna genomföra uppföljningsbesök hos elev och handledare. Syftet med dessa besök är att följa upp elevernas lärande men också att säkerställa att APL håller en god kvalitet.

Elever inom el och energi och industriteknik möter färre utbildade handledare

Vår granskning visar att hos de flesta utbildningsanordnarna har man sett till att eleverna har fått genomföra APL, men dock inte hos alla. Ett fåtal utbildningsanordnare som tillhandahåller el- och energiutbildningen, uppger de att de på grund av en försäkringsproblematik inte har någon möjlighet att erbjuda eleverna APL

inom inriktningen nätverks- och supporterteknik. Dock kan Skolinspektionen samtidigt konstatera att andra utbildningsanordnare har kunnat erbjuda APL inom samma inriktning.

Vår granskning visar att flertalet av de enskilda utbildningsanordnarna arbetar för att se till att anlitade handledare har genomgått handledarutbildning. Detta i syfte att säkerställa att de har kunskap om vad som förväntas av dem inom ramen för uppdraget. En övervägande majoritet av utbildningsanordnarna ställer därför krav på att anlitade handledare ska ha genomgått Skolverkets handledarutbildning. Flera utbildningsanordnare erbjuder därutöver företagen handledarutbildning i egen regi och nära nog samtliga informerar om Skolverkets handledarutbildning.

Trots dessa insatser varierar den faktiska tillgången till utbildade handledare mycket mellan de olika yrkesinriktningarna. Inom vård- och omsorgsutbildningen är det mycket god tillgång till utbildade handledare. Detta eftersom utbildningarna är anslutna till branschorganisationen vård- och omsorgscollege som har rutiner som säkerställer att anlitade handledare genomgår handledarutbildning. När det gäller yrkesinriktningarna el och energi respektive industriteknik är det en majoritet av utbildningsanordnarna som i praktiken inte kräver att anlitade handledare genomgår handledarutbildning. Flera utbildningsanordnare uttrycker istället att de får vara tacksamma för de APL-platser de får. En utbildningsanordnare säger att de riskerar en god relation till företagen om de skulle kräva att handledarna har genomgått handledarutbildning. Vi har dock också mött utbildningsanordnare som uppger att företag ställer sig positiva till att utbilda handledare och att de efter genomförd handledarutbildning mer kontinuerligt tar emot elever.

Sammantaget är det vanligt förekommande att handledare för elevernas APL inom el och energi samt industriteknik saknar handledarutbildning. Till detta kommer att flertalet utbildningsanordnare inte arbetar systematiskt för att säkerställa att handledarna är lämpliga. Berörda utbildningsanordnare, framförallt inom el och energi samt industriteknik, hänvisar istället till att de tidigare har anlitat handledarna och att de därför vet att de är lämpliga - utan att en särskild kartläggning har genomförts.

Kursmålen tydliggörs sällan inför APL inom el och energi samt industriteknik

En övervägande majoritet av utbildningsanordnarna inom ramen för vård- och omsorgsutbildningarna tydliggör för elever och handledare att APL ska genomföras inom ramen för vissa kurser, samtidigt som de också tydliggör vilka kursmål som ska omfattas. Detta är inte fallet inom ramen för utbildningarna i el och energi samt industriteknik, där det inte är lika vanligt förekommande att utbildningsanordnarna på ett tydligt sätt kommunicerar vilka kursmål som omfattas inom ramen för APL.

Flera elever som vi mött och som studerar inom ramen för el och energi eller industriteknik uttrycker att de inte vet vilka kursplanemål som styr APL och att upplägget på APL snarare är beroende av vad arbetsplatsen kan erbjuda. En elev uttrycker att verkligheten är något annat än skolan, och att de därför får arbeta med det som finns att göra på arbetsplatsen.

Granskningen visar att flertalet utbildningsanordnare inom inriktningarna el och energi samt industriteknik förlägger APL till slutet av utbildningen, i anslutning till

elevernas gymnasiearbete. I samband med detta har flera utbildningsanordnare tagit fram matriser med moment nedbrutna från kursplanemål som eleverna kan genomföra på APL. Det är dock sällan på förhand bestämt för den enskilda eleven och handledaren vilka kursplanemål elevens APL ska utgå ifrån. Istället anpassas elevernas APL till vad företagen kan erbjuda. Det påverkar förutsättningarna för yrkeslärarna och handledarna att kunna kommunicera målen och måluppfyllelse med eleverna. En utbildningsanordnare uppger exempelvis att det är företagets aktuella uppdrag som avgör vilka uppgifter eleverna får genomföra. Som utbildningsanordnare kan de inte kräva av företagen att APL ska knytas till specifika kursplanemål.

APL eller ”bara” praktik?

Som vi beskriver ovan förlägger flertalet utbildningsanordnare inom utbildningarna el och energi och industriteknik APL till slutet av utbildningen. APL genomförs då före eller i samband med gymnasiearbetet. Flera utbildningsanordnare uttrycker att det är bra för eleverna att ha inhämtat så mycket kunskap som möjligt när de genomför APL. Vidare säger man att om APL förläggs sent i utbildningen ges eleverna goda möjligheter till anställning. Att eleverna före APL gör klart ”teorin” och sedan gör sin ”praktik”, kan resultera i en anställning. Det finns också anordnare som uppger att de genom branschsamverkan kommit fram till att APL ska förläggas till slutet av utbildningen tillsammans med gymnasiearbetet, detta för att eleverna ska bli anställningsbara. Ett argument som framkommit i granskningen för att förlägga APL till slutet av utbildningen inom el och energi, är att det underlättar för eleverna att få en lärlingsplats. En utbildningsanordnare uttrycker i sammanhanget att APL egentligen inte behövs, eftersom det blir ”kaka på kaka” i förhållande till lärlingsutbildningen. Flertalet av de elever som vi mött i granskningen har varit nöjda med sin APL, eller praktik som en del av dem uttrycker det. I de fall APL förlagts sent i utbildningen, som en avslutning, verkar inte eleverna se det som en nackdel. Snarare ser de en fördel i att det kan underlätta för dem att få en lärlingsplats eller anställning.

Skolinspektionen konstaterar att när utbildningsanordnare förlägger APL till slutet av utbildningen och utan en tydlig koppling till kursplanemål, innebär det en tydlig risk att APL snarare blir en praktik som inte tydligt styrs utifrån kursplanerna.

Saknas ofta en systematisk kartläggning av APL-platserna

Granskningen visar att flertalet av utbildningsanordnarna inte genomför en systematisk kartläggning av de arbetsplatser som anlitas för APL. Den kunskap som finns hos utbildningsanordnarna om arbetsplatserna är ofta personbunden.

Ganska vanligt är att det efter avslutad APL ställs frågor till eleven om arbetsplatsen, till exempel genom elevenkäter Det kan också vara signaler från elever och yrkeslärare, när APL inte har fungerat tillfredsställande, som kan föranleda någon form av kartläggning. Yrkeslärare uppger också ofta att de genom sin egen yrkeserfarenhet eller genom egna kontakter inom branschen, har kännedom om de arbetsplatser som anlitas. Utbildningsanordnare som är knutna till vård- och omsorgscollege hänvisar till att kartläggning av APL-platser framför allt sker inom ramen för de regionala och ibland kommunala samordnarnas arbete. Detta utan att de alltid de vet hur kartläggningen går till eller vad den visar.

Det förekommer endast i begränsad omfattning en kartläggning som tar hänsyn till arbetsplatsens lämplighet utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utbildningsanordnarna uppger ofta att de har personlig kännedom om arbetsplatserna och att de vet eller antar att de flesta företag arbetar med värdegrundsfrågor. Till exempel att företag med en ojämn fördelning av män respektive kvinnor arbetar för och välkomnar arbetstagare av det underrepresenterade könet. Vi har dock mött elever som beskriver en hård jargong på sina APL-platser samt att det framför allt är den äldre generationen inom de mansdominerande yrkena som står för en olämplig jargong.

Sällan eller aldrig validering inom el och energi samt industriteknik

Skolinspektionens granskning visar att validering framför allt förekommer inom vård- och omsorgsutbildningar och att det som mest frekvent valideras är APL inom ramen för kursen vård- och omsorgsarbete 1. Inom utbildningar för el och energi samt industriteknik förekommer validering mycket sällan eller aldrig. Flera utbildningsanordnare uppger att elever som är aktuella för validering istället genomför den i Arbetsförmedlingens regi.

Även om en stor andel utbildningsanordnare har utarbetat rutiner och ansvarsfördelning samt modeller för arbetet med validering, så tillämpas de sällan inom ramen för el och energi samt industriteknik. I sammanhanget kan nämnas att flertalet utbildningsanordnare inte systematiskt följer upp sitt arbete med validering. Flera av dessa utbildningsanordnare hänvisar till att det inte finns ett behov av att följa upp validering eftersom så få elever är aktuella för validering.

Granskningen visar att det varierar om och hur eleverna får information om validering. En del utbildningsanordnare informerar om validering, medan andra inte gör det. Några anordnare hänvisar till att de tror, men inte säkert vet, att huvudmännen informerar eleverna om validering i samband med att de antas till utbildning.

Flertalet intervjuade elever uppger dock att de inte har fått information om vad validering är och vad den innebär.

Validering sker i alla kurser – men oftast endast i teorin

En stor andel utbildningsanordnare uppger att validering kan ske, eller i alla fall borde kunna ske, i samtliga kurser inom utbildningen. Flertalet anordnare uppger dock att de inte har genomfört validering i samtliga kurser i praktiken. Detta ska ses mot bakgrund av att validering sällan förekommer inom de granskade yrkesinriktningarna el och energi samt industriteknik.

Osäkerhet kring begreppet validering

Skolinspektionen kan i granskningen konstatera att det bland flertalet utbildningsanordnare finns en osäkerhet kring begreppet validering. ”Många pratar om validering, men få vet vad det innebär” säger exempelvis en utbildningsanordnare. Flera utbildningsanordnare nämner i sammanhanget begreppet *validerande förhållningssätt*, och menar att det är en form av individanpassning av elevernas studietakt. ”Det blir nästan som en validering”, enligt en utbildningsanordnare. Här hänvisar man till att elever kan studera i snabbare takt. Flera utbildningsanordnare säger

också att elever kan få tidigarelägga en examinering av sina kunskaper och bli betygssatta i en kurs. Skolinspektionen konstaterar att detta tillvägagångssätt inte innebär validering – istället är det exempel på en flexibel och individanpassad undervisning i enlighet med vad som enligt styrdokumenten ska erbjudas inom vuxenutbildningen.

I detta sammanhang kan vi notera att de flesta utbildningsanordnare vi mött, både i de fall de genomför validering eller tillämpar vad de kallar ett validerande förhållningssätt, uppger att det finns förutsättningar för att förkorta utbildningstiden. Motsatsen förekommer också. Skäl som anges för att inte kunna anpassa utbildningstiden genom att exempelvis förkorta den, är exempelvis att rätten till studiestöd från CSN påverkas negativt. Ett annat skäl kan vara utbildningsanordnarens upplägg av utbildningen, som innebär att eleverna måste invänta nästa kursstart om de är klara med en kurs. Detta kan innebära att eleverna får göra studieuppehåll och istället arbeta. En utbildningsanordnare uttrycker att ”vi är en del av problemet, men problemet är också kommunen och CSN, systemet är för stelt”.

Viss kompetensutveckling inom APL och validering

Granskningen visar att det bland utbildningsanordnarna är vanligt att följa upp yrkeslärarnas behov av kompetensutveckling på individnivå. Exempelvis i samband med att yrkeslärare tar eget initiativ till kompetensutveckling eller i medarbetarsamtal. Flertalet utbildningsanordnare identifierar också yrkeslärarnas behov av kompetensutveckling på systemnivå, till exempel inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet samt utifrån utbildningsföretagens omvärldsbevakning.

Det varierar dock om utbildningsanordnarna ser till att yrkeslärarna har tillräcklig kompetens för arbetet med APL och validering. Istället för att följa upp yrkeslärarnas kunskaper inom APL och validering, hänvisar utbildningsanordnarna ofta till att yrkeslärarnas tidigare erfarenheter och nuvarande kontakter med arbetsplatser ger dem tillräcklig kompetens. Detta trots att yrkeslärare i intervjuer inte sällan uppger att de saknar tillräcklig kompetens inom områdena.

Granskningen visar dock också att yrkeslärare hos flera utbildningsanordnare har genomgått Skolverkets webbaserade utbildning för APL eller validering. Exempel finns också på lärare som deltar i högskoleutbildningar som gäller arbete med APL och validering. Några huvudmän anordnar kompetensutveckling som gäller APL eller validering tillsammans med Skolverket och en del utbildningsanordnare utvecklar valideringsverktyg tillsammans med branschen.

Sällan kompetensutveckling inom värdegrund och jämställdhet

De flesta utbildningsanordnare saknar riktade kompetensutvecklingsinsatser för att se till att yrkeslärarna har tillräckliga kunskaper för att kunna utmana stereotypa uppfattningar om manligt och kvinnligt. Flertalet utbildningsanordnare inom el och energi samt industriteknik uppger att de, utöver enhetens generella likabehandlingsarbete, inte ser något behov av att ta upp frågor om stereotypa uppfattningar när det gäller könsnormer. Enligt anordnarna bemöts eleverna som individer, inte utifrån kön, och det råder nolltolerans mot kränkningar. Andra utbildningsanordnare säger att de inte arbetar systematiskt med jämställdhetsfrågor, men att de tar upp frågan om behov uppstår.

Elever som studerar vård och omsorg uppger att de anser att deras lärare har kompetens att undervisa om jämställdhets- och värdegrundsfrågor och att dessa perspektiv ofta tas upp i undervisningen, exempelvis i samband med kurser och inför elevernas APL. När det gäller elever som studerar industriteknik eller el och energi, tycker en del elever att lärarna har kompetens att prata om frågor som gäller jämställdhet och värdegrund. Sådana perspektiv tas enligt eleverna hos de allra flesta utbildningsanordnarna dock endast upp vid enstaka tillfällen, exempelvis när frågor om verksamhetens likabehandlingsplan tas upp. En del elever ger uttryck för att frågor om jämställdhet borde tas upp i samband med utbildningen och inför APL.

Utvecklingsområden

Av denna rapport framgår att de flesta av de granskade huvudmännen behöver stärka kontroll och uppföljning. Detta så att orsaker till eventuella kvalitetsbrister synliggörs och kan åtgärdas. Till exempel är uppföljningen kvantitativt inriktad på nyckeltal, men den kvalitativa uppföljningen behöver utvecklas. Huvudmännens uppföljning omfattar inte heller viktiga delar av utbildningen, till exempel utbildningsanordnarnas arbete med APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. Vidare saknas ofta en analys av redovisade nyckeltal eller identifierade kvalitetsbrister. Huvudmännen har visserligen ofta en tydlig struktur för uppföljningen, men eftersom huvudmännen inte får en heltäckande bild av verksamhetens kvalitet, saknas ett tillräckligt underlag för att vidta kvalitetshöjande åtgärder.

Av granskningen framgår också att flertalet utbildningsanordnare behöver utveckla arbetet med APL och validering. För några av verksamheterna gäller också att arbetet för att säkerställa yrkeslärares kompetens behöver utvecklas. Det är enligt Skolinspektionen sannolikt att en svag kontroll och uppföljning påverkar att det finns en svag kvalitet hos anordnarna när det gäller vissa aspekter.

För två av de granskade huvudmännen har Skolinspektionen bedömt att arbetet fungerar väl och dessa huvudmän har i sina beslut inte erhållit några utvecklingsområden. Två av huvudmännen har fått beslut med ett utvecklingsområde och övriga tolv huvudmän har fått utvecklingsområden för båda de frågeställningar som granskningen omfattar. Några återkommande förbättringsområden anges nedan.

Huvudmännens uppföljning av yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad

- Huvudmannen behöver i sin uppföljning inkludera de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med APL och validering.
- Huvudmannen behöver tydliggöra för den enskilda utbildningsanordnaren hur huvudmannens uppföljning sker och vad som ingår i uppföljningen.
- De resultat som uppföljningen visar behöver analyseras av huvudmannen.
- Uppföljningen behöver dokumenteras och ligga till grund för huvudmannens kontinuerliga arbete med att utveckla kvaliteten.

Den enskilda utbildningsanordnarens arbete för en yrkesinriktad utbildning av god kvalitet

- Huvudmannen behöver säkerställa att den enskilda utbildningsanordnarens arbete med APL och validering håller en god kvalitet.
- Huvudmannen behöver säkerställa att yrkeslärare har tillräcklig kompetens för arbetet med APL och validering samt för arbetet med jämställdhet.
- Huvudmannen behöver säkerställa att anordnaren kontinuerligt följer upp, utvärderar och utvecklar kvaliteten på arbetet med APL och validering.
- Huvudmannen behöver säkerställa att alla elever får information om möjligheten att validera utbildningen eller delar av utbildningen.

Sammantaget anser Skolinspektionen att huvudmännen behöver stärka den kvalitativa uppföljningen så att den i högre grad ger ett underlag för att bedöma verksamhetens kvalitet i praktiken. I detta är även systematiska verksamhetsbesök, såväl anmälda som oanmälda, och en kvalitativ återkoppling till utbildningsanordnaren viktiga delar.

Avslutande diskussion

Elever som går en yrkesinriktad vuxenutbildning har rätt till en utbildning av hög kvalitet som ger kunskaper och färdigheter för arbetslivet och fortsatta studier. Under senare år har yrkesutbildningen för vuxna byggts ut. Ytterligare en förändring är att den kommunala vuxenutbildningen blivit alltmer upphandlad och genomförs i entreprenadform. Antalet elever har ökat och elevgruppen är heterogen avseende kön, bakgrund och ålder. Sammantaget har många elever och nya elevgrupper fått tillgång till yrkesutbildningar som efterfrågas på arbetsmarknaden.

En förändrad målgrupp av elever med olika behov och förutsättningar kan innebära utmaningar för huvudmän och utbildningsanordnare. Skolinspektionens tidigare erfarenheter, men också andra studier, har visat att kommunernas uppföljning av vuxenutbildning på entreprenad kan variera i omfattning och kvalitet. Vidare att kvaliteten i utbildningen hos externa anordnare kan vara otillräcklig. Skolinspektionen kan, utifrån den nu aktuella kvalitetsgranskningens resultat, konstatera att riskbilden till stor del bekräftas.

Kvalitetsbrister i utbildningarna kräver en utvecklad uppföljning på huvudmannanivå

Vår granskning visar att huvudmännens uppföljning av yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad är relativt svag. Bland annat gäller det uppföljningen av de enskilda utbildningsanordnarnas arbete med främst APL och validering, men även lärarnas kompetens. Granskningen visar också att en majoritet av utbildningsanordnarna behöver utveckla kvaliteten i de utbildningar som de enskilda utbildningsanordnarna erbjuder. Främst gäller det arbetet med APL och validering, men också yrkeslärarnas kompetens. Dessa resultat understryker vikten av att ansvariga huvudmän behöver ta ett större ansvar för att följa upp utbildningarnas kvalitet. Huvudmännen behöver kunna identifiera risker och eventuella brister för att kunna vidta åtgärder på kort och lång sikt – detta för att vuxenutbildningens elever ska få den utbildning de har rätt till. Som en grund för uppföljningen behöver huvudmannen ta fram ändamålsenliga avtal och se till att dessa följs.

APL styrs inte tillräckligt utifrån regelverkets bestämmelser

En övervägande majoritet av huvudmännen följer inte i tillräcklig omfattning upp arbetet med APL i förhållande till styrdokumentens intentioner. Det kan betyda att huvudmännen inte har en tydlig bild av hur kursmålen styr utbildningen, huruvida handledare på APL-platserna har kunskap och erfarenhet för ändamålet eller om APL genomsyras av skollagstiftningens värdegrund.

Att dessa risker i realiteten föreligger visas av vår granskning. Betydande skillnader i kvalitet finns när det gäller hur utbildningsanordnarna planerar, genomför och följer upp arbetet med APL. Enskilda utbildningsanordnare har ofta begränsad tillgång till APL-platser och flera utbildningsanordnare, framför allt inom inriktningarna el och energi samt industriteknik, uppger att de inte kan ställa krav på att anlitade

handledare har genomgått handledarutbildning för uppdraget eller att de kan bestämma vilka kursmål APL ska omfatta. Detta innebär att APL anpassas till vad arbetsplatserna kan erbjuda istället för vad styrdokumenten kräver.[41]

Detta kan belysas med följande exempel. Om APL förläggs till slutet av elevernas utbildning, vilket granskningen visar är ganska vanligt, kan det innebära att APL blir mer som en praktik – istället för ett lärande inom kurser eller delar av kurser. Dessutom innebär det att eleverna redan betygssatts i utbildningens kurser och att visade kunskaper under APL inte tas med i lärarnas underlag för betygssättning.

Det finns såväl huvudmän som enskilda utbildningsanordnare som hänvisar till att detta sätt att organisera APL ger eleverna de bästa möjligheterna att få en anställning efter avslutad utbildning. Detta kan sägas innebära att man tillämpar en pragmatisk strategi, som innebär en risk för att delar av styrdokumenten åsidosätts.

Elevens rätt till validering riskeras att sättas ur spel

En övervägande majoritet av huvudmännen följer inte upp i vilken utsträckning eller med vilken kvalitet validering genomförs. Om huvudmännen inte följer upp arbetet med validering och vid behov vidtar åtgärder som säkerställer god kvalitet, finns det risk för att elevers rätt till en kvalitetssäkrad validering sätts ur spel. Det kan i sin tur innebära att utbildningstiden för elever blir onödigt lång. Ur ett arbetsmarknadsperspektiv kan det betyda att tillgång till arbetskraft inte frigörs enligt lagstiftarens intentioner.

Granskningen visar att validering sker i mycket begränsad omfattning, med undantag av validering inom yrkesområdet vård och omsorg. Det kan givetvis finnas skäl till detta, men vi kan konstatera att ingen av huvudmännen följt upp och utrett orsakerna till att det görs så få valideringar. Därmed har man som huvudman heller inte säkerställt att alla elever som har rätt till validering också erbjuds denna möjlighet.

Risk för att yrkeslärare saknar den kompetens som erfordras

När det gäller andelen legitimerade yrkeslärare visar granskningen att den är högre inom yrkesområdet vård och omsorg än inom el och energi samt industriteknik. Det förekommer också enskilda utbildningsanordnare som helt saknar legitimerade yrkeslärare i den granskade verksamheten, och att även lokalt ansvariga chefer saknar rektorsutbildning.

Huvudmännen följer upp om yrkeslärarna hos utbildningsanordnarna har legitimation eller yrkeserfarenhet och i några fall också om utbildningsanordnarna arbetar för att yrkeslärare ska utbilda sig för att erhålla legitimation. I övrigt saknas ofta en systematisk uppföljning av yrkeslärarnas kompetens. I sammanhanget ska dock framhållas att huvudmännens rektorer ofta för dialog med de enskilda utbildningsanordnarna när det gäller behov av kompetensutveckling och ibland genomför kompetenshöjande insatser. Andra huvudmän säger sig inte ha mandat att styra över de enskilda lärarnas kompetens, eftersom de inte är arbetsgivare, och hänvi-

[41] När det gäller vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser är det den kommunala rektorn som ska fatta beslut. Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning, kap 2 § 27

sar till de enskilda utbildningsanordnarnas ansvar. Sammantaget visar vår granskning att huvudmännen sällan har ett tillräckligt underlag för att kunna säkerställa att eleverna undervisas av yrkeslärare som i alla avseenden har den kompetens som erfordras.

Till detta kommer att de enskilda utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete ofta brister när det gäller att följa upp samt styra och leda yrkeslärarnas behov av kompetensutveckling. Främst gäller det kompetens inom områdena APL och validering samt arbete med värdegrunds- och jämställdhetsfrågor. Långt ifrån alla yrkeslärare som saknar legitimation, särskilt inom yrkesområdena el och energi samt industriteknik, utbildar sig för att få legitimation.

Om såväl huvudmannens uppföljning av yrkeslärarnas kompetens som de enskilda utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete brister, finns det risk för att arbetet med APL och validering inte genomförs i enlighet med gällande bestämmelser. Dessutom föreligger risk för att frågor som rör värdegrund och jämställdhet inte integreras i elevernas utbildning.

Yrkesprogramsutredningens betänkande *Välja yrke* (2015:97) framhåller vikten av utbildade yrkeslärare, inte bara för undervisning i yrkeskunskaper utan också för kompetensen att förmedla skolans värdegrund. Utredningen tar upp att elever som har gjort ett otraditionellt utbildningsval kan vara särskilt utsatta under sitt arbetsplatsförlagda lärande. En problematik är att få av yrkeslärarna arbetar med att förankra värdegrunden hos APL-handledarna.[42]

I denna granskning har vi inte undersökt arbetet med bedömning och betygssättning. Men det är svårt att bortse från de kvalitetsrisker som kan finnas, sett mot bakgrund av en relativt svag uppföljning av yrkeslärarnas kompetens och det faktum att många lärare saknar lärarutbildning.

Tänkbara förklaringar till resultatbilden

Allmänt hållna avtal

Flertalet huvudmän hänvisar till att deras uppföljningsarbete försvåras av att huvudmännens avtal med de enskilda utbildningsanordnarna inte i tillräcklig omfattning tar sikte på förväntad kvalitet hos de enskilda utbildningsanordnarna. Exempelvis omfattas inte avtalen hos flertalet huvudmän av kvalitetsaspekter som gäller APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. Att det är svårt att formulera kvalitetskrav och följa upp dessa inom välfärdssektorn är något som tas upp i en statlig utredning, *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*.[43] Vidare framhålls att till skillnad från mer tekniska verksamheter som till exempel gäller byggnation och sophämtning, där det viktiga framför allt är *vad* som görs, är det avgörande inom vård, skola och omsorg *hur* det görs.[44]

Om de löst hållna avtalen har sin grund i att huvudmännen har en stor tillit till att utbildningsanordnarna genomför en utbildning av god kvalitet eller om man helt enkelt – på grund av svaga avtal – tvingas förlita sig på de enskilda utbildningsanordnarna, kan vi inte avgöra. Vi kan dock konstatera att många huvudmän själva

---

[42] SOU 2015:97 *Välja yrke*
[43] SOU 2017:38 *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*. s. 13-16
[44] Ibid. s. 13

ser behov av att styra upp sina förfrågningsunderlag och avtal inför kommande upphandlingar.

I sammanhanget kan vi notera att Skolinspektionens tidigare granskning av kommunal vuxenutbildning har visat att huvudmän tenderar att i lägre grad fokusera på uppföljning av vuxenutbildning, jämfört med exempelvis grundskoleutbildning.[45] Vidare delegeras ofta strategiska frågor till rektorn utan vare sig stöd eller uppföljning.[46] Följden kan bli att kvalitativa aspekter som gäller utbildningen hanteras framför allt på verksamhetsnivå och av rektorn.

Detta verkar även kunna gälla kommunal yrkesinriktad vuxenutbildning på entreprenad, visar vår granskning. När det gäller vuxenutbildningen på entreprenad tilldelas den kommunala rektorn ofta en nyckelroll och ses ofta som en garant för att de enskilda utbildningsanordnarna levererar kvalitet i den utbildning de tillhandahåller. Information om viktiga kvalitetsaspekter som gäller utbildningen på entreprenad förs inte alltid vidare på ett systematiskt sätt till huvudmännen, som därmed saknar förutsättningar för att kunna identifiera risker, eventuella kvalitetsbrister och vidta åtgärder.

Forskare pekar på att i upphandlad utbildning tenderar rektorn att få funktionen VD istället för rollen som rektor.[47] Om då avtalen inte i tillräcklig grad anger vilken kvalitet som krävs, torde det vara svårt för den kommunala rektorn att styra och följa upp verksamheten utöver det som avtalet har reglerat. Bjursell et al. belyser i sin forskning att befogenhetsgränser riskerar att bli otydliga i huvudmannens förhållande till en upphandlad verksamhet. Detta illustreras genom en huvudmannaföreträdare som beskriver svårigheten att förhålla sig till de enskilda utbildningsanordnarna. Ska man som huvudman hålla sig på distans och kontrollera? Eller ska man ”blanda sig i verksamheten” och samtidigt behålla en ”rågång”? Huvudmannaföreträdaren ger vidare uttryck för att det är viktigt att tydliggöra huvudmannens och de enskilda utbildningsanordnarnas ansvar, så att inte dubbelstyrning uppstår – exempelvis genom att man som huvudmannaföreträdare går in och blir chef över lärarna.[48]

I detta sammanhang ska nämnas att både utbildningsanordnare och huvudmän i vår granskning framhåller den kommunala rektorns stöttande förhållningssätt samt kontinuerliga och närvarande ledarskap som en framgångsfaktor när det gäller kvalitetsutvecklingen av den yrkesinriktade kommunala vuxenutbildningen på entreprenad. Men det finns också huvudmän som pekar på risker med den tillitsbaserade och stöttande styrningen, genom att den riskerar att bli otydlig och att det därför finns behov av en mer affärsmässig form av uppföljning gentemot kraven i avtalen.

Skolinspektionen kan konstatera att det ena inte utesluter det andra. I rektors uppdrag enligt skollagen ingår att leda den pedagogiska verksamheten och ansvara för skolenhetens kvalitetsarbete, vilket givetvis underlättas av att avtalen innefattar viktiga kvalitetsaspekter. Men att huvudmannen har tillit till att rektor fullföljer sitt

---

[45] Skolinspektionen. *Årsrapport 2018- skillnader i skolkvalitet och strategisk styrning,* 2018, sid 6
[46] Ibid.
[47] Fejes, A. och Holmqvist, D. (2018). *Komvux som marknad*. Ingår i: Dahlstedt, M. & Fejes, A. (red.) (2018) Skolan, marknaden och framtiden. Lund: Studentlitteratur. Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015), sid 89
[48] Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning.* ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande. Rapport 1:2015. s. 77

uppdrag enligt skollagen kan inte utgöra en acceptabel förklaring till att huvudmannen inte ser till att upprätta ändamålsenliga avtal som följs upp. Detta eftersom huvudmannen ytterst har ansvaret för att säkerställa utbildningens kvalitet. Skolinspektionen menar också att stöd och tillit inte är tillräckliga styrmedel i ett system med konkurrens och en mångfald av olika utbildningsaktörer – det behövs också kontroll och uppföljning.

Den sammantagna bilden av vår granskning är att många huvudmän inte verkar ha övervägt hur uppföljningen – och som grund för detta avtalen – behöver utformas för att säkerställa en ändamålsenlig styrning av den yrkesinriktade kommunala vuxenutbildningen på entreprenad. Att detta ställer vissa ”nya” krav på huvudmännen konstateras i den i statliga utredningen, *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*.[49] Skillnaden kan sägas utgöra den mellan direkt och indirekt styrning. När verksamhet bedrivs i egen regi kan huvudmännen direkt styra verksamheten genom att formulera mål och bestämma hur dessa ska uppnås. När verksamhet överlåts på enskilda utbildningsanordnare är styrmedlen annorlunda och mer indirekta eftersom mål och andra politiska intentioner behöver omformuleras till krav och villkor i avtal.

Svårighet att analysera nyckeltal

Granskningen har visat att huvudmännen i sin uppföljning till stor del fokuserar på resultat av utbildningen där nyckeltal och statistik förväntas indikera om resultat uppfylls eller inte. Detta stämmer överens med forskning som visar att denna form av ”hård uppföljning” är ett vanligt inslag i kvalitetsarbete i vuxenutbildning och att resultaten ofta redovisas utan bearbetning eller tolkning.[50] Nyckeltalen kan exempelvis gälla elevernas betygsresultat, genomströmning i utbildningen och huruvida eleverna har en anställning efter genomgången utbildning. Dock saknas, som vi tidigare konstaterat i granskningen, ofta en analys och handlingsplan på huvudmannanivå som i tillräcklig grad tar sikte på utbildningarnas kvalitativa aspekter samt vilka utvecklingsbehov som finns och bör prioriteras, sett ur ett huvudmannaperspektiv.

Erfarenheter från många kommuner visar att just analysen av resultatindikatorer är den svåra delen i styrning och uppföljning. Detta konstateras av Sveriges Kommuner och Landsting som också beskriver att kommuner befinner sig på olika nivå när det gäller att använda redovisade nyckeltal som gäller resultat i sin styrning.[51] Att analysera betyder att resultatindikatorer ska tolkas i förhållande till uppsatta mål. Det innebär att siffror ska översättas till kunskap om ett nuläge och ge anvisning om en möjlig väg till förändring.[52] Som granskningen visar eftersöker flera huvudmän och rektorer en tydligare och mer genomarbetad analys av de resultat som redovisas till huvudmannen och att redovisningen i högre grad innehåller information om verksamhetens kvalitet.

---

[49] SOU 2017:38 *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*. s. 16

[50] Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning*. ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande. Rapport 1:2015. s. 68

[51] *Guide för planering, uppföljning/analys och åtgärder i kommunövergripande styrning. S 5.* Sveriges kommuner och landsting.

[52] Ibid.

Osäkerhet kring validering

Granskningen visar att det bland huvudmän och utbildningsanordnare finns en osäkerhet när det gäller hur uppdraget att validera elevernas kunskaper ska organiseras, tillämpas och följas upp. Både huvudmän och utbildningsanordnare ger uttryck för att styrdokumenten som gäller validering är otydliga.

Skolinspektionen värderar inte dessa utsagor men kan konstatera att vår granskning visar att endast ett fåtal huvudmän och utbildningsanordnare följer upp arbetet med validering. Detta torde kunna vara en förklaring till att det hos huvudmän och utbildningsanordnare finns en okunskap när det gäller hur validering organiseras och tillämpas samt hur många elever som omfattas av valideringen. Men också vilka effekter valideringen får för elevernas fortsatta utbildningstid.

I detta sammanhang kan nämnas att regeringen 2015 tillsatte en valideringsdelegation som har haft i uppdrag att bland annat arbeta för att etablera en samsyn på validering, dess innebörd och funktion inom utbildningsväsendet och arbetslivet. I ett delbetänkande framhåller delegationen att många kommuner saknar uppgifter om vilken validering som genomförs. Delvis förklaras detta med att många lägger ut utbildningen på entreprenad.[53]

Huvudmännen behöver säkerställa en högre kvalitet på utbildningen

Ta fram avtal som underlättar uppföljning

När huvudmännen ska utforma ett ändamålsenligt kvalitetssystem behöver de ta hänsyn till om verksamheten sker i egen regi eller om den är upphandlad på entreprenad. En förutsättning för att genomföra en ändamålsenlig uppföljning av verksamhet som är upphandlad på entreprenad är, som vi tidigare konstaterat, att man också formulerar uppföljningsbara kvalitetskrav i de avtal som reglerar verksamheten. När huvudmän väljer att upphandla en välfärdstjänst som exempelvis utbildning, följer en skyldighet att utforma förfrågningsunderlag och avtal så att verksamheten hos de enskilda utbildningsanordnarna bedrivs enligt huvudmannens kvalitetskrav. Huvudmännen har således ett ansvar för att ställa tillräckliga och relevanta krav i avtalen med de privata utförarna.

Vår granskning visar att huvudmännens avtal i högre grad behöver innehålla kvalitetsaspekter som gäller APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. Dock är det ingen enkel uppgift att tydliggöra kvalitetskrav i välfärdstjänster eller att följa upp verksamhetens kvalitet.[54] Viss vägledning ges genom Sveriges Kommuner och Landsting som framhåller att formulering av kvalitetskrav i förfrågningsunderlag och avtal med fördel kan göras parallellt med att huvudmännen tar ställning till och formulerar hur kraven som ställs i avtalen ska följas upp.[55]

---

[53] SOU 2017:18*. En nationell strategi för validering. Delbetänkande av Validerings-delegationen 2015–2019*.s 54f

[54] SOU 2017:38 *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*. s. 13

[55]Kvalitetssäkrad välfärd-*Att följa upp verksamhet*. S. 12. Sveriges Kommuner och Landsting (2012)

Följ upp att avtalen efterlevs

Huvudmännen behöver i sina avtal med utbildningsanordnare ställa kvalitetskrav som är relevanta för verksamheten och som utgår från lagar och föreskrifter och huvudmannens eventuella egna definierade kvalitetskrav. Sådana avtal möjliggör för huvudmännen att genom uppföljning och styrning se till att utbildningarna genomförs med förväntad kvalitet av de enskilda utbildningsanordnarna.

För att uppföljningen ska ta sikte på relevanta kvalitetsaspekter och för att den inte ska bli för omfattande och kostsam, rekommenderar exempelvis Sveriges Kommuner och Landsting att en riskanalys genomförs. Om en riskanalys görs utifrån de krav som ställs på en verksamhet, kan man identifiera vilka krav som bör följas upp mer noggrant och vilka som kan innebära en mer sporadisk uppföljning.[56]

Utöka kvalitativa analyser och underlag för detta

För att de resultat som samlas i uppföljningen ska bli användbara för huvudmannen, behöver de tolkas och analyseras i förhållande till uppsatta mål och ställda kvalitetskrav – detta i syfte att skapa en förståelse för vad resultaten står för och på vilket sätt förbättringar kan ske.[57] En bedömning behöver också göras om uppställda kvalitetskrav och mål i de upphandlade verksamheterna har uppfyllts och i så fall i vilken grad.

Som framgår av denna granskning använder huvudmännen i stor omfattning resultatindikationer och nyckeltal i sin uppföljning. Dessa kan visserligen belysa vissa aspekter av kvalitet men innebär också en betydande begränsning, genom att de inte ger en helhetsbild av verksamhetens kvalitet utifrån uppställda krav och mål.[58] De svårigheter som finns när det gäller att analysera kvantitativa kvalitetsmått blir mer hanterbara när uppföljningen kompletteras med kvalitativa metoder för uppföljning. De kvantitativa måtten kommer då att inrymmas i en vidare kontext, vilket underlättar analysarbetet.[59] Exempelvis kan information från uppföljning som innefattar besök och observationer i verksamheterna ge en fördjupad och mer nyanserad bild av kvaliteten.[60]

Entreprenadformen behöver uppmärksammas

Huvudmännens uppföljning är oftast inte tillräckligt anpassad och utformad för ändamålet att styra och säkerställa kvaliteten i den yrkesinriktade kommunala vuxenutbildningen på entreprenad. Vissa relevanta kvalitetsaspekter beaktas inte, exempelvis avseende APL, validering och yrkeslärarnas kompetens. De nyckeltal och den statistik som huvudmännen samlar in analyseras sällan. Skolinspektionen vill i sammanhanget nämna att denna slutsats inte innebär att huvudmannens uppföljning av vuxenutbildning i egen regi utgör en garant för en ändamålsenlig uppföljning,

---

[56] En riskanalys innebär att identifiera händelser/företeelser som kan utgöra en risk eller risk för att det inte blir som avsett samt att värdera riskernas sannolikhet och konsekvens och därefter besluta om åtgärder för att begränsa riskerna.

[57] Kvalitetssäkrad välfärd-*Att följa upp verksamhet*. S 19. Sveriges Kommuner och Landsting (2012)

[58] Kvalitetssäkrad välfärd-Att följa upp verksamhet. S 14. Sveriges Kommuner och Landsting (2012)

[59] SOU 2017:38 *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning*. s. 238

[60] Kvalitetssäkrad välfärd-*Att följa upp verksamhet*, s 14

Som vi tidigare nämnt visar flera av Skolinspektionens granskningar att uppföljningen av vuxenutbildningen generellt behöver utvecklas.

Trots att det hos majoriteten av huvudmännen finns ett övergripande system för kontinuerlig uppföljning av utbildningen hos enskilda utbildningsanordnare, kan Skolinspektionen sammantaget konstatera att huvudmännen genom platsbesök och övrig uppföljning ofta inte lyckas synliggöra kvaliteten i den upphandlade verksamheten i tillräcklig omfattning. Detta gäller de granskade områdena APL, validering och yrkeslärarnas kompetens, men också exempelvis hur undervisningen bedrivs. Det kan därför hos huvudmännen finnas behov av att se över och utveckla metoder och tillvägagångsätt för att bättre fånga, bedöma och återkoppla kvaliteten i den upphandlade verksamheten.

Den kommunala rektorn ges ofta en nyckelroll som huvudmannens garant för kvaliteten hos de enskilda utbildningsanordnarna. Detta kan i bästa fall innebära att information delges överordnade nivåer i huvudmannens styrkedja. Men vår granskning visar att information om identifierade brister och behov av eventuella åtgärder tenderar att stanna på den kommunala rektorsnivån.

Med dessa svaga länkar i huvudmannens uppföljning följer svårigheter att identifiera kvalitetsbrister i verksamheterna och därmed risk för att adekvata åtgärder inte vidtas av huvudmannen. Vidare att en diskrepans uppstår mellan styrdokumenten och de förutsättningar som eleverna i realiteten ges, exempelvis vad gäller APL, validering och yrkeslärarnas kompetens.

Skolinspektionen kan utifrån granskningens resultat också konstatera att dessa risker i realiteten föreligger. Kvaliteten varierar i de utbildningar som de enskilda utbildningsanordnarna erbjuder. Brister har framför allt identifierats när det gäller arbetet med APL och validering, men också yrkeslärarnas kompetens. Granskningen visar också att det i vissa avseenden finns en diskrepans mellan styrdokumenten och de enskilda utbildningsanordnarnas faktiska genomförande av utbildningen.

Detta behöver beaktas sett ur både ett elevperspektiv och ett samhällsperspektiv. Elevernas studiesituation kan påverkas negativt, men på sikt också deras förutsättningar att utöva ett yrke. Arbetsmarknadsprognoser pekar på en fortsatt stor efterfrågan på personer med gymnasial yrkesutbildning, inte minst inom vård och omsorg samt teknikområdet. Detta talar för att fler kan komma att studera inom vuxenutbildningen framöver.

Därför behöver ansvariga huvudmän ta ett betydligt större ansvar för kvaliteten i de utbildningar som erbjuds genom enskilda utbildningsanordnare. För att kunna ta detta ansvar behöver huvudmännen utveckla arbetet med uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet. Och med detta som grund vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på entreprenad utformas i enlighet med styrdokumenten – och så att utbildningen motsvarar elevernas och arbetsmarknadens behov.

Bilaga 1 Granskningens genomförande och metod

Granskningsobjekt i denna kvalitetsgranskning har varit kommunala huvudmän för yrkesinriktad vuxenutbildning på entreprenad. Skolinspektionen har besökt 16 kommunala huvudmän och för varje huvudman en eller flera enskilda utbildningsanordnare, som anlitas av respektive huvudman. Sammantaget är det 18 olika enskilda utbildningsanordnare som ingått i granskningen. För några av utbildningsanordnarna gäller att de ingått i granskningen i mer än en kommun.

Granskningen avgränsas till utbildningar inom tre yrkesinriktningar: vård och omsorg; industriteknik samt el och energi. Eftersom yrkesutbildningar i hög grad är könssegregerade har utbildningsinriktningar med olika könsdominans ingått i granskningen. Närmare 80 procent av eleverna på vård- och omsorgsutbildningarna är kvinnor, till skillnad mot utbildningarna för industriteknik samt el och energi där ett motsatt förhållande råder, alltså med en majoritet manliga elever. Valet av yrkesinriktningar motiveras också utifrån att arbetsmarknadsprognoser pekar på en fortsatt stor efterfrågan på gymnasieutbildade personer inom dessa områden, vilket talar för att många kan komma att studera inom dessa inriktningar framöver.[61] Vidare är vård och omsorg den överlägset vanligaste inriktningen inom yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå och berör därmed en mycket stor andel elever.[62]

Vidare har granskningen haft ett särskilt fokus på APL och validering samt yrkeslärarnas kompetens – både vad gäller utbildningsanordnarnas arbete och huvudmannens uppföljning.

Varje kommun besöktes under två till fyra dagar, beroende på antal utbildningsanordnare som ingick i granskningen. Besöken genomfördes under perioden april 2019 till augusti 2019. Vid varje besök genomförde två inspektörer tillsammans intervjuer med en grupp elever, berörda yrkeslärare, ansvarig för APL, ansvarig för validering, ansvarig chef för verksamheten hos enskild utbildningsanordnare samt rektor och representant för huvudmannen. För att säkerställa likvärdighet i genomförandet av besöken har gemensamma intervjuguider utformats. Dessa användes vid samtliga besök. Intervjuguiderna har utarbetats med utgångspunkt från gällande styrdokument och mot bakgrund av den riskbild som Skolinspektionen kan konstatera föreligger (se *Inledning*).

Skolinspektionen har inför besöken tagit del av relevant information/dokumentation gällande bland annat huvudmannens uppföljning av utbildningen som huvudmannen genomfört hos de i granskningen utvalda enskilda utbildningsanordnarna. Vi har också tagit del av de avtal som upprättats mellan huvudmannen och de i granskningen utvalda enskilda utbildningsanordnarna avseende yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning samt det eventuella förfrågningsunderlag som legat till grund för detta avtal. Vidare har informationsinhämtningen också bestått i att huvudmän och rektorer inför våra besök skriftligt besvarat ett antal frågeställningar.

---

[61] SCB (2017). Trender och Prognoser 2017 – befolkningen, utbildningen, arbetsmarknaden med sikte på år 2035.

[62] Skolverket (2018). Regionalt yrkesvux. Uppföljning 2017.

För varje besökt huvudman med utbildningsanordnare har Skolinspektionen redovisat iakttagelser, bedömningar samt identifierade utvecklingsområden i ett beslut riktat till huvudmannen. Som stöd i bedömningarna har inspektörerna använt sig av en bedömningsmatris samt ett författningsstöd. En fördjupad analys av den insamlade empirin från alla granskade huvudmän och verksamheter har utgjort underlag för de övergripande granskningsresultat som presenteras i denna rapport.

Bilaga 2 Rättslig reglering

Skollag, förordning och läroplan

Den kommunala vuxenutbildningen regleras genom skollagen, förordningen om vuxenutbildning samt genom läroplanen för vuxenutbildningen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs på grundläggande nivå, gymnasial nivå och som svenska för invandrare.[63]

Målet med den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.[64] Syftet med kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå är att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge.[65] Behörig att undervisa i kommunal vuxenutbildning är den som är behörig att undervisa på motsvarande nivå och i motsvarande ämne i grund- eller gymnasieskolan.[66]

Utbildningen på kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå skiljer sig från gymnasieskolans. En avgörande skillnad är att det inom vuxenutbildningen saknas nationella program och läsår. Tanken är att varje utbildning ska anpassas efter respektive elev i form av kurser som eleven behöver för att utveckla sin kunskap och kompetens.[67]

Statliga satsningar på yrkesinriktad vuxenutbildning

Den 1 januari 2017 infördes en modell för statsbidrag för en regionaliserad yrkesutbildning för vuxna, så kallat regionalt yrkesvux.[68] Regionalt yrkesvux ersätter tidigare statsbidrag till yrkesvux och lärlingsvux och är tänkt att i högre grad möta arbetsmarknadens kompetensbehov och nyanländas behov av yrkesutbildning på gymnasial nivå. Regionalt yrkesvux ska erbjuda enstaka kurser, men också sammanhållna yrkesutbildningar.[69] Villkor för statsbidraget är att minst tre kommuner samverkar och att utbildningsutbudet planeras efter samråd med Arbetsförmedlingen och regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Kommunerna ska också finansiera motsvarande utbildning av minst samma omfattning som det utgår statsbidrag för.[70]

---

[63] 20 kap. 3 § skollagen
[64] 20 kap. 2 § skollagen
[65] 20 kap. 4 § skollagen
[66] Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare, 2 kap. 31 §. Detta gäller dock inte behörighet att undervisa i årskurserna 7 och 8 enligt 10 §.
[67] 20 kap. 5 § skollagen, Prop. (2014/15:85) *Ökad individanpassning – en effektivare sfi och vuxenutbildning* s. 29-37

Begreppsförklaringar

Rektor inom vuxenutbildning

Benämningen rektor inom kommunal vuxenutbildning kan avse en rektor inom olika verksamheter. Det kan till exempel avse rektor för vuxenutbildning inom kommunens regi och/eller rektor för utbildning som drivs av enskild utbildningsanordnare, men där rektorn är anställd av kommunen. I det fall en enskild utbildningsanordnare har betygsrätt kan benämningen också avse en rektor som verkar inom den upphandlade verksamheten. I rektors ansvar ingår bland annat att leda och samordna det pedagogiska arbetet. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att utbildningen organiseras så att den så långt som möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser. Hänsyn ska tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå.[71]

Arbetsplatsförlagt lärande

I förordningen om vuxenutbildning görs följande definition av arbetsplatsförlagt lärande; lärande i en utbildning som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.[72]

Inom vuxenutbildningen är omfattningen av APL reglerat i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (2016:937) (regionalt yrkesvux). Där framgår det att APL ska förekomma i alla sammanhållna yrkesutbildningar inom regionalt yrkesvux. Omfattningen ska för varje elev vara minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen eller av den del av utbildningen som inte har validerats.[73]

I förordningen om vuxenutbildning finns ytterligare bestämmelser om huvudmannens ansvar för att skaffa platser och för att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen, att fatta beslut om vilka kurser som förläggs till en arbetsplats och att eleven ska ha tillgång till en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.[74]

Validering av kunskaper och kompetens

Skollagen reglerar att en elev i kommunal vuxenutbildning kan få sina kunskaper och sin kompetens validerade.[75] Validering innebär att en persons kunskaper och kompetenser kartläggs och bedöms på ett strukturerat sätt, inför studier eller arbete. Detta oavsett hur, var eller när kunskaperna eller kompetensen förvärvats.[76] Validering kan användas för att anpassa eller förkorta en utbildning. Den elev som fått sina kunskaper och kompetens validerade ska ha möjlighet att få dessa dokumenterade skriftligt.[77] Rektorn ska verka för att valideringen sker i enlighet med lag

---

[71] 2 kap. 9 § skollagen och Läroplan för vuxenutbildningen (rev. 2017), avsnitt 2.4 Rektorns ansvar
[72] 2 kap. 26 § förordningen om vuxenutbildning
[73] 5 § förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning
[74] 2 kap. 27-28 § förordningen om vuxenutbildning
[75] 20 kap. 42 § skollagen
[76] 20 kap. 42 § skollagen
[77] 20 kap. 43 § skollagen

och andra författningar.[78] Validering ska i likhet med alla andra verksamheter omfattas av systematiskt kvalitetsarbete. I förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) anges att validering får ske inom ramen för alla kurser och ska utgå från elevens förutsättningar och behov. Vidare anges att en elev som har genomgått validering för en del av en kurs inte behöver delta i undervisningen när det gäller den delen av kursen.[79]

I förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (2016:937) regleras att huvudmännen ska erbjuda elever med behov av validering sådan inom ramen för utbildningarna som finansieras av statsbidraget.[80]

Lärares kompetens

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.[81] Lärare som saknar legitimation får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning om läraren ska undervisa i ett yrkesämne. Detta under förutsättning att det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens att undervisa i det aktuella ämnet eller kursen och att det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.[82]

Huvudmannen ska se till att personalen ges möjlighet till kompetensutveckling. Vidare ska huvudmannen se till att lärare och annan personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.[83]

Arbete med jämställdhet

Ett nationellt mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.[84] Läroplanen för vuxenutbildningen anger att vuxenutbildningen aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som kan uppfattas som kvinnligt och manligt.[85] Vidare ska läraren se till att undervisningen till innehåll och utformning präglas av ett jämställdhetsperspektiv.[86]

---

[78] 20 kap. 42 § skollagen
[79] 2 kap. 8 § förordning om vuxenutbildning (2011:1108)
[80] 20 §§ förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning
[81] 2 kap. 13 § skollagen
[82] 2 kap. 20 § skollagen
[83] 2 kap. 34 § skollagen
[84] Makt, mål och myndighet – *feministisk politik för en jämställd framtid* (skr. 2016/17:10).
[85] Läroplan för vuxenutbildningen (rev. 2017), avsnitt 1. *Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund*
[86] Läroplan för vuxenutbildningen (rev. 2017), avsnitt 2.1 *Riktlinjer*

Bilaga 3 Granskade huvudmän och utbildningsanordnare

Huvudman	Utbildningsanordnare samt yrkesinriktning EE=el och energi, VO=vård och omsorg, IN=industriteknik
MALMÖ	Lernia Utbildning – EE
STOCKHOLM	Jensen – EE OLU Omsorgslyftet Utbildningar - VO Lärgården – VO
NACKA	Niketo AB - EE Jensen – EE
UPPSALA	Lernia Utbildning – EE KompetensUtvecklingsInstitutet
LUND	Movant - EE MoA Lärcentrum - VO
ÖREBRO	Nercia – EE Education Group - IN
UMEÅ	Astar – EE
LINKÖPING	Hermods – VO
VÄSTERÅS	Astar- EE Institute af Lärande - VO
JÖNKÖPING	Movant - EE Veldi - IN MoA Lärcentrum - VO
NORRKÖPING	Montico – IN
SKELLEFTEÅ	Astar – IN
VARBERG	Astar – EE Movant - IN Hermods VO
KRISTIANSTAD	Hermods – EE
FALUN	Yrkesakademin – IN Svensk vård och kompetensutveckling - VO Kompetensutvecklingsinsitutet -VO
SÖDERTÄLJE	Astar – EE Lernia Utbildning - IN

Bilaga 4 Referensgrupp

I den externa referensgruppen har ingått följande personer:

- Professor Per Andersson, Linköpings universitet
- Undervisningsråd Simon Husberg, Skolverket

Referenser

Bjursell, C., Chaib, C., Falkner C. och Ludvigsson, A. (2015). *Kvalitetsarbete i vuxenutbildning*. ENCELL – Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande. Rapport 1:2015

Dir. 2016:76 Kommittédirektiv – *Bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner.*

Fejes, A. och Holmqvist, D. (2018). *Komvux som marknad*. Ingår i: Dahlstedt, M. & Fejes, A. (red) (2018) *Skolan, marknaden och framtiden*. Lund: Studentlitteratur.

Håkansson, J. och Sundberg, D. (2012). *Utmärkt undervisning – förutsättning för framgångsrika skolor*. Stockholm: Natur & kultur.

IFAU (2013) *”Vara med i gänget?” – Yrkessocialisation och genus i två gymnasieprogram*. Rapport 2013:23.

Jarl, M., Blossing, U., och Andersson, K. (2017) *Att organisera för skolframgång – Strategier för en likvärdig skola*. Stockholm: Natur & kultur.

Läroplan för vuxenutbildningen (reviderad 2017)

Norrköping kommunrevisionen (2013). *Granskning av arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden avseende styrning och uppföljning av externa aktörer samt klagomålshantering 2013.*

Prop. 2014/15:85. *Ökad individanpassning – en effektivare SFI och vuxenutbildning.*

Prop. 2017/18:1. *Budgetpropositionen för 2018.*

Skollagen (2010:800 2010)

Förordning om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (2011:326)

Förordning om vuxenutbildning.(2011:1108)

Förordning om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning(2016:937)

Skolinspektionen (2009). *Ingen aning utan uppföljning – Hur 20 kommuner följer upp sin vuxenutbildning*.

Skolinspektionen (2012). *Grundläggande vuxenutbildning – En granskning av uppföljning och anpassning av utbildningen.*

Skolinspektionen (2013). *Arbetsplatsförlagt lärande – Lärlingsutbildningen för vuxna.*

Skolinspektionen (2013). *Fördjupad tillsyn på yrkesprogram.*

Skolinspektionen (2014). *Undervisning på yrkesprogrammen.*

Skolinspektionen (2015). *Distansutbildning vid kommunal vuxenutbildning.*

Skolinspektionen (2016). *Handlingsplan för jämställdhetsintegrering på Skolinspektionen 2016-2018* (dnr:09-2015:7476).

Skolinspektionen (2016). *Utbildningsanordnare med betygsrätt.*

Skolinspektionen (2016). *Lärarstöd och arbetsformer i gymnasieskolans yrkesprogram.*

Skolinspektionen (2018). Regelbunden tillsyn, huvudmannatillsyn, vuxenutbildning.

Skolinspektionen (2018) *Årsrapport 2018 – skillnader i skolkvalitet och strategisk styrning.*

Skolverket (2012). *Validering inom vuxenutbildning*.

Skolverket (2014). *Delredovisning av uppdrag om karriärvägar för lärare*. Dnr 2013:261

Skolverket (2016) *Det arbetsplatsförlagda lärandet på gymnasieskolans yrkesprogram. Nationell kartläggning och analys av apl-verksamheten utifrån yrkeslärarnas perspektiv.*

Skolverket (2017). *Lägesbedömning 2017*.

Skolverket (2017). *Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning läsåret 2016/17.*

Skolverket (2018). *Regionalt yrkesvux. Uppföljning 2017*.

Skolverket (2018). *Elever, kursdeltagare och studieresultat i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning år 2017*.

SOU 2015:97. *Välja yrke. Slutbetänkande av Yrkesprogramsutredningen*.

SOU 2017:18. *En nationell strategi för validering. Delbetänkande av Valideringsdelegationen 2015–2019*.

SOU 2017:38. *Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning. Betänkande av Välfärdsutredningen*.

SOU 2018:71. *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden. Slutbetänkande av Komvuxutredningen*.

Statistiska centralbyrån (2017). *Trender och Prognoser 2017 – befolkningen, utbildningen, arbetsmarknaden med sikte på år 2035*.

Sveriges Kommuner och Landsting (2018) *Utbud, söktryck och samverkan i yrkesvux. Kommunenkät om regionalt yrkesvux 2018*.

Sveriges Kommuner och Landsting. *Guide för planering, uppföljning/analys och åtgärder i kommunövergripande styrning*.

Sveriges Kommuner och Landsting (2012) *Kvalitetssäkrad välfärd – Att följa upp verksamhet.*

Internetkällor

Skolverkets webbplats: https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/stats-bidrag-for-yrkesvux-2018

Skolverkets webbplats: https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbild-ningen/komvux-gymnasial/laroplan-for-vux-och-amnesplaner-for-komvux-gymn-asial/yrkespaket-for-komvux-gymnasial

Skolverkets webbplats: https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik

Skolverkets webbplats: https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organi-sera-skolan/forbereda-elever-for-studier-och-arbetsliv/sa-kan-huvudman-och-rek-tor-organisera-arbetsplatsforlagt-larande-apl

§ 33 Dnr: ÖFN.2025.16

Äskande om utökning tjänst

Beslut

Överförmyndarnämnden GGVV beslutar
att ställa sig bakom äskandet och överlämna ärendet vidare till kommunernas kommunstyrelser.

Ärendebeskrivning

Äskande om utökning av tjänst i form av en administrativ tjänst. Tjänsten ska möjliggöra ett mer effektivt och rättssäkert arbete för handläggarna och driva ett utvecklingsarbete framåt i samtid som att minska arbetsbördan.

Förslag till beslut

Överförmyndarenheten föreslår Överförmyndarnämnden besluta **att** ställa sig bakom äskandet och överlämna ärendet vidare till kommunernas kommunstyrelser.

Beslut skickas till: Kommunstyrelse

Kommunledningsförvaltningen
Överförmyndarenheten
Elma Travancic, Enhetschef
Telefon: 0370-37 71 05 (direkt)
E-post: elma.travancic@varnamo.se

Äskande av utökning av tjänst, administratör

Överförmyndarenheten består idag av fem heltidsanställda handläggare samt en verksamhetsansvarig enhetschef där större delen av tjänsten är tänkt att gå åt att göra andra göromål än klassisk handläggning. Enheten kommer från 17 juni att vara vakant avseende en handläggartjänst för vilken rekrytering är påbörjad.

GGVV:s överförmyndarenhet har under ett antal år upplevt ett högt tryck i antalet ärenden. Det höga trycket föranleds inte av någon enskild specifik händelse och därför är enhetens bedömning att ärendemängden kommer att ligga stabil under överskådlig framtid. Vid en jämförelse med landets övriga kommuner är rikssnittet för det antal pågående ärende en handläggare hanterar 148 stycken.[1] För handläggare vid överförmyndarenheten i GGVV är samma siffra 205 ärenden per handläggare för år 2025, totalt 1025 ärenden. Jämför vi med kommuner i Jönköpings län kan det konstateras att kontoret för Jönköping, Mullsjö och Habo har en ärendefördelning på 235 ärenden per handläggare, totalt 8,3 tjänster samt 1954 ärenden avseende 2025. På kontoret för Vetlanda, Nässjö, Sävsjö, Eksjö, Aneby samt numera Tranås finnes en ärendefördelning på 147,5 ärenden per handläggare, totalt 12 tjänster samt 1770 ärenden avseende 2025.

Nedan följer en jämförelse med kommuner i vår närhet enligt den senast tillgängliga statistiken från länsstyrelsen avseende år 2023:

[1] Avser inrapporterad statistik till Länsstyrelsen för år 2023.

Jämförelse antal ärende per handläggare i vår närhet, 2023

Kommun	Antal tjänster	Antal ärenden	Ärende/handläggare
GGVV	5	1050	210
Halmstad, Hylte, Laholm, Båstad	12	1741	145
Ljungby, Älmhult, Markaryd	6	769	128
Vetlanda, Nässjö, Eksjö, Sävsjö, Aneby	10	1252	125
Tranås	2	283	141
Jönköping, Mullsjö, Habo	6,3	1954	310
Växjö, Alvesta, Lessebo, Tingsryd	9	1665	185

Överförmyndarenhetens arbete är mångsidigt och verksamheten kräver stor noggrannhet. Rättssäkerheten i handläggningen är viktig för att den enskilde medborgaren inte ska riskera att drabbas av rättsförluster. För att kunna utföra ett effektivt och rättssäkert arbete krävs att arbetsbördan för den enskilde handläggaren är sådan att varje enskilt ärende kan bedömas likvärdigt.

Utöver de pågående ärenden som ständigt är aktuella, så som samtycken, byten, granskning av redovisningar mm, så läggs en stor del av handläggares tid på att utreda inkommande ansökningar och anmälningar om ställföreträdarskap, så kallade under utredning ärenden. Detta är en hantering som inte alltid genererar ett stadigvarande ärende men där tiden som tas i anspråk för utredningen är densamma som för de ärenden som resulterar i beslut om förordnanden. Överförmyndarenheten kan här konstatera att det skett en stor ökning av ärenden de senaste två åren. För en tydligare överblick presenteras följande statistik:

2023

Månad	Under utredning
Januari	35
Februari	46
Mars	46
April	50
November	73
December	73

2024

Månad	Under utredning
Januari	73
Februari	67
Mars	70
April	66
November	66
December	49[2]

2025

Månad	Under utredning
Januari	49[3]
Februari	65
Mars	82
April	79

Med hjälp av den utökade handläggartjänsten som beslutades om 2022 har verksamheten fått möjlighet att påbörja det utvecklingsarbete som tidigare fått stå tillbaka till följd av kravet att klara den absoluta kärnverksamheten. Den gemensamma överförmyndarnämnden tog under 2023 beslut om att utvecklingsarbetet skulle aktualiseras och arbetet har förlagts på respektive handläggare med en övergripande planering och ledning av verksamhetsansvarig enhetschef. I praktiken innebär det att förväntningarna på respektive handläggare är att klara av kärnverksamheten (dvs. utredning, tillsyn och granskning), utvecklingsarbetet, samtliga administrativa arbetsuppgifter samt rekrytering och utbildning av ställföreträdare.

[2] Siffran stämmer inte överens med verkligt antal då man pga. hög arbetsbelastning missat att lägga in ärenden under utredning.
[3] Se punkt 3 ovan.

Överförmyndarverksamheten står inför ett ökat krav på administration då lagstiftaren önskar mer delaktighet för den som har ställföreträdare. I praktiken innebär detta bland annat mer arbete med information ut från enheten samt ökade krav på utbildningsinsatser. Den genomförda inspektionen av länsstyrelsen för 2024 fastställer i inspektionsprotokollet tydligare krav på administrationshanteringen då de administrativa uppgifter vi tidigare ”kommit undan med” att inte verkställa nu belastas med kritik från länsstyrelsen vilket innebär att nämnden behöver säkerställa att verksamheten framledes verkställer arbetsuppgifterna.

Vad kritiken från länsstyrelsen däremot innebär i praktiken, genom att vi nu aktivt behöver fokusera mer på administrativa uppgifter, är att handläggarna inte har utrymme i sina tjänster att klara av allt som åläggs dom. Verksamheten konstaterar att vi inte kan begränsa kärnverksamheten då det innebär en risk för den enskilde medborgaren att drabbas av rättsförluster. Vidare kan vi inte heller begränsa de administrativa arbetsuppgifterna då även de riskerar att utsätta den enskilde medborgaren för rättsförluster. Vi kan heller inte längre begränsa administrationen på grund av den kritik som framförts av länsstyrelsen. Verksamheten hade även blivit lidande om begränsningar skedde i utvecklingsarbetet som efter många år kunnat aktualiseras. Genom att begränsa utvecklingsarbetet, till exempel digitaliseringen, kan det bland annat medföra att vi får svårt att locka intresserade medborgare att ta uppdrag som ställföreträdare eftersom man är van i kontakter med andra myndigheter vid snabb och digital kommunikation. Att hitta nya ideella krafter att använda i ärenden är ett av överförmyndarens viktigaste uppdrag vilket bland annat gör att man slipper ta in dyra externa lösningar i form av bolag.

Den sammantagna bedömningen är att enheten behöver utöka den personalstyrka som finns idag för att kunna utföra ett effektivt och rättssäkert arbete. För att lyckas med det krävs det att arbetsbördan för den enskilde handläggaren är sådan att varje enskilt ärende kan hanteras likvärdigt samtidigt som verksamheten möjliggörs att fortsätta

med det aktualiserade utvecklingsarbetet vilket haft positiva effekter på verksamheten. Verksamheten har under flera år haft svårt att klara av målen gällande tidsramarna för granskning av årsräkningar och sluträkningar. Även andra uppgifter i verksamheten har kommit efter då prioriteringar varit nödvändiga för att hantera löpande arbete. Det är inte hållbart att under lång tid prioritera bort arbetsuppgifter som ska utföras då det även saknas resurser att ta igen dessa. En sådan hantering riskerar påföljder för såväl medarbetares hälsa som för utdragna handläggningstider vilket ytterst påverkar även huvudmän och ställföreträdare. Enheten önskar utöka med en administrativ tjänst på 100% vars uppgift blir att frigöra tid hos handläggare för huvudsakliga utrednings- samt utvecklingsarbetet.

Överförmyndarenheten äskar därför:
Extra anslag från 2026 på 580 tkr för den administrativa tjänsten.
Det extra anslaget skulle årligen från 2026 fördelas enligt gällande modell:
Värnamo (39%) 226 000 kr
Gislaved (34%) 197 000 kr
Vaggeryd (16%) 93 000 kr
Gnosjö (11%) 64 000 kr

Medellönen för en administrativ tjänst (baserat på administrativa tjänster inom socialtjänsten vars arbetsuppgifter är likvärdiga en administratör i överförmyndarverksamhet) är nationellt 32 500 kr, en total kostnad på 582 612 kronor. Enhetens äskande på 580 tkr innebär att resterande del ryms inom befintlig ram.

Elma Travancic
Enhetschef Överförmyndarenheten

Ung Drive deltagaravgift

Ärendebeskrivning

Ung Drive är ett entreprenörskapsprogram för unga som vill testa på att starta och driva ett eget företag under sommarlovet. Programmet erbjuder utbildning, coachning och startkapital så att deltagarna – som kallas "ungdomsentreprenörer" – kan utveckla en affärsidé och sälja sina produkter eller tjänster på riktigt.

Det är ett väldigt stort söktryck (44 st) till de för Värnamo tilldelade 8 platserna. Regionen betalar hälften upp till 12 platser. För ytterligare 16 000 kr kan 4 deltagare driva sommarföretag.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anvisa 16 000 kr för utökning av antalet platser i Ung Drive med ytterligare 4 platser samt

att finansiering sker ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov

Ulf Svensson
Kommundirektör

Ansökan evenemangsbidrag 2025 Ung Drive

Ärendebeskrivning

I UngDrive Academy får ungdomar mellan 15 och 18 år hjälp att starta ett eget företag och tjäna egna pengar på sommarlovet. UngDrive Masters är Sveriges största läger för unga företagare. En tre dagar lång, oförglömlig weekend i Gnosjöregionen fylld av socialt umgänge, inspiration, nätverkande och tävlingen SM för sommarföretagare.

Arrangören för arrangemanget, UngDrive ideell förening, har inkommit med en ansökan om 75 000 kr motsvarande Guldpartnerskap under UngDrive Masters - SM för sommarföretagare. I detta inkluderas även evenemang för allmänheten under UngDrive Academy i Värnamo 2025.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att avsätta 60 000 kr till evenemanget UngDrive Academy och UngDrive Masters för arrangemang och marknadsföring, samt

att 60 000 kr finansieras ur kommunstyrelsens medel för evenemang och mindre sponsring för föreningar.

Karin Fritz
Teamledare destinationsenheten

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

UngDrive Masters lockar ungdomar från hela Sverige till Gnosjöregionen där de får uppleva en fantastisk helg med fokus på entreprenörskap.

Evenemanget sätter Värnamo och Gnosjöregionen på kartan genom många besökare, medial uppmärksamhet, en positiv anda och goda möjligheter för kommunen att synas i marknadsföringen, både inför och under evenemanget.

UngDrive Academy och UngDrive Masters bidrar till sysselsättning för ungdomar, innovation och nytänkande samt förstärker Värnamo kommuns varumärke som en progressiv och ungdomsvänlig stad, vilket skapar attraktivitet.

Kommunledningsförvaltningen
Kansli- och hållbar utveckling
Karin Fritz, teamledare destinationsenheten
Telefon: 0370-37 72 02 (direkt)
E-post: karin.fritz@varnamo.se

UngDrive ideell förening
Stefan Falk Boman

Beslut om evenemangsbidrag

Ansökan om evenemangsbidrag för UngDrive Academy i Värnamo 2025 och UngDrive Masters – SM för sommarföretagare, 26-28 september 2025

Ansökan om bidrag för UngDrive Academy och UngDrive Masters inkom 2025-03-20. UngDrive ideell förening ansöker om 75 000 kr i bidrag.

UngDrive ideell förenings ansökan uppfyller de kriterier som finns beskrivna i policyn för evenemangsstöd och sponsring.

Motivering: UngDrive Masters lockar ungdomar från hela Sverige till Gnosjöregionen där de får uppleva en fantastisk helg med fokus på entreprenörskap. Evenemanget sätter Värnamo och Gnosjöregionen på kartan genom många besökare, medial uppmärksamhet, en positiv anda och goda möjligheter för kommunen att synas i marknadsföringen, både inför och under evenemanget. Evenemanget bidrar till sysselsättning för ungdomar, innovation och nytänkande samt förstärker Värnamo kommuns varumärke som en progressiv och ungdomsvänlig stad, vilket skapar attraktivitet.

I samråd med evenemangsgruppen har undertecknad beslutat att föreslå KS att bevilja 60 000 kr i evenemangsbidrag, ur kommunstyrelsens medel för evenemang och mindre sponsring för föreningar.

Om omkostnaderna minskar, exempelvis på grund av minskat antal deltagande, kan bidraget komma att reduceras i samma omfattning. Skulle evenemanget utebli helt ska bidraget på 60 000 kr återbetalas till Värnamo kommun.

Med vänlig hälsning

Karin Fritz
Teamledare destinationsenheten

Ekonomibilaga

Avseende: UngDrive Masters - SM för Sommarföretagare

Kostnadsbudget

Kost och logi (150 pers 3-5 dagar) 255 000 kr
Transportkostnader 68 000 kr
Teknik, ljud/ljus, underhållning 115 000 kr
Profilmaterial, trycksaker och övrigt 62 000 kr
Projektledning inför eventet (samtlig personal arbetar ideellt under hela eventet) 275 000 kr
= 775 000 kr

Finansieringsplan

Business Gnosjöregion (huvudpartner) 125 000 kr
Swedbank genom Sparbanksstiftelsen Alfa (huvudpartner) 125 000 kr
Gnosjöandans Näringsliv 75 000 kr
Norheds Stiftelse 75 000 kr
Gnosjö kommun 75 000 kr
Gislavedsregionens Näringslivsråd 50 000 kr
Övriga sponsorer från näringslivet i Gnosjöregionen 175 000 kr
+ Värnamo kommun evenemangsbidrag 75 000 kr
= 775 000 kr

UNGDRIVE® MASTERS

SM FÖR SOMMARFÖRETAGARE

Sveriges största läger för unga företagare är tillbaka! Som arrangör står den ideella föreningen UngDrive med bas i Gnosjöregionen.

Eventet genomförs *26 - 28 sept* 2025 i samarbete med bland annat hela Business Gnosjö Region och syftar både till att säkra kompetensförsörjningen på drivna unga samt till att befästa Gnosjöregionens plats när det kommer till innovativt företagande och entreprenörskap i landet.

Läs mer på: ungdrive.se/masters Deltagarutvärdering 2024: › Länk till PDF

EVENTFAKTA

- Har arrangerats sedan 2011. De olika dagarna går av stapeln i Gnosjö, Gislaved och Värnamo.
- Antalet SM-stipendier som delas ut: 96 st fördelat på 3000+ sommarföretagare årligen.
- Deltagare genomgår intervju och antas baserat på kriterierna: *prestation, mindset och framtid*.
- Målgrupp: 15-18 år från hela landet.
- Samtlig personal på plats jobbar ideellt.

Vi är mycket stolta att arrangera SM här i Gnosjöregionen där Sveriges vassaste unga entreprenörer tävlar med sina företag. Värnamo kommun & Business Gnosjöregion stödjer helhjärtat eventet som stärker vårt näringsliv och varumärke. En investering i framtiden!

MIKAEL KARLSSON | Ordf. Näringsutskottet Värnamo
(Klicka/scanna QR-kod för att se AfterMovie för Masters 2024)

Gnosjöandans Näringsliv ihop med Gnosjö kommun har stöttat UngDrive Masters i många år. Att vår region ska vara ett epicentrum för ungt företagande är en viktig ingrediens i vårt gemensamma varumärkesarbete med Gnosjöregionen och Gnosjöandan nu och i framtiden!

GÖRAN GÖHLIN | Ordf. Gnosjöandans Näringsliv
(Klicka/scanna QR-kod för att se AfterMovie för Masters 2023)

PARTNERNIVÅER 2025

Bekräfta ditt partnerskap via formuläret på följande länk ✍️ Partnerformuläret eller genom att höra av dig till din kontaktperson inom UngDrive. Tack för Ert bidrag!
OBS: Alla kostnader anges exkl. moms.

STÖDPARTNER › 5 000 kr

- Exponering på officiell hemsida med länkat företagsnamn (text).
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.

BRONSPARTNER › 10 000 KR

- Exponering på officiell hemsida som **bronspartner** med **länkad logotyp**.
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.
- Logotyp på partnersida i deltagarförteckning som delas ut till samtliga deltagare.
- Logotyp på partnervägg för mingelfotografering under eventet (storlek: **brons**).
- Logotyp i slutet av eventets after movie.

SILVERPARTNER › 25 000 kr

- Exponering på officiell hemsida som **silverpartner** med länkad logotyp.
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.
- Logotyp på partnersida i deltagarförteckning som delas ut till samtliga deltagare.
- Logotyp på partnervägg för mingelfotografering under eventet (storlek: **silver**).
- Logotyp i slutet av eventets after movie.
- Exponering med logotyp på scen under evenemanget (storlek: **silverpartner**).
- Möjlighet att skicka med giveaway och/eller företagsinfo i goodiebag till samtliga deltagare och personal under evenemanget.
- Exponering via UngDrive sociala medier genom ett gruppinlägg för att annonsera samtliga **silverpartners**.
- Exponering på personalboende (logotyp på samtliga rumsdörrar).
- Exponering på deltagarboende (rollup och sovsal döpt efter företaget).
- 2 personer får medverka under lunch, SM-invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- Exponering i invigningsfilmen (kort videosekvens filmad utifrån företaget).

GULDPARTNER › 75 000 kr

- Exponering på officiell hemsida som **guldpartner** med länkad logotyp.
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.
- Logotyp på partnersida i deltagarförteckning som delas ut till samtliga deltagare.
- Logotyp på partnervägg för mingelfotografering under eventet (storlek: **guld**).
- Logotyp i slutet av eventets after movie.
- Exponering med logotyp på scen under evenemanget (storlek: **guldpartner**).

- Möjlighet att skicka med giveaway och/eller företagsinfo i goodiebag till samtliga deltagare och personal under evenemanget.
- Exponering via UngDrive sociala medier genom ett gruppinlägg för att annonsera samtliga **guldpartners**.
- Exponering på personalboende (logotyp på samtliga rumsdörrar).
- Exponering på deltagarboende (rollup och sovsal döpt efter företaget).
- 2 personer får medverka under lunch, SM-invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- Exponering i invigningsfilmen (kort videosekvens filmad utifrån företaget).

- Omnämnande tack från scen under invigningen.
- Möjlighet att ställa upp beachflagga vid Hammargården i Gnosjö i samband med att deltagarna anländer samt under invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- 2 personer får medverka under galamiddag och prisutdelning på Gummifabriken i Värnamo lördag 27/9 19:45-00:30.
- Logotyp på deltagar-/stipendieinformation.
- Logotyp på personalinbjudan.
- Logotyp på deltagarbrickor och personalbrickor.
- Om önskas: UngDrive besöker er verksamhet och föreläser om vad ni stöttar (vid ett tillfälle 1 timme).

HUVUDPARTNER › 125 000 KR

- Exponering på officiell hemsida som **huvudpartner** med länkad logotyp.
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.
- Logotyp på partnersida i deltagarförteckning som delas ut till samtliga deltagare.
- Logotyp på partnervägg för mingelfotografering under eventet (storlek: **huvudpartner**).
- Logotyp i slutet av eventets after movie (storlek: **huvudpartner**).
- Exponering med logotyp på scen under evenemanget (storlek: **huvudpartner**).
- Möjlighet att skicka med giveaway och/eller företagsinfo i goodiebag till samtliga deltagare och personal under evenemanget.
- Exponering på personalboende (logotyp på samtliga rumsdörrar).
- Exponering på deltagarboende (rollup och sovsal döpt efter företaget).
- **3 personer** får medverka under lunch, SM-invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- Exponering i invigningsfilmen (kort videosekvens filmad utifrån företaget).
- Möjlighet att ställa upp beachflagga vid Hammargården i Gnosjö i samband med att deltagarna anländer samt under invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- **3 personer** får medverka under galamiddag och prisutdelning på Gummifabriken i Värnamo lördag 27/9 19:45-00:30.
- Logotyp på deltagar-/stipendieinformation.
- Logotyp på personalinbjudan.
- Logotyp på deltagarbrickor och personalbrickor.
- Om önskas: UngDrive besöker er verksamhet och föreläser om vad ni stöttar (vid ett tillfälle 1 timme).

Exklusivt för huvudpartners:

- Exponering via UngDrive sociala medier genom ett **enskilt inlägg** för att annonsera er som **huvudpartner**.
- Medverkan som huvudpartner (1 person) på scen under invigningen 26/9 13.00.
- Exponering som huvudpartner vid “Power Hour” under efterfesten efter prisutdelning.
- Logotyp på ärm på personal- och deltagartröjor.
- Logotyp på guldbiljetter till samtliga 96 deltagarstipendiater.
- Logotyp på samtliga deltagardiplom och prisdiplom.

Arrangörens/Arrangerande förening

Arrangörens/Föreningens namn UngDrive ideell förening	Personnummer/Org.nr 802542-2612
Adress Gårö Unnebo 1	C/O
Postnummer 33533	Postadress Gnosjö
Telefon 0370-66 50 10	Webbadress https://ungdrive.se/masters
E-postadress till föreningen hq@ungdrive.se	Bankgiro/Plusgiro/Bank (inkl banknamn, clearingnr o kontonr) BG 5987-1319
Kontaktperson Stefan FalkBoman	E-postadress till kontaktperson stefan@ungdrive.se

Om evenemanget

Namn på evenemanget	Datum för evenemanget	Antal föreställningar/framföranden
UngDrive Academy i Värnamo samt UngDrive Masters - SM för Sommarföretagare 2025	UngDrive Academy: juni – augusti UngDrive Masters: 26 - 28 september	2 st

Beskrivning av evenemanget:

UngDrive Academy – Eget företag som sommarjobb – Nu i Värnamo!

SVERIGES STÖRSTA & MEST POPULÄRA ENTREPRENÖRSKAPSUTBILDNING PÅ SOMMARLOVET

Merparten av landets kommuner viger en del av budgeten avseende sommarjobb för ungdomar (~15-18 år) åt sommarföretagande. Värnamo kommun har tillsammans med övriga kommuner i Gnosjöregionen samarbetat i över ett decennium med Gnosjöbaserade UngDrive i frågan och 2025 flyttas hela projektet till Värnamo. Fram till och med 2024 har projekets utbildningsmoment såsom informationsträff, utbildningsveckan och avslutning arrangerats i Gislaved men från och med i år genomförs allt i Värnamo istället för att på så vis nå ut ännu bättre till ungdomarna i kommunen. Under informationsturnén nu på våren turnerar unga företagare (bland annat Lucas Rundén, SM och EM-vinnare i Ung Företagsamhet) runt på skolorna i kommunen för att vi ska lyckas optimalt med rekryteringen och nå ut till så många som möjligt som vill prova på att sommarjobba som egna företagare. Genom processen därefter möter deltagarna allmänheten genom att erbjuda sina produkter till försäljning. Ett exempel från i fjol var på marknader, torgförsäljning och evenemang såsom Sommarfesten på Gummifabriken den 28 juni där de ställde ut och mötte besökarna.

UngDrive Masters – SM för Sommarföretagare

SVERIGES STÖRSTA LÄGER FÖR UNGA FÖRETAGARE

Över 3 000 ungdomar i åldersgruppen 15-18 år driver årligen ett sommarföretag runt om i landet. UngDrive Masters bjuder varje år sedan 2011 in de 96 främsta sommarföretagarna från hela landet för att göra upp i SM-tävlingar ute på etablerade företag i Gnosjöregionen. Huvudpartner för tävlingen är Business Gnosjöregion AB där samtliga 4 kommuner (Värnamo, Gislaved, Gnosjö och Vaggeryd) finns på plats och exponeras. Deltagare och personal kommer att besöka och få sätta tänderna i uppdrag kopplade till fyra (ännu icke-offentliggjorda) bolag och lösa uppdrag kopplade till verksamheterna. Lösningarna poängbedöms och i slutändan koras vinnarna under festliga omständigheter på den pampiga galamiddagen på Gummifabriken i Värnamo.

Målgrupp ålder (flera kan anges)

☒ 0-12 år ☒ 13-18 år ☒ 19-25 år ☒ 26 år och äldre

Riktar sig evenemanget till allmänheten, det vill säga är det öppet för alla som är intresserade?
☒ Ja ☐ Nej

Samverkar arrangemanget med annan part?
☐ Nej ☒ Ja; Bland annat Business Gnosjöregion (och därigenom samtliga 4 kommuner), Värnamo Näringsliv, Gnosjöandans Näringsliv, Gislavedregionens Näringslivsråd.

Antal deltagare 190 st	Bedömt antal besökare 500 st	Antal övernattande 120 st
Deltagaravgift 0 kr	Entréavgift 0 kr	Övernattningsställen Deltagare och eventpersonal under UngDrive Masters bor utspridda på boenden främst i och kring Gnosjö där incheckning sker (skola, gymnastiksal, vandrarhem med mera).

På vilket sätt bidrar evenemanget till att positivt marknadsföra Värnamo?

UngDrive Academy Värnamo:
Att ungdomar driver företag och erbjuder varor och tjänster i Värnamo kommun kan ha många positiva effekter:

1. **Ekonomisk tillväxt:** Ungdomar som startar och driver företag bidrar till den lokala ekonomin genom att skapa arbetstillfällen (sysselsätter ungdomarna) och ökar aktiviteten och attraktiviteten i kommunen.
2. **Innovation och mångfald:** Ungdomar som tidigt börjar experimentera med företagande tenderar att bli mer innovativa och framåt kan introducera nya produkter och tjänster som kanske inte tidigare erbjudits i Värnamo. Detta berikar den lokala marknaden och ger konsumenterna fler valmöjligheter. Ungdomars energi och nytänkande kan vara smittsam och inspirera andra att också tänka kreativt och innovativt.
3. **Utbildning och kompetensutveckling:** När ungdomar engagerar sig i entreprenörskap får de praktisk erfarenhet i affärsvärlden, vilket är en värdefull tillgång för deras framtida karriärer. De lär sig viktiga färdigheter såsom social kompetens, ekonomihantering, kundservice och marknadsföring. Dessa färdigheter är direkt överförbara till många andra yrken och förbättrar ungdomarnas anställbarhet.
4. **Social sammanhållning och engagemang:** Genom att delta i lokala evenemang och marknader, där de kan sälja sina produkter och tjänster, bidrar ungdomarna till ett rikare kulturellt och socialt liv i kommunen. Detta främjar gemenskap och samhörighet bland invånarna. Ungdomligt entreprenörskap kan även fungera som en inspirationskälla för andra unga personer att ta initiativ och engagera sig i sina lokalsamhällen.

Genom att stödja och uppmuntra ungdomars företagande, kan Värnamo kommun inte bara se ekonomiska fördelar utan också bidra till att skapa en mer dynamisk, inkluderande och framåtblickande gemenskap.

UngDrive Masters – SM för Sommarföretagare:

- **Mediaexponering:** Evenemanget lockar medieuppmärksamhet, inte bara lokalt utan även nationellt. Detta ger positiv exponering för Värnamo som en stödjande och entreprenörsfokuserad stad.
- **Varumärkesförstärkning genom ungdomligt entreprenörskap:** Genom att associeras med UngDrive Masters, ett evenemang som främjar ungdomars företagande och innovation, förstärker Värnamo kommun sitt varumärke som en progressiv och ungdomsvänlig stad. Detta sänder en stark signal till omvärlden att kommunen värdesätter och investerar i nästa generations ledare och innovatörer. En sådan image kan locka till sig nya familjer och företag som söker en dynamisk och stödjande miljö.
- **Positionering som en hub för entreprenörskap:** Att regelbundet vara värd för ett nationellt erkänt evenemang som UngDrive Masters hjälper till att positionera Värnamo som en central punkt för entreprenörskapsaktiviteter i landet. Detta kan locka till sig investeringar och partnerskap från andra delar av Sverige, vilket ytterligare stärker stadens status som en viktig aktör inom svenskt näringsliv och utbildning.
- **Förbättrad attraktivitet för unga talanger:** Genom att framhäva sitt engagemang för ungdomar och deras affärsidéer, blir Värnamo en attraktiv plats för unga entreprenörer från hela landet. Detta skapar en miljö där ungdomar inte bara vill besöka utan även flytta till och starta sina karriärer, vilket bidrar till en långsiktig befolknings- och kompetenstillväxt.
- **Förstärkt samhällsprofil:** Arrangemanget av UngDrive Masters bidrar även till en förstärkt samhällsprofil där Värnamo synliggörs som en aktiv och engagerande kommun som satsar på framtiden och dess unga invånare. Detta kan förbättra kommunens rykte på både nationell och regional nivå som en plats som värnar om utveckling och gemenskap.

Genom att strategiskt utnyttja dessa aspekter i kommunikation och marknadsföring kan Värnamo kommun fortsätta att bygga och förstärka sitt varumärke som en framstående stad för ungdomligt entreprenörskap.

Ekonomi (utförlig budget bifogas ansökan)

Belopp som söks
75 000 kr

Vad ska beloppet användas till?
Guldpartnerskap under UngDrive Masters - SM för Sommarföretagare
I detta inkluderas även, utöver det som anges i partnerpaketen för UngDrive Masters, även utökad kvalité genom evenemang för allmänheten under UngDrive Academy i Värnamo 2025.

Övrig finansiering av evenemanget:
Kommuner & näringslivsbolag ihop med Swedbank genom Sparbanksstiftelsen Alfa, Norheds Stiftelse samt det lokala näringslivet i Gnosjöregionen.
= 700 000 kr

Se även:
Bilaga 1 - Ekonomibilaga.pdf
Bilaga 2 - Partnerpaket | UngDrive Masters 2025.pdf

Marknadsföring (utförlig budget bifogas ansökan)

Hur kommer ni marknadsföra evenemanget

- ☒ Lokalt
- ☒ Regionalt
- ☒ Nationellt
- ☐ Internationellt

Vid ett bifall kommer Värnamo kommun som motprestation att:

- ☐ Synas i annonser
- ☒ Synas på nummerlappar
- ☐ Synas i start- och resultatlistor
- ☒ Få utrymme för rollup el dyl.
- ☒ Synas på arrangörens webbsida/Sociala medier.
- ☒ Få utrymme för banderoller.
- ☒ Synas i programblad
- ☒ Synas i trycksaker (ange vilka)
- ☐ Få tillgång till marknadsplats
- ☒ Få annat erbjudande (ange vad)

Mer information:
Trycksaker: Deltagarförteckning, Logotyp på deltagar-/stipendieinformation & Logotyp på personalinbjudan.
Logotyp på deltagarbrickor och personalbrickor.

Annat erbjudande:

- Exponering på officiell hemsida som guldpartner med länkad logotyp.
- Möjlighet att använda UngDrive Masters text, logo och media i egen kommunikation.
- Logotyp på partnersida i deltagarförteckning som delas ut till samtliga deltagare.
- Logotyp på partnervägg för mingelfotografering under eventet (storlek: guld).
- Logotyp i slutet av eventets after movie.
- Exponering med logotyp på scen under evenemanget (storlek: guldpartner).
- Möjlighet att skicka med giveaway och/eller företagsinfo i goodiebag till samtliga deltagare och personal under evenemanget.
- Exponering via UngDrive sociala medier genom ett gruppinlägg för att annonsera samtliga guldpartners.
- Exponering på personalboende (logotyp på samtliga rumsdörrar).

- Exponering på deltagarboende (rollup och sovsal döpt efter företaget).
- 2 personer får medverka under lunch, SM-invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- Exponering i invigningsfilmen (kort videosekvens filmad utifrån företaget).
- Omnämnande tack från scen under invigningen.
- Möjlighet att ställa upp beachflagga vid Hammargården i Gnosjö i samband med att
- deltagarna anländer samt under invigning och tårtmingel fredag 26/9.
- 2 personer får medverka under galamiddag och prisutdelning på Gummifabriken i
- Värnamo lördag 27/9 19:45-00:30.
- Om önskas: UngDrive besöker er verksamhet och föreläser om vad ni stöttar (vid ett
- tillfälle 1 timme).

Information

- Ansökan ska fyllas i fullständigt
- Ansökan ska ha inkommit **senast fyra månader innan** arrangemanget
- Vid marknadsföring ska Värnamo kommun anges som medarrangör
- Redovisning ska ha inkommit på särskild blankett **senast två månader efter** evenemanget
- Bidraget kan komma att reduceras om kostnaderna blir lägre än budgeterat
- Ansökan inklusive eventuella bilagor skickas till: Värnamo kommun, Utvecklingsavdelningen, Evenemangslots Maria Berglund, 331 83 Värnamo.

Underskrift

Ort och datum Värnamo 20 mars 2025	Funktion inom arrangemanget Verksamhets- & tävlingsledare
Underskrift	Namnförtydligande Stefan FalkBoman

☒ Jag är medveten om att beslutet kan ändras om beslutet har fattats på felaktiga grunder, om villkor inte uppfylls, om medlen används felaktigt, om arrangemanget gjort betydande vinst eller om redovisning uteblir.

☒ Vi är medvetna om att i det fall det krävs polistillstånd för arrangemanget så ska sådant ha beviljats innan arrangemanget äger rum. Info på www.polisen.se

§ 38 Dnr: ON.2024.128

Avtal för konceptet "trygghetsboende"

Beslut
Omsorgsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens förslag till reviderad riktlinje för subvention av trygghetsvärd vid trygghetsboende i Värnamo kommun, samt
att överlämna förslaget till riktlinje för subvention av trygghetsvärd vid trygghetsboende i Värnamo kommun till kommunstyrelsen för vidare behandling i kommunfullmäktige, samt
att föreslå kommunstyrelsen att ge berörda förvaltningar ett kommunövergripande utredningsuppdrag som närmare kartlägger hur behov av trygghetsboende ser ut i kommunen och vilka orter i kommunen som är aktuella för att etablera fler trygghetsboenden i kommunen, samt
att föreslå kommunfullmäktige att beskriva och tydliggöra förväntningar kring vilken roll kommunala bostadsbolag har gällande trygghetsboende i kommunen.

Ärendebeskrivning
I samband med beslut om kommunfullmäktiges verksamhets- och driftsbudget 2025 gavs omsorgsnämnden i uppdrag att upprätta avtal för konceptet ”trygghetsboende”.
Redovisning av uppdraget ska ske senast den 30 april 2025.

Omsorgsnämnden gav vid nämndsammanträdet 9 oktober 2024 omsorgsförvaltningen i uppdrag att redovisa uppdraget till nämnden.

Utredningen är klar och presenteras för omsorgsnämnden för godkännande innan överlämning till kommunstyrelsen.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse daterad den 7 mars 2025.

Protokollsanteckning
Emma Söderhjelm (C) begär att få ta till protokollet att det i alla utredningar är ytterst viktigt att säkerställa att hänsyn tas till evidens och vetenskapliga rön.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Reviderad riktlinje trygghetsboende och analys av fortsatt behov i Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

I samband med beslut om kommunfullmäktiges verksamhets- och driftsbudget 2025 gavs omsorgsnämnden i uppdrag att upprätta avtal för konceptet ”trygghetsboende”. Redovisning av uppdraget ska ske senast den 30 april 2025.

Omsorgsnämnden gav vid nämndsammanträde 9 oktober 2024 omsorgsförvaltningen i uppdrag att redovisa uppdraget till nämnden.

Uppdraget presenteras i följande utredning.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att godkänna förvaltningens förslag till reviderad riktlinje för subvention av trygghetsvärd vid trygghetsboende i Värnamo kommun, samt

att överlämna förslaget till riktlinje för subvention av trygghetsvärd vid trygghetsboende i Värnamo kommun till kommunstyrelsen för vidare behandling i kommunfullmäktige, samt

att föreslå kommunstyrelsen att ge berörda förvaltningar ett kommunövergripande utredningsuppdrag som närmare kartlägger hur behov av trygghetsboende ser ut i kommunen och vilka orter i kommunen som är aktuella för att etablera fler trygghetsboenden i kommunen, samt

att föreslå kommunfullmäktige att beskriva och tydliggöra förväntningar kring vilken roll kommunala bostadsbolag har gällande trygghetsboende i kommunen.

Dan Lundgren
Utvecklingschef

Sandra Viktorin
Förvaltningschef

Utredning

Under 2020 gav kommunstyrelsen omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram en riktlinje för trygghetsboende i Värnamo kommun. En riktlinje för trygghetsboende i Värnamo kommun antogs i omsorgsnämnden augusti 2022.

Under 2022 gjordes ansökningar från det kommunala bostadsbolaget Finnvedsbostäder om att driva trygghetsboende i en fastighet i Bor. Den befintliga riktlinjen har dock av olika skäl inte tillämpats utifrån dess nuvarande utformning.

I uppdraget som åter givits från kommunfullmäktige har förvaltningen gjort omvärldsbevakning i länet och tagit del av styrande dokument och framtagna dokument från andra kommuner.

Samtal har förts med representanter från kommunens samhällsbyggnadsförvaltning och mark- och exploatering och med Finnvedsbostäder. Förslag till revidering av den befintliga riktlinjen har gjorts, vilken skickats på remiss till Finnvedsbostäder.

Nuläge Värnamo kommun och omvärld

I Bor finns Sjösala trygghetsboende som drivs av Finnvedsbostäder. Boendet har 41 lägenheter och ansökan till dessa sker via bolagets kösystem. I boendet finns en trygghetsvärd och gemensamma utrymmen som används av de boende på Sjösala.

I Finnvedsbostäders bostadsbestånd finns utöver Sjösala i Bor, fyra 65+ boenden i kommunen.

Urval av kommuner i länet

Ett urval har gjorts där ett antal frågor ställts till de tre kommunerna (Gislaved, Vetlanda och Nässjö) med mest likt invånarantal jämfört med Värnamo. I både Nässjö och Vetlanda finns trygghetsboende och i Gislaved byggs ett boende av privat aktör.

Ingen av de tillfrågade kommunerna har något ägardirektiv till det kommunala bostadsbolaget.

Tillfrågade kommuner har inte heller någon riktlinje

motsvarande omsorgsförvaltning som reglerar ersättningar till de aktuella trygghetsbostäderna i kommunen.

Grannkommunen Vaggeryd har ett stort antal trygghetsbostäder i den kommunala bostadsbolagets regi. Utöver detta har socialförvaltningen även ett biståndsbedömt trygghetsboende.

Kommunerna har utöver trygghetsboenden även seniorboenden som riktar sig till äldre invånare i kommunerna.

Jönköpings kommun

I Jönköpings kommun fanns 2023 åtta trygghetsboenden och fyra under uppbyggnad. Kommunfullmäktige har klargjort sina förväntningar gällande bostadsbyggande i ägardirektiv som fastställts för de kommunala bostadsbolagen. I specifika direktiv riktat mot bolagen framgår även att bolagen ges i uppdrag att skapa trygghetsboenden inom sina geografiska områden. Kommunen välkomnar även andra byggaktörers engagemang och bidrag till att öka antalet trygghetsbostäder i kommunen.

Jönköpings kommun har i rapporten ”Behov av trygghetsboende” som tagits fram oktober 2023 av stadskontoret i samverkan med socialförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och tekniska kontoret gjort en överblick av bakgrund och förutsättningar kring trygghetsboende. Likaså lämnas förslag kring möjliga områden där tillkommande trygghetsboenden kan bli aktuella. Vidare görs omvärldsbevakning och mer ingående beskrivning kring förutsättningarna lokalt i Jönköpings kommun. Behovet av trygghetsboende framhålls i stor utsträckning till den ökade andelen äldre i befolkningen som leder till behov av att ha möjlighet till ett boende som motsvarar behov utifrån olika skeden i livet. För att stimulera till etablering av trygghetsboenden finns möjlighet att ansöka om bidrag till trygghetsvärd, från äldrenämnden i Jönköpings kommun.

Reviderad riktlinje

Den aktuella riktlinjen för trygghetsboende i Värnamo kommun anses vara otydlig och svår att tillämpa. Det är inte tillräckligt tydligt kring ansvar för olika roller och vad som kan förväntas av vare sig kommun eller fastighetsägare.

Ett sätt att skapa förutsättningar för fler trygghetsboenden är att

förtydliga ansvar och möjlighet till subvention för bidrag till trygghetsvärd kopplat till trygghetsboende.

Trots att det finns ett trygghetsboende i kommunen så har inte den nuvarande riktlinjen tillämpats. I förslag till revidering ersätts subventioner av gemensamhetsytor av subvention till bidrag för trygghetsvärd. Omsorgsförvaltningen föreslås ansvara för ekonomisk ersättning för trygghetsvärd i anslutning till aktuellt trygghetsboende. Valmöjligheten finns att antingen låta kommunen anställa trygghetsvärd, alternativt att få en ekonomisk ersättning för att bostadsbolaget själv anställer trygghetsvärd.

Aktuell bostadsbolag/fastighetsägare ansvarar för att fastigheten uppfyller kraven för att motsvara det som förväntas inom ramen för ett trygghetsboende. Likaså ansvarar fastighetsägaren för övriga kostnader som uppstår inom ramen för arrangerade aktiviteter som sker på trygghetsboendet.

Fortsatta behov av kartläggning av behov

För att kommunen utifrån ett långsiktigt och strategiskt perspektiv ska kunna göra en planering och ha en uppfattning om vilka behov som finns skulle det vara av stort värde att göra en lokal utredning likt den som förvaltningen under utredningsuppdraget tagit del av från Jönköping. Här behöver fler delar av kommunens funktioner ha en aktiv roll, exempelvis kring lokala prognoser för befolkningsutveckling, samt genomförande av eventuella invånarundersökningar som närmare undersöker intresse för att flytta till trygghetsboende inom kommunen.

Trygghetsboende är inte en insats inom omsorgsnämndens ansvarsområde och boendet föregås inte av någon biståndsbedömning. Däremot kan de som bor på ett trygghetsboende ha behov av insatser som bedöms och beviljas från omsorgsförvaltning. Likaså ligger det i omsorgsnämndens intresse, liksom i övriga kommunens intresse att invånare kan bo anpassat efter behov kopplat till åldrande.

Trygghetsboende kan ses som en mellanboendeform vilken bidrar till att samhället tillgängliggörs och möjliggör för en boendeform motsvarande förändrade behov i takt med ett

åldrande. Det ligger därav i hela kommunens intresse att verka för att fler trygghetsboenden skapas i Värnamo kommun.

Förslaget från omsorgsförvaltningen är att kommunfullmäktige uttalar förväntningar på det kommunala bostadsbolaget gällande att verka för att fler trygghetsboenden kommer till stånd i kommunen. Även andra aktörer ska fortsatt uppmuntras för att öka möjlighet att ytterligare trygghetsboenden etableras i kommunen. Omsorgsförvaltningen ser dock att ett ägardirektiv kan ge en tydlig signal och bidra till att frågan blir prioriterad.

Skulle det etableras fler trygghetsboenden i kommunen skulle det vara i riktning mot det nödvändiga omställningsarbetet som sker både inom ram för Nära vård och Ny socialtjänstlag. Där samhällsplanering och bidrag från aktörer utanför den traditionella socialtjänstens område fyller viktiga funktioner och bidrar till ett förebyggande arbete och ett hållbart samhälle.

Sammanfattning

- Kommuner i landet och länet har kommit olika långt i utbudet av trygghetsboende som en boendeform i kommunen
- Trygghetsboenden behöver vara tillgänglighetsanpassades och erbjuda ytor som kan nyttjas för social samvaro mellan de boende.
- Det saknas nationella riktlinjer för rollen som trygghetsvärd
- Innebörden av begreppet trygghetsboende kan skilja sig åt mellan olika kommuner. Informationen om vad det innebär lokalt behöver därför vara tydlig.
- Trygghetsboende ersätter inte behovet av särskilt boende.
- Att verka för fler trygghetsboenden i kommunen kan bidra till att minska risk för isolering och motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.
- Genom förslag om reviderad riktlinje förtydligas ansvar och gränsdragning mellan omsorgsförvaltning och fastighetsbolag.

Referenser:

Boverket (2025). *Antalet kommuner med trygghetsbostäder har minskat.* Hämtad 2025-02-20: https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/aldre/trygghetsbostader/

Boverket. (2025). *Stöd till bostäder för äldre.* Hämtad 2025-02-20: https://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/stod-till-bostader-for-aldre/.

Boverket. (2025). *Fortfarande för få trygghetsbostäder ute i kommunerna.* Hämtad 2025-02-20: https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/aldre/trygghetsbostader/

Jönköpings kommun. (2023). *Behov av trygghetsboende.* Behov av trygghetsboende (Oktober 2023).pdf

VÄRNAMO KOMMUN

Reglemente
Policy
Plan
Åtgärdsplan
Riktlinje

Riktlinje för subvention av trygghetsvärd vid trygghetsboende i Värnamo kommun

UTKAST

Reglemente
Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy
Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan
Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan
Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje
Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Omsorgsnämnden
Dokumentet gäller från: 2025-xx-xx
Dokumentet gäller för: xxxxxxx
Dokumentansvarig: xxxxxxxx

Syfte

Syftet med trygghetsboende och trygghetsvärd är att skapa förutsättningar till social gemenskap och motverka ensamhet vilket ger en bra grund för trygghet och mer anpassad boendekvalitet för äldre. Boendeformen har indirekt ett förebyggande perspektiv som kan möjliggöra att behov av särskilt boende skjuts upp eller undanröjs. Tanken är att skapa möjlighet till ett rikt, aktivt och samtidigt självständigt liv. Trygghetsbostäder ska vara trygga och tillgängliga såväl inomhus som i närliggande utemiljö.

Organisation och ansvar

Omsorgsförvaltningen i Värnamo kommun är ansvarig för riktlinjen.

Trygghetsboende

Trygghetsboende är fysiskt tillgängliga bostäder för hushåll där minst en person fyllt 65 år. När det gäller makar eller sambor räcker det att en av personerna har uppnått den ålder som krävs för att få flytta in. Trygghetsboende omfattas av vanliga lägenheter på den öppna bostadsmarknaden där bostäderna ska vara funktionellt utformade efter ändamålet.

Ett trygghetsboende ska innehålla vanliga lägenheter om 1–3 rum samlade i grupp eller delvis insprängda bland fastighetens övriga lägenheter. Det ska finnas trygghetsskapande service i form av trygghetsvärd på angivna tider som till exempel kan ansvara och planera för vissa sociala aktiviteter, eventuella gemensamma måltider och att bistå med en god introduktion för nya hyresgäster. Det ska också finnas tillgång till gemensamhetsutrymmen i nära anslutning till lägenheterna för hyresgästernas aktiviteter som till exempel gemensamma måltider och/eller annan organiserad eller spontan social samvaro.

Trygghetsboende är avsedda för äldre som är för friska för särskilt boende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. En trygghetsbostad är inte en biståndsbedömd bostad och eventuella behov av vård och omsorg tillgodoses med biståndsbedömd hemtjänst och hemsjukvård.

Tillgång till vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård

Det krävs inget biståndsbeslut för att en enskild ska få bo på ett trygghetsboende. Vidare är de regler som handläggning, dokumentation och avgifter som finns i socialtjänstlagen och förvaltningslagen inte tillämpningsbara för den här typen av boenden. Det finns inte någon omvårdnadspersonal anställd i bostaden, till skillnad från de särskilda boenden som kommunen tillhandahåller efter särskilt biståndsbeslut. Den hyresgäst som har behov av service, hjälp i hemmet eller hjälp med personlig omvårdnad har möjlighet att få denna hjälp genom biståndsbedömd hemtjänst och ordinerad hemsjukvård. Samma riktlinjer för att få bistånd gäller i dessa boenden som i övrigt ordinärt boende. I kommunen tillämpas Lagen om valfrihet (LOV) som

reglerar den enskildes möjlighet att välja olika utförare för hemtjänst. Lagen om valfrihet gäller även för boende på trygghetsboende.

För dig som äger eller hyr ut trygghetsboende

Det är omsorgsnämnden som beslutar om subvention av trygghetsvärd inom vilka boenden som uppfyller kraven för trygghetsbostad.

Du ansöker om subvention genom blanketten ”Ansökan om subvention om trygghetsvärd i Värnamo kommun”. Omsorgsnämnden tar beslut.

När du ansöker om subvention för trygghetsvärd till trygghetsboende ska hyresvärden beskriva fastigheten, närområdet, mål och inriktning.

För att vara godkänt som trygghetsbostäder ska boendet uppfylla kraven i riktlinjen. Vissa mindre avsteg kan accepteras om boendet i övrigt väl uppfyller kriterierna.

Närmiljön

Trygghetsboendet ska ha en tillgänglig och trygg ute- och innemiljö. Boendet ska vara lokaliserat så att det är tillgängligt för rörelsehindrade. Det ska på detta sätt ha anslutning eller inom rimlig tid bedömas få anslutning till allmänna kommunikationer, och annan form av kommersiell service och vårdcentraler etcetera. Grönområden ska finnas i närheten för rekreation och avkoppling. Belysning runt fastigheten ska vara utformad så att trygghet uppnås. Träd och buskar ska vara placerade så att utemiljön upplevs trygg. Gång- och cykelvägar ska ha hårdgjord yta som är slät och halkfri. Sittplatser ska finnas i närheten av bostadshuset. Vinterunderhållning av gångvägar ska skötas så att halka undviks. Trappor utomhus ska ha räcke och halk- samt snubbelfria ytor. Ramp ska finnas. I entrén ska det finnas sittmöbler. Trappsteg, höga trösklar med mera får inte förekomma i samband med entré till fastigheten. Mattor och skrapgaller fälls in, så att boende inte riskerar snubbla på dem. Förråd för rullatorer bör finnas. Låssystem ska vara funktionellt utformade även för rullstolsburna. I husen ska gemensamma ytor som till exempel entré, trappuppgång och tvättstuga vara anpassade så att man lätt kommer fram med rullstol. Gemenskapsutrymmet ska inrymma en fullt utrustad köksdel och bör kunna omfatta ca 2 kvm/hyresgäst. Hörslinga ska finnas i gemenskapsutrymmet. I anslutning till detta utrymme bör en gemensam uteplats finnas. Utrymmen för sop- och källsortering ska vara tillgängligt med anpassad dörr och med möjlighet även för rullstolsburen att nå sopkärl. Uteförråd för förvaring och möjlighet att ladda permobiler ska finnas.

Trygghetsvärd

Trygghetsvärden har som uppgift att skapa förutsättningar tillsammans med hyresgästerna för gemenskap och social samvaro. Det kan till exempel handla om aktiviteter såsom friskvård och cirkelverksamhet. Genom att kommunen subventionerar anställning av trygghetsvärd är det önskvärt att trygghetsvärden arbetar på ett sätt, att äldre i närområdet kan ta del av de aktiviteter som genomförs. Både de som genomförs i gemensamhetslokaler och i

trygghetsboendets utemiljö. Genom att erbjuda aktiviteter i närområdet bidrar trygghetsvärden till ett lokalt hälsofrämjande och trygghetsskapande arbete, i likhet med de träffpunkter och mötesplatser för äldre som kommunen anordnar i en omfattning de boende och hyresvärd är bekväma med. Trygghetsvärden ska samverka med frivilligorganisationer, föreningsliv och studieförbund i närområdet för att främja att de äldre kan delta aktivt i samhällslivet. Trygghetsvärden kan antingen vara anställd och ha sin arbetsledning genom Värnamo kommun eller hos den organisation som bedriver trygghetsboendet och som erhåller aktuell subvention.

För att säkerställa en bra kvalitet på trygghetsvärden ska dessa kriterier uppfyllas:

- Kompetenskravet för trygghetsvärd är formell utbildning på lägst gymnasienivå med kunskaper om hälsa och friskvård.
- Trygghetsvärden ska delta på de träffar och de utbildningar kommunen kallar till.
- Trygghetsvärden bör samverka med kommunens enhet för förebyggande.

Kriterier för att ansöka om subvention av trygghetsvärd

Värnamo kommun har följande kriterier för att kunna söka subvention av trygghetsvärd:

- Boende är 65 år eller äldre (vad gäller makar, sambor eller syskon i samma hushåll räcker det om en av personerna fyllt 65 år).
- Trygghetsboendet har ingen övre åldersgräns för inflytt.
- Boende har tillgång till gemensamhetsutrymmen.
- Krav på lokalisering och utformning i dessa riktlinjer uppfylls. Dessa bostäder är ett vanligt boende med egen lägenhet med hög tillgänglighet samtidigt som det finns gemensamhetsutrymmen för social samvaro.

Bostäderna ska vara planerade så att det är möjligt att bo kvar om man får en funktionsnedsättning som kräver hjälpmedel för förflyttning. Det är därför viktigt att bostaden genom sin utformning underlättar för den enskilde att använda moderna och bra hjälpmedel för att kunna klara sig.

Den som söker lägenhet ska vända sig direkt till respektive hyresvärd. Ansökningsförfarande och en fördelning av lägenheter till trygghetsboendet ska utgå från lika villkor för alla sökanden som tillhör målgruppen.

Lägenheter som hyrs som trygghetsboende får inte hyras ut i andrahand.

Ansökan om subvention för trygghetsvärd

Subvention kan tilldelas fastighetsägare i form av hyresrätt, kooperativ hyresrätt eller bostadsrätt. Förutsättningar för att erhålla subvention av trygghetsvärd är att hyresvärden och trygghetsboendet uppfyller de kriterier som framkommer i

aktuella riktlinjer. Ansökan från hyresvärd om subvention av trygghetsboende ska göras till omsorgsförvaltningen i Värnamo kommun, beslut om subvention fattas sedan av Omsorgsnämnden. Ansökan ska omfatta beskrivning av fastigheten, närområdet, mål och inriktning med den verksamhet som trygghetsvärden ska bedriva. I ansökan anges önskad subvention och önskemål om var trygghetsvärden ska vara anställd. Som riktlinje för subvention finns följande nivåer:

- 10–19 lägenheter – en kostnad om 25% -tjänst som trygghetsvärd
- 20–29 lägenheter – en kostnad om 50% -tjänst som trygghetsvärd
- 30–59 lägenheter – en kostnad om 75% -tjänst som trygghetsvärd
- ≥60 lägenheter – en kostnad om 100 % -tjänst som trygghetsvärd

Ansökan görs vid start men behöver därefter inte göras varje år utan beslut gäller tills vidare förutsatt att förutsättningarna är desamma och att kommunen fortsätter med subventionen. Om antalet lägenheter ökar eller minskar så att omfattningen av subventionen påverkas ska fastighetsägare meddela kommunen. I dessa fall kan omsorgsnämnden ompröva beslut om subvention.

Ekonomi

I de fall trygghetsvärden inte är anställd av Värnamo kommun faktureras beviljad subvention årsvis. Omsorgsförvaltningen utgår från att fastighetsägarens lönekostnader är likvärdiga med kommunens lönekostnader för personal med motsvarande arbetsuppgifter i Värnamo kommun. Subvention 2025 för 100 % trygghetsvärd är 640 000 kr. Subvention räknas upp med omsorgsprisindex (OPI). Omsorgsnämnden förbehåller sig dock rätten att sänka subventionen om det föreligger behov av särskilda kostnadsminskningar inom nämndens ansvarsområde.

Fastighetsägaren står för inventarier samt förbrukningsartiklar. Även övriga kostnader som uppstår i samband med trygghetsvärdens aktiviteter betalas av fastighetsägaren.

I de fall trygghetsvärden är anställd av Värnamo kommun faktureras fastighetsägaren för övriga kostnader med en fast förutbestämd summa per år enligt tabellen nedan som räknas upp med konsumentprisindex (KPI).

- 10–19 lägenheter – övriga kostnader 30 000
- 20–29 lägenheter – övriga kostnader 40 000
- 30–59 lägenheter – övriga kostnader 80 000
- ≥ 60 lägenheter – övriga kostnader 110 000

Så fördelas lägenheter

Den som vill ha lägenhet i trygghetsbostad ska vända sig till respektive hyresvärd. Ansökningsförfarandet och fördelningen av boenden är desamma som vid vanliga lägenheter.

Uppföljning

Uppföljning sker årligen av omsorgsförvaltningen. Den fastighetsägare som erhållit subvention ska senast den 31 mars varje år inkomma med redovisning till omsorgsförvaltningen. Där ska beskrivas den verksamhet som bedrivits med stöd av trygghetsvärden samt vilka aktuella kostnader som funnits rörande trygghetsvärden. Omsorgsförvaltningen kan, genom att begära in verifikation, eller på annat sätt granska riktigheten av lämnad redovisning. En sammanställning redovisas till nämnd en gång per år.

§ 31 Dnr: KS.2024.121

Utträde ur föreningen Baltic -Link Association- Utvärdering

Beslut
Näringsutskottet beslutar
att notera utvärderingen samt
att fortsatta medlemskapet i Baltic-Link Association.

Ärendebeskrivning
Kommunstyrelsen beslutade 2005-08-15, § 315, bl a att Värnamo kommun ska ansluta sig till Baltic-Link Association när föreningen bildas.

Kommunledningsförvaltningen har i tjänsteskrivelse den 6 februari 2024 anfört följande. Kommunstyrelsen beslutade 2005-08-15, § 315, bl a att Värnamo kommun ska ansluta sig till Baltic-Link Association när föreningen bildas. Föreningens ändamål är att ta tillvara och följa upp det arbete som gjorts inom Interreg III B projektet SEBTrans-Link. I samarbete med näringsliv, universitet och offentlig sektor samt nationella, regionala och lokala aktörer ska föreningen verka för att infrastrukturen i södra Sverige förbättras i syfte att åstadkomma en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling av transportstråket för såväl väg som järnväg mellan Göteborg-Borås-Värnamo-Växjö-Karlskrona. Under 2023 har en genomlysning gjorts av de samverkans forum/föreningar där Värnamo kommun finns representerade i där Baltic Link är en av dem. Värnamo kommun upplever att Baltic Link till stora delar har varit osynliga och kommunen har haft svårt att se effekten av den medlemsavgift om 25 000 kronor som medlemskapet innebär för Värnamo Kommun. Baltic Link har en fortsatt viktig funktion i att driva utvecklingen av transportstråket för såväl väg som järnväg mellan Göteborg-Borås-Värnamo-Växjö-Karlskrona. Dock ser Värnamo Kommun att det finns andra samverkans forum som skulle stödja det arbetet bättre och ge större effekt i frågan för Värnamo Kommuns del. Med det som bakgrund förslår kommunledningsförvaltningen att Värnamo Kommun ska begära utträde ur Baltic Link från och med 2025.

Näringsutskottet noterar även höjningen av avgiften som gjorts, vilket gör att avgiften från och med 2025 är 35 000 kronor.

Kommunstyrelsen beslutade 20 februari 2024, § 51 att bordlägga ärendet Forts.

Forts. § 31

Kommunstyrelsen beslutade den 5 mars § 69
att fortsätta vara medlem i Baltic-Link Association samt att utvärdering ska göras under våren 2025 för beslut om fortsatt medlemskap.

I den utvärdering som genomförts konstaterar man att ett fortsatt medlemskap i Baltic-Link Association är värdefullt och strategiskt viktigt, då nätverket erbjuder konkret påverkan i infrastrukturfrågor samt stärker medlemmarnas röst i både nationella och internationella sammanhang. Då det är ett forum för samverkan som gör skillnad och är ett bra komplement till Europakorridoren.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Utvärdering av föreningen Baltic-Link Association

2024 präglades av ett aktivt och brett samarbete inom nätverket, med välrepresenterade medlemsmöten och insatser i flera strategiskt viktiga konferenser såsom Transport Week i Gdynia och Forum of the Baltic Adriatic Transport Corridor i Koper i Slovenien. Arbetet har stärkt Baltic-Link Association som aktör i den europeiska transportdialogen, trots ett mindre ekonomiskt underskott. En strategidag genomfördes i januari 2025 på Gummifabriken i Värnamo och föreningen präglas av en ny energi, mycket tack vare att Jonas Olsson nu åter är ansvarig tjänsteperson på sekretariatet.

Under 2025 intensifieras arbetet för att lyfta Baltic-Linkkorridoren till TEN-T:s prioriterade nätverk, med flera viktiga möten, revidering av strategiska dokument och ett starkare politiskt påverkansarbete både nationellt och inom EU. Årsavgiften har höjts för att kunna finansiera en årlig rapport att använda för att påverka beslutsfattare på riksnivå samt att under 2026 kunna arrangera forumet i Sverige.

Att fortsätta som medlem i Baltic-Link Association är värdefullt och strategiskt viktigt, då nätverket erbjuder konkret påverkan i infrastrukturfrågor och stärker medlemmarnas röst i både nationella och internationella sammanhang. Det är ett forum för samverkan som gör skillnad och ett bra komplement till Europakorridoren.

Mikael Karlsson (-)

§ 69 Dnr: KS.2024.121

Utträde ur föreningen Baltic -Link Association

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar
att fortsätta vara medlem i Baltic-Link Association samt att utvärdering ska göras under våren 2025 för beslut om fortsatt medlemskap.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2005-08-15, § 315, bl a att Värnamo kommun ska ansluta sig till Baltic-Link Association när föreningen bildas.

Kommunledningsförvaltningen har i tjänsteskrivelse den 6 februari 2024 anfört följande. Kommunstyrelsen beslutade 2005-08-15, § 315, bl a att Värnamo kommun ska ansluta sig till Baltic-Link Association när föreningen bildas. Föreningens ändamål är att ta tillvara och följa upp det arbete som gjorts inom Interreg III B projektet SEBTrans-Link. I samarbete med näringsliv, universitet och offentlig sektor samt nationella, regionala och lokala aktörer ska föreningen verka för att infrastrukturen i södra Sverige förbättras i syfte att åstadkomma en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling av transport¬stråket för såväl väg som järnväg mellan Göteborg-Borås-Värnamo-Växjö-Karlskrona. Under 2023 har en genomlysning gjorts av de samverkans forum/föreningar där Värnamo kommun finns representerade i där Baltic Link är en av dem. Värnamo kommun upplever att Baltic Link till stora delar har varit osynliga och kommunen har haft svårt att se effekten av den medlemsavgift om 25 000 kronor som medlemskapet innebär för Värnamo Kommun. Baltic Link har en fortsatt viktig funktion i att driva utvecklingen av transportstråket för såväl väg som järnväg mellan Göteborg-Borås-Värnamo-Växjö-Karlskrona. Dock ser Värnamo Kommun att det finns andra samverkans forum som skulle stödja det arbetet bättre och ge större effekt i frågan för Värnamo Kommuns del. Med det som bakgrund förslår kommunledningsförvaltningen att Värnamo Kommun ska begära utträde ur Baltic Link från och med 2025.

Kommunstyrelsen beslutade 20 februari 2024, § 51 att bordlägga ärendet.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör att begära utträde ur Baltic Link från och med 1 januari 2025.

Forts.

KS § 69 (forts)

Yrkanden
Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar
att fortsätta vara medlem i Baltic-Link Association samt att utvärdering ska göras under våren 2025 för beslut om fortsatt medlemskap.

Beslut skickas till:

Kallelse till ÅRSMÖTE

Ledamöter i Helgeåkommittén kallas till ordinarie årsmöte

Tid: Torsdagen den 22 maj 2025 klockan 09:00 – 15:00

Plats: Årsmötet kommer att genomföras på Huseby bruk, Kronobergs län.

Program:

09.00 – 09.30	Fika
ca 09.30 - 10.15	Kommittén öppnar, välkomnande. Därefter årsmötesförhandlingar
ca 10.15 - 10.25	Bensträckare
ca 10.30 - 11.40	Redovisning av Helgeåkommitténs årsrapport
ca 11.40 - 12.00	Helgeåns vattenråd - Kommunekolog Ulrika Hedlund informerar om arbetet inom Helgåns vattenråd
ca 12.00 - 12.45	Lunch
ca 12.45 - 13.45	Mörrumsåns vattenråd - Åtgärdssamordnare Karin Håkansson & strateg Måns Lindell informerar om arbetet med Mörrumsån.
ca 14.00 - 15.00	Guidade visningar – Huseby Bruk
	Dagen kommer att hållas tillsammans med Helgeåns vattenråd. Årsmötesförhandlingar sker fristående.

VÄLKOMNA!

Svar om deltagande och om specialkost sker till Mona Eliasson, Tekniska förvaltningen, senast den **12 maj.**
Tel: 044-132069, e-post: mona.eliasson@kristianstad.se

Bifogade dokument:
Dagordning
Revisionsberättelse 2024/25
Arbetsplan 2025/26
Budget 2025/26
Medlemsavgift 2025/26
Kontrollavgift 2025 (upphandling påbörjad för 2026)
Årsberättelse 2024/25
Balansrapport och resultatrapport 2024/25

Mona Eliasson

Sekreterare Helgeåkommittén

Kommittén för samordnad kontroll av Helgeån
c/o Mona Eliasson, Kristianstads kommun, Tekniska förvaltningen, 291 80 Kristianstad
Tel: 044-132069 Mail: mona.eliasson@kristianstad.se

Årsstämma

den 16 maj 2025

Välkomna på Lagans vattenråds årsstämma 2025!

I år hålls stämman på Toftaholms Herrgård den 16 maj.
Föredragningslista och handlingarna planeras skickas ut den 6 maj.

Swecos deadline för att presentera en årsrapport för den samordnade recipient kontrollen är den 15 maj. Detta betyder att vi kommer att få en digital version den 15 maj som skickas ut till er. Den 16 maj kommer det finnas tryckta exemplar på plats.

Datum: 16 maj

Plats: Toftaholm Herrgård 1, 341 Vittaryd

Program:
9.00 Styrelsemöte

9.30 Fika

10.00 – 12.00 Årsstämma

12:00 Lunch - Vattenrådet bjuder på lunch

Efter lunch har den nya styrelsen ett konstituerande styrelsemöte.

OBS!
Anmälan senast fredag 9 maj till linnea.jakobsen@laholm.se och glöm inte ange om ni är ombud och om där finns några allergier, kostpreferenser mm.

Varmt välkomna,
/Roland, Christer & Linnea

Lagans Vattenråd
c/o Linnea Jakobsén
Humlegången 6
312 80 Laholm

Linnea Jakobsén
Sekreterare
Telefon 0430-15060
E-post
linnea.jakobsen@laholm.se

OrgNr 929000 – 7393
BG 5461-8392

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-04-30 **Utskriven av:** Elin Alteborg

Diarieenhet:	Kommunledningsförvaltningen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-05-06

Id	**Beskrivning**	**Paragraf**
Datum	**Avsändare/Mottagare**	**Beslutsfattare**
Ärendenummer	**Ärendemening**	**Kategori**
		Ansvarig
282263	Centralt avtal HÖK 25 OFR Allmän kommunal verksamhet (AKV)	HR-chef §3/2025
2025-04-23		Åsa Johansson
KS.2025.323	Centralt tecknade överenskommelser och kollektivavtal enligt rekommendation från SKR 2025	
282266	Centralt avtal Huvudöverenskommelse (HÖK) 25 Hälso- och sjukvård (vårdförbundet) (1)	HR-chef §1/2025
2025-04-23		Åsa Johansson
KS.2025.323	Centralt tecknade överenskommelser och kollektivavtal enligt rekommendation från SKR 2025	
282261	Centralt avtal HÖK 25 Kommunal	HR-chef §4/2025
2025-04-23		Åsa Johansson
KS.2025.323	Centralt tecknade överenskommelser och kollektivavtal enligt rekommendation från SKR 2025	
282763	Låneavtal Kommuninvest 176368	Ekonomichef § 2/2025
2025-04-28		Johanna Svensson
KS.2025.324	Utseende av långivare och villkor för lån	
282264	Centralt avtal PAN 25	HR-chef §2/2025
2025-04-23		Åsa Johansson
KS.2025.323	Centralt tecknade överenskommelser och kollektivavtal enligt rekommendation från SKR 2025	
282412	Centralt avtal BEA 25 i lydelse 2025-04-01	HR-chef §5/2025

2025-04-25		Åsa Johansson
KS.2025.323	Centralt tecknade överenskommelser och kollektivavtal enligt rekommendation från SKR 2025	

1402/2025/KS	Upphandlingsbeslut Konsulttjänst GIS KS.2025.198	Inköpare §25/2025
2025-04-09		Mattias Granat
KS.2025.198	Konsulttjänst GIS	

1429/2025/KS	Direktupphandling Lars Alkner Tygkassar med tryck - Roupéz Profile AB	Lars Alkner kulturförvaltningen
2025-04-10	Kulturförvaltningen	
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025	

1430/2025/KS	Direktupphandling Åsa Rocén Bokdistribution e-ljudböcker och e-böcker - Publizon AB	Bibliotekschef kulturförvaltningen
2025-04-10	Kulturförvaltningen	
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025	

1431/2025/KS	Direktupphandling Åsa Rocén Bibliografisk service i nationell katalog Inkl Burksök - BTJ Sverige AB	Bibliotekschef kulturförvaltningen
2025-04-10	Kulturförvaltningen	
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025	

1432/2025/KS	Beslut om avbrytande av upphandling UHN	Inköpschef §51/2025
2025-04-10	Inga anbud inkom	Mattias Hultqvist
KS.2025.205	Konsult för utredning kring möjlighet till konkurrensutsättning av ett särskilt boende	

1447/2025/KS	Anmälan personuppgiftsincident	Personuppgiftssamordnare §1/2025
2025-04-10		Anna Magnusson
KS.2025.355	Personuppgiftsincident 2025-04-08	

1462/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpschef §52/2025
2025-04-15		Mattias Hultqvist
KS.2024.926	Kontroll, service och leverans av kylutrustning	

1464/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpschef §53/2025
2025-04-15		Mattias Hultqvist
KS.2025.103	Utbildning - Webbutvecklare .NET, Campus	

1589/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §26/2025
2025-04-17		Thomas Axelsson
KS.2025.276	Byte av belysning, Räddningstjänsten, Värnamo	
1590/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §27/2025
2025-04-17		Thomas Axelsson
KS.2025.277	Byte av belysning samt målnings- och golvarbeten, Rydaholms skola, Rydaholm	
1597/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §28/2025
2025-04-22		Thomas Axelsson
KS.2025.278	Byte av ventilationsaggregat och styr, Enehagsskolan, Värnamo	
1603/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpschef §56/2025
2025-04-23		Mattias Hultqvist
KS.2025.67	Konsultstöd i arbete med hållbara matsystem	
1637/2025/KS	Avtalsförlängning 250501-251231	Inköpschef §50/2025
2025-04-17		Mattias Hultqvist
KS.2025.351	Hobbymaterial UHN.2020.198	
1667/2025/KS	Tillägg till avtal UHN samt tilläggsavtalet för Careium 500 - Värnamo pdf	Inköpschef §54/2025
2025-04-28		Mattias Hultqvist
KS.2023.634	Trygghetslarm och larmmottagning 2019 UHN.2021.172	
1669/2025/KS	Uppsägning av tillägg till avtal gällande - Careium 480 docx	Inköpschef §55/2025
2025-04-28		Mattias Hultqvist
KS.2023.634	Trygghetslarm och larmmottagning 2019 UHN.2021.172	
1670/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §29/2025
2025-04-28		Thomas Axelsson
KS.2025.195	Lekutrustning Folkets Park, Värnamo	
1671/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §30/2025
2025-04-29		Thomas Axelsson
KS.2025.297	Byte av belysning samt målnings- och golvarbeten, Borbackaskolan, Bor	

§ 87 Dnr:

Övrig information från förvaltningen

Beslut
Teknik- och fritidsnämnden beslutar
att godkänna informationen samt
att lämna informationen till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning
Rivningskontrakt Värnamobadet
Teknik- och fritidsnämnden beslutade 25 mars att ge teknik- och fritidsförvaltningen i uppdrag att undersöka hur Region Jönköpings län ställer sig till att upprätta ett rivningskontrakt med Värnamo simsällskap avseende Värnamobadet.

Teknik- och fritidsförvaltningen har haft kontakt med tjänstepersoner på Region Jönköpings län. Beskedet från regionen är att de inte vill teckna rivningsavtal med någon annan än Värnamo kommun. I så fall behöver rivningsavtal tecknas med Värnamo kommun, som i sin tur får teckna avtal med Värnamo simsällskap. Teknik- och fritidsförvaltningen/-nämnden kommer därmed inte vidare i processen.

Förslag till beslut
Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta
att godkänna informationen.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Meddelanden till kommunstyrelsen
6 maj 2025

1. Granskningsrapport 2023 från kommunens revisorer - Granskning av maskinpark med följebrev.
2. Protokoll från Värnamo Citys styrelsemöte den 8 april 2025. samt protokoll Värnamo Citys konstituerande styrelsemöte.
3. Protokoll från Baltic- Link Associations årsstämma 2025.
4. Föreningen Svenska Möbelklustrets årsredovisning.
5. Mötesanteckningar Enande mötet den 12 mars 2025.

Värnamo Kommun
Kommunrevisionen

9 sept 2024

Till:

Teknik- och fritidsnämnden

För kännedom till:

Kommunstyrelsen
Fullmäktige

Granskning av maskinpark

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat teknik- och fritidsnämndens inköp och förvaltning av maskiner. Revisorerna har tagit del av granskningen på sitt junisammanträde och träffat ansvariga från förvaltningen i augusti för kompletterande frågor.

Rapportens sammanfattande bedömningen är att teknik- och fritidsnämnden till stor del har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner och andra arbetsfordon. Vi revisorer vill dock peka på att det med nuvarande uppföljning krävs omfattande kunskap om verksamheten för att kunna bilda sig en uppfattning om huruvida maskinparken används effektivt eller ej. Uppgift om nyttjandegraden för de olika objekten finns, men kan inte registreras fullt ut på grund av begränsningar i ekonomisystemet. Därför går en tydlig koppling mellan nyttjandegrad och ekonomi förlorad på objektsnivå. Resultatet är att internkontrollen över maskinparken blir starkt personberoende och vi instämmer i rekommendationen att nämnden behöver säkerställa att det finns tydlig dokumentation avseende beräkningsunderlag och avvägningar inför varje beslut om maskininvesteringar.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas teknik- och fritidsnämnden att:

- Besluta om principer och förhållningssätt kring ägande, hyra och leasing av maskiner och arbetsfordon.
- Utveckla internkontrollen genom att nyttjandegraden går att följa upp per objekt.
- Säkerställa att beräkningsunderlag och avvägningar vid beslut om inköp och leasing av maskiner och arbetsfordon dokumenteras.

Penneo dokumentnyckel: OCQUJ-NP76Q-E3F8E-E6BNW-D7IW3-M7YE0

- Överväga att ta del av information om maskinparken och dess utveckling som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär.

Kommunrevisionen önskar skriftligt svar av nämnden på de rekommendationer som framgår av revisionsrapporten senast den 14 november 2024.

Värnamo 9 september 2024

Susanne Andersson
Revisionens ordförande

Östen Sjölin
Vice ordförande

Penneo dokumentnyckel: OCQUJ-NP76Q-E3F8E-E6BNW-D7IW3-M7YE0

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ÖSTEN SJÖLIN
Undertecknare
Serienummer: d64798930b00d7[…]ed16d8cd42fe7
IP: 83.222.xxx.xxx
2024-09-11 21:26:23 UTC

SUSANNE ANDERSSON
Undertecknare
Serienummer: 9c4dd77b184700[…]f10a0c66e21f5
IP: 83.252.xxx.xxx
2024-09-13 13:06:29 UTC

Penneo dokumentnyckel: OCQUJ-NP76Q-E3F8E-E6BNW-D7IW3-M7YE0

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com.** Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **https://penneo.com/validator**

Granskning av maskinpark

Värnamo kommun

Building a better working world

Innehåll

1. Sammanfattning 2

2. Inledning 3
2.1. Bakgrund 3
2.2. Syfte och revisionsfrågor 3
2.3. Genomförande och avgränsning 3
2.4. Revisionskriterier 4

3. Granskningsresultat 5
3.1. Organisation och ansvarsområde 5
3.2. Planering och beredning 7
3.3. Förvaltning av maskiner 8
3.4. Uppföljning och uppsikt 9

4. Sammanfattande bedömning 12

5. Källförteckning 14

6. Revisionskriterium 15
6.1. Kommunallagen (2017:725) 15
6.2. Upphandlingsmyndigheten: styra och leda inköpsverksamhet 15
6.3. Reglemente för teknik- och fritidsnämnden 15
6.4. Policy för investeringsprocessen 16

Bilaga 1. Projektblad maskiner 18

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat teknik- och fritidsnämndens inköp och förvaltning av maskiner. Granskningens syfte har varit att bedöma om nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden till stor del har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner och andra arbetsfordon som används för verksamhetens räkning.

I granskningen konstateras att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för planering och beredning av inköp av maskiner. Det framkommer även att investeringar av maskiner och arbetsfordon hanteras på ett ansvarsfullt budgetmässigt sätt. Det noteras samtidigt att nämnden saknar vägledande principer på politisk nivå för maskinvesteringar som balanserar strategiska behov mot kostnadseffektivitet. Nämnden uppmanas därför att besluta om en politisk viljeriktning som tydliggör principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton.

Det framkommer i granskningen att förvaltningen till viss del har ett strukturerat arbetssätt för att bedöma verksamhetens behov av investeringar i maskinparken. I syfte att utveckla detta arbete bör nämnden säkerställa att det finns tydlig dokumentation avseende beräkningsunderlag och avvägningar inför varje beslut om maskininvesteringar. Detta skulle även bidra till att stärka den interna kontrollen.

Det konstateras i granskningen att nämnden har säkerställt en tillräcklig planering avseende förvaltning av maskinparken. Denna bedömning grundas på att det finns ett etablerat arbetssätt för att säkerställa att service, underhåll och utbyte av maskiner sker enligt plan. Därtill finns egen budget för alla maskiner och fordon för att säkerställa ett adekvat nyttjande samt kostnadseffektivitet.

Med utgångspunkt i granskningens iakttagelser bedöms uppföljningen vara tillräcklig. Det noteras dock att information om maskinparken inte har redovisats till nämnden under 2023 vilket begränsar möjligheten till insyn och att, vid behov, fatta välinformerade beslut. För att stärka uppföljning och uppsikt rekommenderas nämnden att regelbundet ta del av sådan information om maskinparken som bedömds vara av betydande karaktär för verksamheten och dess ekonomi.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas teknik- och fritidsnämnden att:

- Besluta om principer och förhållningssätt kring ägande, hyra och leasing av maskiner och arbetsfordon.
- Säkerställa att beräkningsunderlag och avvägningar vid beslut om inköp och leasing av maskiner och arbetsfordon dokumenteras.
- Överväga att ta del av information om maskinparken och dess utveckling som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I teknik- och fritidsnämndens reglemente anges att nämnden ansvarar för drift och underhåll av de maskiner som används i förvaltningens arbete. Teknik- och fritidsförvaltningen består av enheterna gata/park, VA, fastighet, fritid (drift av anläggningar) samt teknik och projekt varav de flesta är att beteckna som maskinintensiva verksamheter. Utöver enheterna ovan finns en stabsenhet som ansvarar för förvaltningens administration såsom ekonomi, personalfrågor och handläggning av ärenden.

Nämndens verksamheter handhar en betydande del av kommunens maskinpark. Enligt Värnamo kommuns årsredovisningen från år 2022 uppgick kommunens tillgångar avseende maskiner och inventarier till ett värde av 204 mnkr. Maskiner utgör ofta en stor investeringspost i det fall de behöver bytas ut eller förnyas. Därtill finns en löpande kostnad för service och drift som kan variera beroende på maskinernas nyttjandegrad och komplexitet. Detta kräver att det finns en avvägning i samband med inköp och underhåll för att prioritera resurser rätt.

Kommunrevisionen har bedömt att det finns risker kopplade till inköp av maskiner, som utgör en anläggningstillgång för kommunen. Mot bakgrund av detta har revisorerna beslutat att granska teknik- och fritidsnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om teknik- och fritidsnämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner. I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Finns en tillräcklig planering och beredning vid inköp av maskiner?
- Säkerställer nämnden att det finns en planering avseende förvaltning[1] av maskiner?
- Finns en tillräcklig uppföljning och uppsikt över maskinparken?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden januari till juni 2024. Intervjuer och dokumentstudier ligger till grund för granskningens bedömning och rekommendationer. Vid granskning av planering och beredning inför inköp har dokumentation kopplat till nyligen genomförda inköp granskats. Kommunens

[1] Förvaltning används som ett samlingsbegrepp för service, drift och utbyte.

interna regelverk och ansvarsfördelning vid inköp har även utgjort grunden för granskningen.

Utöver ovanstående har olika former av drift-, service- och underhållsplaner för maskinparken granskats. Exempel på annan dokumentation som har ingått i granskningen är analyser avseende nyttjandegrad och ekonomisk uppföljning.

Intervjuer har genomförts med nyckelpersoner i förvaltningen med särskild kompetens eller ansvar inom granskningsområdet (se avsnitt 5 för en fullständig lista avseende intervjupersoner). Vid intervjuer har frågor avseende arbetssätt och följsamhet till interna riktlinjer och rutiner varit det primära fokusområdet.

Granskningen är avgränsad till att enbart omfatta teknik- och fritidsnämndens ansvarsområden. Det innebär exempelvis att kommunens bilpool, vilken hanteras av servicenämnden, inte har varit föremål för granskning.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från nedan revisionskriterier (för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 6):

- Kommunallagen (2017:725)
- Upphandlingsmyndigheten - styra och leda inköpsverksamhet
- Reglemente för teknik- och fritidsnämnden
- Värnamo kommuns policy för investeringsprocess

3. Granskningsresultat

3.1. Organisation och ansvarsområde

Teknik- och fritidsnämnden har en årlig driftbudget för maskiner och arbetsfordon som hanteras och används inom förvaltningen. Investeringar för maskiner och arbetsfordon har en egen budgetpost i investeringsbudgeten. År 2023 uppgick den till drygt 4,6 mnkr. Beslut om att godkänna nämndens årliga investeringsbudget fattas av kommunfullmäktige.

Vid tiden för granskningen, enligt erhållen förteckning och enligt förvaltningens arbetsunderlag, har förvaltningen tillgång till följande maskiner, arbetsfordon och annan utrustning (se tabell 1 nedan). Årsmodeller för maskiner och fordon sträcker sig mellan åren 1981 och 2023.

Tabell 1. Maskin- och fordonslista teknik- och fritidsförvaltningen.

Kategori	Antal	EY:s iakttagelser[2]
Lastbilar	4	Varav en inhyrd.
Släpvagnar lastbil	2	Varav en inhyrd.
Servicebilar	35	Personbilar under 3,5 ton.
Bilsläp	32	-
Traktorer	5	-
Traktortillbehör	10	Avser bl.a. redskapsbärare.
Traktorsläp	14	Traktorsläp, bevattningsvagn, skogsvagn, etc.
Lastmaskiner	3	Hjullastare och truck. En ny hjullastare förvärvades 2023 för 2,9 mnkr.
Parkmaskiner	27	Gräsklippare, lövblåsare, etc.
Renhållningsmaskiner	8	Sopmaskiner och maskintillbehör.
Gemensamt fordon	1	Volkswagen pick-up. Framgår ej vilka som delar på fordonet.
Manskapsbodar	32	Kontorsbodar, toalettvagnar och containers, etc.
Övriga arbetsmaskiner	25	Elverk, snöslungor, pumpar, etc.

Källa: Värnamo kommun

I förvaltningens arbetsunderlag är maskiner och arbetsfordon indelade i kategorierna äger, leasad och uthyrningsobjekt. Listan är inte fullständig då vissa

[2] Kommentarer EY syftar till att förtydliga kategorierna och är inte förvaltningens egna.

objekt saknar kategorisering. Vidare saknas definition för vad som avses med äger, leasad och uthyrningsobjekt.

För varje investeringsprojekt ska det upprättas ett projektblad enligt kommungemensam mall. Projektbladet ska innehålla bland annat investeringens driftkostnadskalkyl samt hur mycket pengar som totalt behöver avsättas för projektet. För 2023 finns ett projektblad som senast reviderades mars 2021 (se projektbladet i sin helhet i bilaga 1). Projektbladet beskriver i generella termer hur avdelningen arbetar och behovet av förnyelse av maskinparken. Projektblad eller andra detaljerade beskrivningar som redogör för varje investering i maskiner och arbetsfordon saknas. Detta beror enligt uppgift på att projektbladet ska ses som en raminvestering för flera maskiner. Den årliga investeringsbudgeten i kalkylbladet stämmer överens med posten för arbetsmaskiner i den av kommunfullmäktige fastställda investeringsbudget. Den enda skillnad som finns är att det i kalkylbladet anges att det sista året med investeringsplan avseende maskiner och arbetsfordon är 2027 medan samma summa återfinns för år 2028 i investeringsbudgeten.

Det framkommer vid intervju att det inte finns någon uttalad politisk ambition eller inriktning för anskaffning av maskiner och huruvida dessa ska ägas, leasas eller hyras[3]. De intervjuade framhåller att beslut om anskaffning snarare grundas i kostnadsrationalitet och vad som är mest ekonomiskt rationellt för driften. Av intervju med nämndens presidium framkommer att nämnden under innevarande mandatperiod inte har haft uppe frågan om maskiner eller arbetsfordon. I stället framhålls att det är en fråga som hanteras av förvaltningen. Senast frågan aktualiserades i nämnden uppges ha varit för 4–5 år sedan. Då diskuterades frågan utifrån att det fanns maskiner med låg användningsgrad och att det vore bättre att ha dessa på ramavtal. Vidare framkom att nämnden hade varit förtjänt av att ta upp frågan vid tillfälle då det har tillkommit en del nya ledamöter.

Det finns en kommunövergripande fordonspolicy som omfattar alla kommunala verksamheter i Värnamo. Fordonspolicyn avser fordon under 3,5 ton och anger den strategiska inriktningen för inköp, hantering och användning. Av policyn framgår att alla fordon upp till 3,5 ton som anskaffas i kommunen ska leasas genom finansiell leasing i 36 alternativt 60 månader. Vid intervju framkommer att teknik- och fritidsförvaltningen sedan tidigare har avyttrat alla fordon upp till 3,5 ton enlighet med policyns principer och förhållningsätt. Policyn reviderades senast 2021. Enligt de intervjuade genomförs vid tiden för granskningen en översyn av fordonspolicyn och kommunstyrelsen har återemitterat ärendet till servicenämnden för vidare hantering.

Teknik- och fritidsförvaltningen har en beställningsrutin[4] som anger ansvar vid inköp och beställningar och vilka regler som gäller för olika upphandlingsförfaranden. Av den framgår att alla beställningar över 10 tkr ska skriftligen beställas och ska läggas med i en lista. Rutinen anger steg för steg vad som göras inför en beställning.

[3] Med hyra avses i detta fall maskin/fordon som hyrs in för en kortare period.

[4] Lathund beställningar, daterad 2023-01-01.

Exempelvis vilken information som ska fyllas i, var information går att finna, i vilken lista informationen ska skrivas in, vilken mall som ska användas för beställningar och var informationen ska sparas.

Av nämndens delegationsordning framgår att verkställighetsbeslut i regel är varje chefs ansvar samt definieras som beslut i enkla ärenden där beslutet följer av författning eller avtal. I delegationsordningen anges 17 exempel på verkställighetsbeslut, varav ett exempel är inköpsbeslut vid inköp av varor, tjänster och entreprenader för verksamhetens behov där avtal finns och inom befintlig budget.

3.2. Planering och beredning

Administrativa enheten har den övergripande controllerfunktion för inköp inom förvaltningen. De intervjuade uppger att budgetutrymme för inköp bevakas löpande samt följs upp fem gånger årligen vid verksamhetsuppföljning. De intervjuade uppger att förvaltningen vid planering och beredning av inköp av maskiner utgår från kommunens policy för investeringsprocess. I policyn anges att investeringsbudget ska upprättas årligen och presenteras med god framförhållning innan slutgiltigt beslut fattas av kommunfullmäktige. Investeringsbudget innehåller en investeringsplan för planerade investeringar de kommande fem åren. Beräkningar av framtida investeringar i maskiner utgår från förvaltningens fordonslista samt beräkningar kring behov och utbytesplaner.

Policy för investeringsprocess innehåller en strategi för investeringsprocessen (för en utförligare beskrivning av strategin se avsnitt 6.4). Det framkommer vid intervju att förvaltningen vid investeringar i maskinparken i regel inte följer de dokumentationskrav som anges i strategin. Detta beror på att kraven på dokumentation endast omfattar investeringar med en beräknad totalutgift över 5 mnkr vilket sällan berör enskilda investeringar i maskinparken. Vid sakgranskning genomförd i juni 2024 framkommer att förvaltningen under våren 2024 har infört som rutin att samtliga raminvesteringar återrapporteras till teknik- och fritidsnämnden. Vid tid för granskningens slutförande har vi inte sett att rutinen har tagits i bruk av nämnden.

Beslut om maskin eller fordon ska köpas in, leasas eller hyras föregås enligt de intervjuade alltid av en intern dialog mellan avdelningschef och enhetschef innan det slutligen förankras hos förvaltningschef. Vidare görs kostnadsavvägningar huruvida det är skäligt att äga den aktuella maskinen eller om det är rimligare att hyra in den för varje användningstillfälle. Sådana beräkningar görs bland annat genom att jämföra kostnad med debiteringsgrad. Vid dessa diskussioner hämtas även kostnadsupplysningar in från privata aktörer. Vid intervju framkommer att dessa diskussioner och avvägningar inte dokumenteras skriftligen. Enligt uppgift finns ingen rutin för sammanställning och dokumentation av det beräkningsunderlag som ligger till grund för beslut om inköp.

De intervjuade anger att förvaltningen har interna arbetssätt för planering av inköp samt planer för att byta ut och investera i nya maskiner. Planerade utbyten av

maskiner framgår av förvaltningens fordonslista. Listan anger bland annat när maskinen förvärvades, pris samt hur många år som återstår till planerat utbyte. Utbytestider varierar mellan 5–15 år beroende på investering. Planerade utbyten i underlaget omfattar emellertid inte alla maskiner och arbetsfordon.

Vid intervju framkommer att planering för kommande inköp bland annat baseras på behov och grad av nyttjande. De intervjuade uppger att maskinernas och fordonens storlek har viss betydelse i valet mellan att äga, leasa eller hyra. Större maskiner och fordon hyrs i regel in medan mindre maskiner i högre grad ägs av kommunen. Det beror framför allt på att möjligheten att hyra in mindre maskiner är mer begränsad. Ett sätt att utvärdera behovet kan enligt de intervjuade vara att hyra in en maskin under en period. Detta har också gjorts vid ett antal tillfällen inför beslut om inköp.

Det framkommer vid intervju att förvaltningen äger vissa maskiner och arbetsfordon av resurs- och kostnadseffektiva skäl. Som tidigare nämnt finns det inte någon uttalad ambition eller policy från nämndens sida huruvida maskiner ska ägas, leasas eller hyras. Enligt de intervjuade styrs valet utifrån vad som är mest rationellt för driften.

Leasingavtal för bilar (upp till 3,5 ton) löper mellan 36–60 månader, i enlighet med fordonspolicyn. Detta kan enligt de intervjuade ibland stå i konflikt med verksamhetens vilja att använda bilar i flera år så att de kan gå så många mil som möjligt. Vidare medför montage av inredning att verksamheten inte sällan får betala upp till 150 000 kr för ny inredning i bilarna när leasingavtalen upphör vilket medför ökade kostnader.

3.3. Förvaltning av maskiner

Vid intervju framkommer att förvaltningens samtliga maskiner och fordon, liksom övriga tillgångar, finns dokumenterat i verksamhetssystemet Komma, vilket i sin tur är kopplat till ekonomisystemet (Raindance) och beslutsstödsystemet (Hypergene). De intervjuade uppger att alla maskiner och arbetsfordon har en egen årlig budget i Komma. Ekonomisk uppföljning av maskinparken sker löpande både på kontonivå (dvs. övergripande kostnader) och per objekt. Information avseende kostnader för exempelvis leasing, service, försäkring, skatt och drivmedel för respektive fordon förs in i Komma. Även andra uppgifter såsom maskinernas underhåll och drift bevakas och dokumenteras. Denna information läses sedan över till ekonomisystemet, Raindance. I Raindance registreras tid för hur mycket objektet används. Avdelningschefen för gata/park har det övergripande ansvaret att följa budget och kostnadsutveckling för maskinparken.

Vid intervju framkommer att det finns serviceavtal för samtliga leasingfordon samt för merparten av de maskiner och fordon som köpts in under de senaste åren. Service av fordon sker i huvudsak en gång årligen. För de maskiner och fordon (exempelvis lastbilar) som ägs av förvaltningen, utförs service och reparationer enligt upprättade avtal med leverantören eller auktoriserade verkstäder. Detta gäller i huvudsak de maskiner och fordon som anskaffats under senare år.

Det framkommer vid intervju att det saknas serviceavtal för vissa äldre fordon som ägs av förvaltningen. Om det gäller mindre underhållsåtgärder eller reparationer hanteras detta i huvudsak i egen regi av chaufförerna eller annan personal med kompetens inom området. Vid mer komplicerade eller omfattande åtgärder köps sådana tjänster in.

De flesta fordon som används löpande i verksamheten är utrustade med modern teknik som uppmärksammar föraren på eventuella fel och servicebehov. Information om tidpunkt för besiktning och service registreras även i Komma. De intervjuade uppger att detta arbetssätt gör det enkelt att identifiera behov, förebygga fel samt att åtgärda fel i tid.

De intervjuade uppger att varje maskin och fordon har en ansvarig tjänsteperson som är skyldig att rapportera in fel eller andra relevanta upplysningar, exempelvis rörande skick och eventuella servicebehov. De intervjuade uppger att detta arbetssätt tydliggör ansvar och gör att medarbetare ser efter fordonen med stor omsorg.

De intervjuade uppger att de inte har behövt göra prioriteringar av underhållsåtgärder avseende maskin- och fordonsparken. Hittills har de alltid haft möjlighet att finansiera planerade eller akuta underhåll inom den till tilldelade budgetramen.

3.4. Uppföljning och uppsikt

3.4.1. Uppföljning av användning och behov

Vid intervju framkommer att det sker en kontinuerlig uppföljning av maskinernas och arbetsfordonens användningsgrad för att säkerställa att utbudet täcker behovet. Maskinernas miltal/timtal loggas för att kunna följa upp om maskinen används i tillräcklig utsträckning för att ägande ska vara motiverat ur ett ekonomiskt perspektiv. Ett annat exempel som nämns vid intervju är att förvaltningen noga följer eventuella vakanser, i synnerhet personbilar (tjänstebilar). För närvarande finns en ledig personbil inom förvaltningen som inte används till följd av en avslutad tjänst. Bilen står tills vidare oanvänd i väntan på att en ny tjänsteperson ska tillsättas.

Förvaltningen har ett sammanställt dokument med alla objekt (maskiner och arbetsfordon) som innehåller uppgifter om bland annat vilken förvaltning/avdelning objektet tillhör, årsmodell, pris per h/dygn, överlåtelseform, intäkt, kostnader och användning (i timmar). Detta underlag används för att bedöma behov, användningsgrad och kontrollera att prissättning ligger på en rimlig nivå utifrån budget. Intäkter beräknas utifrån hur mycket objekten används. Kostnader baseras bland annat på drift-, reparations- och underhållskostnader. Priset är satt per timme eller dygn beroende på objekt. Pris för kommande år justeras utifrån föregående års nettoresultat, det vill säga intäkter - kostnader.

Av dokumentet framgår att förvaltningen hade 321 objekt per 31 augusti 2022. Av dessa hade 201 objekt ett positivt netto eller nollresultat[5]. För övriga 120 objekt hade 118 ett negativt netto och för två saknades uppgifter. Totalt netto med samtliga objekt inräknade var -1485 tkr.

I tabell 2 och 3 nedan redogörs för de fem objekt med största positiva respektive negativa netto.

Tabell 2. Sammanställning av de fem objekt med störst positiva netto.

Objekt	Överlåtelse-form	Pris tim/dygn 2022 (kr)	Intäkt (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto (tkr)	Pris-höjning 2023 (kr)	Användning per år (h)
Scania *lastbil*	Leasad	400	281,6	754,8	-473,2	300	1255
Valtra *Traktor*	Uthyrnings-objekt	260	15,6	417,2	-401,6	150	101
Massey Ferguson *Traktor*	Uthyrnings-objekt	260	2,1	336,9	-334,8	150	8
Valtra *Traktor*	Uthyrnings-objekt	260	6,5	338,8	-332,3	150	42
Inhyrd redskaps-bärare[6]	Inhyrd	400	14,6	325,8	-311,2	0	Framgår ej.

Källa: Värnamo kommun

Tabell 3. Sammanställning av de fem objekt med störst negativa netto.

Objekt	Överlåtelse-form	Pris tim/dygn 2022 (kr)	Intäkt (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto (tkr)	Pris-höjning 2023 (kr)	Användning per år (h)
Eurodumper *Traktorsläp*	Uthyrnings-objekt	440	323,8	47,5	276,3	150	866
Votex Jumbo *Släntklippare*	Uthyrnings-objekt	760	210,5	17,2	193,3	40	432

[5] För ett 30-tal objekt med nollresultat saknas uppgifter om användning.

[6] Återlämnad maj 2023.

Richard Western	Uthyrnings-objekt	440	183,2	16	167,2	150	560
Broddson Scania *Sandupp-tagare*	Uthyrnings-objekt	875	241	120	121	75	246
Joskin *Vakuum-tankvagn*	Uthyrnings-objekt	370	112,3	17,4	94,9	0	379

Källa: Värnamo kommun.

Vid sakgranskning anges att objekten ovan (i tabell 2) är dragfordon och att kostnader hamnar på dragfordonet och intäkter hamnar på släpvagn (se tabell 3) och att tabellerna därför bör ses som en helhet.

3.4.2. Inventering och förråd

Det framkommer vid intervju att det görs regelbunden inventering av maskinparkens skick och underhållsbehov. Utöver maskiner ses redskap och andra inventarier över ett par gånger årligen. Inventeringarna brukar i regel sammanfalla med de olika årstiderna för att säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet för att klara driften. Det upprättas dock ingen dokumentation av dessa inventeringar.

Förvaltningens förrådslokaler i Värnamo är försedda med elektroniska låssystem med nyckelkontroll och tillträdesstyrning. Det innebär att alla in- och utpasseringar registreras för att kontrollera att inga obehöriga ges tillträde eller att maskiner och utrustning försvinner. Förråd i andra delar av kommunen är inhängda och försedda med vanliga fysiska lås.

3.4.3. Nämndens uppsikt

Vid en genomgång av nämndens protokoll 2023 har vi inte sett att nämnden har haft uppe frågor kring inköp/underhåll av maskiner. Det framkommer vid sakgranskning att en ny rutin har tagits fram under 2024 för återrapportering av alla raminvesteringar (se sida 7).

Av protokoll för 2023 framgår att nämnden tagit del av ekonomiska uppföljningar under året som redogör för budgetutvecklingen inom området. Budgetuppföljning sker fem gånger årligen till nämnden med prognoser samt kommentarer kring väsentliga händelser. Förvaltningen har en excellista med alla samlade investeringar under året som nämnden får ta del av i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Listan anger budget för fordon, maskiner och annan utrustning, projektutfall under perioden, eventuell tilläggsbudget, avvikelser, nuvarande status och prognos för helåret. För att tydliggöra vilka investeringsprojekt som fortskrider enligt plan används färgkodning. Excellistan uppges uppdateras kontinuerligt.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i stort har tillsett en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner och andra arbetsfordon. Bedömningen grundas på att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för planering och beredning av inköp av maskiner. Vidare hanteras maskiner och fordonen hanteras budgetmässigt på ett ansvarsfullt sätt.

Det är samtidigt vår uppfattning att det finns utrymme för förbättring gällande dokumentation av beräkningsunderlag och avvägningar inför beslut om inköp. Vi menar därtill att nämnden bör besluta om en politisk viljeriktning, policy eller motsvarande som tydliggör principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton. Detta skulle enligt vår mening bidra till större tydlighet kring inköp samt underlätta uppföljning av genomförda inköp.

I granskningen framkommer att det finns ett etablerat och följsamt arbete avseende förvaltning av maskiner och andra fordon som används i förvaltningens arbete. Det finns rutiner för att säkerställa att maskiner och fordon genomgår regelbunden service. Det finns även ett system med ansvariga tjänsteperson per maskin och fordon vilket ökar möjligheten att upptäcka fel eller eventuella underhållsbehov. Arbetssättet säkerställer enligt vår mening att service, underhåll och utbyte av maskiner sker enligt plan. Det finns därtill budget för alla maskiner och fordon som följs upp kontinuerligt för att säkerställa ett adekvat nyttjande samt kostnadseffektivitet.

Med utgångspunkt i de iakttagelser som framkommit i granskningen bedömer vi att uppföljningen är tillräcklig. Materiella investeringar, såsom inköp av maskiner för verksamheten, genomförs av förvaltningen inom ramen för beslutad investeringsbudget. Inköp beslutas av förvaltningschef efter samråd med berörd chef. Vidare sker kontinuerlig uppföljning av budget och kostnader för investeringar. Det framgår emellertid inte av nämndens protokoll under året (2023) om inköpsbeslut har redovisats för nämnden. För att stärka sin uppföljning och uppsikt skulle nämnden kunna informeras om inköp av maskiner som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär. Vi ser med tillförsikt på att förvaltningen har tagit fram en rutin som ska börja användas under 2024 och som innebär att alla raminvesteringar återrapporteras till nämnden.

Revisionsfråga	Svar
▸ **Finns en tillräcklig planering och beredning vid inköp av maskiner?**	Ja, i stort vad gäller planering och beredning av inköp av maskiner. För att stärka planering och beredning bör nämnden besluta om principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner.

▸ **Säkerställer nämnden att det finns en planering avseende förvaltning av maskiner?**	Ja, den planering som finns avseende förvaltning av maskiner är tillräcklig.
▸ **Finns en tillräcklig uppföljning och uppsikt över maskinparken?**	Ja. Nämnden bör dock överväga att ta del av information om maskinparken för att hålla sig uppdaterade inom området.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi teknik- och fritidsnämnden att:

- Besluta om principer och förhållningssätt kring ägande, hyra och leasing av maskiner och arbetsfordon.
- Säkerställa att beräkningsunderlag och avvägningar vid beslut om inköp och leasing av maskiner och arbetsfordon dokumenteras.
- Överväga att ta del av information om maskinparken och dess utveckling som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär.

Värnamo 18 juni 2024

Negin Nazari
EY

Max Blomberg
EY

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- Förvaltningschef
- Avdelningschef gata/park
- Enhetschef fritid/arenaservice
- Enhetschef administrativa enheten
- Ordförande teknik- och fritidsnämnden
- Vice ordförande teknik- och fritidsnämnden
- Andre vice ordförande teknik- och fritidsnämnden

Analyserade dokument

- Policy för investeringsprocessen
- Reglemente för teknik- och fritidsnämnden
- Delegationsordning för teknik- och fritidsnämnden
- Investeringsbudget 2024 plan 2025–2028
- Upphandling teknik- och fritidsförvaltningen
- Lathund beställning
- Delegationsordernummer tekniska 2023
- Fordon och maskiner
- Fordonsplan
- Policy för fordon upp till 3,5 ton

6. Revisionskriterium

6.1. Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten. Nämnderna ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

6.2. Upphandlingsmyndigheten: styra och leda inköpsverksamhet

Upphandlingsmyndigheten tar fram en stor mängd råd och stöd för offentliga inköp. Råden kan ses som ett riktmärke för "best practice" inom området för inköp. Enligt myndigheter bör kommunens strategi för inköp ange prioriteringar för hur inköpsverksamheten ska utvecklas för att uppfylla uppdraget och målen för inköpsverksamheten. Strategin bör även innehålla processeffektivitetsmått och resultatmått för att kunna följa upp mål för verksamheten.

Kommunens inköpsfunktion bör även innehålla en plan och mått för att följa upp strategin. Organisationens högsta beslutade organ bör besluta om styrdokument som strategin placeras i. Inköpsstyrningen ska innefatta strategi, planering och uppföljning av inköpsverksamheten. För att inköpsstyrningen ska fungera bör den integreras i organisationens ledningssystem.

Rörande ansvarsfördelning i inköpsprocessen anger myndigheten att det behöver finnas en tydlighet i vilken funktion som ska ha vilken roll och mandat. Utgångspunkten för ansvarsfördelningen bör vara att det ska finnas en behovsägande beställare från verksamheten och en inköpsfunktion.

Upphandlingsmyndighetens inköpsprocess är indelad i tre huvudsakliga zoner som handlar om att förbereda upphandlingen, genomföra den och slutligen realisera avtalet. I varje zon går man igenom olika faser enligt följande:

- Zon 1 - förberedelse (planera, kartlägga och analysera)
- Zon 2 - genomförande (upphandla)
- Zon 3 - realisera (implementera och förvalta)

Processen avslutas med en beställning, som bör ske enligt delegerat inköpsansvar och inom budgetansvar.

6.3. Reglemente för teknik- och fritidsnämnden

Av reglemente framgår att nämnden ansvarar för drift och underhåll av förvaltningens maskiner och fordon.

6.4. Policy för investeringsprocessen

I Värnamo kommuns policy för investeringsprocessen anges att investeringsbudget årligen ska upprättas och föreläggas kommunfullmäktige för beslut i juni månad. Projektblad enligt kommungemensam mall innehållande driftkostnadskalkyl ska upprättas till alla investeringar. För att ge en god överblick av investeringsprojektet ska för varje projekt tydligt framgå den beräknade totala investeringen. Nämndens investeringsbudget med projekt ska beskriva genomförande år 1 och 2, investeringsplan med projekt som förbereds för genomförande år 3–5 samt projekt aktuella efter planperioden år 6 eller senare.

I Värnamo baseras investeringsprocessen på en årlig tidplan:

- **Augusti – 15 december**. Årlig dialog mellan teknik- och fritidsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar (kommunledningsförvaltningen deltar vid behov). Avstämning mellan respektive förvaltning och dess nämnd om prioriteringar ska ske löpande under arbetets gång.
- **November-december**. Kommunledningsförvaltningen skickar ut underlag/blanketter till respektive nämnd inför deras inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen
- **Februari**. Kommunstyrelsen beslutar om budgetförutsättningar och preliminära budgetramar
- **Februari-mars**. Behandling och beslut i respektive nämnd.
- **Mars**. Inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen.
- **Mars-maj**. Budgetberedning och dialoger.
- **Juni**. Beslut om investeringsbudget/-plan av kommunfullmäktige.

Investeringsprocessen utgår från en strategi i fem delar:

1) **Planering** – Planeringsfasen för investeringar som uppgår till minst 5 mnkr ska föregås av en analys i fyra steg. Processen ska dokumenteras i projektbladet. För investeringar avseende byggnads-, gatu- och VA-investeringar över 10 mnkr ska projekten dokumenteras utifrån fem olika faser: utredning, förprojektering, detaljprojektering, byggnation och slutredovisning. All dokumentation ska i tillämpliga delar redovisas i samband med slutredovisningen för projektet. Projektbladet för respektive investering ska även innehålla syfte och motivering till investeringen, plats, tidplan inklusive ianspråktagande, bedömd betalningsplan, driftbudgetpåverkan, fördelning av investeringsanslag, kalkylnivå, avskrivningstider samt underhållsinsatser.
2) **Genomförande** – Teknik- och fritidsnämnden ska genomföra en översiktlig uppföljning av pågående investeringar i samband med varje delårs- och helårsbokslut. Uppföljningen ska redovisas till kommunstyrelsen tillsammans med bedömda sammanlagda budgetavvikelser för varje enskilt projekt med en totalbudget över 10 mnkr.

3) **Uppföljning/ianspråktagande** – Intern kontroll av pågående investeringar ska göras avseende betalningsplaner, beställarfunktioner, leveranskontroller, etc. Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att genomförda kontroller sker och återrapporteras. Avslutade investeringsprojekt redovisas till nämnden. Projekt som överstiger 10 mnkr i totalbudget slutredovisas även till kommunfullmäktige.
4) **Tidsförskjutning av investeringsprojekt** - I samband med förslag till kommande budget ska nämnden ta hänsyn tillskjutna investeringar från tiden före innevarande år samt årets investeringsbudget. Anpassning av kommande investeringsförslag ska ske till den kapacitet som finns i den egna organisationen och efter analys av marknadsläget. Detta gäller nåde får investeringar som ska genomföras i egen regi och genom extern entreprenör/utförare. I det fall kapacitetsbrist uppstår och en prioritering av vilka investeringsprojekt som ska genomföras måste ske ska denna prioritering beslutas av nämnden.
5) **Ombudgetering** - Vid varje nytt år ska resterande medel i pågående investeringsprojekt ombudgeteras om de fortsatt är aktuella att genomföra.

Bilaga 1. Projektblad maskiner

Arbetsmaskiner		**Projektblad nr KF:**	**TU 025**
		Projektblad nr Förv.:	
		Upprättad den:	
		Upprättad av:	Marcus Berggren
		Reviderad den:	2021-03-09
		Projektnr i Ek.system:	213001/ 0012
		Samråd avseende:	**Datum:**
Uppdragsgivare/beställare(nämnd):	TU	Miljö	
Utförare(nämnd):	TU	Energi	

Beskriv process från behov till förslag enligt riktlinjer för investeringsprocess:
(tänk om→optimera→bygg om→bygg nytt)

Produktionsavdelningen bil och maskinpark underhålls av externa aktörer. Verksamheten drivs som en bilpool mot övriga avdelningar såsom park, vatten och avlopp, gata, fastigheter, fritid samt avfall. Verksamheten har behov av många olika typer av maskiner för utförande av många olika tjänster. Ett stillestånd innebär sämre kvalitet på utförda tjänster och med ökade kostnader som följd. Målet är att maskinerna ska hålla sådan standard att stillestånd undviks. Kommunal verksamhet präglas mer idag av ett miljötänkande vad det gäller bilar och maskiner. Att hålla en maskinpark som uppfyller dagens kvalitetskrav och miljötänkande kräver en kontinuerlig utbytestakt. Vi jobbar samtidigt med en effektivisering av maskinparken vilket kommer att leda till att vi får mera gjort på samma tid till samma kostnad. Detta sker genom att vi byter ut maskiner/fordon till mer effektiva och mångsidiga fordon, Vilket leder till att vi kan köra mer timmar till lägre total kostnad per timme. Vi får på detta sätt även möjlighet att bedriva mer uppgifter i egen regi vilket leder till lägre kostnad för uppgiften. Sänkningen kan göra att vi får svårare att hålla en jämnhög standard och lägre ekonomi på längre sikt. För att kunna ha en fortsatt kostnadseffektiv produktion framöver behöver vi kunna ha kostnadseffektiva fordon och då behöver man fortskridande ha möjlighet att hänga med i utvecklingen av fordon för branschen och byta ut mot mer kostnadseffektiva fordon och arbetssätt. Kostnadseffektivitet leder även till miljöbesparing.

Bild, karta etc.:

Beskrivning av investeringsprojektet:

Gatapark-avdelningen ansvarar för ca 60 st. bilar, 4 st. lastbilar och ca 44 maskiner.
Ett stort underhållsbehov finns för produktionsavdelningens maskinpark. För att produktionsavdelningen ska kunna jobba effektivt och hålla god status på maskinparken krävs kontinuerligt utbyte av maskiner.

I samband med investeringsbudget 2021 lämnas 4 848 kkr tillbaka för år 2020.

Nyckeltal	
Driftskostnad/år:	Tkr
Längd (m):	
Yta (m^2):	
Antal:	
Kapitaltjänstkostnadsjust./år:	500000 tkr/år
Avskrivningstid (genomsnitt):	5 år
Kalkylnivå 0-3:	3
Bilaga kalkyl:	☐

	År	**Bedömd kostnad i kkr**	
		Budget	**Utfall 201231**
Anvisade medel/utfall	t.o.m. 2021	Årliga anslag	Årliga anslag
Investeringsbudget	2022	4 620	
Investeringsbudget	2023	4 620	
Investeringsplan	2024	4 620	
Investeringsplan	2025	4 620	
Investeringsplan	2026	4 620	
Investeringsplan	2027	4 620	
Investeringsplan	Framtid-		
Totalinvestering			

Avtal:	

PROTOKOLL STYRELSEMÖTE

Datum: 08 april 2025
Tid: 08:00
Plats: VärnaBo fastigheter
Bolag: Värnamo City AB
Organisationsnummer: 556545-6497

Närvarande: Peter Samuelsson, Cecilia Ek, Carl Schrewelius, Jenny Kask, Rasmus Olsson, Jonathan Möller, Tobias Pettersson, Anders Wallin

§ 2220. Styrelsens ordförande, Peter Samuelsson, förklarade mötet öppnat.

§ 2221. Till sekreterare valdes Anders Wallin.

§ 2222. Till justeringsman valdes Rasmus Olsson

§ 2223. Dagordningen fastställdes.

§ 2224. Föregående protokoll godkändes och lades till handlingarna.

§ 2225. **RAPPORT VÄRNAMO CITY**

Anders Wallin

Aktiviteter februari-mars 2025

- Utbildning på Scandic för Värnamo handels medlemmar den 28 februari på Scandic.
- Semleaktivitet 20-22 februari
- Årsmöte Värnamo handel 19 mars
- Tjejkväll den 27 mars
- Marknaden marsmötet den 29 mars
- Nominering av årets butikssäljare 2025
- Matchvärd på ”nya” Finnvedsvallen den 31 mars

Sociala media

- Ca 5700 följare på Facebook
- Ca 5300 följare på Instagram

Kommande aktiviteter april-juni

- Påskfirande i City med aktiviteter för barnen
- Värnamo Näringslivsgala den 25 april
- Valborgsfirande i Enehagsparken den 30 april i samarbete med Missionskyrkan och Värnamo kommun
- Värnamokalaset den 24 maj
- Utbildning för Värnamo Handels medlemmar planeras i maj.

§ 2226. **Information fastighetsägarna**

Nivika- Rasmus Olsson

Just nu sker inflyttning i VN's gamla lokaler på Storgatsbacken av IF Metall och ABF.

Jobbar på nya affärer.

SRL- Peter Samuelsson

Exploateringsavtal klart för kv. Spjutet.

Nyfosa- Jonathan Möller

Anställt en person.

Ser tyvärr ett ökat antal konkurser.

Väntar på att avtal ska signeras för g:a Åhlens lokaler på Storgatsbacken.

§ 2227. **Information Värnamo handel**

Se Rapport Värnamo City

§ 2228. **Information Värnamo kommun**

Tobias Pettersson

Möte med Tryggare Sverige med tanke på de senaste årens problem med Arkaden som förbinder Pilgatan med Storgatsbacken.

Tillväxtkampanjen mot Skellefteå har gett viss effekt.

Värnamo Filmhistoriska festival pågår 24–26 april och kommer att invigas av Claes Eriksson (galenskaparna).

Budgetarbete i gång. Positivt med minskad inflation, men många nya utmaningar.

Revidering av ordningsföreskrifter vilket bla annat innebär lättnader kring alkoholförtäring på vissa offentliga platser.

Pågår arbeten med ny Trafikplan, grönstrukturplan och energiplan.

§ 2229. **Kommande styrelsemöten:**

- 10 juni Styrelsemöte kl. 08:00-10:00
  Plats: Nivika
- September/oktober Strategidagar och styrelsemöte under planering.
- 9 december Styrelsemöte 10:00-13:00 (avslutas med lunch)
  Plats: Nyfosa, Lasarettsgatan

§ 2230. **Övrigt**

Ordförande Peter Samuelsson avtackade avgående styrelserepresentanter Carl Schrewelius och Jenny Kask för väl genomfört arbete i Värnamo Citys styrelse.

§ 2231. Ordföranden Peter Samuelsson förklarade mötet avslutat

Protokollförare

_____

Anders Wallin

Justeras:

_____ _____

Peter Samuelsson Rasmus Olsson

PROTOKOLL VID KONSTITUERANDE

Datum:	08 april 2025
Tid:	10:00
Plats:	Länbo Fastigheter, Skolgatan 1 A, 33131 Värnamo
Bolag:	Värnamo City AB
Organisationsnummer:	556545-6497

Närvarande: Peter Samuelsson, Rasmus Olsson, Jonathan Möller, Tobias Pettersson, Cecilia Ek, Kristin Danås, Ida Kruse, Anders Wallin

Ej närvarande:

§ 2112. Styrelsens ordförande, Peter Samuelsson förklarade mötet öppnat.

§ 2113. Till mötets ordförande valdes Peter Samuelsson

§ 2114. Som sekreterare valdes Anders Wallin

§ 2115. Som justeringsman tillsammans med ordföranden valdes Rasmus Olsson

§ 2116. Firmateckning beslutades att firman tecknas av 2 i förening av styrelsens ledamöter eller ordföranden Peter Samuelsson tillsammans med Anders Wallin

§ 2117. Kommande styrelsemöten:

Tisdag 10 juni	08:00-10:00	Stadshuset
Strategidagar	september	
Tisdag 9 december	10:00-13:15	Nyfosa

§ 2118. Övrigt.

§ 2119. Ordföranden Peter Samuelsson förklarade mötet avslutat

Protokollförare

Anders Wallin
Anders Wallin (Apr 10, 2025 16:59 GMT+2)

Anders Wallin

Justeras:

Peter Samuelsson
Peter Samuelsson (Apr 10, 2025 20:11 GMT+2)

Peter Samuelsson

Rasmus Olsson
Rasmus Olsson (Apr 10, 2025 21:00 GMT+2)

Rasmus Olsson

protkoll konstituerande styrelsemöte 08 april 2025

Final Audit Report 2025-04-10

Created:	2025-04-10
By:	Anders Wallin (info@varnamocity.net)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAOyULRb2FMueQKP-3i2oTWUWRbSAcxad6

"protkoll konstituerande styrelsemöte 08 april 2025" History

Document created by Anders Wallin (info@varnamocity.net)
2025-04-10 - 2:55:16 PM GMT- IP address: 212.37.102.242

Document emailed to Peter Samuelsson (peter@srlfastigheter.se) for signature
2025-04-10 - 2:55:19 PM GMT

Document emailed to Rasmus Olsson (rasmus@nivika.se) for signature
2025-04-10 - 2:55:19 PM GMT

Document emailed to Anders Wallin (info@varnamocity.net) for signature
2025-04-10 - 2:55:20 PM GMT

Email viewed by Anders Wallin (info@varnamocity.net)
2025-04-10 - 2:58:49 PM GMT- IP address: 212.37.102.242

Document e-signed by Anders Wallin (info@varnamocity.net)
Signature Date: 2025-04-10 - 2:59:10 PM GMT - Time Source: server- IP address: 212.37.102.242

Email viewed by Peter Samuelsson (peter@srlfastigheter.se)
2025-04-10 - 6:11:00 PM GMT- IP address: 104.28.64.58

Document e-signed by Peter Samuelsson (peter@srlfastigheter.se)
Signature Date: 2025-04-10 - 6:11:22 PM GMT - Time Source: server- IP address: 128.116.159.183

Email viewed by Rasmus Olsson (rasmus@nivika.se)
2025-04-10 - 6:59:46 PM GMT- IP address: 104.47.11.254

Document e-signed by Rasmus Olsson (rasmus@nivika.se)
Signature Date: 2025-04-10 - 7:00:09 PM GMT - Time Source: server- IP address: 212.37.115.203

Agreement completed.

2025-04-10 - 7:00:09 PM GMT

Adobe Acrobat Sign

Baltic-Link Association

Protokoll
Baltic-Link Association årsstämma 2025

Tid: fredag den 11 april 2025, 13:00 -16:00
Plats: Hotell Rådmannen, Alvesta

Beslutande:
Emma Swahn Nilsson, Karlskrona kommun
Tobias Pettersson, Värnamo kommun
Bo Eddie Rossbol, Emmaboda kommun
Mikael Jeansson, Tingsryds kommun
Anton Sjödell, Gislaveds kommun
Lars Altgård, Lessebo kommun
Per Ribacke, Alvesta kommun
Maria Ixcot Nilsson, Region Kalmar Län
Tommy Andersson, Ronneby kommun
Robert Olesen, Region Kronoberg
Gottlieb Granberg, Region Jönköpings län

Övriga:
Mikael Karlsson, Värnamo kommun
Therese Lindström, Alvesta kommun
Linda Karlsson, Region Blekinge
Mattias Andersson, Region Blekinge
Per-Olof Löfberg, Växjö kommun
Per Hansson, Region Kronoberg
Emil Hesse, Region Jönköpings län
Sara Maripuu, Region Kronoberg
Jonas Olsson, Karlskrona kommun
Tore Almlöf
Leif Petersson

Ärenden

§1. Mötets öppnande
Styrgruppens ordförande Emma Swahn Nilsson öppnade mötet och hälsade samtliga välkomna till årsstämman.

§2. Val av ordförande för mötet
Beslutades att välja Emma Swahn Nilsson till ordförande för mötet.

§3. Val av sekreterare för mötet
Beslutades att välja Jonas Olsson till sekreterare för mötet.

§4. Val av justeringsperson
Beslutades att välja Mikael Karlsson att justera dagens protokoll.

§5. Godkännande av dagordning
Beslutade att godkänna förslaget till dagordning

§6. Baltic-Link Associations historia
Tore Almlöf och Leif Petersson presenterade Baltic-Link Associations historia. Presentationen biläggs protokollet.

§7. Avtackning Tore Almlöf och Leif Petersson
Baltic-Link Association tackade Tore Almlöf och Leif Petersson för allt deras arbete som de utfört inom Baltic-Link Association och som sekretariat, samt inom olika projekt innan och efter att Baltic-Link Association bildades.

§8. Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024
Jonas Olsson redogjorde för Verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2024. Baltic-Link Association redovisade ett underskott på 27 372 kr för år 2024, vilket innebär att man har en positiv utgående balans på 261 617 kr.

Mötet beslutade att godkänna verksamhetsberättelsen och årsredovisningen.

§9. Val av ordförande och vice ordförande i Baltic-Link Association för ett år samt sekretariatets placering
Valberedningens ordförande Mikael Jaensson presenterade valberedningens förslag enligt följande:

Emma Swahn Nilsson, Karlskrona kommun, ordförande för ett år
Mikael Karlsson, Värnamo kommun, vice ordförande för ett år

Mötet beslutade i enlighet med valberedningens förslag.

§10. Val av åtta styrgruppsledamöter för ett år utöver ordförande och vice ordförande
Valberedningens ordförande Mikael Jaensson presenterade valberedningens förslag enligt följande:

Fredrik Thomasson, Region Blekinge
Maria Ixcot Nilsson, Region Kalmar län
Vakant, Region Kronoberg
Anton Sjödell, Gislaveds kommun
Gottlieb Granberg, Region Jönköpings län
Helena Ruderfors, Borås stad
Bo Eddie Rossbol, Emmaboda kommun
Lennart Haglund, Tranemo kommun

Då Robert Olesen utsetts till riksdagsledamot så ska Region Kronoberg inom en snar framtid besluta om en efterträdare för Robert Olesen inom Baltic-Link Association. Förslaget gavs att Region Kronoberg behåller sin plats och att vald representant sedan ingår i styrgruppen.

Mötet beslutade i enlighet med valberedningens förslag.

§11. Val av sekretariatets placering
Mötet beslutade att sekretariatet fortsätter med placering i Karlskrona under 2025.

Diskussion fördes kring att sekretariatets placering historiskt följt ordförandeskapet inom Baltic-Link Association. Utifrån dagens digitala möjligheter har dock förutsättningarna för sekretariatets placering förändrats vilket kan möjliggöra att sekretariatet och ordförandeskapet inte har samma placeringsort.

Styrgruppen fick i uppdrag att under 2025 diskutera hur man ska hantera beslut kring sekretariatets placering inför kommande årsstämma 2026.

§12. Val av valberedning för 2025
Till ordförande i valberedningen valdes Mikael Jeansson, Tingsryds kommun och till ledamöter valdes Lars Altgård, Lessebo kommun samt Patrik Harrysson, Svenljunga kommun.

§13. Styrgruppens förslag till årsavgift, verksamhetsplan och budget för 2025
Verksamhetsplan och budget presenterades av sekretariatet. Årsavgiften föreslogs öka med 10 000 kr till 35 000 kr/år och medlem.

Mötet beslutade att anta föreliggande förslag till verksamhetsplan och budget inkl. en årsavgift på 35 000 kr/år och medlem.

§14. Övriga frågor
Inga övriga frågor.

§15. Avslutning
Ordföranden avslutade mötet med att tacka styrgruppen för arbetet som gjorts under 2024, samt dagens deltagare för engagemanget i årsstämman.

Vid Protokollet

Jonas Olsson
Mötessekreterare

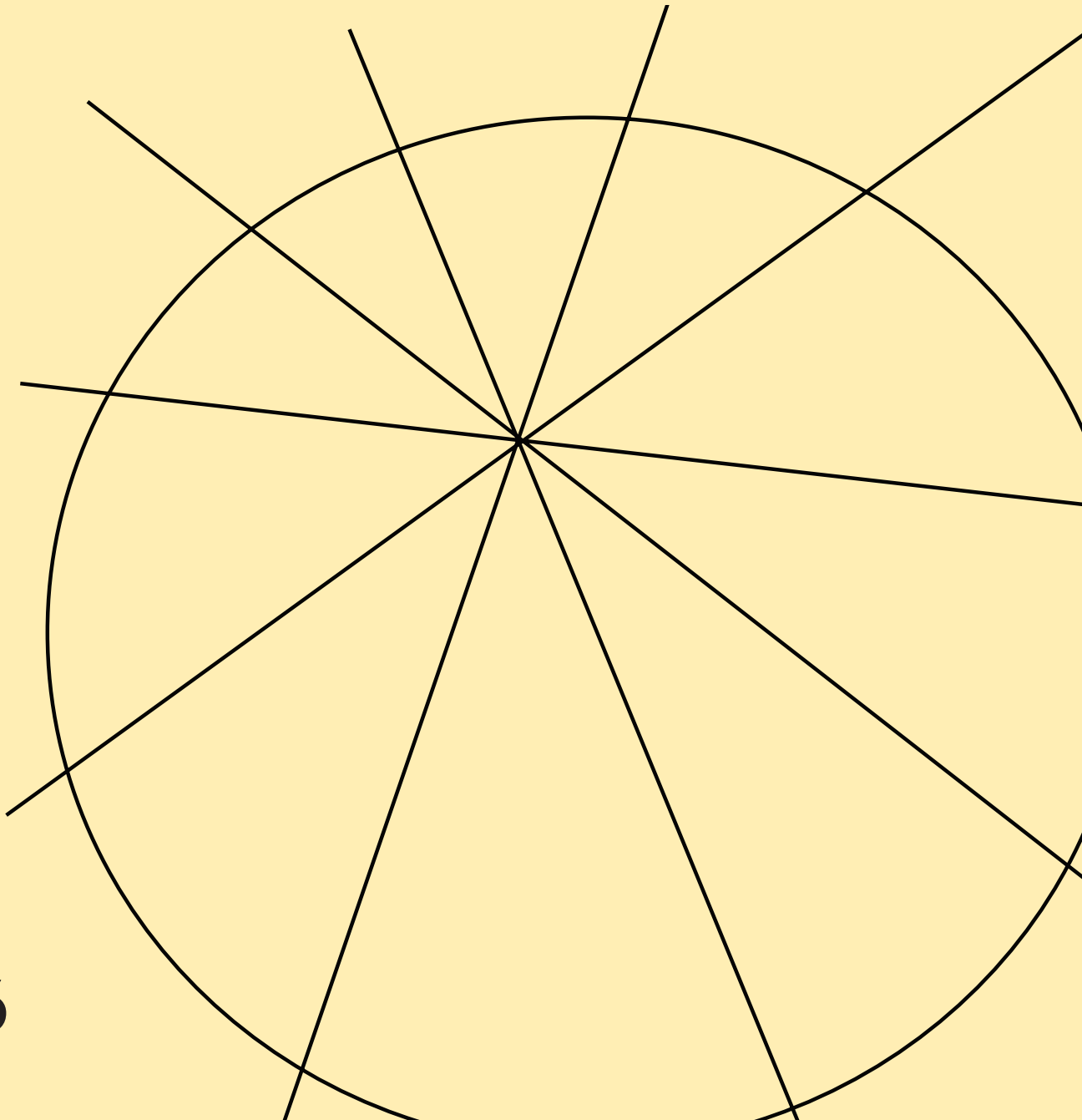
Mikael Karlsson
Justeringsperson

357

INTERIOR CLUSTER SWEDEN
10 ÅR
EST. 2015

Årsmöte och Bolagshandlingar

interior cluster sweden

2025

Innehåll

3. Årsmöte
4. Medlemmar
5. Verksamhetsberättelse
6. Årsredovisning
12. Revisionsberättelse
14. Styrelsen
15. Verksamhetsplan
30. Budget
31. Stadgar
36. Medlemsvillkor
37. Bolagsstämma
38. Verksamhetsberättelse
39. Årsredovisning
46. Revisionsberättelse
48. Arbetsordning
50. Bolagsordning
52. VD-Instruktion

359

SVENSKA
MÖBEL
KLUSTRET

Årsmöte

DAG	29 april 2024
TID	16.00
PLATS	Gemla Fabrikes i Diö
KALLADE	Samtliga medlemmar i Föreningen Svenska Möbelklustret, org nr. 802491-9394

DAGORDNING

1. Årsmötet öppnas
2. Val av ordförande för stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av sekreterare för stämman
5. Val av två personer att jämte ordföranden justera stämmans protokoll samt tillika fungera som rösträknare och fullmaktsgranskare
6. Prövande om stämman blivit behörigen sammankallade
7. Godkännande av dagordning
8. Föredragning av verksamhet och ekonomi i de projekt föreningen äger eller medverkar i
9. Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen
10. Beslut om
    a. fastställande av resultaträkningen och balansräkningen
    b. disposition av föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelsen
11. Fastställande av arvoden till styrelse och revisor
12. Val av styrelse och revisor
13. Val av två ombud, (nominerad av huvudintressent) till bolagsstämman för dotterbolaget
14. Beslut om medlems- och serviceavgift för kommande kalenderår
15. Behandling av motioner från medlemmar inkomna i enlighet med stadgarna
16. Behandling av annat ärende som styrelsen hänskjutit stämman
17. Årsmötet avslutas

360

Medlemmar

Abstracta
Ackurat Industriplast
Anderssons Mekaniska
Artex
Arvet Studio
Asplunds
Balzar Beskow
Baux
Beckmans Designhögskola
Bendinggroup
Blond Belysning
Blå Station
Bolon
Bröderna Wigells stolsfabrik
By Shape Design
Byarums Bruk
C & D snickeri
Carlsson Smide
Ceos
Dan Ihreborn AB
Davsjö Desig
Decorpanel
Direktlaminat
DUX Industrier
EFG
Ekdahls Möbler
Elmo läder
Essem Design
EVI Industries Vaggeryd
Fabrikant
Flexflock
Fogia Collection
G.A.D
Gemla Fabrikers
Glimakra of Sweden
Grand Relations
Grimslövs trä & list
Gripp Inredning
Grythyttan
Gärsnäs
Holm trävaror
Horda Stans
Horreds Möbel
Hyllteknik
Ifö Electrics
Ingridsdotter
Interesting Times Gang
Ire
Jio Möbler
Johanson Design
Karl Andersson & Söner
Kateha
KG-list
Kinnarps
KSL
Källemo
Lammhults Möbel
Lanab
Lilian Öberg Design
Linnéuniversitetet
Ljungsåsa
Ludvig Svensson
Lundbergs Möbler
Magnussons Snickerifabrik
Malmstens Linköping universitet
Massproductions
Materia
Material Guidance Sweden
Matting
Mavis
Maze interiör
Mitab Produktion
Möbelverket
NC Nordic Care
Nevotex
Noas Snickeri
Nola
Normada
Norrgavel
O.H. Sjögren
OC Oscarson
Offecct/Flokk
Ogeborg
Olson International
Rumbla
Rutger Design
SA Möbler
Sibab Snickeri
Skandiform
Softab
StableTable Scandinavia
Steel by Göhlin
Stolab Möbel
Stolfabriken
Storängen design
String Furniture
Support Design
Svedholm Design
Svensson & Linnér
SweDendro
Swedese
Swedstyle
SängHälsa
Tibro Hantverksakademi
Tibro kommun
TMT Design
Tranås kommun
Tre Sekel
Vaggeryds kommun
Vilax
Värnamo kommun
Värnamo of Sweden
Växjö kommun
WOG Metall
WOG Trä
Zero Interiör
Zweed Furniture
Åberg & söner
Örsjö Belysning

Verksamhetsberättelse 2024

Föreningen Svenska Möbelklustret, Org.nr 802491-9394
Styrelsen har sitt säte i Växjö kommun, Kronobergs län.
Föreningen äger 100% av aktierna i Interior Cluster Sweden AB Org.nr 556984-3856

Under året har Föreningen Svenska Möbelklustret aktivt drivit och stöttat initiativ som syftar till att främja tillväxt och lönsamhet inom den svenska möbel- och inredningsindustrin. Genom att engagera medlemsföretagen i både etablerade och nya utmaningar som internationalisering, kompetensutveckling, grön omställning, digital marknadsföring och innovation, har föreningen arbetat mot visionen att göra den svenska möbel- och inredningsbranschen världsledande.

Verksamheten har under året bedrivits genom det helägda aktiebolaget Interior Cluster Sweden AB. Föreningen har därför inte haft någon omsättning eller egen verksamhetskalender, utan medlemmar och intressenter har kanaliserat sina insatser genom bolaget.

Fokus har legat på nätverksbyggande och skapande av mötesplatser. Ett av höjdpunkterna under året var det årliga flaggskeppeventet Möbelriksdagen, som hölls i Värnamo den 19–20 september 2024. Eventet inkluderade en avslutande branschmiddag och en ceremoni där individer och företag som haft en betydande inverkan på branschen uppmärksammades.

Styrelsen och verksamhetsledningen har under året arbetat intensivt med att kommunicera om klustrets aktiviteter, initiera nya projekt och partnerskap, samt öka antalet betalande medlemmar, vilket vid årets slut uppgick till 117.

Växjö 250114
Anna Rosenqvist, Verksamhetsledare

Årsredovisning

för

Föreningen svenska möbelklustret

802491-9394

Räkenskapsåret

2024

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d
visma sign
www.vismasign.com

Styrelsen för Föreningen svenska möbelklustret får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden

Föreningen Svenska Möbelklustret, med organisationsnummer 802491-9394 och säte i Växjö kommun, Kronobergs län, äger 100% av aktierna i Interior Cluster Sweden AB org nr 556984-3856.

Allmänt om verksamheten

Föreningen fungerar som en paraplyorganisation för den svenska möbel- och inredningsindustrin med syfte att främja industrin både nationellt och internationellt. Under året har föreningen fokuserat på att stärka medlemsföretagens position genom att aktivt arbeta med frågor kring internationalisering, kompetensutveckling och innovation samt stödja en grön omställning och digital marknadsföring.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

Under 2024 har föreningen drivit flera strategiska projekt genom sitt helägda bolag, Interior Cluster Sweden AB, vilket har möjliggjort en effektiv projektsamverkan och resursanvändning. Ett av de mest framträdande initiativen under året var genomförandet av Möbelriksdagen, som samlade branschledare för att diskutera framtidens utmaningar och möjligheter.

Styrelsen och verksamhetsledningen har under året arbetat med att bredda nätverket och öka antalet medlemmar, vilket resulterade i ett medlemsantal på 116 företag vid årets slut. Föreningen har också spelat en aktiv roll i internationella samarbeten och projekt, exempelvis genom EU-finansierade initiativ som Forest 4.0 och EnTrust samt Interreg-projektet Data to Business vilket har stärkt klustrets position i Europa samt de nationalla projekten Append och Stella.

Föreningens ekonomi har förvaltats ansvarsfullt med fokus på att säkra finansiering för framtida verksamhet och projekt. Under året har även en långsiktig strategisk plan utarbetats för att rikta in verksamheten mot Agenda 2030 och EU:s mål för ett klimatneutralt 2050.

Styrelsen anser att föreningens position och aktiviteter under året har lagt en stark grund för framtida tillväxt och utveckling, och ser fram emot att fortsätta bygga på de framsteg som gjorts för att stärka den svenska möbel- och inredningsindustrin både lokalt och globalt.

Flerårsöversikt (Tkr)	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Nettoomsättning	11	9	10	10	9
Resultat efter finansiella poster	11	9	10	10	8
Soliditet (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d
visma sign
www.vismasign.com

Föreningen svenska möbelklustret
Org.nr 802491-9394

Resultaträkning

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		10 800	9 000
Summa föreningens intäkter		**10 800**	**9 000**
Rörelseresultat		**10 800**	**9 000**
Resultat efter finansiella poster		**10 800**	**9 000**
Resultat före skatt		**10 800**	**9 000**
Årets resultat		**10 800**	**9 000**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d

visma sign
www.vismasign.com

Föreningen svenska möbelklustret
Org.nr 802491-9394

Balansräkning

	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	2, 3	50 000	50 000
Andra långfristiga fordringar		77 483	66 683
Summa finansiella anläggningstillgångar		**127 483**	**116 683**
Summa anläggningstillgångar		**127 483**	**116 683**
Omsättningstillgångar			
Kassa och bank			
Kassa och bank		450	450
Summa kassa och bank		**450**	**450**
Summa omsättningstillgångar		**450**	**450**
SUMMA TILLGÅNGAR		**127 933**	**117 133**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	4		
Eget kapital vid räkenskapsårets början		117 133	108 133
Årets resultat		10 800	9 000
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		**127 933**	**117 133**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**127 933**	**117 133**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d
visma sign
www.vismasign.com

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de förväntas inflyta.

Intäktsredovisning
Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Not 2 Andelar i koncernföretag

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	50 000	50 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**50 000**	**50 000**
Utgående redovisat värde	**50 000**	**50 000**

Not 3 Specifikation andelar i koncernföretag

Namn	Kapital-andel	Rösträtts-andel	Antal andelar	Bokfört värde
Interior Cluster Sweden AB	100%	100%	500	50 000
				50 000

	Org.nr	Säte
Interior Cluster Sweden AB	556984-3856	Vaggeryds kommun

Not 4 Eget kapital ideell förening

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående balans	117 133	108 133
Årets resultat	10 800	9 000
Belopp vid årets utgång	**127 933**	**117 133**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d

visma sign
www.vismasign.com

Växjö den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter.

Thomas Wilsson
Ordförande

Thomas Johannesson

Martina Lundin Örnestad

Johan Almgren

Erik Lundh

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Rickard Johansson
Auktoriserad Revisor

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/98cf7ddc-004e-468e-ac55-ff1daf1f485d

visma sign
www.vismasign.com

Shape the future
with confidence

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Föreningen Svenska Möbelklustret, org.nr 802491-9394

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Föreningen Svenska Möbelklustret för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Shape the future
with confidence

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Föreningen Svenska Möbelklustret för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Värnamo den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Ernst & Young AB

Rickard Johansson
Auktoriserad revisor

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Rickard Anders Uno Johansson
Auktoriserad revisor
Serienummer: 1a368c7a455aad[…]30f45b5e447e2
IP: 147.161.xxx.xxx
2025-04-14 11:34:04 UTC

BankID

Förslag styrelsen 2025–2026

Föreningen Svenska Möbelklustret, org. nr. 802491-9394
Interior Cluster Sweden AB, org. nr 556984-3856

HUVUDINTRESSENT	ORDINARIE LEDAMÖTER	ERSÄTTARE
Växjö Kommun org. nr. 212000-0662	Martina Lundin Örnestad Ljungsåsa	Henrik Cajnerud (nyval) Växjö Kommun
Tibro Kommun/Inredia org. nr. 212000-1660	Johan Almgren Tibro Kommun	Tove Sventoft Sibab
Tranås United AB org. nr. 556685-0102	Klara Magnusson (nyval) TMT Design	Birger Boström Tranås Kommun
Vaggeryds Kommun org. nr. 212000-0522	Thomas Wilsson (ordf) Kinnarps	Johan Thorsell Vaggeryds Kommun
Värnamo Näringsliv AB org. nr. 556556-5966	Erik Lundh PaceCon	Jörgen Carlsson Carlssons Smide
Värnamo Näringsliv AB org nr 556556-5966	Anki Hansson Adjungerad	

Verksamhetsplan 2025–2026

Föreningen Svenska Möbelklustret (802491-9394)
Interior Cluster Sweden AB (556984-3856)

Dokument har till syfte att ge en strategisk inriktning för möbel- och inredningsklustrets vision, affärsidé och värderingar samt aktivitetsplan.

Introduktion

VISION

Att etablera den svenska möbel- och inredningsbranschen som globalt ledande.

AFFÄRSIDÉ

Vi främjar tillväxt, lönsamhet och sysselsättning inom den svenska möbelindustrin genom samarbete med våra medlemsföretag, bidragande till regional utveckling.

AMBITION

Som navet för våra medlemmar erbjuder vi en plattform för gemenskap, projekt och evenemang som stödjer branschens tillväxt och bidrar till den svenska möbel- och inredningsindustrins position som en global ledare.

FOKUSOMRÅDEN

- Internationalisering: Vi stöder våra medlemmar att expandera globalt.
- Kompetensutveckling och Innovation: Vi driver framåt mot en hållbar, digital och resilient branschutveckling.
- Tjänster och Aktiviteter: Vi erbjuder relevant stöd som främjar djupare förståelse och nya samarbeten, både nationellt och internationellt.

KÄRNUPPGIFTER

- Stärka samarbetet inom medlemsföretagen över hela värdekedjan.
- Skräddarsydda aktiviteter för kunskapsutbyte och nätverkande.
- Betona vikten av regional utveckling, särskilt för små och medelstora företag.

FÖRÄNDRINGSLOGIK

Vår strategi omfattar grundliga förstudier och initiativ som möjliggör gröna och digitala omställningar, stärker affärsutveckling och innovation.

STRATEGISK INRIKTNING

Vi engagerar våra medlemmar i gemenskapen, faciliterar internationalisering och driver kompetensutveckling, med ett särskilt fokus på digitala och gröna omställningar.

BASVERKSAMHET

Vår kärnverksamhet inkluderar digital marknadsföring, rekrytering av nya medlemmar, utbildningssamarbeten, och stärkta band med nationella, nordiska och globala nätverk.

LEDARSKAP OCH ANSVAR

- VD: Har huvudansvaret för att leda organisationen, inklusive projektinitiering, strategisk planering, och ekonomisk styrning.
- Team: Inkluderar kommunikationskonsulter, ekonomi- och redovisningsexperter, samt projektledare, alla dedikerade till att stärka organisationens och medlemsföretagens position.

JÄMSTÄLLDHETSPLAN

En plan baserad på transparens, styrelsens engagemang, könsuppdelad dataövervakning och årliga jämställdhetsutbildningar, syftar till att främja en inkluderande kultur.

MÅL OCH EFFEKTMÅL

Vårt övergripande mål är att vara den främsta plattformen för kunskapsspridning och FoU med sikte på att säkerställa kontinuerlig finansiering och samverkan på alla nivåer. Specifika effektmål inkluderar att öka projektfinansieringen, bredda samarbetet, engagera medlemmar, och stärka den regionala utvecklingen. Genom att fokusera på dessa områden strävar Interior Cluster Sweden efter att skapa en stark, jämställd och innovativ bransch som leder vägen globalt.

Den långsiktiga ambitionen är att etablera DIGIFURN, ett nationellt center/hubb för design och twin transition (digital och grön omställning) inom möbel- och inredningsbranschen.

Centret ska fungera som en plattform för samverkan, innovation och kunskapsutbyte, där olika aktörer inom industrin, akademin och offentlig sektor kan mötas för att driva digital transformation och hållbar utveckling. Genom att skapa kommittéer, konsortier, arbetsgrupper, projekt och forskningsteam ska centret bidra till att accelerera branschens omställning till mer hållbara, digitala och cirkulära affärsmodeller.

DIGIFURN kommer att ha ett nära samarbete med Clusters of Sweden, GO Furniture och det nordiska klusternätverket, vilket stärker den internationella kopplingen och möjliggör gemensamma satsningar på forskning, innovation och implementering av nya teknologier.

Organisationer som samverkar i centret inkluderar:

- 100-gruppen, Svensk Form, Träcentrum och Tibro Hantverksakademi
- Linnéuniversitetet (LNU), Jönköping University (JTH) och Chalmers Tekniska Högskola,
- Möbeldesignmuseum och skolorna bakom ex-works
- Kommunerna som står bakom Interior Cluster Sweden

Genom denna satsning skapas en långsiktig struktur för forskning, innovation och kompetensutveckling, vilket stärker svensk möbel- och inredningsindustris konkurrenskraft och bidrar till en hållbar framtid.

Klusterorganisationens strategidag i Tranås 240111
Christine Ingridsdotter, Lotta Fonsell, Johan Thorsell, Susanne Israelsson, Thomas Wilsson, Tove Sventoft, Erik Lundh, Thomas Johannesson, Ulrika Johansson Ståhl, Anki Hansson, Peter Jiseborn, Martina Lundin Örnestad, Jörgen Carlsson och Birger Boström, Saknas på bilden gör Anna Rosenqvist och Johan Almgren.

6 fokusområden

Strategidag i samverkan med Träcentrum i Nässjö genererade 6 fokusområden för framtida projekt, ansökningar och konsortier:
1. Hållbarhet och cirkulär ekonomi
2. Digitalisering och teknik
3. Kompetens och rekrytering - vilka behov finns?
4. Internationell konkurrenskraft och manifest för svensk design
5. Fossilfri värdekedja
6. Producentansvar

3 segment

INVOLVE - ENGAGERA GEMENSKAPEN OCH FRÄMJA AFFÄRSUTVECKLING

Kärnan i vår verksamhet, INVOLVE, fokuserar på att öka synligheten och sammanhållningen inom möbel- och inredningsklustret. Genom att initiera samarbetsprojekt med olika partners fungerar vi som en katalysator som förenar och lyfter branschen. Vårt huvudsakliga mål är att framhäva våra medlemsföretag, skapa möjligheter till affärsutveckling och nätverkande.

Denna grundläggande aktivitet syftar till att vara en digital och fysisk plattform för att engagera medlemsföretagen i klustrets samlade ansträngningar, med hjälp av plattformar och nätverk såsom:
• Webbplats och sociala medier för närvaro online.
• Medlems- och nyhetsbrev för löpande kommunikation.
• Möbelriksdagen och webbinarier för insikter/diskussioner inom industrin.
• Minibranschdagar

ENABLE - AFFÄRSEVENEMANG FÖR FÖRSÄLJNING OCH EXPORT

Detta område inriktar sig på att samarbeta med medlemsföretagen för att främja internationalisering. Genom gemensamt finansierade evenemang strävar vi efter att belysa den svenska möbel- och inredningsindustrin på både etablerade och nya marknader. Projekt under detta paraply är utformade för att och lyfta fram de unika styrkorna och konkurrensfördelarna hos vår region och dess företag på den globala scenen. Våra initiativ inkluderar:
• Enhetligt budskap vid gemensamma utställningar (Inside Swedish Design).
• Seminarier och talks för kunskapsdelning.
• Deltagande i expos, pop-ups och tredjepartsevenemang för att bredda exponeringen.
• Värd för besök till Sverige med fabriksrundturer och möten i showrooms för att främja närmare affärsrelationer.
• Delegationsresor och B2B-matchning för att stärka internationella nätverk.

ACCELERATE - STÄRKA KOMPETENS OCH INNOVATION

I detta fokusområde samarbetar vi med externa finansiärer och samarbetspartners för att genomföra kompetensutvecklingsprojekt för yrkesverksamma, med sikte på vidareutbildning. Vårt mål är att utnyttja kunskap från akademin och industrin för att öka innovationskraften inom företagen, med ett starkt fokus smart specialisering och styrkor såsom digital och grön omställning samt smart tillverkning. Som projekt-

ägare eller partners strävar vi efter att omvandla kunskap till handling. Våra aktiviteter är utformade för att:
• Anordna nätverksträffar och workshops för att tända gnistan för innovation.
• Organisera seminarieserier och forskarskolor för att sprida spjutspetskunskap.
• Genomföra samarbetsprojekt som flyttar fram positionerna för vad som är möjligt inom möbel- och inredningsdesign.
• Internationellt samarbete genom European Cluster Collaboration Plattform (ECCP), GO Furniture Meta Cluster samt nationellt samarbete med Clusters of Sweden för bredare engagemang.

375

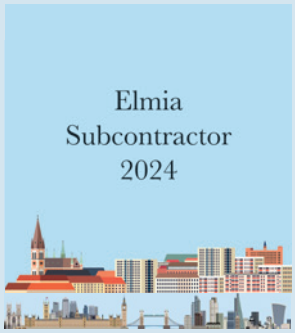
Genom att skapa en dynamisk och kunskapsintensiv miljö strävar vi efter att accelerera kompetensutveckling och innovation inom branschen, vilket kommer att bidra till ökad konkurrenskraft och hållbar tillväxt. novation inom branschen, vilket kommer att bidra till ökad konkurrenskraft och hållbar tillväxt.

MÄSSOR OCH ANDRA PLATTFORMAR

FR	Workspace Expo	Paris	250426–250327
IT	Salone del Mobile	Milano	250408–250413
US	Hight Point Marcet	High Point	250426–250430
DK	Trends & tradition	Copenhagen	240508
US	Light & Building	Las Vegas	250504–250508
DE	Interzum	Köln	250520–250523
SE	Southern Sweden Design Days	Malmö	250522–250525
US	ICFF	New York	250518–25052
UK	Clerkenwell Design Week	London	250520–250522
NO	Design Corner	Oslo	250424–250426
NL	Design District	Rotterdam	250521–250523
US	NeoCon	Chicago	250609–250611
PL	Meble Polska	Poznan	260610–260612
DK	3 days of design	Köpenhamn	250618–250620
SE	Insperior	Göteborg	2508
BR	ABCasa fair	São Paulo	260813–260816
NO	Designers Saturday	Oslo	250912–250914
SE	Möbelmässan i Göteborg	Göteborg	250901–250903
FR	Maison & Objet	Paris	250904–250908
FI	Helsinki Design Week	Helsingfors	250905–250914
GB	London Design festival	London	250913–250921
CN	Design Schenzen	Shenzhen	250918–250921
ES	interihotel	Barcelona	251021–251023
US	Hight Point Market	High Point	251025–251029
PL	Warzaw Home & Contract	Warzawa	251022–251025
DE	Orgatec	Köln	241022–241025
US	Boutique Design New York (BDNY)	New York	251109–251110
SE	Elmia Subcontractor	Jönköping	251111–251113
DE	Light & Building	Frankfurt	260308–260313
SE	Trä & Teknik	Göteborg	260825–260828
DE	Orgatec	Köln	261027–261030
FR	Maison & Objet	Paris	260115–260119
DE	Ambiente	Köln	260206–260210
SE	Stockholm Furniture & Light Fair	Stockholm	260203–260207

PROJEKTBESKRIVNINGAR

Pågående projekt med finansiering

1. Entrust	Linneuniversitetet & Irland / EU MSCA
2. Forest 4.0	Linnéuniversitetet & Litauen / EU Horizon
3. Re:Furn	Chalmers Tekniska Högskola / Vinnova mfl.
4. CirkuTrä	Familjen Kamprads Stiftelse
5. Data Driven Affärs Utveckling	Lnu KK stiftelsen, Carsten Sörensen
6. Data to Business	Interreg ÖKS, Heidi
7. STELLA	Vinnova, Lnu, Sigma och Lingon

1. ENTRUST

Projektägare:	Maynooth University, Irland.
Projektledare:	Marcus Helfert, professor i datavetenskap
Delprojektledare:	Professor Arianit Kurti, Linneuniversitetet.
Projektperiod:	230101–261231 (48 månader)
Budget:	2 705 393 EUR (ICS är assosierad partner utan budget)
Finansiär:	EU - Marie Skłodowska-Curie Actions

https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/
Interior Cluster SWedens uppgift är att vara handledare för en doktorand hösten 2026.

EnTrust brings together an intersectoral consortium of world leading experts to address the needs described forming an interdisciplinary team in that can establish new ways of agri-data management.
EnTrust is truly international (5 countries) and intersectoral (6 academic and 10 non-academic participants)
EnTrust is establishing a Doctoral Network (DN) that will train a cohort of 11 Doctoral Candidates (DCs) to produce a new generation of Data Executives who are able to advance the state of the art in data sharing in a fair, transparent, and trusted environment.
We will demonstrate how agricultural and forestry data from farmers can be made available, governed, and exploited, with benefits shared in a fair way.

EnTrust funded by the European Commission as our sponsor for the Doctoral Networks (MSCA-DN-101073381– EnTrust HORIZON – MSCA – 2021 – DN) programme under the Horizon Europe (HORIZON) Marie Skłodowska-Curie Actions.

2. FOREST 4.0

Projektägare:	Vytautas Magnus University, Kaunas – Litauen
Projektledare:	Flera projektledare
Delprojektledare:	Anna Rosenqvist, och Christine Ingridsdotter.
Projektperiod:	230501–290430 (72 månader)
Budget:	9 999 000 euro
Finansiär:	EU – Horizon
Projekttyp:	Forskningsprojekt

FOREST 4.0 är ett projekt med övergripande målet att etablera ett Center of Excellence (CoE) för att omvandla övervakningen, datainsamlingen och analysen av skogsmiljön. Vi siktar på att skapa värde från den insamlade datan genom att implementera innovationer baserade på artificiell intelligens (AI) och Internet of Things (IoT).

PROJEKTTEAM:
- Litauiska Partners: Vytautas Magnus University, Kaunas University of Technology, ART21 och AgriFood Digital Innovation Hub.
- Svenska Partners: Linnaeus University och Interior Cluster Sweden.

Centrum för Excellens (CoE):

• Juridisk Entitet: CoE kommer att etableras som en ny juridisk enhet.
• Tvärvetenskapliga Forskare: Ledande forskare från olika områden kommer att implementera en ambitiös långsiktig forsknings- och innovationsstrategi.
• Innovationscentrum: CoE kommer att erbjuda innovationsstöd till företag och husera en startup-inkubator.

PROJEKTETS PÅVERKAN:
• Forskningsexpertis: Ökad forskningsexpertis och rykte inom skogsbruk och AI/IoT-teknologier för Litauen.
• Internationell Forskningsgrupp: Skapande av en kritisk massa av internationella forskare inom måldomän.
• Forsknings- och Innovationsproduktion: Generering av forskningsresultat (publikationer) och innovationsresultat (patent, nya teknologier, startups).
• Internationella Nätverk: Expansion av internationella nätverk för de litauiska partnerorganisationerna.

Funded by the European Union
Forest 4.0 has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No 101059985

Project Coordinator
VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY

Project Partners
ktu kaunas university of technology
Linnæus University
AgriFood Lithuania
interior cluster sweden

3. RE:FURN

Projektledare:	Mirka Kans
Projketägare:	Chalmers Tekniska Högskola
Projekttid:	230901–260831
Budget:	
Finansiär:	Vinnova, Formas, Energimyndigheten - Projekt-id: 2023-00373
Projekttyp:	Forskningsprojekt
ICS roll:	Styr/referensgrupp, in-kind genom tid.

Cirkulära affärsmodeller och återtillverkning förlänger livslängden på produkter, produktkomponenter och material och bidrar därmed till hållbar resursanvändning och minskad klimatbelastning. Efterfrågan av återtillverkade möbler ökar från kunder i offentlig sektor och även om producentföretagen ser återtillverkning som en viktig fråga har man i dagsläget inte effektiva produktionsstrategier för att möta denna efterfråga. Projektets huvudsyfte är därför att öka kunskapen om cirkulär ekonomi och återtillverkning av möbler hos svensk offentlig sektor och möbelindustri. Via dialog med aktörer i värdekedjan utvecklas produktionsstrategiska koncept för effektiv återtillverkning av möbler i offentlig miljö. Vi utvecklar även konkreta tekniska och organisatoriska lösningar som testas i fallstudier. Resultaten kommer att användas av medverkande organisationer för att uppnå de processförändringar som behövs för effektiv återtillverkning och cirkulära upphandlingsformer

4. CIRKUTRÄ

Projektledare:	Mirka Kans, Chalmers Tekniska Högskola
Finasiär:	Familjen Kamprads Stiftelse, ref. nr. 20230011
Budget:	16 000 000 sek
Tid:	2023–2028
Projekt typ:	Forskningsprojekt
ICS roll:	Ledamot i styrgruppen (rådgivande) in-kind genom tid.

CirkuTrä är ett projekt som fokuserar på att förstärka cirkulariteten inom träförädlande industrier. Trä, en av jordens mest omhuldade och använda resurser, är centralt i våra liv och miljöer. I en tid där skogsråvaran blir alltmer värdefull och samtidigt ökar det globala avfallet av träprodukter, är det hög tid att agera.

MÅL:
1. Ökad Hållbarhet: Vi strävar efter att öka träförädlande industriers förmåga att hantera cirkularitet genom att maximera återbruk och återtillverkning.
2. Lång Livslängd för Träprodukter: Genom att skapa förutsättningar för att träprodukter ska få längre livscykler, minskar vi avfallet och främjar en hållbar användning av skogsråvaran.

FRAMTIDEN FÖR CIRKULÄRA PRODUKTER: Vi siktar på en framtid där cirkulära produkter inte bara är ett alternativ utan det självklara förstahandsvalet för konsumenter. Målet är att skapa produkter av hög kvalitet, oavsett om de är nya eller återtillverkade.

AKTIVITETER:
- Forskning och Kunskapsutveckling: Tillsammans med ledande universitet och industripartners kommer vi att driva forskning för att utveckla kunskap om återbruk och återtillverkning.
- Tekniska och Organisatoriska Lösningar: Vi kommer att utforma och implementera tekniska och organisatoriska lösningar för effektiv och lönsam återtillverkning av träprodukter.
- Ramverk för Hållbar Industrialisering: Genom att skapa riktlinjer för produktion och konstruktion strävar vi efter att industrialisera hållbarheten inom träförädlande industrier.

EFFEKTER OCH UTVÄRDERING: Vi kommer att utvärdera de ekonomiska, ekologiska och sociala påverkningarna av våra resultat på både industri- och samhällsnivå för att säkerställa en hållbar påverkan.

SPRIDNING AV KUNSKAP: Genom att etablera en arena för cirkularitet och återtillverkning kommer vi att sprida kunskap på nationell och regional nivå för att inspirera och påskynda övergången till en mer hållbar och cirkulär träförädlande industri.

Projektet samarbetar med företagen Balzar Beskow AB, EFG, Soeco Kontorsmöbler AB, Gemla Möbler AB, Gärsnäs AB och Recycling Partner RP i Linköping, samt Linnéuniversitetet, Linköpings universitet och Tekniska högskolan i Jönköping.

Detta är en resa mot en mer hållbar och cirkulär framtid för träförädlande industrier!

5. INTERNATIONELL GÄSTPROFESSOR I DATADRIVEN AFFÄRSUTVECKLING

Projektledare: Professor Anita Mirijramdotter
Projekttid: 2024-09-01–2025-08-31
Projektbudget: 432 506 kr
Finansiär: KK stiftelsen
ICS stödjer initiativet och bidrar med nätverk.

Detta forskningsprojekt syftar till att underlätta för företag som fokuserar på att använda data som sin primära resurs för att skapa nya kundvärden och nya affärsmodeller i den cirkulära ekonomin. Forskningen kan bidra till en hållbar digitalisering som har en betydande inverkan på de miljö- och sociala frågor som är viktiga i människligt liv. Linnéuniversitetet strävar efter att vara en viktig drivkraft i arbetet mot ett hållbart samhälle. Strävan är att bidra till detta mål och ansvarsfullt integrera datadriven affärsutveckling i universitetets forskningsverksamhet.

Digitala innovationer har under de senaste decennierna genomsyrat samhälle och företag. Digital teknik förekommer överallt i våra vardagliga liv, och vårt samhälle blir alltmer beroende av digital infrastruktur; Befintliga affärsstrukturer och processer påverkas.

Digital teknik ger obegränsade möjligheter inom praktiskt taget alla samhällets sektorer. Sensorteknik, sociala medier, artificiell intelligens har blivit källor till enorma mängder data som kan användas av företag och organisationer och bidra till innovationer. Med ökande förekomster av datadriven innovation siktar fler och fler företag på att nyttiggöra data som en resurs för att förbättra kundrelationer, intern verksamhet och beslutsfattande. Varje företag har sina egna utmaningar.

Det finns ett behov av att utveckla strategier för att hantera dessa utmaningar och för att nå framgångsrik datadriven innovation. Detta projektförslag syftar till att rekrytera en professor i datadriven affärsutveckling som ska bidra till den pågående forskningen inom detta viktiga område. Fokus för professuren (Sören Carstensen) är att utöka kunskapen inom tre inriktningar: a) utveckla en modell för design och utveckling av plattformsanknutna resurser samt utveckla ett ramverk för plattformsinnovation, skräddarsytt specifikt för små och medelstora företag (SME); b) förstå de arkitektoniska relationerna mellan plattformar och infrastruktur; och c) undersöka den paradoxala karaktären av

digitala innovationer, och hur man matchar behovet av innovation av affärsmodeller med dynamiska och föränderliga digitala teknikkonfigurationer.
Forskningen kommer att ske i nära samarbete med lokala och regionala företag i Smålandsregionen. En nyligen genomförd undersökning har visat att små och medelstora företag saknar expertis som behövs för innovation av affärsmodeller och därför är denna brist ett stort hinder för deras tillväxt. Vi menar att professuren kommer att bidra till små och medelstora företags tillväxt, samt till pågående forskning genom resultat som kan uppfylla socioekonomiska målsättningar.

6. DATA TILL BUSINESS – INTERREG ÖKS

Data → Business

Projektägare: Lifestyle & Design center, DK
ICS Projektledare: Erik Lundh & Maja Sjöberg
Projektperiod: 240902–270831
Finansiär: InterReg Öresund, Kattegatt och Skagerak
Budget: 1 536 059 euro (ICS andel är 344 998 euro och 40% medfinansiering)
Partners: Sverige - Borås Sience Park, Norge - PlussLab och National Fashion och Textile Alliance

Projektet är en nordisk insats och ska främja en cirkulär omställning inom mode-, möbel- og designindustrin i Öresund-Kattegat-Skagerrak.

Konkret kommer projektet att rekrytera 60 företag 20st x 3 år. Dessa kommer att genomgå ett kompetenshöjande förlopp under projektperioden. De kommer att utveckla en pilotutgåva av ett ”digitalt produktpass”, utarbeta en cirkulär handlingsplan samt få tillgång till ett starkt nordiskt nätverk av experter och sakkunniga. Efter förloppet ska varje företag få testa marknadens respons och affärspotential.

Projektet vill övergripande utveckla ett strukturerat, datadrivet förhållningssätt för att möta branschens utmaningar, med särskilt fokus på spårbarhet och transparens. Genom att höja kompetensen hos de deltagande företagen och användningen av datadrivna processer vill DIC göra företagen redo att använda sig av cirkulära affärsmodeller för att i slutändan kunna bidra till en minskning av det miljömässiga fotavtrycket.

Interreg Co-funded by the European Union
Öresund-Kattegat-Skagerrak

SCIENCE PARK BORÅS · interior cluster sweden · LIFESTYLE AND DESIGN CLUSTER · NF&TA · +Lab

7. STELLA

Digital omvandling av den Svenska möbelindustrin genom avancerade digitala Värdekedjor

STELLA

Projketägare: Interior Cluster Sweden
Samverkanpartners: Linneuniversitetet, Sigma Technology och Lingon Certificates.
Projekttid: 241104–261231
Projektledare: Erik Lundh
Budget: 8 500 000 sek
Vinnova finansiering: 4 250 000 och motsvarar 50%, Diarienummer 2024-02506

Syftet med projektet är att underlätta digitaliseringen av den svenska möbelindustrin genom interoperabla, transparenta digitala värdekedjor. Genom utvecklingen av ett blockkedjebaserat Digitalt Produktpass (DPP), tillsammans med integrering av IoTteknologier, kommer projektet att validera dataspårbarhet, integritet, ägarskap och datastyrning. Genomförandet av detta kommer att säkerställa efterlevnad av kommande EU-lagar, förbättra hållbarhet och stimulera innovation inom möbelindustrin.

interior cluster sweden · SIGMA Technology · Linnéuniversitetet · lingon · Med finansiering från: VINNOVA

Initiativ – ej startade projekt

380

RE-LIVE

Projektägare:	Centre De Difusio Tecnologica De La Fusta I Del Moble De Catalunya, Spanien
Projketpartner:	10 klusterorganisationer
ICS PL:	Susanne Israelsson
Projekttid:	36 månader
Budget:	9 157 916 euro (ICS andel är 261 657 euro)
Finansiär:	EU–I3
Stöds av:	Essem Design, Lammhults Möbler, Region Kronoberg och Region Jönköping

RE-LIVE empowers EU furnishings and living spaces sector in the transition toward Circular Economy while optimizing value chains sustainability and competitiveness.
Based on prior research identifying bottlenecks, circular solutions, and circular maturity assessments, the project focuses on impactful investments by EU furnishings companies (98% SMEs) implementing 30 validated Circular Design Strategies. Based on the 9 regions shared S3, all highly focusing on circularity and supported by related managing authorities(LoS), RE-LIVE supports SMEs and midcaps through 18 Pilot Demonstration Projects (21 companies in 9 regions), 54 voucher recipients with a high focus on LDRs. Mentorship, accelerator programs, and capacity-building initiatives enhance competitiveness and scale up circular innovations like modular and sustainable furniture, eco-friendly materials, reusable packaging and advanced digital tools such as blockchain traceability, Digital Product Passports and IoT-enabled smart furniture. RE-LIVE also promotes innovative circular business models like Product-as-a-Service, reverse logistics, and collaborative supply chain platforms to drive circularity in the sector involving 234 value chain EU actors. PDPs integrate value chains through co-designed activities and targeted capacity building to tackle shared bottlenecks. This dual approach establishes comparative frameworks to advance circularity across the whole value chain. Targeting SMEs with low-to-medium circular maturity, RE-LIVE promotes good practices sharing, replication potential and EU competitiveness. Regular reporting and Life Cycle Assessment provide data-driven evidence to accelerate circular practices. Alignment with S3 priorities and a focus on less-developed regions amplify impact also through a sound exploitation action during and after the project lifetime, while an interregional Community of Practice strengthens cooperation, aligns policies, and fosters a resource-efficient economy.

MANUFACTERGY

Projketägare:	HYGIA CONSULT SRL, Rumänien
Övriga parter:	Projektet har 8 partners
ICS PL:	Susanne Israelsson
Finansiär:	EU- Cosme
Budget:	2 697 468 euro (ICS andel är 487 224 euro)
Stöds av:	Artex, Balzar Beskow, Material Guidande, Retorikverkstaden, Swedese och Tibro Kommun.

The manufacturing sector plays a crucial role in Europe's transition toward a more sustainable, digital, and resilient industry.
However, SMEs often lack the resources and expertise needed to adopt advanced technologies, optimize energy consumption, and integrate sustainable practices.
MANUFACTergy is designed to break these barriers and drive the sector towards climate neutrality. The project focuses on SMEs in manufacturing-intensive industries – particularly in the furnishing and construction sectors – supporting them in adopting net-zero technologies, renewable energy solutions, and smart energy management systems to enhance efficiency and sustainability.
Unlike fragmented efforts that address only isolated inefficiencies, MANUFACTergy takes a systemic approach – tackling the entire production cycle from pre-manufacturing to waste management. Through financial support, expert guidance, and strategic industry
collaboration, the project equips SMEs with the tools they need to future-proof their operations, ensuring long-term economic and environmental resilience.

With over 75% of the budget allocated to direct SME support, MANUFACTergy ensures that funding reaches those who need it most, reducing investment risks, accelerating innovation, and increasing industry appetite for energy-efficient solutions.
Aligned with the Net-Zero Industry Act, MANUFACTergy strengthens Europe's leadership in clean manufacturing by directly contributing to the green and digital transition. By empowering SMEs with cutting-edge solutions, the project ensures that European industries remain competitive, innovative, and at the forefront of the global shift towards climate-neutral production.

SUSTAINFOREST -ROUTE TO A CLIMATE NEUTRAL SWEDEN IN 2045

Projkettid: 250901–290831
Projektägare: Linneuniversitetet, Professor Johan Bergh
Budget: 12 935 877 SEK
Finansiär: Formas
ICS stödjer initiativet tillsammans med Sonsab och Handelskammaren Sydost.

The aim of this project is to support the Swedish forest sector and society with new scientific information how different forestry alternatives, use of forest raw material and a fossil free value chain affect the climate benefit for Sweden (1). We also intend to analyze how Swedish forestry and different alternatives for the utilization of forest raw materials affect the global market and how different global external factors affect Swedish forestry. Outcome of SustainForest will provide guidance on how we should act in the future to increase the climate benefits of forests to fulfill our goals and become climate neutral in 2045. Another aim is to analyse the impact of Swedish forestry in a global context and the influence of EU legislation on Swedish forestry. Today's scientific knowledge base is highly deficient, and the project investigates research areas and analyses key topics to cover these obvious knowledge gaps. New findings in this project are most important to safeguard a resilient and sustainable route for the Swedish forestry as well as fullfilment of our national and international goals.

COSME – SMÅLANDS TRÄ- OCH MÖBELINDUSTRI: NYA ROLLER I ETT CIRKULÄRT ECOSYSTEM

Projektägare: Linneuniversitetet -Professor Jimmy Johansson
Övriga parter: Tekniska Högskolan i Jönköping, Chalmers Tekniska Högskola
ICS projektledare: Christine Ingridsdotter
Projekttid: 251001–281031
Finansiär: ERUF/Tillväxtverket
Budget: 6 446 237 SEK (ICS andel: 1 172 516 SEK)
Projektet bidrar till utlysningen som handlar om Ökad takt i klimatomställningen och utvecklingen för en bättre miljö. Det bidrar speciellt till det specifika målet 2.6 Främja en cirkulär och resurseffektiv ekonomi.

Genom cirkulära flöden som här definieras som att materialresurser används och återanvänds i olika former så länge som möjligt förebyggs och minskas avfall av möbler vilket leder till minskade utsläpp. Projektet bidrar till den cirkulära omställningen med fokus på hållbart företagande. För omställningen från linjär till cirkulär ekonomi behöver SME anpassa sig till cirkulära flöden av möbler, genom att utveckla sina affärsmodeller och roller i affärsekosystemet genom exempelvis ett större tjänsteinnehåll i erbjudandet och nya produktionssystem som hanterar använda möbler. Projektet inkluderar aspekter från material till tjänster i ekosystemen och kopplar därmed ihop värdekedjans olika leverantörsnivåer.

Småland utgör ett nav för svensk trä- och möbelindustri Här finns små och medelstora företag (SMF) som tillverkar eller bearbetar material för möbler samt stödjande leverantörer. Dessa aktörer utgör primär målgrupp för projektet.

Den cirkulära omställningen kräver nya sätt och nya roller i affärsekosystem (företagen tillsammans med leverantörer, kunder och organisationer kritiska för affärens genomförande) än idag. Nya företag kan behövas genom att nya behov uppstår.

Målgruppen utmärker sig genom att vara direkt leverantör mot offentliga organisationer (sekundär målgrupp) som är en stark drivkraft i omställningen. Projektet ska öka medvetenhet, kunskap och förmågor inom trä- och möbelindustrin att erbjuda cirkulära lösningar och öka medvetenhet, kunskap och beredskap hos deltagande offentliga organisationer att nyttja cirkulära erbjudanden.

Projektets mål är att företag har förmågor att erbjuda cirkulära lösningar till offentliga organisationer. Offentliga

organisationer får förmåga att nyttja cirkulära erbjudanden.
Medvetenhet (D1) om behov av omställning till cirkulära möbelflöden och förståelse för cirkulära affärsekosystem 382
10-15 intervjuer + observationsstudier, 4 workshops och -50 SMF, 10 offentliga org. deltar.
-Mätmetod: utvärderingsenkät vid workshops
Kunskap (D2) om förutsättningar för cirkulära möbelflöden.
6 seminarier och 50 SMF, 10 offentliga org. deltar.
Mätmetod: enkät +kursquizz
Förmåga (D3) att ställa om genom tillämpning av i projektet utvecklade modeller kring affärer, mognad och interaktion.
5 tillämpning modellerna, 5 workshops för SMF, 1 Kurs del 1 cirkulära flöden, 1 kurs del 2 tillämpning cirkulära modeller, 20 SMF + 10 offentliga org. tillämpar modeller, 30 aktörer tillämpar modeller i kursmoment och förvaltning av modeller efter projekt.
Mätmetod: Kurs och självutvärdering

4SIGHTLAR
Projektägare: DISTRETTO TECNOLOGICO INTERNI E DESIGN (DiD)
ICS in invitetd as associated partner.

The '4SIGHTLAR' project (Cluster Support to Forward-Looking Strategies in Circular Economy), has a direct relevance to GO Furniture cluster organizations. ICS role as assosiated parter is to:
contribute our expertise and insights regarding the challenges addressed by the project.
provide feedback on the solutions developed throughout the project.
invite our associated SMEs in the project's planned activities.
participate in events and dissemination activities outlined in the project and to share its results within our organization, among our associates, and across our wider network.

GLEAM – COOPERATION PARTNERSHIPS IN VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING
Finansiär: Erasmus+
Projektägare: Universita Degli Studi Di Padova, Italy
ICS PL: Susanne Israelsson och Erik Lundh
Budget: 400 000 euro (ICS andel är 50 000 euro)
Projekttid: 250901–280229

Objectives: What do you want to achieve by implementing the project?
The GLEAM project aims to strengthen the digital and circular skills of actors in the lighting supply chain, particularly SMEs, to adopt the Digital Product Passport, enhancing transparency and sustainability throughout the product lifecycle. The
project will foster innovative training, recognized at the European level, enabling companies and professionals to navigate the green and digital transition, while building a bridge between industry and education.
Implementation: What activities are you going to implement?
The project will start with an analysis of the current regulatory framework, mapping training and learning skills gaps of target groups, followed by the development of an innovative training program on legislation, sustainability, and digitalization. The project will also support connections between target groups, with roundtables and thematic workshops, fostering strong synergies between education, industry, and innovation.
Results: What project results and other outcomes do you expect your project to have?
Expected results include a two-level training programme: an international online course providing common theoretical foundations and Labs offering practical, hands-on experience with the DPP in local contexts. The training programme will be open and accessible. Furthermore, a European

AGILE
Projektägare: Lviv Furniture Cluster är den partner som ICS är associerad med i konsortiet.
Som totalt har 11 partners och engagerar total 33 organisationer.
ICS PL: Susanne Israelsson och Erik Lundh.
Finansiär: ERASMUS+
Budget: 1 382 066 euro (ICS är assosierad partner utan budget)

Projekttid: 36 månader

The furniture and mattress sector has been severely impacted by recent crises. In addition to global competition, structural challenges, and trade barriers, the industry lacks specialized knowledge and training to comply with new regulatory frameworks driving the twin green and digital transition.

The AGILE Alliance is a pioneering European initiative dedicated to upskilling and reskilling the current and future workforce in the furniture and mattress industry. It aligns training programs with upcoming regulatory, digital, and circular economy challenges. As the first European initiative to integrate compliance with the Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR), Digital Product
Passport (DPP), and Geographical Indications (GIs) into its curricula, AGILE ensures that professionals and companies are prepared for the new EU requirements expected in 2025.

The AGILE Alliance will develop an innovative Joint Curriculum and tailored microlearning modules for HE and VET, fostering a more adaptable and skilled workforce. Additionally, through stackable microcredentials, AGILE will promote certification, workforce mobility, and lifelong learning.
Following a structured work plan to ensure seamless and effective implementation, AGILE will Identify industry needs; create flexible learning pathways for VET and HE; develop and test digital microlearning modules with a microcredential recognition system; provide policy recommendations to adapt VET and HE systems to regulatory and industry demands; and organize workshops, roundtables, and a bootcamp to facilitate knowledge exchange and address skills mismatches.

As a result, AGILE is designed to drive long-term transformation in the furniture and mattress industries. By fostering sustainable cooperation and knowledge transfer between VET and HE institutions and enterprises, AGILE will enhance the sector's innovation capacity, and positions itself as a key driver of compliance and competitiveness in the European.

GO:MATCH+

Projektägare:	Transylvanian Furniture Cluster, Rumänien
Projektparter:	Svensk Form och 4 kluster/innovationshubbar, RO, IT, ES, BG.
ICS Projektledare:	Christine Ingridsdotter och Susanne Israelsson
Projekttid:	
Budget:	2 250 000 euro (ICS andel är 159 600 sek och har 25% medfinansiering.)
Finansiär:	EU Cosme
Stöds av SME:	Massproduktion, Ludvig Svensson, Nola, Byarums Bruk, Zero, Ceos, Johanson Design, Karl Andersson & Söner, Baux, Grimslöv Trä & list, Essem Design, ITG, Rumbla, EFG och Kateha

The general objective of this call is to enhance the competitiveness, sustainability, and innovation of European design-intensive creative and lifestyle industries, particularly in sectors like fashion and home decoration.
Matchmaking activities facilitating the establishment of partnerships to be supported;
Selection of partnerships for incubation programme;
Business and financial support to selected partnerships;
Knowledge Sharing and networking activities for selected partnerships, including annual events promoting creative entrepreneurship.

DIGIFURN FÖRSTUDIE

Projektägare:	Interior Cluster Sweden
ICS PL:	Erik Lundh

Övriga projektparter är: Linnéuniversitetet Fakulteten för teknik och Lingon Certificates
Budget för projektet: 1 333 333 SEK. (ICS andel är 370 000 kr)
Sökt bidrag: 1 000 000 SEK

Målet är att skapa ett kunskapscenter för standardiserade dataflöden, cirkulära affärsmodeller, spårbarhet och digitalisering i möbelindustrin.

Målet är att 2028 vara centrum för kunskap och innovation tillsammans med akademier och organisationer som främjar grön och digital omställnig inom möbelindustrin. Denna kunskapsbank kommer att vara till nytta för alla aktörer i värdekedjan – från råvaruleverantörer och producenter till designers, återförsäljare, underleverantörer, konsumente, återförsäljare och återbrukare. I en ständigt föränderlig värld är tillgången till ny kunskap och informa-

tion avgörande för tillväxt och lönsamhet.
Projektet syftar till att accelerera digitaliseringen av svensk möbelindustri genom att utveckla en standardiserad och skalbar infrastruktur för industriella dataflöden. Genom att förbättra data readiness, interoperabilitet och AI-baserad automatisering ska projektet möjliggöra cirkulära affärsmodeller, högre spårbarhet och effektivare resursanvändning. Projektet bygger på insikter från projekt som APPEND och STELLA och den ökade efterfrågan på hållbara och transparenta produktionsmodeller. Förstudien ska analysera behov, identifiera tekniska och regulatoriska hinder samt skapa en konceptuell modell för en digital plattform för datadelning och spårbarhet samt ett långsiktigt projekt och därefter ett hållbart och självfinansierat kunskapscentrum.
Mål med förstudien är att:
• Genomföra en behovsanalys och identifiera branschens tekniska och ekonomiska utmaningar.
• Kartlägga teknologier och standarder samt utvärdera deras kompatibilitet och implementeringspotential.
• Utveckla en konceptuell modell för standardiserade dataflöden och interoperabilitet.
• Ta fram en strategisk färdplan för att säkerställa implementering och uppskalning. Projektet är i linje med EU:s Green Deal och Agenda 2030, och har en koppling till svenska och internationella aktörer genom Interior Cluster Sweden, Linnéuniversitetet och Lingon Certificates. Resultaten kommer att spridas via digitala rapporter och presentationer vid Almedalen och Möbelriksdagen.

DESIGN OCH DEMONSTRATION AV PROCESS FÖR ÖKNING AV ÅTERBRUKADE MÖBLER

Projektägare:	Rumbla, Magnus Engström
Projektperiod:	250901–270331 (19 månader)
ICS projektledare:	Christine Ingridsdotter
Budget:	3 417 180 sek (ICS andel: 470 574 sek)
Finansiär:	Energrimyndigheten

När cirkulära andelen av ekonomin minskar står branschen inför utmaningar gällande beteendeförändringar och affärsmodeller. Genom att involvera aktörer som möbelproducenter och andra branschaktörer skapas nya affärer i värdesystemet. Projektet syftar till att påskynda övergången till en cirkulär ekonomi inom möbelindustrin, vilket kan minska CO2-utsläpp och öka möblernas livslängd. Detta sker genom digitala lösningar och cirkulära affärsmodeller som underlättar för producenter, arkitekter och slutkunder att spåra, renovera och återanvända möbler. Projektet bygger vidare på resultat från tidigare projekt och utvecklar Rumblas plattform för att förbättra spårbarhet, resurseffektivitet och hållbarhet inom möbelbranschen. Målet är att skapa nya affärsmodeller och ett digitalt stöd för design, produktion och hantering av långlivade, klimatvänliga möbler.

ÖVERGRIPANDE KPI-FÖR PROJEKT

Dessa KPI:er ska bidra till projekts framsteg och påverkan, med inriktning mot affärsresultat, medlemsengagemang och digital prestanda.

AFFÄRSRESULTAT:

Kontakter: Antal nya affärskontakter etablerade genom projektaktiviteter.
Leads: Antal genererade affärsmöjligheter till medlemsföretag.
Affärer: Totalt antal framgångsrikt genomförda affärer som ett resultat av projektets påverkan.

DIGITAL PLATTFORMSPRESTANDA:

Användare: Mängden användare som regelbundet besöker och interagerar med den digitala plattformen.
Spridning av information: Utbredning av branschrelevant information mätt genom antal besök och delningar.

FÖRETAGSENGAGEMANG:

Deltagande företag: Antal företag som aktivt deltar i utvecklingen och genomförandet av projektaktiviteter.
Projektinitiativ: Mätning av företagsengagemang i olika projektinitiativ och aktiviteter.

EVENEMANGSDELAKTIGHET:

Antal deltagande företag i Event: Mätning av deltagande företag i olika evenemang och projektaktiviteter.
Företagsengagemang: Grad av engagemang och interaktion från företagen under evenemang och projekt.

RESULTAT OCH PÅVERKAN:
Företagspåverkan: Mätning av hur projektaktiviteter påverkar och gynnar företagen inom klustret.
Affärsutveckling: Utvärdering av projektets inverkan på affärsutveckling och tillväxt för medlemsföretag.

SPRIDNING AV INSPIRATION OCH KUNSKAP:
Deltagande företag i Inspirationsaktiviteter: Antal företag som deltar i och drar nytta av projektets inspirationsaktiviteter.
Spridning av information: Mätning av hur projektet framgångsrikt sprider branschrelevant information och inspiration.

AVSLUTADE PROJEKT OCH FÖRSTUDIER 2018–2023

JENY (2018)	Together @ New York Design Week 2018
Innovation Square (2019)	Utmaningen Form & teknik för ökad konkurrenskraft
SMDW (2018)	Invitera arkitekter och journalister till Sverige
Design Rookie (2017)	Skola & näringsliv, ökat intresse bland ungdomar
KKRAFT (2019-2020)	Konceptualisera Inside Swedish Design, Filmen Respect
S3 piloten (2019-2021)	Klusterutveckling, brons 2019 och silver 2021 - TVV
STRUKTUR (2020)	Förstudie
Inside Swedish Design (2021)	Svensk design @ Stockholm design week 2021
Kunskap i rörelse (2021)	ICS förstudie + VGR utlåtande
Framtidsscenarier (2021)	Framtidsscenarier för cirkulära möbelflöden - RISE
Möbelhubb i väst (2022)	GU, HDK & Stenebymiljön/Tillväxtverket
Revamp sustainable export (2022)	Inside @ 3daysofdesign i Köpenhamn, Tillväxtverket
CoSwe piloten (2023)	Synergieffekter i stödsystemet, Vinnova
Cluster Booster Academy (2023)	Klusterutveckling - ECCP
Open Wood -Testbädd Steneby (2023)	GU, HDK & Stenebymiljön/Tillväxtverket
SILEO I (2023)	Digital Produkt Passport funding to Ekdahls Möbler
Nordic Blockchain Alliance (2023)	Blockchain as method for creating product passport
Produktpass (2024)	Chalmers Industriteknik
Interior Innovation Center (2024)	VGRs satsning på inredningsbranschen
SILEO II (2024)	Digital Produkt Passport funding to EFG, Nevotex, Kathea
Furniture GO International (2024)	Transylvanian Furniture Cluster / EU-Cosme
SILEO III (2024)	Digital Produkt Passport, funding to Johanson Design mfl
FEGO (2024)	Stolab, Johanson Design, Ingridsdotter - B2B meetings.
APPEND (2025)	DPP, Johanson Design

Växjö 250326
Anna Rosenqvist

386

Budget 2025

Interior Cluster Sweden basverksamheten

		2025	2024	2023	2022
RÖRELSENS INTÄKTER					
3001	Försäljning	0	0	0	0
3011	Serviceavgift huvudintr 5x105 000	525 000	525 000	525 000	655 000
3011	Serviceavgift medlemmar 100x1 600kr	160 000	150 000	150 000	144 000
4141	OH % på projekt	45 000	45 000	45 000	0
7210+7510	Lön/projekt	180 000	180 000	180 000	0
8310+8314	Ränteintäkter	0	0	0	0
Summa intäkter		**910 000**	**900 000**	**900 000**	**799 000**
RÖRELSENS KOSTNADER					
4140	Inköp tjänster	200 000	200 000	45 000	40 000
5010	Lokal/hyra	20 000	20 000	10 000	5 000
5410	Förbrukningsinventarier	10 000	10 000	5 000	5 000
5800+5810+5831	Resekostnader	50 000	50 000	20 000	10 000
5900+6150+6250	Reklam och PR	10 000	10 000	10 000	5 000
6072+6071	Representation	20 000	20 000	10 000	6 000
6110	Kontorsmateriel	10 000	10 000	10 000	10 000
6212	Mobiltelefon/surf	10 000	10 000	6 000	10 000
6310	Företagsförsäkringar	10 000	10 000	6 000	6 000
6420	Ersättningar till revisor	20 000	20 000	20 000	15 000
6530	Redovisningstjänster	50 000	50 000	50 000	60 000
6540+5420	IT-tjänster office 365, webb, domäner	35 000	30 000	22 000	20 000
6570	Bankkostnader	10 000	10 000	8 000	10 000
6970+6980	Tidningar, facklitteratur	0	0	0	1 000
	Medlem och serviceavgifter	15 000	0	0	0
6991+6992	Övrigt	25 000	12 000	0	
Summa kostnader		**495 000**	**462 000**	**234 000**	**199 000**
PERSONALKOSTNADER					
7210	Löner till tjänstemän 25 % av heltid				
7285	Semesterlöner till tjänstemän				
7323	Skattefria traktamenten, utlandet				
7331+7332	Milersättning, egen bil				
7410	Tjänstepension + sjukförsäkring				
7510	Lagstadgade sociala avgifter				
7580	Gruppförsäkringspremier				
7690	Personalkostnader				
8423	Räntekostnader				
Summa personalkostnader		**395 000**	**395 000**	**666 000**	**60000**
Årets resultat		**20 000**	**43 000**	**0**	**0**

Stadgar Svenska Möbelklustret

§ 1 Firma
Föreningens firma är **Svenska Möbelklustret ideell förening** org nr: 802491-9394

§ 2 Ändamål och verksamhet
Föreningen har som ändamål att
– stärka och utveckla den möbelrelaterade industrin i Sverige,
– vara ett branschspecifikt kluster som komplement till lokalt näringslivsarbetet och nationellt påverkansarbete via branschorganisationen TMF,
– bidra till möbelbranschens konkurrenskraft och till ett bra företagsklimat och branschutveckling,
– arbeta utifrån en tydlig klusterfilosofi vilket innebär trippel helix,
– initiera utvecklingsprojekt utifrån möbelbranschens behov.

Föreningen kan äga, driva och delta i olika projekt. I enlighet med § 22 nedan ska föreningen vara ägare till ett helägt dotterbolag Interior Cluster AB.

§ 3 Stiftare
De medlemmar som stiftat föreningen är:
Lammhults Näringsliv, org. nr. 829502-2563,
Vaggeryds Näringslivsråd KB, org. nr. 969629-3928,
Tranås United AB, org. nr. 556685-0102,
Värnamo Näringsliv AB, org. nr. 556556-5966,
InTibro AB, org. nr. 556078-7615,
TMF Trä och Möbelföretagen, org. nr. 802003-5773.

§ 4 Säte
Föreningen har sitt säte i Växjö kommun, Kronobergs län.

§ 5 Räkenskapsår
Föreningens räkenskapsår är 1 januari–31 december.

§ 6 Medlemskap och Huvudintressenter
Styrelsen äger rätt men inte skyldighet att utöka kretsen av Huvudintressenter (Kommuner/Näringslivsbolag/Regioner) och till sådan medlem anta juridiska och fysiska personer som kan förväntas följa föreningens stadgar och beslut, bidra till förverkligandet av föreningens ändamål, bidra till finansiering av föreningen och dotterbolagets basverksamhet, samt delta i styrelsens arbete, dock med ett sammanlagt antal om högst tio (10) medlemmar av detta slag.

Styrelsen äger rätt men inte skyldighet att i övrigt till medlem anta juridiska och fysiska personer som kan förväntas följa föreningens stadgar och beslut samt bidra till förverkligandet av föreningens ändamål,

Beslut om att utöka kretsen av Huvudintressenter fattas av föreningens styrelse med enkel majoritet enligt 17 §

§ 7 Medlems skyldigheter
Alla medlemmar, inklusive huvudintressenter, är skyldiga att följa föreningens stadgar och beslut fattade av föreningsstämma och styrelse.

§ 8 Utträde
Huvudintressent eller annan medlem som vill utträda ur föreningen, ska skriftligen anmäla detta till styrelsen och anses därmed omedelbart ha lämnat föreningen. Oavsett när på året ansökan om utträde sker är Huvudintressent eller medlem skyldigt att betala det årets medlemsavgift till föreningen. Vid utträde äger Huvudintressenten eller medlemmen inte rätt att återfå till föreningen inbetalda medel, ej heller rätt att utfå någon andel av till någon del av föreningens tillgångar, såvida inte föreningsstämma beslutar annat

§ 9 Uteslutning
En Huvudintressent eller medlem som bryter mot stadgarna eller beslut fattade av föreningsstämma eller styrelsen eller som skadar föreningen eller dess dotterbolag eller motarbetar föreningens eller dess dotterbolags intressen eller ändamål, kan av styrelsen uteslutas ur föreningen.

§ 10 Beslutande organ
Föreningens beslutande organ är föreningsstämma och styrelse.

§ 11 Föreningsstämma
Ordinarie föreningsstämma hålls årligen under april månad på tid och plats som styrelsen bestämmer. Vid ordinarie föreningsstämma ska följande ärenden behandlas:

a) Val av ordförande för stämman.
b) Upprättande och godkännande av röstlängd.
c) Val av sekreterare för stämman.
d) Val av två personer att jämte ordföranden justera stämmans protokoll samt tillika fungera som rösträknare och fullmaktsgranskare.
e) Prövande om stämman blivit behörigen sammankallad.
f) Godkännande av dagordning.
g) Föredragning av verksamhet och ekonomi i de projekt föreningen äger eller medverkar i.
h) Framläggande av föreningens årsredovisningen och revisionsberättelsen.
i) Beslut om
   1. fastställande av resultat- och balansräkning
   2. disposition av föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
   3. ansvarsfrihet för styrelsen.
j) Fastställande av arvoden till styrelse och revisor.
k) Val av styrelse och revisor.
l) Val av två ombud, (nominerad av huvudintresset) till bolagsstämman för dotterbolaget
m) Beslut om medlems- och serviceavgift för kommande kalenderår
n) Behandling av motioner från medlemmar inkomna i enlighet med stadgarna.
o) Behandling av annat ärende som styrelsen hänskjutit stämman.

Kallelse
Kallelse till en föreningsstämma ska utfärdas senast sex veckor före stämman.

Om en stämma skjuts upp till en dag som infaller senare än fyra veckor efter det att stämman har inletts, ska kallelse utfärdas till den fortsatta stämman.

Om det enligt stadgarna krävs för att ett föreningsstämmobeslut ska bli giltigt att det fattas på två stämmor, får kallelse till den senare stämman inte utfärdas innan den första stämman har hållits. I en sådan kallelse ska anges vilket beslut den första stämman har fattat.

Kallelse ska ske till den e-postadress eller postadress som framgår av föreningens medlemsregister. Medlem ansvarar för att korrekta kontaktuppgifter meddelas föreningen.

I kallelsen ska tydligt anges de ärenden som ska förekomma på stämman. Om ett ärende avser ändring av stadgarna, ska det huvudsakliga innehållet av förslaget till ändringen anges i kallelsen. Ett fullständigt förslag till stadgeändringen ska efter det att kallelse har utfärdats hållas tillgängligt för medlemmarna hos föreningen och genast sändas till medlemmar som begär det och uppger sin postadress.

Tillhandahållande av redovisningshandlingar
Under minst en vecka före ordinarie stämma ska redovisningshandlingarna och revisions-berättelsen eller avskrifter därav hållas tillgängliga för medlemmarna och genast sändas till medlemmar och innehavare av förlagsandel som begär det.

Motioner från medlemmar
En medlem har rätt att få ett ärende behandlat vid en föreningsstämma, om medlemmen begär det senast fyra veckor före stämman.

Övrigt
Om bestämmelser i stadgarna rörande kallelse till föreningsstämma eller tillhandahållande av handlingar har åsidosatts i ett ärende, får stämman inte besluta i ärendet utan samtycke av alla medlemmar som berörs av felet. Stämman får dock även utan sådant samtycke avgöra ett ärende som inte har tagits upp i kallelsen, om ärendet enligt stadgarna ska förekomma på stämman eller omedelbart föranleds av ett annat ärende som ska avgöras på stämman. Föreningsstämman får också besluta att extra föreningsstämma ska sammankallas för behandling av ärendet.

§ 12 Extra föreningsstämma
Extra föreningsstämma ska hållas när styrelsen finner skäl till det.

Kallelse till extra föreningsstämma får utfärdas tidigast fjorton dagar före sådan extra stämma.
Extra föreningsstämma ska även hållas när det för uppgivet ändamål skriftligen begärs av
a) föreningens revisor
b) någon av Huvudintressenterna eller
c) andra medlemmar än Huvudintressenterna och som tillsammans innehar minst en tiondel av samtliga röster i föreningen.

Kallelse ska utfärdas inom fjorton dagar från den dag då sådan begäran kom in till föreningen.

Ärenden som inte anmälts i kallelsen får inte behandlas på extra föreningsstämma.

Kallelse ska ske till den e-postadress eller postadress som framgår av föreningens medlemsregister. Medlem ansvarar för att korrekta kontaktuppgifter meddelas föreningen.

§ 13 Styrelse
Styrelseledamöter
Föreningens styrelse ska bestå av minst sex och högst tio ledamöter. Styrelsens ledamöter väljs av stämman efter förslag från huvudintressenterna. Huvudintressenterna ska utse styrelsens ordförande.

Mandattid
Styrelseledamöter väljs av föreningsstämman för tiden från ordinarie föreningsstämma och fram till slutet av nästkommande ordinarie föreningsstämma.

Styrelsens uppgifter
Styrelsen svarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter.
Styrelsen ska
– verka för föreningens ändamål och verkställa av föreningsmöte fattade beslut samt i övrigt fullgöra åligganden enligt dessa stadgar,
– sörja för att föreningens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt,
– tillse att organisationen beträffande bokföringen och medelsförvaltningen även innefattar en tillfredsställande kontroll,
– upprätta förvaltningsberättelse och årsredovisning samt framlägga dessa vid ordinarie föreningsstämma,
– i övrigt fullgöra lag- och stadgeenliga skyldigheter.

Adjungering
Styrelsen äger rätt att till styrelsemöte adjungera de personer som styrelsen anser är av väsentlig vikt för föreningens verksamhet. Sådan person/er har inte rösträtt men kan efter beslut av styrelsen ges yttrande- och förslagsrätt.

Styrelsens sammanträden
Styrelsen sammanträder på ordförandens kallelse eller efter begäran av en styrelseledamot. Styrelsen ska sammanträda minst tre gånger per år.

Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter är närvarande samt minst en ledamot utsedd av Huvudintressenterna är närvarande. Beslut i ett ärende får dock inte fattas, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har fått tillfälle att delta i ärendets behandling och erhållit tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet.

Vid sammanträden ska protokoll föras. Protokoll ska justeras av ordföranden och av en särskilt utsedd protokoll-justerare. Protokollen ska föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

Jäv
En styrelseledamot får inte handlägga frågor rörande avtal mellan ledamoten och föreningen. Styrelseledamot får inte heller handlägga frågor om avtal mellan föreningen och tredje man om ledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot föreningens.

Övrigt
Styrelsen eller annan ställföreträdare för föreningen får inte företa en rättshandling eller annan åtgärd som är ägnad att bereda en otillbörlig fördel åt en medlem eller någon annan till nackdel för föreningen eller annan medlem. En ställföreträdare får inte följa sådana föreskrifter av föreningsstämman eller föreningens styrelse som inte är gällande därför att de står i strid med denna lag eller stadgarna.

§ 14 Styrelsearvode
Styrelsearvode utgår efter särskilt beslut vid föreningsstämma.

§ 15 Firmateckning
Föreningens firma tecknas, förutom av styrelsen, av två styrelseledamöter gemensamt eller av en av styrelsen särskilt utsedd person. Verksamhetsansvarig har rätt att teckna föreningens firma inom ramen för föreningens löpande förvaltning.

§ 16 Revisorer
På ordinarie föreningsstämma ska årligen väljas en godkänd eller auktoriserad revisor för tiden fram till slutet av nästa ordinarie föreningsstämma.

Revisorn ska granska styrelsens förvaltning och föreningens räkenskaper.

Revisionsberättelse ska lämnas till styrelsen senast en månad före föreningsstämman.

§ 17 Beslutsordning
Varje Huvudintressent erhåller en röst för varje fullt 1 000-tal kronor som denne bidrar med till föreningen.genom serviceavgiften

Sådan juridisk eller fysisk person som i övrigt efter styrelsens beslut enligt § 6 tredje stycket ovan antagits som medlem erhåller en (1) röst.

Med undantag för vad som anges i § 18 och § 19 fattas beslut vid föreningsstämma och styrelsemöte med enkel majoritet, dvs. mer än hälften av de närvarande röstberättigade medlemmarna respektive styrelseledamöterna ska bifalla förslaget.
Vid lika röstetal har ordföranden vid stämman och i styrelsen utslagsröst. Om ordföranden i viss fråga inte är röstberättigad, ska istället lotten avgöra.

Val avgörs genom relativ majoritet, dvs. den eller de som erhållit högsta antalet röster är vald (valda) oberoende av hur dessa röster förhåller sig till antalet avgivna röster. I händelse av lika röstetal avgör lotten.

Beslut och val sker med öppen omröstning om inte annat beslutas av stämman. Val ska dock alltid ske slutet om röstberättigad medlem begär det.

För stadgeändringar och beslut om upplösning av föreningen gäller särskilda majoritetskrav enligt § 18 och § 19 nedan.

§ 18 Stadgeändring
Beslut om ändring av föreningens stadgar kan endast beslutas av föreningsstämma. För ändring av dessa stadgar erfordras att beslut därom fattats av två på varandra följande stämmor, den senare minst en månad efter den förra, samt att beslutet på den senare stämman biträds av minst 2/3 av de avgivna rösterna.

§ 19 Upplösning
Upplösning av föreningen ska ske efter beslut på två efterföljande föreningsstämmor av vilka minst en ska vara ordinarie. Mellan föreningsstämmorna ska det förlöpa minst trettio kalenderdagar. För upplösning krävs att beslutet på den senare stämman biträds av minst 2/3 av antalet avgivna röster.

Vid föreningens upplösning ska, sedan alla skulder betalts, samtliga föreningens återstående tillgångar fördelas enligt förslag som godkänts på föreningsstämman.

§ 20 Årsredovisning
Styrelsen ska lämna årsredovisningen till revisorn senast åtta veckor före ordinarie föreningsstämma.

§ 21 Vinstfördelning
Uppkommen vinst ska balanseras i ny räkning. Överskott får inte utdelas till medlemmarna.

§ 22 Föreningens dotterbolag
För föreningens helägda dotterbolag Interior Cluster Sweden, org nr 556984-3856 ska det finnas bolagsordning, VD-instruktion och arbetsordning för styrelsen.

Beslutsordning
Senast en vecka före bolagsstämma ska föreningens styrelse besluta om hur föreningens två ombud ska rösta i de frågor som omfattas av dagordningen för bolagsstämman. För det fall enighet inte föreligger i styrelsen om hur föreningen ska rösta ska en särskild omröstning härom äga rum i styrelsen. Föreningens styrelses ordförande ska vid bolagsstämman rösta i enlighet med utfallet vid denna särskilda omröstning.

Vaggeryd, 7 maj 2020

Medlemsvillkor 2025

1. Interior Cluster Sweden
Det svenska möbelklustret (802491-9394) är en medlemsorganisation i möbel- och inredningsbranschen som driver sin verksamhet genom aktiebolaget Interior Cluster Sweden (556984-3856) och har som ändamål att:
* stärka och utveckla den möbelrelaterade industrin i Sverige,
* vara ett branschspecifikt kluster som komplement till lokalt näringslivsarbet och svenska främjarsystemet.
* bidra till ökad konkurrenskraft och branschutveckling,
* arbeta utifrån en tydlig klusterfilosofi vilket innebär trippelhelix; näringsliv, akademin och det offentliga i samverkan,
* initiera utvecklingsprojekt utifrån möbelbranschens behov.

2. Medlemskap
Medlemmsföretag arbetar inom alla delar av möbel- och inredningsbranschen och synliggörs som möbelproducent, underleverantör (industrityp), formgivare eller intressent.
Avgiften 2025 är 1 600 sek (medlemsavgift 100 sek + serviceavgift 1 500 sek). Avgiften betalas årsvis via digital faktura.
Avgiften ger ditt företag synlighet på vår webb, i sociala medier och tryckt material, rabatt på Möbelriksdagens deltagaravgift samt möjlighet att delta i möbelklustrets projekt som finansieras med deltagaravgifter och stöd från lokala, regional eller statliga projektmedel.
Medlemsvillkor gäller för alla medlemmar och behöver godkännas av den som söker medlemskap. Genom att godkänna medlemsvillkoren bekräftar du att du uppfyller kriterier för medlemskap samt godkänner också vår policy för hantering av dina personuppgifter.

3. Utträde
Medlem som vill utträda ur föreningen ska skriftligen anmäla detta till styrelsen och anses därmed omedelbart ha lämnat föreningen. Oavsett när på året ansökan om utträde sker är medlem skyldigt att betala det årets medlemsavgift till föreningen. Vid utträde äger medlemmen inte rätt att återfå inbetalda medel, ej heller rätt att utfå någon andel av föreningens tillgångar, såvida inte föreningsstämma beslutar annat. En medlem som bryter mot stadgarna, beslut fattade av föreningsstämma, styrelsen, som skadar föreningen, dess dotterbolag, motarbetar föreningens eller dess dotterbolags intressen eller ändamål, kan av styrelsen uteslutas ur föreningen.

4. Styrelse
Föreningens beslutande organ är en styrelse som svarar för föreningens organisation, förvaltningen av föreningens angelägenheter och föreningsstämma som hålls årligen under april månad på tid och plats som styrelsen bestämmer. Se mer info om styrelsen på www.interiorcluster.se.

5. Vinstfördelning
Uppkommen vinst ska balanseras i ny räkning. Överskott får inte utdelas.

6. Personuppgifter
Vårt mål är att du ska känna dig trygg när du lämnar dina personuppgifter till oss, därför informerar vi här om hur vi behandlar dina personuppgifter och varför.
Interior Cluster Sweden behandlar dina personuppgifter i enlighet med den nya dataskyddsförordningen (GDPR). Det här är den personuppgiftspolicyn som gäller för dig som medlem.
Vi behandlar följande uppgifter om dig och ditt företag:
* namn, adress, e-post, telefonnummer, arbetsplats/skola, befattning
* om ditt företag har fått ett pris/utmärkelse
* betalningsinformation
* prenumerationer på nyhetsbrev

7. Kontakt
Telefon: 072-748 58 20
E-post: info@interiorcluster.se
Post: Tegnérgatan 2a, 352 34 Växjö

Bolagsstämma

DAG	29 april 2025
TID	16.30
PLATS	Gemla Fabrikers i Diö
KALLADE	Samtliga ägare/intressenter i Interior Cluster Sweden AB, org. nr 556984-3856

DAGORDNING

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande för stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Godkännande av dagordning
5. Val av sekreterare
6. Val av en eller två protokolljusterare
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Föredragning av framlagd årsredovisning och revisionsberättelse
9. Beslut om
   a. fastställande av resultaträkningen och balansräkningen
   b. disposition av aktiebolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
   c. ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktör.
10. Fastställande av arvoden till styrelse och revisor
11. Val av styrelse och revisor
12. Övriga frågor
13. Stämmans avslutande

Verksamhetsberättelse 2024

Interior Cluster Sweden AB, org.nr 556984-3856
Styrelsen har sitt säte i Vaggeryd, Jönköpings län

Interior Cluster Sweden AB är ett möbel- och inredningskluster i Sverige med ambitionen att den svenska möbel- och inredningsbranschen ska uppfattas som världsledande.

Interior Cluster Sweden AB har etablerat sig som ett framstående möbel- och inredningskluster med målet att positionera svensk möbel- och inredningsbransch som en världsledare.
Klustret, grundat 2015, utgörs av en samling företag och kommuner som gemensamt strävar efter att främja innovation och tillväxt i branschen. Genom projektfinansiering från EU, Tillväxtverket, Vinnova och diverse stiftelser, arbetar klustret med att sammankoppla regionala och internationella intressenter för att stärka möbelindustrin.
Som en del av föreningen Det Svenska Möbelklustret, har vi en stark förankring i Småland, Västra Götaland och Skåne. Våra främsta uppdrag är att:
• Aggregera och främja FoU inom branschen.
• Höja intresset och sprida kunskap regionalt och internationellt.
• Förbättra hållbarheten och innovationskraften i svensk design och möbeltillverkning.
Vi satsar på att vara en kraftfull katalysator för samarbete genom att initiera och leda projekt som omfattar hela värdekedjan, från design till färdig produkt. Vi är också en aktiv deltagare i att synliggöra våra medlemsföretag och deras projekt online och genom sociala medier, samt genom att organisera och deltaga i olika evenemang.

Prioriterade projektområden för 2024 har inkluderat internationalisering, kompetensutveckling och innovation, där vi bland annat drivit EU-finansierade projekt som Forest 4.0 och EnTrust i samarbete med Linnéuniversitetet. Vi har också engagerat oss i projekt som Data to Business, som syftar till att utveckla digitala produktpass med stöd från Interreg ÖKS, och deltagit i projekt som APPEND och STELLA, vilka samarbetat med olika teknikleverantörer och akademiska institutioner.

Möbelriksdagen, en av våra signaturaktiviteter, fortsätter att vara en central händelse för branschen, och i år belönades formgivaren Emma Olbers samt flera lokala företag för deras samverkan vid evenemanget.

Under året har vi också utökat vårt internationella samarbete genom European Cluster Collaboration (ECCP) och har ombildat konsortiet Furniture GO International till Metaklustret GO Furniture, vilket nu inkluderar partners från sju länder inklusive Ukraina.
Med stöd från våra huvudintressenter arbetar vi fram en långsiktig aktivitetsplan mot 2028 och framåt, där hållbarhet och innovation står i centrum för att uppnå Agenda 2030 och EU:s mål om ett klimatneutralt 2050.
Vår verksamhet är mer än bara en katalysator för tillväxt; den är en samlingspunkt för industri, innovation och framtidstro inom svensk möbel- och inredningsindustri.

Växjö 250111
Anna Rosenqvist
VD

Årsredovisning

för

Interior Cluster Sweden AB

556984-3856

Räkenskapsåret

2024

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130

visma sign
www.vismasign.com

Styrelsen och verkställande direktören för Interior Cluster Sweden AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Interior Cluster Sweden AB är ett nationellt kluster som verkar för att stärka och utveckla den svenska möbel- och inredningsindustrin. Organisationen, med säte i Vaggeryd, Jönköpings län, arbetar med att främja hållbar tillväxt, öka lönsamheten och skapa nya arbetstillfällen inom branschen. Genom att föra samman möbelproducenter, underleverantörer, formgivare samt kommuner och andra intressenter, strävar klustret efter att stärka branschens globala konkurrenskraft och synlighet. Verksamheten är djupt förankrad i regionerna Småland, Västra Götaland och Skåne, men har en räckvidd som sträcker sig både nationellt och internationellt.

Företaget har sitt säte i Vaggeryd.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under det gångna året har flera viktiga projekt och initiativ genomförts som har haft betydande inverkan på klustrets utveckling och på den svenska möbelindustrin i stort. Bland annat:
Klustret har framgångsrikt genomfört flera projekt finansierade av EU, bland annat Forest 4.0 och EnTrust i samarbete med Linnéuniversitetet. Dessa projekt har bidragit till teknologiska framsteg och innovation inom branschen.
Det årliga eventet Möbelriksdagen i Värnamo var särskilt framgångsrikt detta år, med en bred uppslutning från branschledare och formgivare. Evenemanget lyfte fram svensk design och möbeltillverkning på en internationell arena.
Interior Cluster Sweden har utvidgat sitt internationella nätverk genom samarbeten med klusterorganisationer i Europa, vilket har stärkt medlemsföretagens exportmöjligheter.
Med tanke på ökande globala krav på hållbarhet, har klustret aktivt arbetat med att integrera hållbara och digitala lösningar i medlemsföretagens verksamheter, Projekten Append, Stella och Data to Business fokuserar på utveckling av digitala produktpass.
Dessa initiativ och projekt har inte bara stärkt klustrets position som en central aktör inom den svenska möbel- och inredningsindustrin, utan har även bidragit till en ökad medvetenhet och implementering av innovativa och hållbara affärsmodeller inom branschen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130
visma sign
www.vismasign.com

Flerårsöversikt (Tkr)	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
Nettoomsättning	1 295	1 443	1 541	1 733
Resultat efter finansiella poster	193	120	228	-98
Soliditet (%)	26,4	18,5	79,4	65,6

Förändringar i eget kapital

	Aktie-kapital	**Balanserat resultat**	**Årets resultat**	**Totalt**
Belopp vid årets ingång	50 000	987 717	91 990	**1 129 707**
Disposition enligt beslut av årsstämman:				
Balanseras i ny räkning		91 990	-91 990	**0**
Årets resultat			145 391	**145 391**
Belopp vid årets utgång	**50 000**	**1 079 707**	**145 391**	**1 275 098**

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	1 079 708
årets vinst	145 391
	1 225 099
disponeras så att	
i ny räkning överföres	1 225 099
	1 225 099

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130

visma sign
www.vismasign.com

Resultaträkning

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m. m.			
Nettoomsättning		1 294 678	1 442 707
Övriga rörelseintäkter		3 737 802	1 133 257
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		**5 032 480**	**2 575 964**
Rörelsekostnader			
Handelsvaror		-3 008 759	-1 119 614
Övriga externa kostnader		-480 817	-374 383
Personalkostnader	2	-1 527 053	-1 042 029
Övriga rörelsekostnader		-2 388	-4 102
Summa rörelsekostnader		**-5 019 017**	**-2 540 128**
Rörelseresultat		**13 463**	**35 836**
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		180 336	84 052
Räntekostnader och liknande resultatposter		-468	-45
Summa finansiella poster		**179 868**	**84 007**
Resultat efter finansiella poster		**193 331**	**119 843**
Resultat före skatt		**193 331**	**119 843**
Skatter			
Skatt på årets resultat		-47 940	-27 853
Årets resultat		**145 391**	**91 990**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130
visma sign
www.vismasign.com

Interior Cluster Sweden AB
Org.nr 556984-3856

Balansräkning

	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		11 728	11 100
Övriga fordringar		164 977	126 173
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		372 736	378 324
Summa kortfristiga fordringar		**549 441**	**515 597**
Kassa och bank			
Kassa och bank		4 865 446	6 433 751
Summa kassa och bank		**4 865 446**	**6 433 751**
Summa omsättningstillgångar		**5 414 887**	**6 949 348**
SUMMA TILLGÅNGAR		**5 414 887**	**6 949 348**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50 000	50 000
Summa bundet eget kapital		**50 000**	**50 000**
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		1 079 708	987 717
Årets resultat		145 391	91 990
Summa fritt eget kapital		**1 225 099**	**1 079 707**
Summa eget kapital		**1 275 099**	**1 129 707**
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder		196 000	196 000
Summa obeskattade reserver		**196 000**	**196 000**
Långfristiga skulder			
Övriga skulder		77 483	66 683
Summa långfristiga skulder		**77 483**	**66 683**
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		375	0
Leverantörsskulder		17 100	19 521
Övriga skulder		94 340	273 258
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 754 490	5 264 179
Summa kortfristiga skulder		**3 866 305**	**5 556 958**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**5 414 887**	**6 949 348**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130
visma sign
www.vismasign.com

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Soliditet (%)
Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2024	2023
Medelantalet anställda	2	1

Not 3 Checkräkningskredit

	2024-12-31	2023-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	300 000	300 000
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

Not 4 Ställda säkerheter

	2024-12-31	2023-12-31
Företagsinteckning	300 000	300 000
	300 000	**300 000**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130
visma sign
www.vismasign.com

Vaggeryd den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Thomas Wilsson
Ordförande

Thomas Johannesson

Martina Lundin Örnestad

Anna Rosenqvist
Verkställande direktör

Johan Almgren

Erik Lundh

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Rickard Johansson
Auktoriserad Revisor

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0a26eff9-a6b5-4607-bf64-64ed6d33f130

visma sign
www.vismasign.com

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Interior Cluster Sweden AB, org.nr 556984-3856

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Interior Cluster Sweden AB för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Interior Cluster Sweden ABs finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Interior Cluster Sweden AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa riske och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehålle i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Penneo dokumentnyckel: Q64J2-UPIOV-ZXP6Q-WDQZH-0WE2G-582UP

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Interior Cluster Sweden AB för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Interior Cluster Sweden AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Anmärkningar

Vid några tillfällen under räkenskapsåret har avdragen källskatt, mervärdesskatt, debiterad skatt och arbetsgivaravgifter inte betalats i rätt tid.

Värnamo den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Rickard Johansson

Rickard Johansson
Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: Q64J2-UPIOV-ZXP6Q-WDQZH-0WE2G-582UP

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Rickard Anders Uno Johansson (SSN-validerad)
Signing Partner
Serienummer: 1a368c7a455aad[…]30f45b5e447e2
IP: 147.161.xxx.xxx
2025-04-09 13:38:11 UTC

BankID

Styrelsens arbetsordning 2025

Interior Cluster Sweden AB (556984-3856)

Instruktion för arbetsfördelning mellan styrelsen, ordföranden, den verkställande direktören och för ekonomisk rapportering.

1 Allmänt

Denna arbetsordning fastställs av styrelsen. Arbetsordningen skall årligen fastställas vid konstituerande styrelsemöte. Härutöver skall arbetsordningen revideras när så erfordras.

2 Konstituerande styrelsemöte

Omedelbart efter ordinarie årsstämma (april) skall styrelsen hålla konstituerande sammanträde, varvid följande ärenden skall förekomma:
– Val av mötessekreterare
– Val av justeringsmän för mötet
– Val av styrelseordförande
– Firmatecknare
– Registrering bolagsverket
– Styrelsens arbetsordning och VD-instruktion
– Övrigt

3 Övriga styrelsemöten

3.1 Utöver det konstituerande mötet skall styrelsen normalt hålla...tre.. möten per år.

3.2 Vid vart och ett av dessa möten skall följande ärenden behandlas;
– Val av sekreterare och justeringsperson
– Genomgång av föregående mötes protokoll
– VD rapport
– Ekonomisk rapport
– Övriga frågor
– Nästa styrelsemöte

3.3 Vidare skall vid ordinarie styrelsemöte, utöver ovan angivna återkommande föredragningspunkter, årligen förekomma;
– godkännande av årsredovisning med förslag till vinstdisposition (jan)
– antagande av strategisk plan (juni)
– antagande av budget för kommande år (okt)

3.4 Härutöver kan extra styrelsemöten hållas vid behov, också per telefon, per capsulam (att man skriver under ett protokoll och är överens om beslut utan att ha träffats) eller genom videokonferens.

4 Sekretess, protokoll mm

4.1 All information som lämnas styrelsens ledamöter av Bolaget och som inte offentliggjorts skall behandlas som strikt konfidentiellt och får icke avslöjas för tredje person.

4.2 Kallelse och skriftlig information för styrelsen utsänds före möte.
4.3 Vid sammanträden ska protokoll föras. Protokoll från styrelsemöte skall ange tagna beslut och justeras av ordföranden och av en särskilt utsedd protokollsjusterare. Protokollen ska föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

5 Ordföranden

Det åligger styrelsens ordförande att:
– Genom kontakter med verkställande direktören följa bolagets utveckling
– Tillse att styrelsens ledamöter genom verkställande direktörens försorg fortlöpande får den information som behövs för att kunna följa bolagets ställning och utveckling
– Samråda med verkställande direktören i viktiga frågor
– Tillse att handläggning av ärenden inte sker i strid med bestämmelserna i aktiebolagslagen och bolagsordning
– Att på styrelsens uppdrag förhandla om verkställande direktörens anställningsvillkor

6 Styrelsen

6.1 Styrelsen skall utöva tillsyn över att den verkställande direktören fullgör sina åligganden.

6.2 Styrelsen ska upprätta en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen ska minst en gång om året revideras genom beslut av styrelsen.

6.3 Styrelsen skall tillse att Bolagets organisation är ändamålsenlig, varför styrelsen fortlöpande skall utvärdera Bolagets handläggningsrutiner, riktlinjer för förvaltning och placering av Bolagets medel.

6.4 Styrelsen skall fastställa målsättningar, policies och strategiska planer för Bolaget samt fortlöpande övervaka såväl efterlevnaden av dessa som att de, efter rapport från verkställande direktören blir föremål för uppdatering och översyn.

7 VD

Verkställande direktören skall förelägga styrelsen ärendena för beslut i enlighet med VD-instruktion. VD-instruktionen skall årligen fastställas vid konstituerande styrelsemöte. Härutöver skall VD-instruktionen revideras när så erfordras.

Bolagsordning

2024-04-18
Interior Cluster Sweden 556984-3856

§ 1 Firma
Bolagets firma är Interior Cluster Sweden AB

§ 2 Styrelsens säte
Styrelsen har sitt säte i Vaggeryd

§ 3 Verksamhetens karaktär
Bolaget är icke-vinstdrivande. Verksamheten ska bedrivas med syfte att främja den svenska möbel- och inredningsindustrins utveckling och internationella konkurrenskraft genom samarbete, nätverksbyggande och innovation utan avsikt att generera vinst till aktieägarna.
Eventuellt överskott återinvesteras i bolagets verksamhet eller balanseras i ny räkning för framtida verksamhetsbehov eller utvecklingsprojekt.

§ 4 Aktiekapital
Aktiekapitalet utgör lägst 50 000 kronor och högst 200 000 kronor.

§ 5 Aktieantal
Antalet aktier i bolaget ska vara lägst 500 och högst 2000.

§ 6 Styrelse
Styrelsen består av 1–10 ledamöter med högst 10 suppleanter. Den väljs årligen på årsstämman för den tiden intill dess nästa årsstämma hållits.
Består styrelsen av en eller två ledamöter ska minst en suppleant väljas.

§ 7 Revisorer
Bolaget ska välja 1–2 revisorer med eller utan revisorssuppleanter.

§ 8 Kallelse
Kallelse till bolagsstämman ska ske genom brev e-post och medlemsbrev tidigast sex och senast två veckor före stämman.

§ 9 Bolagsstämma

Årsstämman hålles årligen inom 6 månader efter räkenskapårets utgång.
På årsstämman ska följande ärenden förekomma.

1) Val av ordförande för stämman
2) Upprättande och godkännande av röstlängd
3) Godkännande av dagordning
4) Val av en eller två protokolljusterare
5) Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
6) Föredragning av framlagd årsredovisning och eventuell revisionsberättelse samt i förekommande fall koncernredovisning och eventuell koncernrevisionsberättelse.
7) Beslut om
   a. om fastställande av resultaträkningen och balansräkningen samt i förekommande fall koncernresultaträkning och koncernbalansräkning.
   b. om disposition beträffande vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
   c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktör när sådan förekommer.
8) Fastställande av styrelse- och eventuella revisorarvoden
9) Val av styrelse och, i förekommande fall, revisor samt eventuella revisorssuppleanter
10) Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen. Vid bolagsstämma må envar röstberättigad rösta för hela antalet av honom ägda och företrädda aktier utan begränsning i röstantalet.

§ 10 Räkenskapsår

Räkenskapsår är 0101–1231.

§ 11 Likvidation

Vid Interior Cluster Swedens upplösning eller likvidation ska bolagets samtliga tillgångar, efter att skulder och åtaganden har reglerats, tillfalla Föreningen Svenska Möbelklustret med org nr: 802491-9394. Dessa tillgångar ska användas i enlighet med föreningens syfte.

VD-Instruktion

För verkställande direktörens arbete i Interior Cluster Sweden, 556984-3856

1 Allmänt

1.1 Den verkställande direktören/klusterledaren, ”VD”, skall enligt kapitel 8 i aktiebolagslagen sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Denna instruktion begränsar inte VD:s ansvar för aktiebolagets verksamhet enligt aktiebolagslagen. VD ska följa nedanstående riktlinjer och anvisningar. Därutöver skall VD även följa särskilda riktlinjer och anvisningar från styrelsen som meddelas för VD:s verksamhet eller ett speciellt ärende.

1.2 VD får dessutom utan styrelsens bemyndigande vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av Bolagets verksamhet är av ovanlig beskaffenhet eller stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för Bolagets verksamhet. I sådana fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

1.3 VD skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att Bolagets bokföring skall fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen skall skötas på ett betryggande sätt. VD skall tillse att det finns ett väl fungerande redovisnings- och rapporteringssystem i förhållande till Bolagets storlek och förhållanden i övrigt.

1.4 VD får företräda Bolaget och teckna dess firma beträffande uppgifter enligt ovan förutom i de ärenden som inskränkningar i denna VD-instruktion behandlar.

1.5 VD har lojalitetsplikt på så sätt att VD alltid skall handla i Bolagets intresse.

2 Inskränkningar i befogenheter

VD: s befogenheter är inskränkta på så sätt att VD inte äger rätt att fatta beslut eller ingå avtal rörande:

2.1 Bolagets övergripande strategi och övergripande styrtal

2.2 Bolagets varumärken

2.3 Tillsättande och avsättande av personer som rapporterar direkt till VD (Beslutet måste godkännas av styrelseordförande)

2.4 Väsentlig ändring av Bolagets organisation. Med väsentlig ändring av Bolagets organisation avses här ändring i form av tillägg eller borttagande av huvudsaklig del i organisationen

2.5 Ändring av Bolagets verksamhetsinriktning. Med ändring av Bolagets verksamhetsinriktning avses här aktiviteter som inte kan anses ligga inom ramen för Bolagets verksamhet.

2.6 Väsentlig ändring av geografisk placering av Bolagets verksamhet.

2.7 Investeringar till ett sammanlagt investeringsbelopp överstigande SEK 20 000:-.

2.8 Upptagande av lån eller annan kredit. Med upptagande av lån eller annan kredit aves här inte sedvanliga leverantörskrediter och/eller förskott från kunder.

2.9 Ställande av säkerhet för Bolagets eller annans åtagande.

2.10 Överlåtelse av fastighet, rörelse eller rörelsegren.

2.11 Förvärv eller överlåtelser av andelar i andra företag.

2.12 Handel med aktier, valutor och ränteinstrument eller liknande i placeringssyfte.

2.13 Ingående eller förändring av väsentligt avtal, undantaget kundavtal. Med väsentligt avtal avses här avtal som överstiger SEK 100 000:-.

2.14 Ingående av avtal eller förändring av avtal med aktieägare. Med aktieägare avses här aktieägare enligt Bolagets aktiebok vid var tidpunkt.

2.15 Ingående av avtal eller förändring av avtal med VD, tredje man som VD har väsentlig intressegemenskap med eller tredje man som VD äger rätt att, själv eller i förening med andra, företräda.

3 Förberedande av styrelseärenden
VD skall efter samråd med styrelseordföranden i tillräckligt god tid före styrelsemöte ombesörja att förslag till dagordning sättes upp och att annat material nödvändigt för behandling av respektive ärende framtages.

4 Föredragande av styrelseärenden
VD skall på styrelsemöte föredra ärende som styrelsen skall besluta i enligt bestämd arbetsfördelning likaså annat ärende som VD ombett styrelsen att besluta i.

5 Löpande information till styrelsen
5.1 VD skall månadsvis lämna en redogörelse för Bolagets utveckling och väsentliga händelser sedan närmast föregående redogörelse. Redogörelsen skall föredras av VD vid styrelsemöte och skall mellan styrelsemötena lämnas i skriftlig form. Särskilt skall i sådan redogörelse beaktas bolagets finansiella ställning och utveckling. VD är i sådan redogörelse skyldig att vid var tidpunkt följa eventuella särskilda anvisningar som styrelsen fastställt gälla för VD:s rapportering till styrelsen.

5.2 Om VD utan styrelsens bemyndigande vidtagit åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av Bolagets verksamhet är av ovanlig beskaffenhet eller stor betydelse skall VD snarast underrätta styrelsen därom. Sådan underrättelse skall lämnas i form som styrelsens ordförande, efter VD:s initiala information till denne, bestämt.

6. Administration runt styrelsens arbete
6.1 VD skall efter samråd med styrelseordföranden tillse att kallelse till styrelsemöte sker. Kallelse, förslag till dagordning och annat material nödvändigt för behandling av respektive ärende skall tillsändas ordinarie ledamöter och suppleanter senast fem arbetsdagar före styrelsemötet.

6.2 VD skall tillse att protokoll från styrelsemöten förvaras på ett betryggande sätt.

6.3 VD skall tillse att protokoll efter styrelsemöte blir utskrivet så snart kan ske. Vidare skall VD tillse att kopia på protokoll sänds till samtliga ledamöter så fort protokoll undertecknats och justerats.

7 Attester i bolaget
7.1 VD skall tillse att uppdaterade attestinstruktioner alltid finns tillgängliga i Bolaget för såväl leverantörsfakturor, kundkreditfakturor, löne- och ersättningsunderlag och betalningar från bolaget som andra typer av ärendehantering i Bolaget som enligt sedvanliga interna kontrollrutiner bör omfattas av sådan attestinstruktion. Om attesträtt kan delegeras skall detta framgå av instruktionerna tillsammans med vem eller vilka attesträtten kan delegeras till.

7.2 VD har inte rätt att attestera egna mellanhavanden med Bolaget. Underlag för VD:s mellanhavanden med bolaget skall attesteras av styrelsens ordförande eller av en av styrelsens ordförande utsedd person.

8 Om denna instruktion
VD-instruktionen bör vara föremål för granskning/genomgång årligen.

”Interior Cluster Sweden en samlingsplats för möbel- och inredningsbranschen i Sverige”

Anna Rosenqvist, VD Interior Cluster Sweden

© Interior Cluster Sweden AB, 2025
Grafisk design: Maja Sjöberg AB

interior cluster sweden

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Minnesanteckning
Enande mötet 12 mars 2025

Tid: kl. 13.00 – 16.00
Plats: Länsstyrelsen, Hamngatan 4 i Jönköping, rum Herrgården

Närvarande:
Beata Allen – KSO Aneby kommun
Brittis Benzler– Landshövding Länsstyrelsen i Jönköpings län
Emma Willaredt, avdelningschef samhällsavdelningen, Länsstyrelsen
Henrik Lööv – Svenska Kyrkan (ersätter Ann Aldén)
Håkan Boberg – Polisområdeschef
Jeanette Rosén – VD Coompanion
Johanna Buchalle – Arbetsförmedlingschef
Kristine Hästmark – KSO Gnosjö kommun
Peter Lagerman – Internationella Vänner
Ola Götesson – Utvecklingschef Kommunal utveckling
Raymond Paska – VD Vätterhem
Sara Lindberg – KSO Nässjö kommun
Susanne Wahlström – KSO Habo kommun
Therese Petersson – KSO Sävsjö kommun

Frånvarande:
Anne-Marie Nilsson – KSO Jönköpings kommun
Carin Hinas – Hela Människan
Eva Gipperth – Högskoledirektör Jönköping University
Kenth Willhelmsson – Vaggeryd kommun
Marie Johansson – KSO Gislaveds kommun
Markus Kyllenbeck – KSO Eksjö kommun
Mats Holmstedt – KSO Tranås kommun
Nina Lindgren – Enhetschef social hållbarhet, Länsstyrelsen
Per Högberg – KSO Mullsjö kommun
Rachel de Basso – Regionstyrelsens ordförande, Region Jönköpings län
Robin Wallén Nilsson – KSO Vetlanda kommun
Tobias Pettersson – KSO Värnamo kommun

Adjungerade:
Charlotte German - jämställdhetsutvecklare Länsstyrelsen
Martina Rasch – utvecklare mänskliga rättigheter Länsstyrelsen
Mikaela Dinu Billström - samordnare social hållbarhet Länsstyrelsen

Föredragande:
Alexandra Wollmar, integrationsutvecklare, Länsstyrelsen
Anette Svensson**,** förskollärare Stensåkra förskola
Annika Synnes Lindberg, samverkanskoordinator arbetsmarknadsenheten Vetlanda kommun
Ida Petersson, samverkanskoordinator socialförvaltningen Sävsjö kommun
Louice Gunnarsson, förskollärare Stensåkra förskola

Malin Almkvist**,** rektor, barn- och utbildningsförvaltningen, Vetlanda kommun,

Gäster – elever från Per Brahe-gymnasiet
Angelina
Wendela
Alice
Tyra
Minda
Alva
Signe
Vega
Olivia
Gerda
Lisa
Milo
Jemima

1. Mötet öppnas

Landshövding Brittis Benzler öppnar mötet och hälsar välkommen.

2. Fastställande av dagordningen

Mötets huvudföreläsare Anders Carlander är sjuk. Hans punkt på dagordningen ersätts med en kort dragning kring social och politisk tillit. Även punkt 5 utgår på grund av sjukdom. Dagordningen fastställdes i övrigt. Inga övriga frågor.

3. Presentationsrunda

Deltagarna presenterade sig med namn och organisation.

4. Projektgrupp insatsområde segregerad arbetsmarknad

Annika Synnes Lindberg*, Samverkanskoordinator arbetsmarknadsenheten, Vetlanda kommun,* ***Ida Petersson****, Samverkanskoordinator socialförvaltningen, Sävsjö kommun och* ***Alexandra Wollmar,*** *integrationsutvecklare Länsstyrelsen.*

Återrapportering från projektgrupp segregerad arbetsmarknad. **Se bild 3 – 10 i bifogat bildspel "Presentationer enande mötet 250312".**

Kommentarerna från det enande mötets representanter sammanfattas som följer:

En representant hänvisar till forskning presenterad under Järvaveckan, som lyfter frågor om ohälsa. Det görs paralleller till spädbarnsdödlighet och psykosociala faktorer – där svenskfödda är överrepresenterade.

Frågan ställs: Hur rör sig individen mellan de tre fokusområden som projektet vill arbeta med? Målet är att skapa ett sömlöst stöd för individen, särskilt med tanke på att språkförbistring kan försvåra situationen. Finns det en risk att projektgruppen själv hamnar i stuprörstänkande?

Svar: Projektgruppen har identifierat bristen på ett helhetsperspektiv som ett problem. Idag tenderar insatser att komma i fel ordning på grund av stuprörsstrukturer. Det finns en möjlighet att arbeta mer praktiskt med sömlösa samverkansformer mellan aktörer. Gruppen ska både fördjupa sig i de tre enskilda områdena och samtidigt arbeta övergripande och samordnat.

5. TEMA: insatsområde tillit.

a) Social och politisk tillit

Mikaela Dinu Billström, *samordnare social hållbarhet, Länsstyrelsen.*
Se bild 11–19 i bifogat bildspel "Presentationer enande mötet 250312".

Tillit – social och politisk

Tillit har många positiva effekter, både för individen och för samhället i stort. Hög tillit kan leda till minskad korruption, ökad ekonomisk tillväxt och lägre brottslighet. Därför är det viktigt att lyfta frågan om tillit i olika sammanhang.

När vi talar om social tillit handlar det om förtroende för andra människor i allmänhet, även dem man inte känner personligen. Det handlar om frågan: Går det att lita på främlingar? Social tillit kopplas också till hur optimistisk man är inför framtiden. Forskningen visar att när ojämlikheten ökar, minskar både framtidstron och tilliten.

I den rapport som tagits fram inom Forum för social hållbarhet har man inkluderat variabler som kön, ålder och utbildningsnivå. Vad gäller kön syns en oroande utveckling: andelen kvinnor med låg tillit har ökat i Jönköpings län och siffrorna i Jönköpings län ligger över rikssnittet. Bland män har andelen med låg tillit minskat, men nivåerna är ändå fortsatt högre i länet än i övriga landet.

När det gäller ålder ser man att tilliten ökar ju äldre man blir. Den yngsta gruppen, 16–29 år, är den som har lägst social tillit. Särskilt unga kvinnor uttrycker en brist på framtidstro. Bakom detta ligger ofta en oro för kriminalitet, ökad polarisering och ett hårdare samhällsklimat.

Utbildningsnivån spelar också en roll. De med kortare utbildning har generellt sett lägre social tillit, och kvinnor är särskilt överrepresenterade i denna grupp. Bland dem med eftergymnasial utbildning är tilliten högst, men det är samtidigt den gruppen som uppger lägst optimism inför framtiden. Personer med enbart gymnasial utbildning uttrycker i högre grad framtidstro än de högutbildade.

När det gäller politisk tillit – alltså tillit till samhällsinstitutioner – finns det ingen regional statistik tillgänglig just nu. Däremot fångar *Folkhälsoenkät Ung* upp ungas politiska tillit och resultaten därifrån kommer att presenteras senare.

Politisk tillit är mer föränderlig över tid än social tillit. I många utvecklade länder har den politiska tilliten minskat sedan 2022. Vissa institutioner står dock ut som undantag där tilliten har hållit sig kvar eller till och med ökat – till exempel Försvarsmakten, Polisen, Svenska kyrkan och hälso- och sjukvården.

Tillit hänger ihop med många andra sociala områden. Ojämlikheten och segregation är en av de viktigaste anledningarna till att tilliten minskar. Tilliten är ett viktigt ämne när civilt försvar och försvarsvilja diskuteras, framför allt i en tid av påverkanskampanjer och desinformation.

Kommentarer och frågor från det enande mötets representanter sammanfattas som följer:

- Finns det skillnader mellan olika kommuner i fråga om tillit? Svaret är ja – nedbruten statistik per kommun finns i rapporten.
- En representant lyfter att den minskade framtidstron hos unga är mycket oroande och att det är viktigt att vi lyssnar på ungdomarna själva.

- Har det forskats på självtillit och samband med tillit? Det handlar också om synen på sin egen förmåga.
  - Vi vet inte svaret på den frågan. Vi tar med den till Anders Carlander.
- En annan representant lyfter att det är viktigt att inte bara tala om människors tillit till institutioner, utan också om institutioners tillit till människor.

Ungdomspanel

Känner ni att ni har tillit till vuxna?

- Njea. Inte så stor tillit till vuxna. Vi har diskuterat tillsammans. Vi litar på dem som står oss nära, föräldrar, vissa lärare. Men inte till främlingar. Tryggheten i skolan har minskat, vilket kanske har med tilliten till vuxna där. Till exempel har det lyfts i media hur vissa lärare fått sluta, eftersom de betett sig olämpligt.
- Vi, som unga tjejer, har mindre tillit till vuxna män än vuxna kvinnor. Många har erfarenheter av närmanden av vuxna män, kommentarer och så.
- Unga tjejer som blivit utsatta har mer tillit till vuxna kvinnor, eftersom de kanske kan relatera och vet vilket stöd och hjälp som finns, vilket inte vuxna män har.
- Kring politisk tillit så tänker jag på sociala medier. Alla har sociala medieappar, som påverkar en mycket. Det politiska innehållet är inte alltid positivt, vilket ger en negativ bild. Ungdomar är inte engagerade i politik. Det kan vara för att vi inte blir tagna på allvar eller lyssnade på.
- Om man känner att man inte håller med skolan, eller i politik, så förknippas det med vuxna.

Vad skulle öka tilliten till vuxna?

- Till exempel att anmälningar gås vidare med, att det inte läggs ner. Vi vill se att de vuxna gör något åt det.
- Jag tänker att vuxna behöver ta det vi säger på allvar. Just nu känns det inte alltid så, blir bemött med ”du är för ung”.

Hur är er framtidstro?

- Min framtidstro är väldigt mörk. Det grundar sig i att vi möts av mörka frågor i sociala medier. Tappar hoppet om att det kommer bli bättre.
- Medias bild av det spelar stor roll. Vi spenderar mycket tid på sociala medier, vilket formar hur vi ser på omvärlden och framtiden.

En representant i det enande mötet inflikar: Vi försöker visa positiva saker som händer, men media är ute efter klick. De tenderar att därför vrida det till något negativt. Det blir frustrerande.

Det som går viralt är ofta det negativa, eftersom det är vad som får flest likes. Folk är intresserade av det goda, men det visas inte.

En annan representant frågar: Vi funderar mycket på hur vi kan vara närvarande på nätet och sociala medier, för att öka tryggheten. Vi kan inte enbart gå på stan, eftersom ungdomar hänger mer på nätet. Det är en stor utmaning att tränga igenom bruset där. Upplever ni att ni känner förtroende för polisen som är aktiva på nätet och sociala medier?

- Jag har fått upp polisen någon gång på sociala medier, och det är trevligt att få upp det i sociala medier. Det kan göra stor skillnad om det får mer uppmärksamhet.
- Jag har inte sett polisen i sociala medier. Det hade varit bättre med större närvaro. Men jag vet inte hur det ska gå till på instagram, tiktok.

Representanten fortsätter: vi vill att ni ska veta att det är polisen ni har kontakt med. Det kommer en chatplattform från polisen under året, för att göra polisen mer tillgängliga.

b, Trygghetscirkeln – tillitsarbete på lokal nivå

Malin Almkvist, Louice Gunnarsson och ***Anette Svensson*** från Stensåkra förskola i Vetlanda kommun föredrar. **Se bild 21 - 27 i bifogat bildspel ”Presentationer enande mötet 250312”.**

Stensåkra förskola deltog i en pilotundersökning för Trygghetscirkeln, ett program som syftar till att stärka föräldraförmågor och relationen mellan barn och förälder. Målgruppen var utrikes födda föräldrar i ett socioekonomiskt utsatt område. Förskolan har 105 barn och 14 procent av dem har svenska som förstaspråk. Området klassas som områdestyp 1, vilket innebär att det finns stora socioekonomiska utmaningar, samt en utbredd misstro mot myndigheter – särskilt mot socialtjänsten.

Varje utbildningstillfälle inleddes med frågor om deltagarnas relation till sina barn. Redan vid första träffen frågade deltagarna om socialtjänsten skulle få ta del av svaren, vilket visar på den rådande misstron. Det var dock enbart projektgruppen och förskolan som tog emot informationen och tilliten växte successivt under utbildningens gång.

Totalt har fem pedagoger gått utbildningen. Den är i första hand anpassad för föräldrar med barn upp till sex år, men pedagogerna upplever att innehållet även är användbart för äldre barn. Fokus ligger på att prata om känslor. Utbildningen består av åtta träffar, varje gång 1,5 timme lång. Under 2024 deltog 20 föräldrar – 17 mammor och 3 pappor. År 2025 är 15 föräldrar anmälda, varav 11 mammor och 4 pappor. För att följa utvecklingen har deltagarna fått göra en självskattning före och efter utbildningen och det har blivit tydligt att föräldrarna blivit bättre på att hantera konflikter.

Trygghetscirkeln bygger på idén att föräldrar ska kunna möta sina barns behov och hjälpa dem att utvecklas till trygga individer. Varje träff innehåller en filmvisning som följs av samtal och deltagarna får en manual som gör det lättare att följa med i utbildningen.

En positiv bieffekt har varit att utbildningen också gett föräldrarna en stund för sig själva. Många av dem är föräldralediga och har uppskattat möjligheten att komma hemifrån. Träffarna hålls numera på eftermiddagar i förskolans lokaler, vilket gör att barnen kan stanna kvar med personalen under tiden.

Utvärderingen visar att föräldrarna upplever att deras relation till barnen har förbättrats och stärkts. Dessutom har det varit värdefullt att träffas i grupp – deltagarna har kunnat ge varandra stöd och dela med sig av tips och erfarenheter.

Vid den första omgången deltog endast arabisktalande mammor, vilket gjorde att tolk behövdes. Sedan dess har utbildningen hållits på svenska och inbjudan har riktats till en bredare grupp. Idag skickas informationen ut mer allmänt för att undvika att någon upplever sig utpekad av att få en särskild inbjudan.

Frågor från det enande mötet:
Hur ser framtiden ut? Ska det här utvecklas?

- Vi försöker få till att pedagoger på andra förskolor går utbildningen så att den kan hållas på fler förskolor.

Känner ni till om fler kommuner genomfört den här utbildningen, också placerad på förskolan?

- Nej. Nässjö har en annan utbildning för pedagoger, med fokus på anknytning.

Landshövdingen sammanfattar: jag tänker att den här utbildningen också ger förutsättningar för en mer lyckad skolgång. Kul att det finns i länet, så att det finns nära till hands för andra kommuner att höra av sig med frågor.

Ungdomspanel

Hur upplever ni att man pratar om myndigheter i olika sammanhang ni befinner er i?

- Jag upplever stor skillnad mellan olika myndigheter. Tex positivt om Folkhälsomyndigheten efter pandemin. Men det sprids på sociala medier att socialtjänsten tar barn. Lite det vi pratade om innan, att det med mycket klick sprids mest på sociala medier
- Bland unga pratas det illa om framför allt om socialtjänsten. De tar barn, dåliga familjehemsplaceringar. Vi vet inte vad socialtjänsten gör i övrigt. Det är svårt att prata om det med vuxna, vilket gör att en tar avstånd.
- Vi förstår inte helt vad myndigheter gör, vilket bidrar till bristande tillit. Jag och personer jag känner har varit i kontakt med polisen, men inte fått den hjälp vi behöver.
- Vuxna behöver möta upp våra behov. Bubblorna på sociala medier behöver möts upp. Jag har en positiv syn på myndigheter, för jag har bara positiva erfarenheter.
- Myndigheter och polisen har varit på skola i Habo för att berätta om sitt arbete, vilket är jättebra. Vi behöver veta.
- Många vet inte vad socialtjänsten gör. Den negativa bilden måste bemötas av vuxna. Det känns som att socialtjänsten har undvikit frågor vi har.
- Polisen hänger ibland på caféet på PB, vilket ökar tilliten. Bara att de syns och finns där vi är är bra.
- Synen på myndigheter kan ärvas från föräldrar. De ungdomarna som har föräldrar som jobbar på myndighet får kanske en bättre bild. Men har vänner en negativ bild så väger det tyngre. Att vi är här idag bidrar till en mer positiv bild av myndigheter.

Tror ni att skolan har en positiv eller negativ påverkan på tillit?

- Det kan vara både och. Till exempel väldigt bra när de bjuder in polisen att föreläsa. Men om skolan inte agerar på till exempel mobbning så sänks förtroendet.
- Det beror på hur lätt en har i skolan. Den som är från ett socioekonomiskt utsatt område och kanske inte löser skolan får en negativ bild av skolan.
- Skolan kan öka tilliten utifrån att det är ett ställe där en träffar många olika människor. Men det blir lätt att en hänger i samma grupp hela tiden.

c, Folkhälsoenkät Ung om tillit och unga

***Ida Erixon**, sektion folkhälsa, Region Jönköpings län.* **Se bild 29–37 i bifogat bildspel ”Presentationer enande mötet 250312”.**

Folkhälsoenkät Ung genomförs i samverkan mellan Region Jönköpings län och samtliga kommuner i länet. Enkäten riktar sig till elever i årskurs 9 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet. Undersökningen har genomförts vart tredje år sedan 2013, med den senaste omgången genomförd 2023. Anpassad grund- och gymnasieskola har deltagit sedan 2020. Syftet med enkäten är att följa ungdomars hälsa över tid. Svarsfrekvensen vid den senaste mätningen var 77 procent.

Inom temat tillit ingår bland annat frågor om hur många unga som alltid kan lita på någon av sina föräldrar eller vårdnadshavare när det verkligen gäller. Svaren visar att andelen har minskat i alla grupper – både bland tjejer och killar, samt bland elever i årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2. Även andelen ungdomar som uppger att det finns vuxna i deras närhet som de kan anförtro sig åt personligen har minskat sedan föregående mätning. Samtidigt visar resultaten att majoriteten av ungdomarna – ungefär 80 procent – ser ganska eller mycket ljust på framtiden. Men för tjejer i årskurs 9 har optimismen minskat något.

Enkäten innehåller också frågor om bakgrundsvariabler, kopplade till diskrimineringsgrunderna. Överlag finns det ingen tydlig skillnad i framtidstro mellan tjejer och killar. Däremot visar resultaten att ungdomar med funktionsnedsättning har en lägre framtidstro. Detsamma gäller ungdomar som sällan eller aldrig har tillräckligt med pengar för att kunna göra samma saker som sina kompisar.

Andelen unga som upplever att de har mycket stora eller ganska stora möjligheter att framföra sina åsikter till beslutsfattare i kommunen har ökat, men siffrorna är fortfarande låga. Även svaren på frågan om viljan att vara med och påverka visar låga nivåer. Majoriteten av de svarande vet inte vart de ska vända sig om de vill påverka något i sin kommun.

Frågor från det enande mötet:

Har våra ungdomar en mer positiv framtidstro än resten av landet? Ungdomsbarometern visar något annat.

- Folkhälsoenkät ung är från 2023, Ungdomsbarometern är från 2024. Det kan ha hänt saker på det året. Ungdomsbarometern bygger på ett urval av svar. Vi jämför oss med Folkhälsomyndighetens siffror, men de har inte med frågor om framtidstro.

Följdfråga: hur duktiga, eller mindre bra, är vi på att ta vara på resultatet?

- Vi hjälper till så bra vi bara kan. Det bygger på samverkan. Resultatet skickas till elevhälsochefer. Numera är det även gratis att som kommun få ut en kommunrapport. Det har gjorts kampanjmaterial för att sprida resultaten också. Till slut är det upp till kommunerna att ta arbetet vidare.

Inspel från representant: resultatet och goda exempel sprids i våra ledningssystem. Vi har blivit bättre på att ta vara på resultatet. Vi behöver dock bli bättre på att följa upp hur materialet används och vilka åtgärders som görs utifrån dem.

Inspel från representant: vi får använda PKS mer för att fånga upp fler goda exempel. Det är onödigt att uppfinna hjulet i 13 kommuner.

Inspel från Länsstyrelsen: På Länsstyrelsen finns en våldspreventiv grupp som jobbar med frågor om trygghet och otrygghet. Ungdomar säger att vuxna bara serverar fakta, men frågar inte. Så vi ställer frågor till ungdomarna som är med idag hur de ser på trygghet och otrygghet, vilket kommer bli ett underlag för fortsatt arbete.

Ungdomspanel

Om ni skulle bli utsatta för något, vem skulle ni känna er trygga att vända er till?

- Jag skulle i första hand vända mig till mina föräldrar, men det är ju inte alla som har det så. Annars är det väl polisen. Jag hade haft mycket stöd från mina föräldrar även i det.
- Det kan ju vara så att man är utsatt i sitt hem. Det är inte helt lätt att veta vart man ska vända sig då. Den första tanken är ju socialtjänsten, men det sägs att de inte fångar upp en om det är i ett tidigare stadie.
- Det kan vara så att man har det svårt i hemmet. Då är det svårt att ta hjälp av föräldrar eller annan närstående. I många fall när man har det svårt hemma så har man det svårt i skolan också. Därför är det viktigt att myndigheter kommer ut i andra kanaler om vad de gör och hur de vill hjälpa.
- Elevhälsan är väldigt bra. Dit hade jag vänt mig om jag inte kunde gå till mina föräldrar.
- Det är viktigt att de som kommer ut till skolor också vet hur de ska bemöta ungdomar, kanske ha lite koll på sociala medier och så.

Hur tror ni att sociala medier påverkar tilliten mellan unga och vuxna?

- Vuxna och unga hänger på olika plattformar, vilket minskar förståelsen. De vuxna känner inte till trender eller vad som är aktuellt där unga hänger. Det gör att unga litar mer på andra unga. Föräldrar har ingen koll på vad ungdomar kollar på. Om något skulle hända där så blir det svårt att vända sig till föräldrarna. Det är så mycket information på sociala medier, vilket minskar tilliten eftersom det är svårt att avgöra vad som är sant. Vi får lära oss om källkritik, vilket är bra, men det gör det svårt att lita på något. Det speglas även i den sociala medier.
- Koppling till trygghetscirkeln. Liknande upplägg skulle kunna göras när barn blir tillräckligt stora för att ha mobil och sociala medier, så att föräldrarna är trygga i att hantera det. Idag har nyblivna föräldrar kanske sociala medier i större utsträckning
- Sociala medier har i grunden en negativ påverkan på tilliten till vuxenvärlden. Siffrorna för framtidstro beror på frågeställningen. Jag har hög framtidstro för mig, jag kommer leva ett bra liv. Men min framtidstro för världen och mänskligheten är sämre.

Frågor från det enande mötet:

Enligt trygghetscirkeln ska vuxna vara stora och starka och agera. Men vi vuxna hänger inte där ni hänger på sociala medier, där blir ni de stora och starka. Hur kan vi hitta er i de miljöerna?

- Jag tänker att till exempel polisen kan synas genom att göra någon rolig dans för att komma upp i algoritmen. De måste synas i flödet hos unga.
- Det är ju svårt för att algoritmerna är så individualiserade och bubblor skapas. Men jag håller med, myndigheter behöver göra roliga saker också, inte bara ren information. För att nå unga behöver ni prata med unga, så att unga kan ge råd.

Inspel från representant. om vuxna kommer in på sociala medier så flyttar barn och unga på sig, vilket är så det ska vara. Det handlar inte om att vi ska vara där, utan att föräldrar tar samtalet med sina barn. Att fråga ”vilka chattade du med idag?” på samma sätt som vi frågar om fotbollsträningen. Ibland behöver unga kunna prata med någon annan än en förälder och då behöver vuxenvärlden erbjuda andra trygga vuxna. Det finns massor av föräldraskapsstöd, vilket vi kommuner behöver bli bättre på att erbjuda.

Inspel från representant: kan vi från civilsamhället vara där, bland ungdomar, för att träffas och mötas?

Inspel från representant: det är inte svårt. Vuxna, och föräldrar, behöver vara närvarande. Det går utmärkt att titta på andra barns träningar, ta en sväng förbi ungdomsgården. Det finns alla möjligheter att träffa unga.

Några inspel från ungdomarna:

- Det är jätteviktigt att vi får vara med och vara delaktiga, men vi är unga och har mycket kvar att lära. Vuxna behöver ta ansvaret. till exempel inte ge mobiler till unga barn.
- Jag tänkte också på fritidsgårdar. Jag hängde mycket där, för att det var en bra gemenskap. Jag har fått höra att folk träffas där nu att planera mindre bra grejer. Där behöver det finnas fler vuxna.

Inspel från representant: vi gjorde också det som unga, drog när vuxna kom. Jag tycker din reflektion var fin, om att framtidstron skiljer sig mellan din egen och världen. Upplever ni att vuxna har för ljus framtidstro?

- Jag kan uppleva att bristen på framtidstro inte tas på allvar, eller att framtiden inte tas på allvar. Framför allt kopplat till kriminaliteten och klimatet.

- Det är viktigt att ha kvar hoppet och optimismen för framtiden, men att lägga allt hopp till systemet är inte optimism. Att i stället fundera på hur vi tillsammans kan förändra saker ger hopp.
- Jag tänker jättemycket på att när vi unga ska vara med, att vuxna måste slappna av med pekfingret. Vi är bra på sociala medier, men vuxna tycker sociala medier är dåligt och då är jag bra på något dåligt. Då blir vi tysta. På tal om framtidstro, framtiden kommer inte se ut som samhället ser ut nu. Sociala medier är en del av framtiden och kommer ta större plats, så vuxna måste se sociala medier som något stort och viktigt. Anställ en 16-åring på polisen för att hjälpa dem med tiktokvideos.

Inspel från representant: vi har tagit hjälp av ungdomar redan. Vi ser det som två saker. Den ena är att vi ska synas och vara roliga eller coola. Det andra är att ungdomar ska kunna nå oss, om det behövs. I stället för att ringa 112 kan en chatta med en polis närsomhelst under dygnet. Det är två skilda saker.

- Ungdomar vänder sig till större influencers för att söka stöd, framför allt om influencern har varit med om samma sak. Det känns mer informellt, men ger ändå stöd.

6. Runda bords-samtal kring insatsområde tillit

Runda bords-samtalet genomfördes i helgrupp.

7. Övriga frågor

8. Mötet avslutas

Landshövdingen avslutar med att skicka med, gällande involvering av unga, att tänka på att låta ungdomarna förbereda sig innan man involverar dem, för det gör all skillnad. Jag hoppas att ni alla, oavsett organisation, tar med er tankar om tillit och hur ungdomar kan bidra till ert utvecklingsarbete.